

Annex 1. El tractament de la qüestió plantejada en altres investigacions

Les tesis doctorals que tracten la qüestió, que aquí ens ocupa, corresponen a diferents àmbits del coneixement: el jurídic, el pedagògic i el teològic. El tema del present estudi permet, doncs, el seu abordament des d'un enfocament multidisciplinari. En aquest annex, es relacionen un conjunt de 10 tesis doctorals, ja defensades, en el moment del plantejament del meu estudi.

1.- Ajunwa, I. (1986) *El derecho de los padres a educar a sus hijos según el magisterio de la Iglesia y los documentos internacionales*. Pamplona, Facultad de Derecho Canónico de la Universidad de Navarra.

En aquesta tesi, s'estableix que, tant el magisteri de l'Església catòlica, com els documents internacionals de les Nacions Unides reconeixen que els pares i les mares tenen un paper de primer ordre en l'educació dels seus fills i filles.

La base fonamental d'aquest dret és la naturalesa de la família, la seva vocació divina i la dignitat humana. El seu valor jurídic està establert en els documents internacionals i en concret en la Declaració Universal dels Drets Humans i en la Declaració sobre l'eliminació de tota forma d'intolerància o discriminació basada en la religió o creença.

Les conseqüències d'aquest dret són les següents:

- a) Els pares i les mares tenen dret a la llibertat d'ensenyament.
- b) Els pares i les mares poden elegir el tipus d'educació que donin als seus fills.
- c) La possibilitat d'establir escoles privades.

L'Església catòlica i altres grups religiosos poden difondre la seva religió en les escoles públiques amb certs límits i establir escoles privades pel mateix motiu. L'Organització de Nacions Unides ha acceptat respectar aquest dret. Aquells Estats que s'adhereixen a les seves convencions internacionals es comprometen a garantir-lo per mitjans jurídics i econòmics.

2.- Asensio, M.A. (1998) *Proceso secularizador de la enseñanza en España*. Málaga, Facultad de Derecho de la Universidad de Málaga.

En aquesta tesi, es posa de manifest el creixent procés de secularització de l'ensenyament, que culmina en el reconeixement de la llibertat d'ensenyament per part de l'article 27 de la Constitució espanyola de 1978.

L'estudi del procés de secularització, amb els seus punts d'inflexió, es realitza a partir d'una lectura de la legislació històrica, des de la doctrina del Tribunal Constitucional de considerar la llibertat d'ensenyament amb un triple aspecte:

- a) La llibertat de creació de centres.
- b) La llibertat de càtedra.
- c) El dret dels pares i mares a l'educació dels seus fills i filles conforme a les seves pròpies conviccions.

De la lectura de les fonts del dret, es posa de relleu la íntima connexió entre procés de secularització, llibertat d'ensenyament i llibertat religiosa, i fins a quin punt la resolució de la qüestió escolar es deutora de les peculiaritats del nostre procés de secularització.

3.- Bernaola. J. (1986) *La enseñanza religiosa escolar en España. Desarrollo normativo del acuerdo docente*. Pamplona, Facultad de Derecho Canónico de la Universidad de Navarra.

Aquesta tesi pretén donar una informació exhaustiva del grau de desenvolupament normatiu de l'Acord sobre ensenyament i afers culturals, establert entre la Santa Seu i l'Estat espanyol, en particular dels articles referits a l'ensenyament de la religió catòlica.

Per aquest motiu, es realitza una breu aproximació històrica i s'acudeix al magisteri recent de l'Església, per considerar aquest com el que dóna resposta als problemes de la societat actual. A continuació, s'estudia l'article 27 de la Constitució espanyola de 1978 i el seu ajustament a l'ordre internacional. Seguidament, s'estudien els articles de l'Acord sobre ensenyament i afers culturals referits a l'ensenyament de la religió catòlica, dels que es realitza una

anàlisi detallada. Finalment, es relaciona la dispersa legislació vigent que desenvolupa aquesta matèria.

Es conclou, d'una banda, que l'Acord sobre ensenyament i afers culturals queda molt per davall de les possibilitats que estableix la Constitució espanyola. I de l'altra, la consideració de la religió com assignatura fonamental.

4.- Fernández Almenara, M.G. (2003) *La enseñanza religiosa escolar: competencia formativa del profesorado*. Granada, Facultad de Ciencias de la Educación de la Universidad de Granada.

Aquesta tesi tracta sobre l'ensenyament de la religió catòlica i el seu professorat, en l'escola pública, en el segle XX. La investigació es troba estructurada en dos grans blocs temàtics, un bloc de referències bibliogràfiques i un annex.

El primer bloc compost per sis capítols configura el marc teòric de la investigació. En el primer capítol es descriu l'evolució històrica entre l'escola i l'ensenyament de la religió en l'últim segle a l'Estat espanyol. El segon capítol descriu les claus de legitimació per a la presència en el sistema educatiu de l'ensenyament de la religió. El tercer capítol presenta la legislació actual relativa a l'ensenyament de la religió i moral catòlica. El quart capítol ens apropa a la figura del professorat de religió a l'Estat espanyol des de 1970 i en el present marc educatiu. En el cinquè capítol, es reflexiona sobre la identitat i funcions del professorat de religió, el seu estatus jurídic i la seva doble dependència -de l'Església i de l'administració educativa-. En el capítol sisè -que finalitza el primer bloc- s'ofereix un balanç, les perspectives i els desafiaments per a l'ensenyament de la religió escolar i el seu professorat.

En el segon bloc es realitza una investigació empírica sobre el professorat de religió catòlica en educació primària a la Diòcesis de Granada.

5.- Herrán Martínez, F.J. (1990) *Legitimación de la enseñanza religiosa escolar*. Pamplona, Facultad de Teología de la Universidad de Navarra.

Aquesta tesi mostra arguments que legitimin l'ensenyament religiós escolar, analitzant el seu origen històric, vinculat a l'escolarització obligatòria

per part dels Estats, fins arribar al moment actual. També, s'analitzen les situacions específiques de l'ensenyament religiós escolar en els països de la Unió Europea i en els Estats Units d'Amèrica.

En relació a la legitimitat educativa de l'ensenyament religiós escolar, es reflexiona com la naturalesa i la finalitat del sistema educatiu de pretendre el perfeccionament humà, esdevé impossible sense l'ensenyament de la religió.

A continuació, es descriuen les raons que la fan necessària, tant pel sistema educatiu, com per la persona humana:

- a) Ens ajuda a situar-nos en la tradició cultural.
- b) Ens permet ubicar-nos críticament en la societat.
- c) Dóna un sentit últim a la vida.
- d) És una exigència natural.
- e) Col·labora en el desenvolupament del currículum.

Finalment, en el moment de les conclusions, se'ns indica com l'ensenyament de la religió és:

- a) Un servei eclesial.
- b) Una obligació dels Estats amb una innegable projecció social.
- c) Un dret dels pares i de les mares.

6.- Pérez Boullosa, A. (1991) *La libertad de enseñanza en la España actual*. València, Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació de la Universitat de València.

Aquesta tesi estudia la llibertat d'ensenyament i la delimita conceptualment. Per realitzar aquesta doble tasca es parteix del següent conjunt d'indicadors:

- a) Els drets dels pares i mares en l'educació dels seus fills i filles.
- b) La pluralitat escolar o pluralitat d'escoles.
- c) L'ideari educatiu.
- d) La llibertat de creació i direcció de centres escolars.
- e) L'escola internament pluralista o escola "intraplural".
- f) La llibertat de càtedra.
- g) L'escola neutra.
- h) L'escola pública estatal i escola privada.

i) L'escola única.

j) El finançament escolar.

k) La despesa escolar.

l) La planificació educativa i la distribució de competències entre els diferents àmbits territorials.

m) L'opció de la formació religiosa i moral.

A partir d'aquest ampli conjunt d'indicadors, s'estudia el problema en la nostra història constitucional contemporània. També, s'estudia el marc jurídic actual: el marc constitucional i el seu desenvolupament legislatiu. Seguidament, s'analitza la regulació de la llibertat d'ensenyament en els diferents països europeus. I es valora la seva conceptualització pels principals partits polítics espanyols, l'Església catòlica, les patronals, els sindicats i altres grups.

7.- Ribes, A.I. (1997) *La enseñanza de la religión católica en España: antecedentes históricos y régimen en actual ejecución del acuerdo sobre enseñanza y asuntos culturales de 3 de enero de 1979*. València, Facultat de Dret de la Universitat de València.

Aquesta tesi s'estructura en dues parts. En la primera, s'analitza l'ensenyament de la religió catòlica des de les Corts de Cadis fins a la Constitució de 1978. En la segona part, s'estudia la situació actual d'aquest ensenyament mitjançant l'anàlisi de:

a) Els principis reguladors de l'ensenyament.

b) L'article 27 de la Constitució espanyola.

c) L'Acord sobre ensenyament i afers culturals de 3 de gener de 1979.

d) La LODE de 1985.

e) La LOGSE de 1990.

f) La presència i la configuració de l'assignatura de religió catòlica en el nostre sistema educatiu.

8.- Sandoval, G. (1995) *La enseñanza de la religión en los sistemas educativos español y mexicano*. Madrid, Facultad de Derecho de la Universidad Complutense de Madrid.

Aquesta tesi s'estructura en dues parts. Una corresponent a l'Estat espanyol i l'altra a Mèxic. En ambdues, s'estudien els aspectes constitucionals i jurisprudencials entorn del dret a l'educació i la llibertat d'ensenyament, així com l'estructura dels diferents nivells educatius.

En el desenvolupament posterior, s'analitza la normativa de l'Estat espanyol per a regular l'ensenyament de la religió en general i l'específica de les religions catòlica, jueva, islàmica i evangèlica.

Finalment, s'estudien els antecedents de l'educació en Mèxic i les vies i condicions per a la possible introducció de l'ensenyament de la religió en les escoles públiques.

9.- Satorras, R.M. (1986) *La libertad de enseñanza en la Constitución española y en la doctrina católica*. Barcelona, Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

En aquesta tesi, s'analitzen, críticament, els treballs preparatoris de l'article 27 de la Constitució espanyola de 1978 sobre l'ensenyament, dividit en els propis epígrafs de l'article. D'acord amb la mateixa sistemàtica, es realitza un estudi de les Sentències del Tribunal Constitucional -fins a juny de 1993- i una panoràmica exhaustiva del magisteri de l'Església catòlica des del Concili Vaticà II fins a 1994.

10.- Tolosana, C (2003) *El debate de l'escola pública a l'Espanya de la transició. La laïcitat*. Barcelona, Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona.

Aquesta tesi doctoral, com ja s'ha indicat en l'epígraf 1.2, és la que realitza un plantejament més similar al de la present tesi. La investigació consta de dos volums. En el volum I, hi trobem una introducció, set capítols i un

epíleg. Finalitza aquest volum amb les referències a les fonts primàries i bibliogràfiques. El volum II recull annexos formats per entrevistes i documents.

El contingut del volum I és centra en:

a) La funció social de l'educació, destacant el camí difícil en la formació del sistema educatiu espanyol.

b) La laïcitat.

c) El període de la transició.

d) Les alternatives socials.

e) La posició de l'Església Catòlica.

f) El debat parlamentari, des del text constitucional fins a 1985, amb l'aprovació de la Llei orgànica del dret d'educació (LODE).

En el desenvolupant d'aquest contingut, el capítol I parteix de la crisi de l'Antic Règim i realitza un recorregut per l'evolució de les estructures socials i polítiques a Espanya, dedicant una especial atenció al període franquista. S'analitza el naixement de la instrucció pública i l'evolució del sistema educatiu espanyol.

Els capítols II i III tenen un caràcter fonamentalment conceptualitzador. En el capítol II, s'estudia l'evolució del concepte de laïcitat i la seva relació amb l'anticlericalisme en la societat i en l'educació. També, s'apunten les propostes del debat actual sobre la laïcitat en una societat secularitzada i multicultural. En el capítol III, es valora la transició en el seu abast temporal i polític, tant en l'àmbit social, com en els canvis produïts en el sistema educatiu.

Els capítols IV, V i VI són els centrals de la investigació. S'analitza el debat sobre el caràcter laic de l'escola pública situat en la disjuntiva de l'escola pluralista o la pluralitat d'escoles, amb conclusions referides a cadascun dels àmbits que analitzen. Aquestes conclusions parcials s'articulen i es contrasten de manera global amb les hipòtesis plantejades en el capítol VII, dedicat a les conclusions.

Entre aquestes, se'ns indica com l'aconfessionalitat de l'Estat no té la seva translació al sistema educatiu, ja que l'Església Catòlica té atribucions impròpies d'un sistema educatiu laic o aconfessional, materialitzades en l'existència de l'ideari de centre, establert per la titularitat, d'obligada acceptació per part del professorat i les famílies, i en l'oferta obligatòria de formació religiosa en centres públics; sense oblidar, els compromisos econòmics fruit

dels Acords entre l'Estat espanyol i la Santa Seu, que lluny de reduir-se es mantenen i fins i tot s'incrementen. Amb aquest panorama, l'escola pública esdevé limitada o impossible en la universalitat dels il·lustrats i en la comprensivitat pròpia dels sistemes educatius de l'Estat del benestar, per l'existència de la doble xarxa educativa.

Annex 2. Recull normatiu i de jurisprudència

1.- Recull històric de normativa de Catalunya

Bases de Manresa per a la Constitució regional catalana de març de 1892¹.

Estatut de Núria de 1931².

Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1932, redactat d'acord amb la Constitució de 1931³.

Decret de 27 de juliol de 1936, on s'estableix el Comitè de l'Escola Nova Unificada, fixant la seva finalitat i designant-ne els components⁴.

2.- Recull de normativa de Catalunya

Estatut d'Autonomia de Catalunya, aprovat mitjançant la Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre⁵.

Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006, aprovat mitjançant la Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol⁶.

Pacte Nacional per a l'Educació⁷, signat el 20 de març de 2006 al Palau de la Generalitat.

Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya⁸

Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació de Catalunya⁹.

Ordenança de l'Ajuntament de Lleida, de data 9 de desembre de 2010, on es prohibeix l'ús del vel integral en edificis públics per raons de seguretat.

Resolució ENS/283/2012, de 3 de febrer, per la qual es regula el procediment d'adjudicació de destinacions definitives i mobilitat per al professorat de

¹ En la base número 15 es realitza una referència a l'ensenyament. Text disponible a: Massó, C. i Gay de Montellà, R. (1933) *L'Estatut de Catalunya. Text oficial comentat amb referències legals i notes de la discussió parlamentària*. Barcelona, Llibreria Bosch, p. 156-157.

² Texts oficials dels dos Estatuts d'autonomia disponibles a: Massó, C. i Gay de Montellà, R. (1933) *L'Estatut de Catalunya. Text oficial comentat amb referències legals i notes de la discussió parlamentària*. Barcelona, Llibreria Bosch.

³ L'Estatut de Núria va ser aprovat en plebiscit pel poble de Catalunya el 2 d'agost de 1931 L'Estatut oficial va ser aprovat per les Corts Constituents de la República espanyola en data 12 de setembre de 1932.

⁴ Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya de 29 de juliol de 1936, núm. 211, p. 786.

⁵ Versió oficial en català al DOGC núm. 38, de 31 de desembre de 1979. Versió oficial en castellà al BOE núm. 306, de 22 de desembre de 1979.

⁶ Versió oficial en català al DOGC núm. 4680, de 20 de juliol de 2006. Versió oficial en castellà al BOE núm. 172, de, també, 20 de juliol de 2006.

⁷ No és tracta d'una disposició normativa, però pel seu interès es recull en aquest annex. Text consultat a: <http://www20.gencat.cat/portal/site/Educacio> [Accés: 09.09.2009].

⁸ DOGC núm. 4670, de 6 de juliol de 2006, p. 30093-30099.

⁹ DOGC núm. 5422, de 16 de juliol de 2009, p.56589-56682 .

religió en centres docents públics dependents del Departament d'Ensenyament amb efectes d'1 de setembre de 2012¹⁰.

Correcció d'errada a la Resolució ENS/283/2012, de 3 de febrer, per la qual es regula el procediment d'adjudicació de destinacions definitives i mobilitat per al professorat de religió en centres docents públics dependents del Departament d'Ensenyament amb efectes d'1 de setembre de 2012 (DOGC núm. 6075, pàg. 9286, de 27 de febrer de 2012)¹¹.

Resolució ENS/1122/2012, de 5 de juny, per la qual es regula el procediment d'accés del professorat de religió a la destinació provisional en els centres docents públics dependents del Departament d'Ensenyament¹².

Resolució ENS/2162/2012, de 8 d'octubre, per la qual s'aproven les plantilles de personal docent dels centres docents públics i dels serveis educatius dependents del Departament d'Ensenyament per al curs 2012-2013¹³.

Resolució ENS/2420/2013, d'11 de novembre, per la qual s'aproven les plantilles de personal docent dels centres educatius públics i dels serveis educatius dependents del Departament d'Ensenyament per al curs 2013-2014¹⁴.

Resolució ENS/2496/2013, de 25 de novembre, de convocatòria del procediment de mobilitat i d'adjudicació de destinacions definitives per al professorat de religió en centres educatius públics dependents del Departament d'Ensenyament¹⁵.

Resolució ENS/1446/2014, de 19 de juny, d'aprovació de les bases per a la contractació laboral temporal de professorat de religió en centres docents públics dependents del Departament d'Ensenyament¹⁶.

Resolució ENS/2225/2014, de 30 de setembre, per la qual s'adjudiquen destinacions definitives al professorat de religió en centres docents públics dependents del Departament d'Ensenyament amb efectes d'1 de setembre de 2014¹⁷.

¹⁰ DOGC núm. 6075, de 27 de febrer de 2012, p. 9286-9364.

¹¹ DOGC núm. 6111, de 19 d'abril de 2012, p. 20350.

¹² DOGC núm. 6148, de 13 de juny de 2012, p. 30847-30853.

¹³ DOGC núm. 6239, de 24 d'octubre de 2012, p. 50881-51549.

¹⁴ DOGC núm. 6505, de 20 de novembre de 2013.

¹⁵ DOGC núm. 6513, de 2 de desembre de 2013.

¹⁶ DOGC núm. 6650, de 25 de juny de 2014.

¹⁷ DOGC núm. 6724, de 9 d'octubre de 2014.

Resolució ENS/2265/2014, de 8 d'octubre, per la qual s'aproven les plantilles de personal docent dels centres docents públics i dels serveis educatius dependents del Departament d'Ensenyament per al curs 2014-2015¹⁸.

3.- Recull històric de normativa de l'Estat espanyol

Concordat amb la Santa Seu de 16 de març de 1851¹⁹.

Constitució espanyola de 1812 (Constitució de Cadis)²⁰.

Informe de la Junta creada per la regència per a proposar els mitjans per a procedir a arreglar els diversos rams d'Instrucció Pública de 9 de setembre de 1813, conegut amb el nom d'Informe Quintana²¹.

Projecte de Decret per a l'arreglament general de l'ensenyament públic de 7 de març de 1814²², que articulava el contingut d'aquest informe.

Decret de 4 de maig de 1814²³, que declarava nuls i sense cap valor ni efecte les normes elaborades des de la Constitució de Cadis de 1812.

Reglament General d'Instrucció Pública, aprovat per Decret de les Corts de 29 de juny de 1821²⁴.

Estatut reial de 1834.

Constitució de la Monarquia espanyola de 1837.

Constitució de la Monarquia espanyola de 1845.

Llei d'Instrucció Pública de 9 de setembre de 1857²⁵ -coneguda amb el nom de Llei Moyano-.

Llei d'Instrucció Primària de 2 de juny de 1868²⁶.

¹⁸ DOGC núm. 6730, de 17 d'octubre de 2014.

¹⁹ Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1985 b) *Historia de la educación en España. Volumen II: de las Cortes de Cádiz a la Revolución de 1868*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p.240-241.

²⁰ L'anàlisi dels diferents textos constitucionals de la història del constitucionalisme espanyol s'ha realitzat mitjançant el recull legislatiu elaborat per Vicén, C. (2004) *Historia del constitucionalismo español (1808-1978)*. Madrid, Editorial Dilex. En aquesta obra es recullen íntegrament tots els textos constitucionals vigents des de la Carta Atorgada de 1808 fins a l'actual Constitució de 1978, passant per les lleis fonamentals del règim franquista. També es recullen els principals projectes de constitucions no arribats a aprovar.

²¹ Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1985 a) *Historia de la educación en España. Volumen I: del Despotismo Ilustrado a las Cortes de Cádiz*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p. 377-418.

²² Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1985 b) *Historia de la educación en España. Volumen II: de las Cortes de Cádiz a la Revolución de 1868*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p. 377-396.

²³ Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1985 b) *Historia de la educación en España. Volumen II: de las Cortes de Cádiz a la Revolución de 1868*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p. 16.

²⁴ Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1985 b) *Historia de la educación en España. Volumen II: de las Cortes de Cádiz a la Revolución de 1868*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p. 49-67.

²⁵ Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1985 b) *Historia de la educación en España. Volumen II: de las Cortes de Cádiz a la Revolución de 1868*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p. 245-300.

Decret de 14 d'octubre de 1868 pel que se deroga la Llei d'Instrucció primària de 2 de juny del mateix any²⁷.

Constitució de la Monarquia espanyola de 1869.

Projecte de Constitució Federal de 1873.

Constitució de la Monarquia espanyola de 1876.

Constitució de la República espanyola de 1931.

Decret de 6 de maig de 1931²⁸, on es disposava la no obligatorietat de la instrucció religiosa en les escoles i en els altres centres dependents del Ministeri d'Instrucció Pública i Belles Arts.

Ordre de 12 de gener de 1932²⁹, que es referia a l'escola laica.

Llei de 2 de juny de 1933, relativa a les Confessions i Congregacions religioses³⁰.

Ordre de 19 d'agost de 1936 (règim franquista), on s'establien les regles per a continuar amb la instrucció primària.

Estatuts de la *Falange Española Tradicionalista* i de les *Juntas de Ofensiva Nacional-Sindicalista*. Aquests estatuts es varen aprovar per Decret de 4 d'agost de 1937³¹ i es varen modificar un cop acabada la guerra, refonent-se en un nou text aprovat per Decret de 31 de juliol de 1939³².

Fur del Treball de 1938.

Llei de 20 de setembre de 1938, de reforma de la segona ensenyança³³.

Llei de 29 de juliol de 1943, sobre ordenació de la Universitat espanyola³⁴.

Decret de 26 de gener de 1944 pel que s'estableix en les Universitats espanyoles l'ensenyament religiós³⁵.

Fur dels espanyols de 1945.

Llei de 17 de juliol de 1945, sobre educació primària³⁶.

²⁶ Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1985 b) *Historia de la educación en España. Volumen II: de las Cortes de Cádiz a la Revolución de 1868*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p. 301-319.

²⁷ Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1985 b) *Historia de la educación en España. Volumen II: de las Cortes de Cádiz a la Revolución de 1868*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p. 320-352.

²⁸ Gaceta de Madrid núm. 129, de 9 de maig de 1931, p. 619-620.

²⁹ Disponible a: Ministerio de Educación y Ciencia (1991) *Historia de la educación en España. Volumen IV: la educación durante la Segunda República y la Guerra Civil*. Madrid, Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, p. 163-165.

³⁰ Gaceta de Madrid núm. 154, de 3 de juny de 1933, p. 1651-1653.

³¹ BOE núm. 291, de 7 d'agost de 1937. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1937, marginal 811, p. 555-559

³² BOE núm. 216, de 4 d'agost de 1939. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1939, marginal 944, p.564-569

³³ BOE de 23 de setembre de 1938. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1938, marginal 1044, p. 804-811.

³⁴ BOE núm. 212, de 31 de juliol de 1943, p. 7406-7431.

³⁵ BOE núm. 39, de 8 de febrer de 1944, p. 1106-1107.

Llei de 16 de juliol de 1949, que estableix les bases d'implantació i regulació de l'ensenyança mitjana i professional³⁷.

Llei de 26 de febrer de 1953, sobre l'ordenació de l'ensenyança mitjana³⁸.

Concordat entre l'Estat espanyol i la Santa Seu de 27 d'agost de 1953³⁹.

Llei dels principis del *Movimiento Nacional* de 1958.

Llei de 29 d'abril de 1964, on es declarava l'escolaritat obligatòria dels sis als catorze anys⁴⁰.

Llei de 21 de desembre de 1965, sobre reforma de la Llei d'educació primària de 1945⁴¹.

Llei Orgànica de l'Estat de 1967.

Llei 44/1967, de 28 de juny, que regula l'exercici del dret civil a la llibertat en matèria religiosa⁴².

Ordre de 23 d'octubre de 1967 que desenvolupa el que es disposa en l'article 7.3 de la Llei 44/1967, de 28 de juny, sobre l'exercici del Dret civil de llibertat religiosa en los Centres de Ensenyament⁴³.

4.- Recull de normativa de l'Estat espanyol a partir de 1970

Llei 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i de finançament de la reforma educativa⁴⁴.

Resolució d'11 de setembre de 1973 de la Direcció General d'Universitats i Investigació per la que es donen instruccions sobre l'ensenyament de la religió en els centres universitaris⁴⁵.

Llei 21/76, de 14 de juny, sobre el dret d'associació política⁴⁶.

³⁶ BOE núm. 199, de 18 de juliol de 1945. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1945, marginal 979, p. 1148-1170.

³⁷ BOE núm. 198, de 17 de juliol de 1949. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1949, marginal 883, p. 997-1000.

³⁸ BOE núm. 58, de 27 de febrer de 1953. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1953, marginal 244, p. 210-220.

³⁹ BOE núm. 292, de 19 d'octubre de 1953. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1953, marginal 1371, p. 1101-1106. Correcció d'errors a BOE núm. 341, de 7 de desembre. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1953, marginal 1617, p. 1368-1369.

⁴⁰ BOE núm. 107, de 4 de maig de 1964. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1964, marginal 990, p. 853.

⁴¹ BOE núm. 306, de 23 de desembre de 1965. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1965, marginal 2192, p. 2167-2174.

Les modificacions introduïdes per la Llei de 1965 es van refondre amb el text originari mitjançant el Decret de 2 de febrer de 1967, que establia el Text Refós de la Llei d'ensenyança primària. BOE núm. 37, de 13 de febrer de 1967. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1967, marginal 284, p. 370-386.

⁴² BOE núm. 156 d'1 de juliol de 1967, p. 9191-9194.

⁴³ BOE núm. 273, de 15 de novembre de 1967, p. 15791.

⁴⁴ BOE núm. 187, de 6 d'agost de 1970. *Colección legislativa Aranzadi*. Pamplona, Editorial Aranzadi. Any 1970, marginal 1287, p. 1339-1363.

⁴⁵ BOE núm. 220, de 13 de setembre de 1973, p. 17959.

⁴⁶ BOE núm. 144, de 16 de juny de 1976, p. 11750-11752.

Acord entre la Santa Seu i l'Estat espanyol, signat a la Ciutat del Vaticà el 28 de juliol de 1976⁴⁷.

Acord entre l'Estat espanyol i la Sana Seu sobre afers jurídics, signat a la Ciutat del Vaticà el 3 de gener de 1979⁴⁸.

Acord entre l'Estat espanyol i la Sana Seu sobre afers econòmics, signat a la Ciutat del Vaticà el 3 de gener de 1979⁴⁹.

Acord entre l'Estat espanyol i la Sana Seu sobre ensenyament i afers culturals, signat a la Ciutat del Vaticà el 3 de gener de 1979⁵⁰.

Acord entre l'Estat espanyol i la Sana Seu sobre l'assistència religiosa a las forces armades i al servei militar de clergues i religiosos, signat a la Ciutat del Vaticà el 3 de gener de 1979⁵¹.

Ordre de 28 de juliol de 1979, sobre Formació Religiosa en els Centres Docents d'Educació Preescolar i d'Educació General Bàsica⁵².

Ordre de 28 de juliol de 1979, sobre Formació Religiosa en Batxillerat i Formació Professional⁵³.

Ordre de 28 de desembre de 1979 sobre formació religiosa en Educació Preescolar, Educació General Bàsica, Batxillerat i Formació Professional en l'any acadèmic 1979-1980⁵⁴.

Llei Orgànica 5/80, de 19 de juny, de l'Estatut de centres escolars⁵⁵.

Llei orgànica 7/1980, de 5 de juliol, de llibertat religiosa⁵⁶.

Ordre de 16 de juliol de 1980 sobre l'ensenyament de la Religió i la Moral catòliques en els centres docents de Educació Preescolar i Educació General Bàsica⁵⁷.

Ordre de 16 de juliol de 1980 sobre l'ensenyament de la Religió i la Moral de diverses Esglésies, confessions o comunitats en Educació Preescolar i Educació General Bàsica⁵⁸.

⁴⁷ BOE núm. 230, de 24 de setembre de 1976, p. 18664-18665. Correcció d'errors al BOE núm. 259, de 28 d'octubre de 1976, p. 21179.

⁴⁸ BOE núm. 300, de 15 de desembre de 1979, p. 28781-28782.

⁴⁹ BOE núm. 300, de 15 de desembre de 1979, p. 28782-28783.

⁵⁰ BOE núm. 300, de 15 de desembre de 1979, p. 28784-28785.

⁵¹ BOE núm. 300, de 15 de desembre de 1979, p. 28785-28787.

⁵² BOE núm. 184, de 2 d'agost de 1979, p. 18145-18146.

⁵³ BOE núm. 184, de 2 d'agost de 1979, p. 18144-18145.

⁵⁴ BOE núm. 3, de 3 de gener de 1980, p. 71.

⁵⁵ BOE núm. 154, de 27 de juny de 1980, p. 14633-14636.

⁵⁶ BOE núm. 177, de 24 de juliol de 1980, p. 16804-16805.

⁵⁷ BOE núm. 173, de 19 de juliol de 1980, p. 16457-16458.

⁵⁸ BOE núm. 173, de 19 de juliol de 1980, p. 16458.

Ordre de 16 de juliol de 1980 sobre l'ensenyament de la Religió i la Moral catòliques en el Batxillerat i la Formació Professional⁵⁹.

Ordre de 16 de juliol de 1980 sobre l'ensenyament de la Religió i la Moral de diverses Esglésies, confessions o comunitats en Batxillerat i Formació Professional per al curs acadèmic 1980-81⁶⁰.

Ordre de 4 d'agost de 1980, per la que es regula la assistència religiosa i els actes de culte en els centres escolars⁶¹.

Resolució de 22 de gener de 1981, de la Sotssecretaria del Ministeri d'Educació, per la que es disposa l'obligació de fer constar en les portades dels llibres d'ensenyament de religió o moral, aquella a la que correspongui el llibre⁶².

Ordre de 9 d'abril de 1981 per la que s'incorporen al nivell d'Educació Preescolar i al cicle inicial de l'Educació General Bàsica els continguts de la Religió i Moral Catòliques establertes per la Jerarquia Eclesiàstica⁶³.

Ordre de 9 d'abril de 1981 per la que s'incorpora als nivells d'educació preescolar i educació general bàsica el programa de l'ensenyament religiós jueu establert per la Federació de Comunitats Israelites d'Espanya⁶⁴.

Ordre de 17 de juny de 1981 per la que s'incorporen als Cicles Mitjà i Superior d'Educació General Bàsica els continguts dels programes de l'ensenyament de la Religió i Moral Catòlica establerts per la Jerarquia Eclesiàstica⁶⁵.

Ordre de 6 de juliol de 1981 per la que s'estableixen nous continguts de Religió i Moral Catòliques en primer i segon curs de Batxillerat i en Formació Professional⁶⁶.

Ordre de 17 de setembre de 1982 per la que s'incorporen al règim d'Educació Especial els continguts de l'ensenyament de la Religió i Moral Catòliques establertes per la Jerarquia Eclesiàstica⁶⁷.

⁵⁹ BOE núm. 173, de 19 de juliol de 1980, p. 16453-16455.

⁶⁰ BOE núm. 173, de 19 de juliol de 1980, p. 16455-16456.

⁶¹ BOE núm. 188, de 6 d'agost de 1980, p. 17704.

⁶² BOE núm. 39, de 14 de febrer de 1981, p. 3439.

⁶³ BOE núm. 94, de 20 d'abril de 1981, p. 8362-8363.

⁶⁴ BOE núm. 95, de 21 d'abril de 1981, p. 8475.

⁶⁵ BOE núm. 166, de 13 de juliol de 1981, p. 15979-15980.

⁶⁶ BOE núm. 166, de 13 de juliol de 1981, p. 15980-15982.

⁶⁷ BOE núm. 229, de 24 de setembre de 1982, p. 26139-26141.

Ordre d'11 d'octubre de 1982, sobre professorat de Religió i Moral catòlica en els centres d'ensenyament mitjà⁶⁸.

Ordre d'1 de juliol de 1983 per la que s'incorpora als nivells d'EGB i Preescolar els programes de l'ensenyament de la religió adventista⁶⁹.

Llei orgànica 11/83, de 25 d'agost, de reforma universitària.

Ordre de 19 de juny de 1984 per la que s'incorporen als plans d'estudi de batxillerat i formació professional els ensenyaments de formació religiosa de l'Església de Jesucrist dels Sants dels Últims Dies i s'aproven els qüestionaris i les orientacions pedagògiques⁷⁰.

Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la Funció Pública⁷¹.

Ordre de 30 de gener de 1985 per la que s'estableixen nous continguts de Religió i Moral Catòliques en el tercer curs de Batxillerat⁷².

Llei Orgànica 8/85, de 3 de juliol, regula el dret a l'educació (LODE)⁷³.

Ordre de 22 de novembre de 1985 per la que s'incorpora al nivell d'Educació general bàsica el programa d'ensenyament religiós de l'Església de Jesucrist dels Sants dels Últims Dies⁷⁴.

Reial Decret 1467/1988, de 2 de desembre, sobre classificació de personal vario que presta serveis en Centres públics docents no universitaris⁷⁵.

Llei Orgànica 1/90, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE)⁷⁶.

Ordre de 20 de febrer de 1992 per la que s'estableix el Currículum de l'Àrea de Religió Catòlica en l'Educació Primària⁷⁷.

Ordre de 20 de febrer de 1992 per la que s'estableix el Currículum de l'Àrea de Religió Catòlica en l'Educació Secundària Obligatoria⁷⁸.

Llei de 24/1992, de 10 de novembre, pel que s'aprova l'Acord de cooperació entre l'Estat espanyol i la Federació d'Entitats Religioses Evangèliques d'Espanya⁷⁹.

⁶⁸ BOE núm. 248, de 16 d'octubre de 1982, p. 28538.

⁶⁹ BOE núm. 163, de 9 de juliol de 1983, p. 19297.

⁷⁰ BOE núm. 161, de 6 de juliol de 1984, p. 19849-19850.

⁷¹ BOE núm. 185, de 3 d'agost de 1984, p. 22629-22650.

⁷² BOE núm. 42, de 18 de febrer de 1985, p. 4037.

⁷³ BOE núm. 159 de 4 de juliol de 1985, p. 21015-21022.

⁷⁴ BOE núm. 287, de 30 de novembre de 1985, p. 37977-37978.

⁷⁵ BOE núm. 294, de 8 de desembre de 1988, p. 34683-34684.

⁷⁶ BOE núm. 238, de 4 d'octubre de 1990, p. 28927-28942.

⁷⁷ BOE núm. 60, de 10 de març de 1992, p. 7952-7958.

⁷⁸ BOE núm. 60, de 10 de març de 1992, p. 7958 -7963.

⁷⁹ BOE núm. 272, de 12 de novembre de 1992, p. 38209-38211.

Llei de 25/1992, de 10 de novembre, pel que s'aprova l'Acord de cooperació entre l'Estat espanyol i la Federació de Comunitats Israelites d'Espanya⁸⁰.

Llei de 26/1992, de 10 de novembre, pel que s'aprova l'Acord de cooperació entre l'Estat espanyol i la Comissió Islàmica d'Espanya⁸¹.

Ordre de 28 de juny de 1993, per la que es disposa la publicació dels currículums de l'ensenyament religiós evangèlic, corresponent a educació primària, educació secundària obligatòria i batxillerat⁸².

Ordre de 9 de setembre de 1993, que publica el Conveni sobre règim econòmic de les persones encarregades de l'ensenyament de la religió catòlica⁸³.

Ordre de 5 d'octubre de 1993, per la que s'estableix el currículum de religió catòlica en el batxillerat⁸⁴.

Ordre de 3 de novembre de 1993, per la que s'estableix el currículum de l'àrea de religió catòlica en l'educació infantil i se li assigna un temps específic en la jornada escolar⁸⁵.

Reial Decret 2438/1994, de 16 de desembre, pel que es regula l'ensenyament de la religió⁸⁶.

Ordre de 3 d'agost de 1995, per la que es regulen les activitats d'estudi alternatives a l'ensenyament de la religió establertes pel Reial Decret 2438/1994, de 16 de desembre⁸⁷.

Resolució de 16 d'agost de 1995, de la Direcció General de Renovació Pedagògica que desenvolupa el previst en l'Ordre de 3 d'agost de 1995 sobre activitats d'estudi alternatives als ensenyaments de religió en l'Educació primària, en el primer cicle d'Educació Secundària Obligatòria, i en el 2n curs de Batxillerat⁸⁸.

Resolució de 16 d'agost de 1995, de la Direcció General de Renovació Pedagògica que desenvolupa el previst en l'Ordre de 3 d'agost de 1995 sobre activitats d'estudi alternatives als ensenyaments de religió, en el

⁸⁰ BOE núm. 272, de 12 de novembre de 1992, p. 38211-38214.

⁸¹ BOE núm. 272, de 12 de novembre de 1992, p. 38214-38217.

⁸² BOE núm. 160, de 6 de juliol de 1993, p. 20374-20388.

⁸³ BOE núm. 219, de 13 de setembre de 1993, p. 26902-26903.

⁸⁴ BOE núm. 245, de 13 d'octubre de 1993, p. 28912-28914.

⁸⁵ BOE núm. 270, d'11 de novembre de 1993, p. 31687-31692.

⁸⁶ BOE núm. 22, de 26 de gener de 1995, p. 2432-2434.

⁸⁷ BOE núm. 209, d'1 de setembre de 1995, p. 26813-26814.

⁸⁸ BOE núm. 213, de 6 de setembre de 1995, p. 27052-27057.

relatiu a les activitats de societat, cultura i religió, durant els cursos 3r i 4rt d'Educació Secundària Obligatòria i 1r de Batxillerat⁸⁹.

Llei Orgànica 9/95, de 20 de novembre, de participació, avaluació i govern dels entres docents (LOPEG)⁹⁰.

Ordre d'11 de gener de 1996, per la que es disposa la publicació dels currículums de l'ensenyament de la religió islàmica corresponents a educació primària, educació secundària obligatòria i batxillerat⁹¹.

Llei 50/1998, de 30 de desembre, de Mesures fiscals, administratives i socials⁹²

Ordre de 9 d'abril de 1999, per la que es disposa la publicació del Conveni de 26 de febrer de 1999 sobre règim econòmic-laboral de les persones que no pertanyen als cossos de funcionaris docents estan encarregades de l'ensenyament de la religió catòlica en els Centres públics d'educació infantil, d'educació primària i d'educació secundària⁹³.

Llei Orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació (LOCE)⁹⁴.

Reial Decret 827/2003, de 27 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu establerta per la LOCE⁹⁵.

Reial Decret 830/2003, de 27 de juny, pel que s'estableixen els ensenyaments comuns de l'Educació Primària⁹⁶.

Reial Decret 831/2003, de 27 de juny, pel que s'estableixen els ensenyaments comuns de l'Educació Secundària Obligatòria⁹⁷.

Reial Decret 832/2003, de 27 de juny, pel que s'estableixen els ensenyaments comuns del Batxillerat⁹⁸.

Ordre del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports ECD/3509/2003, de 15 de desembre per la que s'estableixen els currículums (opció confessional catòlica) corresponents a l'Educació primària, Educació secundària obligatòria i Batxillerat, i dels ensenyaments de Religió Catòlica a l'Educació Infantil⁹⁹.

⁸⁹ BOE núm. 213, de 6 de setembre de 1995, p. 27058.

⁹⁰ BOE núm. 278, de 21 de novembre de 1995, p. 33651-33665.

⁹¹ BOE núm. 16, de 18 de gener de 1996, p. 1624-1636.

⁹² BOE núm. 313 de 31 de desembre de 1998, p. 44412-44495.

⁹³ BOE núm. 94, de 20 d'abril de 1999, p. 14703-14704.

⁹⁴ BOE núm. 307, de 24 de desembre de 2002, p. 45188-45220.

⁹⁵ BOE núm. 154, de 28 de juny de 2003, p. 25057-25060.

⁹⁶ BOE núm. 157, de 2 de juliol de 2003, p. 25443-25466.

⁹⁷ BOE núm. 158, de 3 de juliol de 2003, p. 25683-25743.

⁹⁸ BOE núm. 159, de 4 de juliol de 2003, p. 26039-26100.

⁹⁹ BOE núm. 301, de 17 de desembre de 2003, p.44877-44888.

Reial Decret 115/2004, de 23 de gener, pel que s'estableix el currículum d'Educació Primària¹⁰⁰.

Reial Decret 116/2004, de 23 de gener, pel que s'estableix el currículum d'Educació Secundària Obligatòria¹⁰¹.

Reial Decret 117/2004, de 23 de gener, pel que s'estableix el currículum del Batxillerat¹⁰².

Reial Decret 1318/2004, de 28 de maig¹⁰³, que retarda l'aplicació dels aspectes de la LOCE previstos per al curs 2004-2005 fins al curs 2006-2007.

Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE)¹⁰⁴.

Reial Decret 1513/2006, de 7 de desembre, pel que s'estableixen els ensenyaments mínims d'Educació primària¹⁰⁵.

Reial Decret 1630/2006, de 29 de desembre, pel que s'estableixen els ensenyaments mínims del segon cicle d'Educació infantil¹⁰⁶.

Reial Decret 1631/2006, de 29 de desembre, pel que s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'Educació secundària obligatòria¹⁰⁷.

Reial Decret 696/2007, d'1 de juny, pel qual es regula la relació laboral dels professors de religió prevista en la disposició addicional tercera de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació¹⁰⁸.

Ordre ECI/1957/2007, de 6 de juny, per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments de religió catòlica corresponents a l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria¹⁰⁹.

Ordre ECI/2220/2007, de 12 de juliol, per la que s'estableix el currículum i es regula l'ordenació de l'Educació secundària obligatòria¹¹⁰.

Reial Decret 1467/2007, de 2 de novembre, pel que s'estableix l'estructura del batxillerat i se'n fixen els ensenyaments mínims¹¹¹.

Ordre ECI/759/2008, de 19 de febrer, per la que es complementa la de 24 de juliol de 1995, per la que es regulen les titulacions mínimes que han de

¹⁰⁰ BOE núm. 33, de 7 de febrer de 2004, p. 5359-5391.

¹⁰¹ BOE núm. 35, de 10 de febrer de 2004, p. 5712-5791.

¹⁰² BOE núm. 42, de 18 de febrer de 2004, p. 7575-7662.

¹⁰³ BOE núm. 130, de 29 de maig de 2004, p. 19924-19925.

¹⁰⁴ BOE núm. 106, de 4 de maig de 2006, p. 17158-17207.

¹⁰⁵ BOE núm. 293, de 8 de desembre de 2006, p. 43053-43102.

¹⁰⁶ BOE núm. 4, de 4 de gener de 2007, p. 474-482.

¹⁰⁷ BOE núm. 5, de 5 de gener de 2007, p. 677-773.

¹⁰⁸ BOE núm. 138, de 9 de juny de 2007, p. 25268-25271.

¹⁰⁹ BOE núm. 158, de 3 de juliol de 2007, p. 28672-28685.

¹¹⁰ BOE núm. 174, de 21 de juliol de 2007, p. 31680-31828.

¹¹¹ BOE núm. 266, de 6 de novembre de 2007, p. 45381-45477.

posseir els professors dels centres privats d'Educació secundària obligatòria i Batxillerat¹¹².

Llei orgànica 8/2013, de 9 desembre, per a la millora de la qualitat educativa (LOMCE)¹¹³.

Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel que s'estableix el currículum bàsic de l'Educació primària¹¹⁴.

Resolució de 26 de novembre de 2014, de la Direcció General d'Avaluació i Cooperació Territorial, per la que es publica el currículum de l'àrea de l'Ensenyament de la Religió Islàmica de l'Educació primària¹¹⁵.

Correcció d'errades de la Resolució de 26 de novembre de 2014, de la Direcció General d'Avaluació i Cooperació Territorial, per la que es publica el currículum de l'àrea de l'Ensenyament de la Religió Islàmica de l'Educació primària¹¹⁶.

Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel que s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat¹¹⁷.

5.- Recull de normativa d'altres Comunitats autònomes

Ordre de 10 de juny de 2008 de la Conselleria d'Educació de la Generalitat valenciana per la que s'estableixen formes d'organització pedagògica per a impartir la matèria d'Educació per la ciutadania¹¹⁸.

Resolució d'1 de juliol de 2008, de la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria d'Educació de la Junta de Castella i Lleó, per la qual s'estableix el procediment per a la provisió de llocs del Professorat de Religió Catòlica en Centres Docents Públics no Universitaris dependents de la Conselleria d'Educació¹¹⁹.

Resolució de 4 de maig de 2010, de la Direcció General de Personal, per la qual es convoca procediment de provisió de llocs per a professorat de Religió Catòlica que presta servicis als centres docents públics dependents de la Conselleria d'Educació de la Generalitat valenciana¹²⁰.

¹¹² BOE núm. 69, de 20 de març de 2008, p.16708-16709.

¹¹³ BOE núm. 295, de 10 de desembre de 2013, p. 97858-97921.

¹¹⁴ BOE núm. 52, d'1 de març de 2014, p. 19349-19420.

¹¹⁵ BOE núm. 299, d'11 de desembre de 2014, p. 101207-101233.

¹¹⁶ BOE núm. 306, de 19 de desembre de 2014, p. 103154.

¹¹⁷ BOE núm. 3, de 3 de gener de 2015, p. 169-546.

¹¹⁸ Diari Oficial de la Comunitat Valenciana núm. 5782, d'11 de juny de 2008.

¹¹⁹ Butlletí Oficial de Castella i Lleó núm. 131, de 9 de juliol de 2008, p. 14130-14139.

¹²⁰ Diari Oficial de la Comunitat Valenciana núm. 6263, de 10 de maig de 2010, p. 18436-18533.

Resolució d'1 de juny de 2010, de la Conselleria d'Administracions Públiques i Portaveu del Govern, per la qual es convoca procediment per a la cobertura de necessitats existents en els Centres Públics de la Comunitat Autònoma del Principat d'Astúries per als professors que imparteixen l'ensenyament de les religions contractats amb caràcter indefinit¹²¹.

6.- Recull de normativa d'àmbit de la Unió europea

Constitució europea de 2004¹²².

Recomanació 1396 (1999) del Consell d'Europa sobre religió i democràcia¹²³.

Recomanació 12 (2002) del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, on s'apunta com la Unió Europea inclou com objectiu dels sistemes promoure en la comunitat escolar l'aprenentatge dels valors democràtics i la participació en la ciutadania activa¹²⁴.

Recomanació 1720 (2005) del Consell d'Europa sobre educació i religió¹²⁵.

7.- Recull de normativa d'altres països

Constitució francesa de 1958¹²⁶.

Constitució italiana de 1947¹²⁷.

Constitució portuguesa de 1976¹²⁸.

Constitució alemanya: Llei Fonamental de Bon de 1949¹²⁹.

Codi de Dret canònic de 1983.

Acords entre la Santa Seu i l'Estat italià de 18 de febrer de 1984 (Acords de Villa Madama).

Llei portuguesa 16/2001, de 26 de juny, de llibertat religiosa.

Concordat entre Portugal i la Santa Seu signat el 18 de maig de 2004.

Llei francesa, de 13 de juliol de 2010, que prohibeix el vel integral islàmic en tot els espais públics a partir de gener de 2011.

¹²¹ Butlletí Oficial del Principat d'Astúries núm. 128, de 4 de juny de 2010

¹²² Signada a Roma el 29 d'octubre del 2004 pels Caps d'Estat i de Govern dels països membres. Disponible a: <http://www.constitucioneuropea.org> [Accés: 11.10.2010].

¹²³ Adoptada per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa el 27 de gener de 1999. Disponible a: <http://www.coe.int/T/ES> [Accés: 11.10.2010].

¹²⁴ Adoptada pel Comitè de Ministres el 16 d'octubre de 2002 en la 812a reunió dels representants dels Ministres. Disponible a: http://www.coe.int/t/dg4/education/edc/Source/Pdf/Documents/By_Country/Spain/2002_38_Rec2002_12_Es.PDF [Accés: 18.10.2012].

¹²⁵ Adoptada per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa el 4 d'octubre de 2005. Disponible a: <http://www.coe.int/T/ES> [Accés: 11.10.2010].

¹²⁶ Disponible a: <http://www.senat.fr/lnq/es/constitution.htm> [Accés: 11.10.2010].

¹²⁷ Disponible a: http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/constitucion_italiana_1947.htm [Accés: 11.10.2010].

¹²⁸ Disponible a: http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/constitucion_portuguesa_1976.htm [Accés: 11.10.2010].

¹²⁹ Disponible a: http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/constitucion_alemana_1949.htm [Accés: 11.10.2010].

8.- Recull de declaracions internacionals de drets

Convenció sobre els Drets dels Infants de 1989¹³⁰.

Declaració dels drets del l'Home i del Ciutadà de 26 d'agost de 1789¹³¹.

Declaració Universal de Drets Humans de 1948 de l'ONU¹³².

Convenció relativa a la lluita contra les discriminacions en l'esfera de l'ensenyament aprovada el 14 de desembre de 1960 per la Conferència General de la Organització de Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura¹³³.

Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 1966¹³⁴.

Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals de 1966¹³⁵.

9.- Recull de jurisprudència del Tribunal Constitucional¹³⁶

Sentència del Tribunal Constitucional 1/1981, de 26 de gener, relativa a la custòdia dels fills en una sentència de nul·litat canònica pronunciada pel Tribunal de la Rota.

Sentència del Tribunal Constitucional 5/1981, de 13 de febrer, relativa al recurs d'inconstitucionalitat promogut contra la Llei orgànica 5/1980, de 19 de juny, per la que es regula l'Estatut de centres escolars.

Sentència del Tribunal Constitucional 11/1981, de 8 d'abril, relativa al dret de vaga.

Sentència del Tribunal Constitucional 15/1982, de 23 d'abril, relativa a l'objecció de consciència al servei militar per motius personals i ètics.

Sentència del Tribunal Constitucional 24/1982, de 13 de maig, relativa a l'assistència religiosa als membres de l'exèrcit.

Sentència del Tribunal Constitucional 19/1985, de 13 de febrer, relativa a l'acomiadament d'una treballadora batejada per l'Església Adventista del

¹³⁰ Adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides en la seva resolució 44/25, de 20 de novembre de 1989. Entra en vigor el 2 de setembre de 1990. Disponible a: http://www.unhchr.ch/spanish/html/menu3/b/k2crc_sp.htm [Accés: 11.10.2010].

¹³¹ Disponible a: http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/revolucion_americana.html [Accés: 11.10.2010].

¹³² Disponible a: García Moriyón, F. (1998) *Derechos humanos y educación. Textos fundamentales. Textos complementarios*. Madrid, Ediciones de la Torre, p. 54-59.

¹³³ Disponible a: García Moriyón, F. (1998) *Derechos humanos y educación. Textos fundamentales. Textos complementarios*. Madrid, Ediciones de la Torre, p. 344-350.

¹³⁴ Disponible a: García Moriyón, F. (1998) *Derechos humanos y educación. Textos fundamentales. Textos complementarios*. Madrid, Ediciones de la Torre, p. 60-77.

¹³⁵ Disponible a: García Moriyón, F. (1998) *Derechos humanos y educación. Textos fundamentales. Textos complementarios*. Madrid, Ediciones de la Torre, p. 82-91.

¹³⁶ Disponibles a: <http://www.tribunalconstitucional.es/es/jurisprudencia/Paginas/Sentencias> [Accés: 15.12.2010].

Setè Dia, que predica una inactivitat laboral des de la posta de sol del divendres a la del dissabte.

Sentència del Tribunal Constitucional 47/1985, de 19 d'abril, relativa a una docent que desenvolupava els seus serveis en el centre privat "Col·legi Lestonnac" de Mollet del Vallès, on es declara nul l'acomiadament, i amb una nul·litat radical, per la seva disconformitat amb les normes de la direcció del centre i per no ajustar-se a l'ideari.

Sentència del Tribunal Constitucional 53/1985, d'11 d'abril, relativa a la constitucionalitat de la llei de l'avortament.

Sentència del Tribunal Constitucional 77/1985, de 27 de juny, relativa al recurs previ d'inconstitucionalitat contra el projecte de llei orgànica reguladora del dret a l'educació.

Sentència del Tribunal Constitucional 86/1985 de 10 de juliol, relativa a un recurs d'emparament contra una STS de data 24 de gener de 1985 en la que s'anul·laven diferents preceptes d'una Ordre ministerial de data 16 de maig de 1984 sobre subvencions a centres docents privats.

Sentència del Tribunal Constitucional 340/1993, de 16 de novembre, relativa a una relació arrendatària amb l'Arquebisbat de Toledo.

Sentència del Tribunal Constitucional 177/1996, d'11 de novembre de 1996, relativa a l'objecció de consciència per a no participar en un parada militar en honor a la Verge dels Desemparats.

Sentència del Tribunal Constitucional 284/2000, de 27 de novembre, relativa a la tutela judicial efectiva.

Sentència del Tribunal Constitucional 46/2001, de 15 de febrer, sobre l'Església de la Unificació (o secta Moon).

Sentència del Tribunal Constitucional 128/2001, de 4 de juny, relativa a qüestions de seguretat social en una relació contractual amb la Unió d'Esglésies Cristianes Adventistes del Setè Dia d'Espanya.

Sentència del Tribunal Constitucional 154/2002, de 18 de juliol, relativa a una condemna penal d'un pare i una mare que es van negar a realitzar una transfusió de sang al seu fill menor d'edat.

Sentència del Tribunal Constitucional 38/2007, de 15 de febrer de 2007, en relació a la participació dels òrgans de l'Església catòlica en l'apreciació de la idoneïtat dels docents per impartir l'assignatura de religió catòlica.

Sentència del Tribunal Constitucional 51/2011, de 14 d'abril, relativa a l'acomiadament d'una docent de religió, per manca de renovació de la idoneïtat eclesiàstica per part de l'Església catòlica.

10.- Recull de jurisprudència dels Tribunals de l'Estat espanyol¹³⁷

Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Cantàbria, de data 23 de març de 1998, on es planteja el cas d'una alumna de 8 d'EGB que va deixar d'assistir a les classes de la matèria de ciències naturals perquè es va començar a impartir educació sexual.

Sentència del Tribunal Suprem, de data 19 de juny de 1996, on s'especifica que la relació del professorat de religió reuneix els requisits de l'Estatut dels Treballadors i de la Llei de Procediment Laboral, en concret les notes de voluntarietat, alienitat, retribució i estar sotmesa a una organització de caràcter empresarial.

Sentència del Tribunal Suprem, de data 30 d'abril de 1997, en el mateix sentit.

Sentència del Tribunal Suprem, de data 31 de gener de 1997, relativa a la aplicabilitat dels continguts de l'Ordre de 3 d'agost de 1995 per la que es regulen les activitats d'estudi alternatives a l'ensenyament de la religió establertes pel Reial Decret 2438/1994, de 16 de desembre.

Sentència del Tribunal Suprem, de data 1 d'abril de 1998, sobre la mateixa qüestió.

Sentència del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia, de 4 data de març de 2008, on es resolva el recurs 787/2007 interposat contra una resolució de la *Consejería de Educación de la Junta de Andalucía* de 13 de novembre de 2007, en la qual no es reconeixia el dret a l'objecció de consciència per a l'assignatura Educació per a la Ciutadania i Drets Humans i per tant es denegava també la pretensió d'una alternativa educativa.

Tres sentències del Tribunal Suprem, números 340, 341 i 342/2009, de data 11 de febrer de 2009, sentències dictades en recurs de cassació. Dues contra dues sentències del Tribunal Superior de Justícia d'Astúries¹³⁸ que denegaven el dret a l'objecció de consciència per entendre que la resolució recorreguda no vulnerava cap dret fonamental. En ambdós

¹³⁷ Sentències disponibles a: <http://www.poderjudicial.es/search/index.jsp> [Accés: 15.12.2010].

¹³⁸ STS 340/2009 i 342/2009.

casos es recorria una resolució de data 8 d'octubre de 2007, de la *Consejería de Educación y Ciencia del Principado de Asturias*, on es desestimava la declaració d'objecció de consciència a les assignatures: d'Educació per a la ciutadania i Drets Humans; Educació ètica i cívica; i Filosofia i ciutadania. L'altra sentència del Tribunal Suprem es refereix a la sentència del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia¹³⁹, comentada en el punt anterior. En els tres casos el Tribunal Suprem refusa la possibilitat d'objecció de consciència.

Dues sentències del Tribunal Superior de Justícia de València, números 4466 i 4467/2009, de data 24 de juliol de 2009, relatives a recursos presentats contra l'Ordre de 10 de juny de 2008 que permetia impartir l'assignatura d'educació per la ciutadania en anglès i contemplava l'objecció de consciència a la mateixa.

Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó (número de sentència 1999/2009), de data 23 de setembre de 2009, en ella es reconeix el dret a l'objecció de consciència davant l'àrea o matèria d'educació per la ciutadania, al resoldre el recurs 2546/2008 interposat contra una Ordre de 6 d'agost de 2008 de la *Consejería de Educación de la Junta de Castilla y León*, per la qual es denegava una sol·licitud d'objecció de consciència en relació a l'assignatura d'educació per a la ciutadania. Aquest Tribunal Superior de Justícia s'aparta de la doctrina fixada pel Tribunal Suprem en les sentències ja indicades en aquest mateix apartat (SSTS 340, 341 i 342/2009).

Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de data 8 de juny de 2011, que avala l'Ordenança de l'Ajuntament de Lleida, de data 9 de desembre de 2010, on es prohibeix l'ús del vel integral en edificis públics per raons de seguretat.

Sentència del Tribunal Suprem, de data 14 de febrer de 2013, que anul·la l'ordenança de l'Ajuntament de Lleida que prohibia l'ús del vel integral.

¹³⁹ STS 341/2009.

11.- Recull de jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans

Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans, de data 7 de desembre de 1976, cas Kjelsen, Busk, Madsen i Pedersen vs. Dinamarca, on es recorria l'establiment de l'educació sexual com a obligatòria per a tot l'alumnat.

Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans, de data 29 de juny de 2007(demanda 1547/2002), on es reconeix el dret de les famílies a què es respecti, en l'educació dels seus fills i filles, les seves conviccions religioses i filosòfiques, i el deure de l'Estat de respectar les conviccions, tant religioses, com filosòfiques de les famílies en el conjunt del programa de l'ensenyament públic.

Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans, de data 9 d'octubre de 2007 (demanda 1448/2004), en el mateix sentit.

Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans, de data 3 de novembre de 2009, relativa a l'Estat italià, sobre la presència de crucifixos a les aules.

12.- Recull de jurisprudència d'altres països

Sentència del Tribunal Constitucional de Portugal 174/1993, i per tant anterior a la publicació de la Llei portuguesa 16/2001 de llibertat religiosa, on s'ha conclòs que no es pot objectar cap manca de constitucionalitat a una norma que permeti l'ensenyament de la religió i moral catòliques com una assignatura curricular normal.

Annex 3. Butlletins oficials i diaris de sessions de les Corts Generals

1.- Constitució espanyola de 1978

Minutes i actes de la ponència constitucional: *Revista de las Cortes Generales*, n.2, de 1984. Disponible a: <http://www.congreso.es/consti/constitucion/elaboracion/index.htm> [Accés: 18.08.2013].

Text de l'avantprojecte de Constitució i els vots particulars formulats pels ponents: BOCG, n. 44, de 5 de gener de 1978.

Esmenes presentades en el Congrés dels diputats. Disponibles a: <http://www.congreso.es/consti/constitucion/elaboracion/index.htm> [Accés: 18.08.2013].

Informe de la Ponència: BOCG, n. 82, de 17 d'abril de 1978.

Treballs en Comissió en el Congrés dels Diputats. Intervencions relatives a l'article que recull el dret a l'educació: Diari de sessions del Congrés dels Diputats n. 72, de 23 de maig de 1978, p. 2594-2608.

Dictamen de la Comissió i vots particulars: BOCG, n.121, d'1 de juliol de 1978.

Debat en el Ple del Congrés dels Diputats. Intervencions relatives a l'article que recull el dret a l'educació: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, n. 106, de 7 de juliol de 1978, p. 4018-4055.

Aprovació del text constitucional, en el seu conjunt, pel Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, n. 116, de 21 de juliol de 1978, p. 4539.

Publicació del text aprovat pel Congrés dels Diputats i tramitació al Senat: BOCG, n. 135, de 24 de juliol de 1978.

Entrada del Projecte de Constitució al Senat i obertura d'un termini de presentació de esmenes: BOCG, n. 136, de 26 de juliol de 1978.

Esmenes presentades en el Senat. Disponibles a: <http://www.congreso.es/consti/constitucion/elaboracion/index.htm> [Accés: 18.08.2013].

Treballs en Comissió en el Senat. Intervencions relatives a l'article que recull el dret a l'educació: Diari de sessions del Senat n. 44, de 25 d'agost de 1978, p. 1909-1937.

Dictamen de la Comissió i vots particulars: BOCG, n. 157, de 6 d'octubre de 1978.

Debat en el Ple del Senat. Intervencions relatives a l'article que recull el dret a l'educació: Diari de sessions del Senat n. 60, de 27 de setembre de 1978, p. 2988-3015.

Aprovació en el Ple del Senat de les «Modificacions al Text del Projecte de Constitució enviat pel Congrés dels Diputats»: BOCG, n. 161, de 13 d'octubre de 1978. Aquest procés no va afectar a l'article 27, relatiu al dret a l'educació, perquè no es va alterar el seu redactat en la fase de tramitació legislativa pel Senat.

2.- Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979

Publicació del text Projecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya: BOCG, Sèrie H, n. 9-I, de 12 de juny de 1979.

Informe Ponència i Vots particulars: BOCG, Sèrie H, n. 9-I-1, d'11 d'agost de 1979.

Comissió Constitucional del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissió Constitucional, n. 4, de 13 d'agost de 1979.

Dictamen Comissió: BOCG, Sèrie H, n. 9-II, de 24 d'agost de 1979.

Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 49, de 29 de novembre de 1979.

Ratificació pel Ple del Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie H, n. 9-III, de 14 de desembre de 1979.

Entrada en el Senat del Projecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya: BOCG, Sèrie H, n. 55A, de 7 de desembre de 1979.

Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, n. 34, de 12 de desembre de 1979.

Ratificació pel Ple del Senat: BOCG, Sèrie H, n. 55B, de 12 de desembre de 1979.

3.- Llei orgànica 5/80, de 19 de juny de 1980, de l'Estatut de centres escolars (LOECE)

Ratificació, per part de la Mesa del Congrés dels Diputats, del projecte de llei pel que es regula l'Estatut de centres docents no universitaris i obertura d'un termini per a la presentació de esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 48-I, d'1 de juny de 1979.

Informe de la Ponència amb les esmenes acceptades per a la seva tramitació:
BOCG, Sèrie A, n. 48-I-1, de 24 de desembre de 1979.

Dictamen de la Comissió d'Educació del Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n.
48-II, d'1 de febrer de 1980.

Ple del Congrés dels Diputats. Debat del Dictamen de la Comissió d'Educació: Diari
de sessions del Congrés dels Diputats, n. 69, de 4 de març; n. 70, de 5 de
març; n. 72, d'11 de març; n. 73, de 12 de març; i n.74, de 13 de març de 1980.

Congrés dels Diputats. Aprovació del text del projecte normatiu: BOCG, Sèrie A, n.
48-III, de 2 d'abril de 1980.

Congrés dels Diputats. Aprovació del text del projecte normatiu, correcció d'errades:
BOCG, Sèrie A, n. 48-III-1, de 7 de maig de 1980.

Entrada en el Senat del text aprovat pel Congrés dels Diputats i publicació d'un
termini per a la presentació de esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 85A, de 10 d'abril
de 1980.

Esmenes presentades en el Senat: BOCG, Sèrie II, n. 85B, de 26 d'abril de 1980.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie II, n.85C, de 10 de maig de 1980.

Dictamen de la Comissió d'Educació i Cultura del Senat: BOCG, Sèrie II, n. 85D, de
26 de maig de 1980.

Text enviat pel Congrés dels Diputats, correcció d'errades: BOCG, Sèrie II, n. 85E,
de 31 de maig de 1980.

Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, n. 56, de 27 de maig; n. 57, de 3 de juny;
i n. 58, de 4 de juny de 1980.

Aprovació pel Ple del Senat: BOCG, Sèrie II, n. 85F, de 6 de juny de 1980, p. 75.

4.- Llei orgànica 11/83, de 25 d'agost de 1983, de reforma universitària (LRU)

Entrada en el Congrés dels Diputats, acord tramitació d'urgència, publicació del
projecte de llei i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie
A, n. 28-I, d'1 de juny de 1983.

Ampliació del termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 28-I-1, de 9 de
juny de 1983.

Ampliació del termini de presentació d'esmenes, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 28-I-2, d'11 de juny de 1983.

Ple del Congrés dels Diputats. Debat a la totalitat: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 47, de 16 de juny de 1993.

Treball en la Comissió d'Educació i Cultura del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 44, de 21 juny; n. 52, de 5 de juliol; n. 54, de 6 de juliol; i n. 56, de 7 de juliol de 1983.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie A, n. 28-I-3, de 8 de juliol de 1983.

Dictamen Comissió: BOCG, Sèrie A, n. 28-II, de 13 de juliol de 1983.

Dictamen Comissió, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 28-II-1, de 13 de juliol de 1983.

Dictamen Comissió. Esmenes i vots particulars: BOCG, Sèrie A, n. 28-II-2, de 14 de juliol de 1983.

Dictamen Comissió, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 28-II-3, de 20 de juliol de 1983.

Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 53, de 13 de juliol; i n. 54, de 14 de juliol de 1983.

Aprovació pel Ple del Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 28-III, de 20 de juliol de 1983.

Aprovació pel Ple del Congrés dels Diputats, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 28-III-1, de 22 de juliol de 1983.

Aprovació pel Ple del Congrés dels Diputats, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 28-III-2, de 29 de juliol de 1983.

Entrada en el Senat del text aprovat pel Congrés dels Diputats, enviament a comissió i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 36A, de 16 de juliol de 1983.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie II, n. 36B, de 26 de juliol de 1983.

Informe Ponència: BOCG, Sèrie II, n. 36C, de 28 de juliol de 1983.

Dictamen Comissió: BOCG, Sèrie II, n. 36D, de 30 de juliol de 1983.

Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, Ple, n. 25, d'1 d'agost; i n. 26, de 2 d'agost de 1983.

Aprovació Ple del Senat: BOCG, Sèrie II, n. 36E, de 4 d'agost de 1983.

5.- Llei orgànica 8/85, de 3 de juliol de 1985, regula el dret a l'educació (LODE)

Acord de la Mesa del Congrés dels Diputats d'enviar el Projecte de Llei orgànica a Comissió, publicar el text i obrir un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 49-I, de 18 de juliol de 1983.

Ampliació del termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 49-I-1, de 13 de setembre de 1983.

Debat a la totalitat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 64, d'11 d'octubre de 1983.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie A, n. 49-I-2, de 2 de desembre de 1983.

Treballs parlamentaris Comissió d'Educació i Cultura: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 95, de 1 de desembre; n.96, de 2 de desembre; n. 97, de 5 de desembre; n. 98, de 6 de desembre; n. 99, de 7 de desembre; i n. 100, de 9 de desembre de 1983.

Dictamen de la Comissió: BOCG, Sèrie A, n. 49-II, de 13 de desembre de 1983.

Debat en el ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 82, de 13 de desembre; n. 83, de 14 de desembre; n. 84, de 15 de desembre; n. 85, de 16 de desembre; n. 86, de 19 de desembre; i n. 87, de 20 de desembre de 1983.

Text aprovat pel Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 49-III, de 28 de desembre de 1983.

Text aprovat pel Congrés dels Diputats, correcció d'errades: BOCG, Sèries A, n. 49-III-1, de 25 de gener de 1984.

Entrada en el Senat del text aprovat pel Congrés dels Diputats, enviament a comissió i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 98A, de 27 de desembre de 1983.

Ampliació del termini presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 98B, de 26 de gener de 1984.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie II, n. 98C, de 13 de febrer de 1984.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie II, n. 98D, de 21 de febrer de 1984.

Dictamen de la Comissió d'Educació, Universitats, Investigació i Cultura: BOCG, Sèrie II, n. 98E, de 28 de febrer de 1984.

Dictamen de la Comissió d'Educació, Universitats, Investigació i Cultura, correcció d'errades: BOCG, Sèrie II, n. 98F, d'1 de març de 1984.

Debats en el Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, Ple, n. 49, de 2 de març; n. 50, de 3 de març; n. 51, de 4 de març; n. 52, de 5 de març; n. 53, de 6 de març; n. 54, de 7 de març; n. 55, de 8 de març; n. 56, de 9 de març; i n. 57, de 10 de març de 1984.

Enviament al Congrés dels Diputats de les esmenes aprovades en el Senat: BOCG, Sèrie II, n. 98G, de 16 de març de 1984 i BOCG, Sèrie A, n. 49-IV, de 24 de març de 1984.

Aprovació del text definitiu en el Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 105, de 15 de març, p. 4879, i BOCG, Sèrie A, n. 49-V, de 26 de març de 1984.

Publicació del text modificat per la STC 77/1985, de 27 de juny -recurs previ d'inconstitucionalitat-: BOCG, Sèrie A, n. 49-VI, de 31 de juliol de 1985.

6.- Llei orgànica 1/90, de 3 d'octubre de 1990, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE)

Acord de la Mesa del Congrés dels Diputats de publicar el text del projecte de llei, enviar-lo a Comissió i obrir un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 20-1, de 9 d'abril de 1990.

Ampliacions del termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 20-2, de 20 d'abril de 1990 i BOCG, Sèrie A, n. 20-3, de 9 de maig de 1990.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie A, n. 20-4, de 31 de maig de 1990.

Debat a la totalitat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 42, de 31 de maig de 1990.

Índex d'esmenes a l'articulat: BOCG, Sèrie A, n. 20-5, de 6 de juny de 1990.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie A, n. 20-6, de 14 de juny de 1990.

Treballs parlamentaris en la Comissió d'Educació i Cultura: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 106, d'11 de juny; n. 107, de 12 de juny; n. 109, de 13 de juny; n. 112, de 14 de juny; i n. 113, de 15 de juny de 1990.

Dictamen de la Comissió: BOCG, Sèrie A, n. 20-7, de 21 de juny de 1990.

Debat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 48, de 28 de juny de 1990.

Text aprovat pel Ple del Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 20-8, de 30 de juny de 1990.

Entrada en el Senat del text enviat des del Congrés, remissió del projecte de llei a la Comissió d'Educació, Universitats, Investigació i Cultura, i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 10A, de 30 de juny de 1990.

Vetos a la totalitat: BOCG, Sèrie II, n. 10B, de 16 de juliol de 1990.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie II, n. 10C, de 16 de juliol de 1990.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie II, n. 10D, de 18 de juliol de 1990.

Dictamen de la Comissió: BOCG, Sèrie II, n. 10E, de 27 de juliol de 1990.

Dictamen de la Comissió, correcció d'errades: BOCG, Sèrie II, n. 10F, de 30 de juliol; n. 10G, de 17 d'agost; i n. 10H, de 4 de setembre de 1990.

Debat en el Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, Ple, n. 30, de 5 de setembre; i n. 31, de 6 de setembre de 1990.

Text aprovat pel Senat amb modificacions: BOCG, Sèrie II, n. 10I, de 12 de setembre de 1990; i BOCG, Sèrie A, n. 20-9, de 12 de setembre de 1990.

Aprovació definitiva en el Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 54, de 13 de setembre de 1990; i BOCG, Sèrie A, n. 20-10, de 15 de setembre de 1990.

7.- Les Lleis 24, 25 i 26/1992, de 10 de novembre de 1992, sobre els Acords de cooperació entre l'Estat espanyol i diferents Entitats religioses

Acord de la Mesa del Congrés de publicar el text dels projectes de llei, obrir un termini per presentar d'esmenes i tramitar, prèvia audiència de la Junta de

portaveus, els projectes de llei pel procediment de lectura única: BOCG, Sèrie A, n. 90-1, 91-1 i 92-1, de 29 de juny de 1992.

Aprovació pel Ple del Congrés dels Diputats de la tramitació per lectura única: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 201, de 23 de juny de 1992, p. 9842 i BOCG, Sèrie A, n. 90-2, 91-2 i 92-2, de 30 de juny de 1992.

Projectes de lleis, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 90-3, 91-3 i 92-3, de 16 de setembre de 1992.

Debat en el Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 210, de 17 de setembre de 1992, p. 10274-10280.

Text aprovat pel Ple del Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 90-4, 91-4 i 92-4, de 18 de setembre de 1992.

Entrada en el Senat del text enviat des del Congrés: BOCG, Sèrie II, n. 86A, 87A i 88A, de 24 de setembre de 1992.

Esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 86B, 87B i 88B, de 9 d'octubre de 1992.

Debat en el Senat: Diari de sessions del Senat, Ple, n. 132, de 14 d'octubre de 1992, p. 7090-7092.

Text aprovat pel Senat: BOCG, Sèrie II, n. 86C, 87C i 88C, de 21 d'octubre de 1992.

8.- Llei orgànica 9/95, de 20 de novembre de 1995, de participació, avaluació i govern dels entres docents (LOPEG)

Acord de la Mesa del Congrés dels Diputats de publicar el text del projecte de llei, enviar-lo a Comissió i obrir un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 108-1, de 28 de març de 1995.

Ampliació del termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 108-2, de 4 d'abril; n. 108-3, de 20 d'abril; n. 108-4, de 9 de maig; n. 108-5, de 16 de maig; n. 108-6, de 30 de maig; i n. 108-7, de 6 de juny de 1995.

Debat a la totalitat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 143, de 27 d'abril de 1995.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie A, n. 108-8, de 19 de juny de 1995.

Índex d'esmenes a l'articulat: BOCG, Sèrie A, n. 108-9, de 21 de juny de 1995.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie A, n. 108-10, de 5 de juliol de 1995.

Treballs en la Comissió d'Educació i Cultura del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 540, de 27 de juny; n. 541, de 30 de juny; i n. 551, de 13 de setembre de 1995.

Caràcter ordinari o orgànic de determinades disposicions: BOCG, Sèrie A, n. 108-11, de 14 de juliol de 1995.

Dictamen Comissió: BOCG, Sèrie A, n. 108-12, de 20 de setembre de 1995.

Modificació Dictamen Comissió: BOCG, Sèrie A, n. 108-13, de 20 de setembre de 1995.

Debat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de Sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 166, de 14 de setembre de 1995.

Text aprovat pel Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 108-14, de 21 de setembre de 1995.

Entrada en el Senat del text enviat des del Congrés, remissió del projecte de llei a Comissió i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 90A, de 28 de setembre de 1995.

Propostes de veto: BOCG, Sèrie II, n. 90B, de 5 d'octubre de 1995.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie II, n. 90C, de 5 d'octubre de 1995.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie II, n. 90D, de 10 d'octubre de 1995.

Treballs en la Comissió d'Educació i Cultura del Senat: Diari de Sessions del Senat, Comissions, n. 228, d'11 d'octubre de 1995.

Dictamen de la Comissió i Vots particulars: BOCG, Sèrie II, n. 90E, de 16 d'octubre de 1995.

Debat en el Ple del Senat: Diari de Sessions del Senat, Ple, n. 90, de 18 d'octubre de 1995.

Text aprovat pel Senat amb esmenes al text aprovat pel Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie II, n. 90F, de 24 d'octubre de 1995 i BOCG, Sèrie A, n. 108-15, de 6 de novembre de 1995.

Aprovació definitiva pel Congrés dels Diputats: Diari de Sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 182, de 8 de novembre de 1995 i BOCG, Sèrie A, n. 108-16, de 15 de novembre de 1995.

9.- Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació (LOCE)

Acord de la Presidència del Congrés dels Diputats de publicar el text del projecte de llei, enviar-lo a la Comissió d'Educació, Cultura i Esports, i obrir un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 104-1, de 31 de juliol de 2002.

Ampliació del termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 104-2, de 6 d'agost; n. 104-3, d'11 de setembre; n. 104-4, de 16 de setembre; n. 104-5, de 18 de setembre; n. 104-6, de 25 de setembre; i n. 104-7, de 9 d'octubre de 2002.

Publicació del text del projecte de llei, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 104-8, de 16 d'octubre de 2002.

Debat a la totalitat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 193, de 3 d'octubre de 2002.

Compareixença de persones expertes en matèria educativa, a la Comissió d'Educació, Cultura i Esports: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 569, de 7 d'octubre; n. 587, de 8 d'octubre; i n. 588, de 9 d'octubre de 2002.

Esmenes presentades i índex d'esmenes a l'articulat: BOCG, Sèrie A, n. 104-9, de 21 d'octubre de 2002.

Esmenes, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 104-14, de 5 de novembre de 2002.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie A, n. 104-10, de 22 d'octubre de 2002.

Informe de la Ponència, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 104-11, de 25 d'octubre de 2002.

Treballs parlamentari en la Comissió d'Educació, Cultura i Esports: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 600, de 24 d'octubre; i n. 602, de 25 d'octubre de 2002.

Dictamen de la Comissió: BOCG, Sèrie A, n. 104-12, de 29 d'octubre de 2002.

Escrits de manteniment de les esmenes per a la seva defensa en el Ple: BOCG, Sèrie A, n. 104-13, de 30 d'octubre de 2002.

Debat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 201, de 31 d'octubre de 2002.

Text aprovat pel Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 104-15, de 6 de novembre de 2002.

Entrada en el Senat del text enviat des del Congrés, remissió del projecte de llei a Comissió i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 92A, de 5 de novembre de 2002.

Ampliació del termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 92B, de 13 de novembre de 2002.

Propostes de vetos: BOCG, Sèrie II, n. 92C, de 27 de novembre de 2002

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie II, n. 92D, de 27 de novembre de 2002.

Índex d'esmenes presentades: BOCG, Sèrie II, n.92E, de 27 de novembre de 2002.

Informe Ponència: BOCG, Sèrie II, n. 92F, de 3 de desembre de 2002.

Treballs parlamentaris de la Comissió d'Educació, Cultura i Esports: Diari de sessions del Senat, Comissions, n. 392, de 4 de desembre de 2002.

Dictamen de la Comissió d'Educació, Cultura i Esports: BOCG, Sèrie II, n. 92G, de 9 de desembre de 2002.

Debat en el Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, Ple, n. 118, de 13 de desembre de 2002.

Text aprovat pel Senat amb les corresponents esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 92H, de 18 de desembre de 2002, i BOCG, Sèrie A, n. 104-16, de 18 de desembre de 2002.

Aprovació definitiva pel Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 218, de 19 de desembre, i BOCG, Sèrie A, n. 104-17, de 27 de desembre de 2002.

10.- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE)

Acord de la Presidència del Congrés dels Diputats de publicar el text del projecte de llei, enviar-lo a la Comissió d'Educació i Ciència i obrir un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 43-1, de 26 d'agost de 2005.

Ampliació del termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie A, n. 43-2, de 14 de setembre; n. 43-3, de 28 de setembre; n. 43-4, de 5 d'octubre; n. 43-5, de 19 d'octubre; n. 43-6, de 26 d'octubre; i n. 43-7, de 3 de novembre de 2005.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie A, n. 43-8, de 17 de novembre de 2005.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie A, n. 43-9, de 22 de novembre de 2005.

Compareixença de persones expertes en matèria educativa, a la Comissió d'Educació i Ciència: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 375 de 4 d'octubre; n. 379 de 5 d'octubre; n. 396, de 6 d'octubre; n. 397, de 10 d'octubre; n. 398 d'11 d'octubre; i n. 399, de 25 d'octubre de 2005.

Debat a la totalitat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 126, de 3 de novembre de 2005, p. 6293-6315.

Treballs parlamentaris en comissió: Diari de sessions del Congrés del Diputats, Comissions, n. 418, de 22 de novembre de 2005; n. 419, de 23 de novembre; n. 421, de 24 de novembre; n. 422, de 25 de novembre; i n. 423, de 28 de novembre de 2005.

Dictamen de la Comissió d'Educació i Ciència: BOCG, Sèrie A, n. 43-11, de 5 de desembre de 2005.

Dictamen de la Comissió d'Educació i Ciència, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 43-12, de 13 de desembre de 2005.

Debat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 138, de 15 de desembre de 2005, p. 6960-6986.

Text aprovat pel Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 43-13, de 26 de desembre de 2005.

Text aprovat pel Congrés dels Diputats, correcció d'errades: BOCG, Sèrie A, n. 43-14, de 20 de febrer de 2006.

Entrada en el Senat del text enviat des del Congrés, remissió del projecte de llei a Comissió i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 38A, de 28 de desembre de 2005.

Ampliació del termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie II, n. 38B, de 8 de febrer de 2006.

Propostes de veto: BOCG, Sèrie II, n. 38C, de 17 de febrer de 2006.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie II, n. 38D, de 17 de febrer de 2006.

Treballs parlamentaris en comissió: Diari de sessions del Senat, Comissions, n. 282, de 13 de març; i n. 283, de 14 de març de 2006.

Dictamen de la Comissió d'Educació i Ciència: BOCG, Sèrie II, n. 38E, de 21 de març de 2006.

Debat en el Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, Ple, n. 75, de 22 de març de 2006.

Text aprovat pel Senat amb les corresponents modificacions: BOCG, Sèrie II, n. 38F, de 30 de març de 2006 i BOCG, Sèrie A, n. 43-15, de 30 de març de 2006.

Aprovació definitiva pel Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 169, de 6 d'abril i BOCG, Sèrie A, n. 43-16, de 20 d'abril de 2006.

11.- Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006

Entrada de la iniciativa en el Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie B, n. 210-1, de 21 d'octubre de 2005.

Debat a la totalitat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 125, de 2 de novembre de 2005.

Text de la iniciativa, correcció d'errades: BOCG, Sèrie B, n. 210-9, de 2 de febrer de 2006.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie B, n. 210-7, de 3 de gener de 2006.

Índex d'esmenes presentades: BOCG, Sèrie B, n. 210-8, de 17 de gener de 2006.

Índex d'esmenes presentades, correcció d'errades: BOCG, Sèrie B, n. 210-10, de 3 de febrer de 2006.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie B, n. 210-11, de 7 de març de 2006.

Informe de la Ponència, correcció d'errades: BOCG, Sèrie B, n. 210-12, de 9 de març; i n. 210-13, de 10 de març de 2006.

Treballs en la Comissió Constitucional del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 498, de 9 de març de 2006.

Dictamen de la Comissió: BOCG, Sèrie B, n. 210-14, de 22 de març de 2006.

Debat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 166, de 30 de març de 2006.

Text aprovat pel Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie B, n. 210-15, de 31 de març de 2006.

Entrada del text al Senat, enviament a Comissió i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Sèrie III B, n. 12A, de 31 de març de 2006.

Propostes de veto: BOCG, Sèrie III B, n. 12C, de 24 d'abril de 2006.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie III B, n. 12D, de 24 d'abril de 2006.

Esmenes presentades, correcció d'errades: BOCG, Sèrie III B, n. 12E, de 25 d'abril de 2006.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie III B, n. 12F, de 3 de maig de 2006.

Treballs en la Comissió General de les Comunitats Autònomes al Senat: Diari de sessions del Senat, Comissions, n. 318, de 3 de maig de 2006.

Dictamen de la Comissió: BOCG, Sèrie III B, n. 12G, de 8 de maig de 2006.

Debat en el Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, Ple, n. 83, de 10 de maig de 2006.

Text aprovat pel Senat: BOCG, Sèrie III B, n. 12H, de 12 de maig de 2006.

12.- Llei orgànica 8/2013, de 9 desembre, per a la millora de la qualitat educativa (LOMCE)

Acord de la Mesa del Congrés dels Diputats de la publicació del text, l'obertura d'un termini de presentació d'esmenes i l'encàrrec del dictamen a la Comissió d'Educació i Esports: BOCG, Sèrie A, n. 48-1, de 24 de maig de 2013.

Debat a la totalitat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 129, de 16 de juliol de 2013.

Esmenes presentades: BOCG, Sèrie A, n. 48-2, de 18 de setembre de 2013.

Informe de la Ponència: BOCG, Sèrie A, n. 48-3, de 24 de setembre de 2013.

Treballs parlamentaris en la Comissió d'Educació i Esports: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, n. 405, de 24 de setembre; n. 408, de 25 de setembre; i n. 409, de 26 de setembre de 2013.

Dictamen de la Comissió: BOCG, Sèrie A, n. 48-4, de 8 d'octubre de 2013.

Escrits de manteniment d'esmenes per a la seva defensa en el Ple i vots particulars: BOCG, Sèrie A, n. 48-5, d'11 d'octubre de 2013.

Debat en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 145, de 10 d'octubre de 2013.

Text aprovat pel Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 48-6, de 16 d'octubre de 2013.

Entrada del text al Senat, enviament a Comissió i obertura d'un termini de presentació d'esmenes: BOCG, Senat, n. 249, de 14 d'octubre de 2013.

Propostes de veto i esmenes a l'articulat: BOCG, Senat, n. 259, de 6 de novembre de 2013.

Índex d'esmenes: BOCG, Senat, n. 260, de 7 de novembre de 2013.

Informe de la Ponència: BOCG, Senat, n. 266, de 15 de novembre de 2013.

Treballs parlamentaris en la Comissió d'Educació i Esports: Diari de sessions del Senat, Comissions, n. 230, de 12 de novembre; i n. 232, de 13 de novembre de 2013.

Dictamen de la Comissió: BOCG, Senat, n. 268, de 19 de novembre de 2013.

Debat en el Ple del Senat: Diari de sessions del Senat, Ple, n. 86, de 20 de novembre de 2013; i n. 87, de 21 de novembre de 2013.

Text aprovat pel Senat amb esmenes al text del Congrés dels Diputats: BOCG, Senat, n. 275, de 27 de novembre i BOCG, Sèrie A, n. 48-7, de 27 de novembre de 2013.

Debat final en el Ple del Congrés dels Diputats: Diari de sessions del Congrés dels Diputats, Ple, n. 162, de 28 de novembre de 2013.

Text definitiu aprovat pel Congrés dels Diputats: BOCG, Sèrie A, n. 48-8, de 4 de desembre de 2013.

13.- Debat parlamentari. Qüestions relatives al personal docent de l'assignatura o matèria de la religió

13.1.- Qüestions estrictament laborals

A) Congrés dels Diputats

- 1) III Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la possibilitat de assumir i cobrar per l'assumpció de càrrecs directius per part dels professors de religió en els centres de batxillerat (expedient 184/008480). Presentada el 9

de març de 1988, qualificada el 15 de març de 1988. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 2) IV Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el tracte discriminatori que sofreixen els professors no funcionaris de religió d'Educació General Bàsica (EGB), en els centres públics. Presentada el 13 de desembre de 1989, qualificada el 19 de desembre de 1989 (expedient 184/000233). Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 3) IV Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el reconeixement dels professors de Religió d'Educació General Bàsica (EGB) en els centres públics (expedient 184/002655). Presentada el 14 de maig de 1990, qualificada el 29 de maig de 1990. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 4) IV Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la discriminació dels Professors de Religió d'Educació General Bàsica (EGB) (expedient 184/003356). Presentada el 4 de juliol de 1990, qualificada el 12 de juliol de 1990. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 5) V Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la falta de protecció social dels professors de religió. Presentada el 20 de gener de 1995, qualificada el 31 de gener de 1995 (expedient 184/008768). Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 6) V Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les raons per les que els professors de religió i moral catòlica no poden ser Directors de Departament de dita àrea, ni membres d'altres òrgans. Presentada el 14 de març de 1995, qualificada el 21 de març de 1995 (expedient 184/009484). Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 7) VI Legislatura. Sol·licitud de compareixença del Ministre d'Educació i Cultura, davant la Comissió d'Educació i Cultura, per explicar el conveni amb l'Església Catòlica respecte als professors de religió (expedient 213/001064). Presentada el 24 de març de 1999, qualificada el 7 d'abril de 1999. Caducada.
- 8) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre els motius de la inclusió del col·lectiu de professors que no pertanyen al cos de funcionaris

docents i que imparteixen classes de religió en centres públics, en l'àmbit electoral del personal laboral del Ministeri d'Educació i Cultura (expedient 184/027548). Presentada el 30 d'abril de 1999, qualificada el 4 de maig de 1999. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 9) VII Legislatura. Sol·licitud de compareixença de la Ministra d'Educació, Cultura i Esport davant de la Comissió d'Educació, Cultura i Esport, per informar dels problemes derivats del Conveni de 1999 entre l'Església i l'Estat en relació als professors de religió catòlica (expedient 213/000519). Presentada l'11 de setembre de 2001, qualificada el 18 de setembre de 2001. Caducada.
- 10) VII Legislatura. Pregunta oral en el Ple sobre les raons per les que es presumeix indefinit el contracte dels professors de religió en els centres privats sostinguts parcial o totalment amb els fons públics, i no en els centres públics (expedient 181/001198). Presentada el 23 de novembre de 2001, qualificada el 27 de novembre de 2001. Convertida en pregunta amb resposta escrita.
- 11) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les raons per les que es presumeix indefinit el contracte dels professors de religió en els centres privats sostinguts parcial o totalment amb els fons públics, i no en els centres públics (expedient 184/022811). Presentada el 2 de gener de 2002, qualificada el 2 de gener de 2002. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 12) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el coneixement del Govern de que la Conferència episcopal ha ordenat als seus delegats diocesans el nomenament "d'inspectors" o supervisors dels ensenyaments i professors de Religió en les Comunitats autònomes (expedient 184/031112). Presentada el 30 de maig de 2002, qualificada el 4 de juny de 2002. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 13) VIII Legislatura. Proposició no de llei sobre la situació laboral dels professors de religió en de centres d'educació públics (expedient 161/000328). Presentada el 7 d'octubre de 2004, qualificada el 13 d'octubre de 2004. Caducada.
- 14) VIII Legislatura. Preguntes al Govern amb resposta escrita sobre les mesures previstes per acabar amb la discriminació que sofreixen els professors de religió respecte a la resta dels professors per la forma de selecció (expedient

184/034913). Presentada el 22 de juny de 2005, qualificada el 28 de juny de 2005. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 15) VIII Legislatura. Preguntes al Govern amb resposta escrita sobre els motius de la regulació de la relació laboral per temps indefinit dels professors de religió, així com previsions sobre la seva extensió als professors interins del sistema públic (expedient 184/124149). Presentada el 2 de juliol de 2007, qualificada el 10 de juliol de 2007. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

B) Senat

- 1) I Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre discriminació retributiva de que són objecte els Professors de Religió en les Escoles universitàries (expedient 684/001380). Presentada el 9 de febrer de 1982. Contestada.
- 2) II Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre professors de religió de BUP (expedient 684/001796). Presentada el 13 de setembre de 1984. Contestada.
- 3) II Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'execució de la Sentència recaiguda en el Recurs 578/81, sobre complement de destinació dels professors de religió (expedient 684/002785). Presentada el 12 de març de 1985. Contestada.
- 4) IV Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la situació en que es troba el col·lectiu de professors de religió d'EGB de Centres Públics (expedient 684/001954). Presentada el 23 de maig de 1990. Caducada.
- 5) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les accions que pensa realitzar el Govern en relació amb la situació laboral dels professors que imparteixen religió catòlica en els centres públics d'educació primària (expedient 684/014332). Presentada el 24 de novembre de 1997. Contestada.
- 6) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions del Govern respecte a la inclusió dels professors encarregats d'impartir la religió catòlica en l'educació infantil i primària en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors autònoms, i amb respecte a la seva equiparació

retributiva amb els professors interins dels nivells corresponents (expedient 684/016709). Presentada el 20 de febrer de 1998. Contestada.

- 7) VI Legislatura. Pregunta oral en el Ple sobre la intenció del Govern respecte al compliment del Conveni sobre el règim econòmic dels professors encarregats d'impartir la religió catòlica en la educació infantil i primària, de 20 de maig de 1993 (expedient 680/000441). Presentada el 2 de març de 1998. Formulada en el Ple.
- 8) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el sistema de retribucions que s'aplicarà als professors de religió a partir de 1999, així com sobre els interlocutors del Ministeri d'Educació i Cultura per a negociar el pròxim conveni col·lectiu (expedient 684/023498). Presentada el 12 de novembre de 1998. Contestada.
- 9) VI Legislatura. Pregunta oral en Comissió sobre els criteris en els que es basa el Ministeri d'Educació i Cultura per autoritzar que els professors de religió puguin impartir altres assignatures amb la finalitat de completar horari (expedient 681/001360). Presentada el 2 de desembre de 1998. Retirada.
- 10) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre els motius pels quals els professors no pertanyents al cos funcionari docent, que imparteixen ensenyaments de religió en els centres públics mantenen una relació amb el Ministeri d'Educació i Ciència mitjançant contractació laboral, amb indicació del tipus de contracte que se'ls realitzarà, l'autoritat responsable de controlar aquesta contractació i la possibilitat que, en el cas de ser sacerdots, rebin un salari del Ministeri, a part del que ja reben de l'Estat, així com sobre si pot el Govern modificar la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) (expedient 684/025484). Presentada el 4 de març de 1999. Contestada.
- 11) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions actuals del Govern en ordre a resoldre la situació dels mestres i professors de religió amb destinació a centres públics d'ensenyament i vinculats amb l'Administració mitjançant un contracte laboral de duració anual, tot i que diferents sentències judicials reconeixen a aquestes persones el dret a la

duració indefinida del seu contracte (expedient 684/028259). Presentada el 6 d'octubre de 1999. Contestada.

12) VII Legislatura. Interpel·lació sobre les responsabilitats polítiques del Govern en matèria de garanties constitucionals en la contractació dels professors de religió (expedient 670/000086). Presentada el 17 de setembre de 2001. Formulada al Ple.

13) VII Legislatura. Moció per la que s'instà al Govern a revisar el conveni subscrit el dia 2 de març de 1999 entre l'Estat espanyol i la Conferència Episcopal Espanyola, per la que es determina el règim econòmic-laboral dels professors encarregats de l'ensenyament de la religió catòlica en els centres públics d'educació (expedient 671/000049). Presentada el 27 de setembre de 2001. Refusada.

14) VIII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions del Govern en ordre a arbitrar la contractació de professors que, no pertanyent als cossos de funcionaris docents, imparteixen ensenyaments de religió (expedient 684/006521). Presentada el 27 de gener de 2005. Contestada.

13.2.- Qüestions econòmiques i pressupostàries

A) Congrés dels Diputats

1) II Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el compliment pel Govern de la sentència del Tribunal Suprem sobre igualtat retributiva de professors de religió en centres de Formació Professional (FP) i Batxillerat Unificat Polivalent (BUP) (expedient 184/005476). Presentada el 26 de febrer de 1985. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

2) II Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre mesures per a què els professors de religió de Formació Professional (FP) cobrin els seus havers amb puntualitat (expedient 184/006982). Presentada el 26 de setembre de 1985. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

3) III Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el pagament als professors de religió dels centres públics de l'Educació General Bàsica (EGB)

- (expedient 184/013977). Presentada el 22 de juny de 1988, qualificada el 28 de juny de 1988. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 4) III Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el tracte discriminatori als professors de religió d'Educació General Bàsica que no són funcionaris en matèria de retribucions i Seguretat Social (expedient 184/019120). Presentada el 25 de juliol de 1989, qualificada el 2 de setembre de 1989. Caducada.
 - 5) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'increment d'ingressos dels professors de religió d'educació primària per a l'any 1998 (expedient 184/010941). Presentada el 9 d'octubre de 1997, qualificada el 14 d'octubre de 1997. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
 - 6) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el cost de l'assumpció dels professors de religió en el Règim General de la Seguretat Social (expedient 184/021748). Presentada l'1 d'octubre de 1998, qualificada el 6 d'octubre de 1998. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
 - 7) VII Legislatura. Sol·licitud de compareixença de la Ministra d'Educació, Cultura i Esport, davant la Comissió d'Educació, Cultura i Esport, per explicar les actuacions del Ministeri davant l'impagament per part de l'Església Catòlica dels professors de religió durant l'últim trimestre de 1998, tot i haver-li transferit els diners per a fer-ho (expedient 213/000542). Presentada el 5 d'octubre de 2001, qualificada el 9 d'octubre de 2001. Caducada.
 - 8) VII Legislatura. Preguntes al Govern amb resposta escrita sobre les previsions del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports per emprendre accions legals contra la Conferència episcopal espanyola per impagament dels professors de religió que no hagin cobrat els havers de l'últim trimestre de 1998 (expedient 184/017405). Presentada el 5 d'octubre de 2001, qualificada el 9 d'octubre de 2001. Retirada de la tramitació.
 - 9) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports per solucionar l'impagament als professors de religió que no hagin cobrat els havers de l'últim trimestre de

- 1998 (expedient 184/017404). Presentada el 5 d'octubre de 2001, qualificada el 9 d'octubre de 2001. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 10) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la investigació de la situació d'impagament per la Conferència Episcopal Espanyola dels havers dels professors de religió de l'últim trimestre de 1998 (expedient 184/017455). Presentada el 10 d'octubre de 2001, qualificada el 17 d'octubre de 2001. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 11) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'abonament dels sous dels professors de religió que imparteixen els seus ensenyaments a Primària (expedient 184/031109). Presentada el 30 de maig de 2002, qualificada el 4 de juny de 2002. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 12) VII Legislatura. Pregunta oral al Govern en Comissió sobre les mesures davant el fet que l'Església Catòlica s'hagi quedat amb els salaris dels professors de Religió (expedient 181/003169). Presentada el 12 de desembre de 2002, qualificada el 17 de desembre de 2002. Convertida en pregunta escrita.
- 13) VII Legislatura. Preguntes al Govern amb resposta escrita sobre les mesures davant el fet que l'Església Catòlica s'hagi quedat amb salaris de professors de religió (expedient 184/047287). Presentada el 2 de gener de 2003, qualificada el 2 de gener de 2003. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 14) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el preu per hora que corresponia pagar als mestres de Religió de Primària durant els anys 1994 a 1998 fins arribar a l'equiparació econòmica per hora de classe impartida pels professors interins dels nivell corresponent (expedient 184/055729). Presentada el 15 d'abril de 2003, qualificada el 22 d'abril de 2003. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 15) VIII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la sol·licitud d'Informe a l'Administració de l'Estat, recavant les quantitats que, des de 1996 fins a l'actualitat, ha destinat l'Església catòlica a sufragar sous, salaris i cotitzacions socials del seu personal religiós, l'estat de les liquidacions de l'Església Catòlica en la Tresoreria General de la Seguretat Social, així com els

sous, salaris i cotitzacions socials, des de 1996 fins l'actualitat, satisfets per l'Administració als professors de religió (expedient 186/000975). Presentada el 10 de juny de 2005, qualificada el 14 de juny de 2005. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 16) VIII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les quantitats abonades pel Ministeri d'Educació i Ciència en execució de les sentències degudes a acomiadaments de professors de religió des de l'any 2000 a 2004 (expedient 184/038631). Presentada el 21 de juliol de 2005, qualificada el 31 d'agost de 2005. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 17) IX Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la quantia gastada en concepte d'abonament de salaris i cotitzacions de professors de Religió i demás persones de l'Església Catòlica en els anys 2008 a 2011 (expedient 184/095538). Presentada el 9 de desembre de 2010, qualificada el 14 de desembre de 2010. Caducada.
- 18) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'import de les nòmines del professorat de religió catòlica que va prestar els seus serveis en centres públics d'educació infantil, primària i secundària durant el curs 2011-2012 (expedient 184/021671). Presentada el 9 de maig de 2013, qualificada el 14 de maig de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 19) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el percentatge que suposa l'import de les nòmines del professorat de religió catòlica dels centres públics d'educació infantil, primària i secundària en relació amb l'import total de les nòmines del professorat d'aquests centres durant els curs 2011-2012 i 2012-2013 (expedient 184/021672). Presentada el 9 de maig de 2013, qualificada el 14 de maig de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 20) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el pagament als professors de religió de les escoles públiques amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat de 2013 (expedient 184/026293). Presentada el 3 de juliol

de 2013, qualificada l'11 de juliol de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 21) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'import de les nòmines del professorat de religió catòlica dels centres públics d'educació infantil, primària i secundària de la província de Saragossa. Presentada el 10 d'octubre de 2013, qualificada el 15 d'octubre de 2013 (expedient 184/029616). Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 22) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'import de les nòmines del professorat de religió catòlica dels centres públics d'educació infantil, primària i secundària de la província d'A Coruña, i percentatge en relació a l'import total de les nòmines del professorat en aquests centres durant els cursos 2011/2012 i 2012/21013 (expedient 184/041905). Presentada el 12 de desembre de 2013, qualificada el 17 de desembre de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 23) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'import de les nòmines del professorat de religió catòlica dels centres públics d'educació infantil, primària i secundària de la província de Lugo, i percentatge en relació a l'import total de les nòmines del professorat en aquests centres durant els cursos 2011/2012 i 2012/21013 (expedient 184/041904) . Presentada el 12 de desembre de 2013, qualificada el 17 de desembre de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 24) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'import de les nòmines del professorat de religió catòlica dels centres públics d'educació infantil, primària i secundària de la província d'Ourense, i percentatge en relació a l'import total de les nòmines del professorat en aquests centres durant els cursos 2011/2012 i 2012/21013 (expedient 184/041903). Presentada el 12 de desembre de 2013, qualificada el 17 de desembre de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 25) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'import de les nòmines del professorat de religió catòlica dels centres públics d'educació infantil, primària i secundària de la província de Pontevedra, i percentatge en

relació a l'import total de les nòmines del professorat en aquests centres durant els cursos 2011/2012 i 2012/2013 (expedient 184/041902). Presentada el 12 de desembre de 2013, qualificada el 17 de desembre de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

B) Senat

- 1) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre els motius pels que els professors no pertanyents al cos funcionari docent, que imparteixen ensenyaments de religió en els centres públics mantenen una relació amb el Ministeri d'Educació i Cultura mitjançant contractació laboral, amb indicació del tipus de contracte que se'ls realitzarà, l'autoritat responsable de controlar aquesta contractació i la possibilitat que, en el cas que siguin sacerdots, rebin un salari del Ministeri a part del que ja reben de l'Estat, així com sobre si pot el Govern modificar la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) (expedient 684/025484). Presentada el 4 de març de 1999. Contestada.
- 2) VI Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les actuacions que pensa adoptar el Govern per a què els professors de religió percebin les retribucions corresponents al primer trimestre del curs escolar 1998/1999 (expedient 684/027250). Presentada el 17 de juny de 1999. Contestada.
- 3) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions del Govern en ordre a resoldre els problemes que afecten als professors de religió d'educació primària, els quals porten dos mesos sense cobrar les seves retribucions (expedient 684/002553). Presentada el 6 de novembre de 2000. Contestada.
- 4) VII Legislatura. Sol·licitud de compareixença de la Secretaria General d'Educació i Formació Professional, Isabel Couso Tapia, davant la Comissió d'Educació, Cultura i Esport, per a què expliqui les causes que han motivat els retards en els pagaments als professors de religió de primària i les mesures previstes per a evitar que es repeteixin en el futur (expedient 713/000124). Presentada el 7 de desembre de 2000. Realitzada.

- 5) VII Legislatura. Sol·licitud de compareixença del Sotssecretari d'Educació, Cultura i Esports, Mariano Zabía Lasala, davant la Comissió d'Educació, Cultura i Esport, per a què informi sobre les causes que han motivat els retards en l'abonament de les retribucions als professors de religió d'educació primària a l'inici del curs, així com les previsions existents en ordre a solucionar la situació de dits professionals (expedient 713/000162). Presentada el 19 de març de 2001. Realitzada.
- 6) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita. En relació a l'Informe fet públic per Europa Laica que posa de manifest que l'Església Catòlica rep 10.000 milions d'euros anuals de les arques públiques, es formula la següent pregunta: quina és la quantitat de diners que costa a l'Estat la nòmina dels professors de religió dels cursos 2009-2010, 2010-2011 i 2011-2012? (expedient 684/000023). Presentada el 24 de gener de 2012. Contestada.
- 7) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió per CC.AA. que abona el Ministeri d'Educació per al curs 2012-2013, amb indicació del pressupost total i cost mitjà de la quota (expedient 684/011182). Presentada el 27 de setembre de 2012. Contestada.
- 8) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre els professors de religió dels cursos 2011 i 2012 i els diners rebuts per l'Església Catòlica, d'acord amb l'Informe d'Europa Laica de l'any 2011 (expedient 684/005403). Presentada el 18 de febrer de 2013. Contestada.
- 9) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre quina quantitat gasta l'Administració en el salari del professorat de Religió en l'ensenyament públic en el conjunt del regne d'Espanya, indicant la quantitat de personal i remuneració total per comunitats autònomes (expedient 684/020808). Presentada el 24 de setembre de 2013. Contestada.

13.3.- Selecció del professorat

A) Congrés dels Diputats

- 1) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions de la revisió dels criteris de selecció del professorat de la matèria de religió catòlica,

així com l'ofertament de la mateixa fora de l'horari lectiu (expedient 184/010127). Presentada el 19 de setembre de 2012, qualificada el 25 de setembre de 2012. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 2) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions de modificar la forma d'elecció dels professors de religió dels centres públics que es paguen amb una partida dels Pressupostos Generals de l'Estat (expedient 184/026294). Presentada el 3 de juliol de 2013, qualificada l'11 de juliol de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

13.4.- Titulació del professorat

A) Congrés dels Diputats

- 1) VIII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre els requisits necessaris per a ser contractats com a professors de religió tant per a l'Educació Primària com per a l'Educació Secundària (expedient 184/038631). Presentada el 9 d'octubre de 2007, qualificada el 16 d'octubre de 2007. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

13.5.- Número de professorat

A) Congrés dels Diputats

- 1) IV Legislatura. Sol·licitud d'Informe al Ministeri d'Educació i Ciència, demanant el número de professors de religió, amb especificació dels seglars, desglossats per centres públics i privats, i països de la Comunitat Econòmica Europea (CEE) en els que s'imparteix l'assignatura de fenomenologia de la religió i història de les religions (expedient 186/001915). Presentada el 26 de juliol de 1991, qualificada el 4 de setembre de 1991. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 2) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió catòlica que va prestar els seus serveis en centres públics d'educació infantil, primària i secundària durant els cursos 2011-2012 i 2012-2013 (expedient 184/021670). Presentada el 9 de maig de 2013,

qualificada el 14 de maig de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 3) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el personal contractat a la província de Granada com a professor de religió, quantia de la seva contractació i de les indemnitzacions per acomiadament dels últims anys (expedient 184/031847). Presentada el 13 de novembre de 2013, qualificada el 19 de novembre de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 4) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió en centres educatius públics existents a la província d'Ourense (expedient 184/047117). Presentada el 18 de febrer de 2014, qualificada el 25 de febrer de 2014. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 5) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió en centres educatius públics existents a Galícia (expedient 184/047116). Presentada el 18 de febrer de 2014, qualificada el 25 de febrer de 2014. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

B) Senat

- 1) V Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió i moral catòlica que exercien les seves funcions en els centres públics i privats de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears durant el curs escolar 1994-1995 (expedient 684/012030). Presentada el 30 de novembre de 1995. Caducada.
- 2) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones contractades durant 1998 i 1999 com professors de religió, distribuït per Comunitats Autònoms i províncies i amb indicació dels criteris seguits en la seva contractació (expedient 684/007493). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.
- 3) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones contractades durant 1998 com professors de religió,

distribuït per Comunitats Autònoms i províncies (expedient 684/007494).
Presentada el 27 de juliol de 2001. No admesa.

- 4) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones contractades durant 1998, 1999 i 2000 com professors de religió, distribuït per Comunitats Autònoms i províncies (expedient 684/007495). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.
- 5) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones contractades durant 1998, 1999, 2000 i 2001 com professors de religió, distribuït per Comunitats Autònoms i províncies (expedient 684/007498). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.
- 6) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió contractats per al curs acadèmic 2001/2002, desglossat per províncies, centres educatius i nivells educatius (expedient 684/008443). Presentada l'11 d'octubre de 2001. Contestada.
- 7) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió contractats durant el curs acadèmic 2001/2002 a la província de Terol, amb indicació dels centres educatius i dels nivells educatius als que han estat destinats (expedient 684/009558). Presentada el 18 de desembre de 2001. Contestada.
- 8) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió contractats des del curs acadèmic 1996/1997 a la província de Zamora, amb indicació dels nivells educatius corresponents i els centres educatius als que han estat destinats (expedient 684/010337). Presentada el 7 de febrer de 2002. Contestada.
- 9) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió contractats durant el curs 2001/2002 a la província de Toledo, amb indicació dels nivells educatius corresponents i els centres educatius als que han estat destinats (expedient 684/012276). Presentada l'11 d'abril de 2002. Contestada.
- 10) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió contractats des del curs acadèmic 1996/1997 a la

província de Terol, amb indicació dels nivells educatius i centres d'ensenyament corresponents (expedient 684/013518). Presentada el 13 de juny de 2002. Contestada.

- 11) IX Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número de professors de religió islàmica i catòlica contractats per les diferents escoles públiques de la ciutat de Ceuta durant l'any 2008 (expedient 684/010853). Presentada el 10 de febrer de 2009. Contestada.
- 12) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre quants sacerdots de l'Església Catòlica estan contractats i cobren sou en els col·legis públics del nostre país (expedient 684/015310). Presentada el 12 d'abril de 2013. Contestada.
- 13) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre quants sacerdots de l'Església Catòlica estan contractats i cobren sou en els col·legis públics de Castella - La Manxa (expedient 684/015311). Presentada el 12 d'abril de 2013. Contestada.
- 14) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre quants sacerdots de l'Església Catòlica estan contractats i cobren sou en els col·legis públics de la província de Guadalajara (expedient 684/015312). Presentada el 12 d'abril de 2013. Contestada.

13.6.- Acomiadaments

A) Congrés dels Diputats

- 1) VII Legislatura. Proposició no de llei en Comissió relativa als acomiadaments de professors de religió de centres públics i la necessitat de modificació del Conveni de 26 de febrer de 1999 entre l'Estat espanyol i la Conferència Episcopal (expedient 161/000933). Presentada el 6 de setembre de 2001, qualificada l'11 de setembre de 2001. Convertida.
- 2) VII Legislatura. Pregunta oral al Govern en el Ple sobre la previsió d'adoptar alguna mesura en relació a la situació dels professors de religió, després dels últims pronunciaments dels tribunals (expedient 180/002098). Presentada l'11

de setembre de 2001, qualificada el 16 de setembre de 2001. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 3) VII Legislatura. Pregunta oral al Govern en el Ple sobre l'opinió del Govern en relació a la conformitat dels recents acomiadaments dels professors de religió amb els principis constitucionals d'un Estat laic i de llibertat religiosa (expedient 180/000832). Presentada el 13 de setembre de 2001, qualificada el 18 de setembre de 2001. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 4) VII Legislatura. Proposició no de llei en el Ple relativa als acomiadaments de professors de religió de centres públics i la necessitat de modificació del Conveni de 26 de febrer de 1999 entre l'Estat espanyol i la Conferència Episcopal (expedient 162/000370). Presentada el 8 de novembre de 2001, qualificada el 19 de novembre de 2001. Refusada.

B) Senat

- 1) VII Legislatura. Pregunta oral al Govern en el Ple sobre l'opinió que li mereix que els bisbes rescindeixen contractes de treball dels professors de religió per motius aliens a la docència (expedient 680/000389). Presentada el 31 de maig de 2001. Formulada.
- 2) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones que no van ser contractades com professors de religió durant l'any 1999 i que ho havien estat durant 1998, distribuït per Comunitats Autònoms i províncies, i amb indicació dels criteris seguits per no contractar-les (expedient 684/007496). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.
- 3) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones que no van ser contractades com professors de religió durant l'any 2000 i que ho havien estat durant 1998 i 1999, distribuït per Comunitats Autònoms i províncies, i amb indicació dels criteris seguits per no contractar-les (expedient 684/007497). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.

- 4) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones contractades com professors de religió durant l'any 1999 i que no ho havien estat durant l'any anterior, distribuït per Comunitats Autònoms i províncies (expedient 684/007500). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.
- 5) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones contractades com professors de religió durant l'any 1999 i que no ho havien estat durant l'any anterior, distribuït per Comunitats Autònoms i províncies (expedient 684/007501). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.
- 6) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones contractades com professors de religió durant l'any 2001 i que no ho havien estat durant l'any anterior, distribuït per Comunitats Autònoms i províncies (expedient 684/007502). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.
- 7) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el número i la relació de persones que no van ser contractades com a professors de religió l'any 2001 i que ho havien estat durant 1998, 1999 i 2000 com professors de religió, distribuït per Comunitats Autònomes i províncies i amb indicació dels criteris seguits per a no contractar-los (expedient 684/007499). Presentada el 27 de juliol de 2001. Contestada.
- 8) VII Legislatura. Pregunta oral al Govern en el Ple sobre el resultat de la mediació practicada pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport davant la Conferència Episcopal, en relació amb la renovació dels contractes dels professors de religió (expedient 680/000442). Presentada el 6 de setembre de 2001. Formulada.
- 9) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les actuacions que el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport està duent a terme en el cas de la professora Resurrección Galera en relació amb les seves manifestacions en les que va dir que "el Ministeri està fent el que pot" (expedient 684/007629). Presentada el 7 de setembre de 2001. Caducada.

- 10) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les accions desenvolupades i previstes pel Govern en relació amb els casos de professors de religió acomiadats o amb contractes no renovats per motius relacionats amb la seva vida privada (expedient 684/007666). Presentada el 10 de setembre de 2001. Contestada.
- 11) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'opinió del Govern en relació a la decisió del Bisbat d'Almeria de no renovar el contracte amb la professora de religió Resurrección Galera, amb indicació de si pensa adoptar alguna iniciativa al respecte (expedient 684/007714). Presentada el 13 de setembre de 2001. Caducada.
- 12) VII Legislatura. Pregunta oral al Govern en el Ple sobre les mesures adoptades per evitar que tornin a produir-se irregularitats i escàndols en la renovació de contractes de professors de religió (expedient 680/000868). Presentada el 5 de setembre de 2002. Formulada.
- 13) VII Legislatura. Pregunta oral al Govern en el Ple sobre si considera admissible l'acomiadament d'una professora de religió per part del Bisbat de Tuy-Vigo (Pontevedra) (expedient 680/000981). Presentada el 14 de novembre de 2002. Substituïda.

13.7.- Religió islàmica

A) Congrés dels Diputats

- 1) VIII Legislatura. Pregunta oral al Govern en Comissió sobre els criteris i garanties per al nomenament de professors de religió islàmica (expedient 181/000171). Presentada el 30 de juliol de 2004, qualificada el 7 de setembre de 2004. Retirada.
- 2) VIII Legislatura. Pregunta oral al Govern en el Ple sobre els criteris que es van a seguir per al nomenament de professors de religió islàmica (expedient 180/000382). Presentada el 18 de novembre de 2004, qualificada el 23 de novembre de 2004. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

B) Senat

- 1) VIII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre el responsable del nomenament dels professors de religió islàmica (expedient 684/001982). Presentada el 9 de juliol de 2004. Contestada.
- 2) VIII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre els requisits que exigirà el Ministeri d'Educació i Ciència als futurs professors de religió islàmica (expedient 684/001984). Presentada el 9 de juliol de 2004. Contestada.
- 3) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre si pensa adoptar alguna mesura davant la sol·licitud per part del President de la Unió de Comunitats Islàmiques d'Espanya (UCIDE) que es garanteixi l'ensenyament de l'Islam a les aules, donant així compliment a tots els acords subscrits amb els diferents confessions religioses (expedient 684/018767). Presentada el 26 de juny de 2013. Convertida en pregunta oral en Comissió.

13.8.- Valor acadèmic de l'assignatura de religió

A) Congrés dels Diputats

- 1) X Legislatura. Pregunta oral al Govern en Comissió sobre la consideració per al Govern de la necessitat de modificar la LOE per a què la religió no formi part del currículum escolar amb la finalitat d'evitar casos de discriminació com els que s'estan produint (expedient 181/000221). Presentada el 28 de març de de 2012, qualificada el 3 d'abril de 2012. Convertida en pregunta amb resposta escrita.
- 2) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'assignatura de religió en l'educació pública (expedient 184/004421). Presentada el 28 de març de de 2012, qualificada el 3 d'abril de 2012. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 3) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la consideració per al Govern de la necessitat de modificar la LOE per a què la religió no formi part del currículum escolar amb la finalitat d'evitar casos de discriminació com els que s'estan produint (expedient 184/013671). Presentada el 2 de gener de

2013, qualificada el mateix dia. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 4) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la inclusió de la nota de religió com mitjana per a obtenir beques i ajudes d'estudi (expedient 184/026286). Presentada el 3 de juliol de 2013, qualificada l'11 de juliol de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 5) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre els criteris polítics i/o educatius seguits pel Govern per excloure la religió de l'ensenyament secundari obligatori en l'aprovació del projecte de Llei Orgànica de Millora de la Qualitat de l'Ensenyament (LOMCE) pel Consell de Ministres (expedient 184/032976). Presentada el 14 de novembre de 2013, qualificada el 19 de novembre de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

B) Senat

- 1) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre per què el Govern vol que la nota de religió compti per aconseguir beca igual que la nota de llengua o matemàtiques (expedient 684/017958). Presentada el 10 de juny de 2013. Contestada.
- 2) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre per què el Govern vol que la nota de religió compti en l'expedient dels alumnes igual que la nota de llengua o matemàtiques (expedient 684/017959). Presentada el 10 de juny de 2013. Contestada.

14.- Debat parlamentari. Qüestions relatives a la denúncia dels Tractats entre l'Estat espanyol i la Santa Seu

A) Congrés dels Diputats

- 1) VII Legislatura. Proposició no de Llei sobre la negociació dels acords jurídics entre l'Estat espanyol i l'Església Catòlica espanyola, així com amb l'Estat vaticà (expedient 162/000412). Presentada el 22 de gener de 2002, qualificada el 23 de gener de 2002. Refusada.
- 2) VII Legislatura. Sol·licitud de compareixença del Ministre d'Afers Exteriors, davant la Comissió d'Afers Exteriors, per a què expliqui el curs de les

negociacions entre l'Estat espanyol i la Santa Seu als efectes de renovar o modificar els acords internacionals entre ambdós (expedient 213/000710). Presentada el 28 de febrer de 2002, qualificada el 5 de març de 2002. Caducada.

- 3) VII Legislatura. Sol·licitud d'Informe al Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, recavant els acords subscrits amb la Santa Seu en matèria d'educació (expedient 186/001554). Presentada el 12 de març de 2002, qualificada el 18 de març de 2002. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 4) VII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions de revisar els acords amb la Santa Seu i les disposicions legals en relació amb el professorat de religió (expedient 184/041619). Presentada el 6 de novembre de 2002, qualificada l'11 de novembre de 2002. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 5) VIII Legislatura. Proposició no de Llei en el Ple relativa a la revisió dels acords de l'Estat amb la Santa Seu (expedient 162/000058). Presentada el 12 de maig de 2004, qualificada el 18 de maig de 2004. Caducada.
- 6) VIII Legislatura. Proposició no de Llei en Comissió relativa a la revisió dels acords de l'Estat amb la Santa Seu (expedient 161/000023). Presentada el 12 de maig de 2004, qualificada el 18 de maig de 2004. Refusada
- 7) VIII Legislatura. Proposició no de Llei en el Ple sobre la reforma dels acords amb la Santa Seu (expedient 162/000136). Presentada el 9 d'agost de 2004, qualificada el 7 de setembre de 2004. Caducada.
- 8) VIII Legislatura. Proposició no de Llei en Comissió sobre la reforma dels acords amb la Santa Seu (expedient 161/000231). Presentada el 9 d'agost de 2004, qualificada el 7 de setembre de 2004. Refusada.
- 9) VIII Legislatura. Sol·licitud d'informe a l'Administració de l'Estat, recavant els textos íntegres dels acords vigents entre la Santa Seu i l'Estat espanyol (expedient 186/000323). Presentada el 28 d'octubre de 2004, qualificada el 2 de novembre de 2004. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.

- 10) VIII Legislatura. Proposició no de Llei en Comissió sobre la reforma dels acords amb la Santa Seu (expedient 161/000914). Presentada el 5 de maig de 2005, qualificada el 10 de maig de 2005. Refusada.
- 11) IX Legislatura. Proposició no de Llei en Comissió sobre la revisió i denúncia dels acords de l'Estat amb la Santa Seu (expedient 161/000056). Presentada el 30 d'abril de 2008, qualificada el 6 de maig de 2008. Refusada.
- 12) IX Legislatura. Proposició no de Llei en Comissió sobre la reforma dels acords amb la Santa Seu (expedient 161/000185). Presentada el 5 de juny de 2008, qualificada el 10 de juny de 2008. Caducada.
- 13) IX Legislatura. Proposició no de Llei en Comissió sobre la revisió i denúncia dels acords de l'Estat amb la Santa Seu (expedient 161/000753). Presentada el 4 de febrer de 2009, qualificada el 10 de febrer de 2009. Caducada.
- 14) IX Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la necessitat que es revisin els Acords signats entre Espanya i la Santa Seu en 1976 i 1979 (expedient 184/087431). Presentada el 30 de juny de 2010, qualificada el 19 de juliol de 2010. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 15) IX Legislatura. Pregunta oral al Govern en Comissió sobre la necessitat de revisar els Acords signats amb la Santa Seu en 1976 i 1979 (expedient 181/002982). Presentada l'1 de juliol de 2010, qualificada el 19 de juliol de 2010. Convertida.
- 16) IX Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre l'opinió del Govern en relació a la necessitat de revisar els acords signats amb la Santa Seu en 1976 i 1979 (expedient 184/103302). Presentada l'1 de juliol de 2011, qualificada l'1 de juliol de 2011. Caducada.
- 17) X Legislatura. Proposició no de Llei en Comissió sobre la revisió i denúncia dels acords de l'Estat amb la Santa Seu (expedient 161/000127). Presentada el 19 de gener de 2012, qualificada el 31 de gener de 2012.
- 18) X Legislatura. Pregunta oral al Govern en Comissió sobre la intenció del Govern d'iniciar un procés de diàleg amb l'Església Catòlica amb la finalitat de revisar i modificar els privilegis que conserva en base als acords internacionals signats

amb la Santa Seu en 1976 i 1979 (expedient 181/000131). Presentada el 23 de febrer de 2012, qualificada el 28 de febrer de 2012. Convertida.

- 19) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la necessitat que es revisin als Acords signats amb la Santa Seu en 1976 i 1979 (expedient 184/002830). Presentada el 23 de febrer de 2012, qualificada el 28 de febrer de 2012. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 20) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre la intenció del Govern d'iniciar un procés de diàleg amb l'Església Catòlica amb la finalitat de revisar i modificar els privilegis que conserva en base als acords internacionals signats amb la Santa Seu en 1976 i 1979 (expedient 184/013642). Presentada el 2 de gener de 2013, qualificada el 2 de gener de 2013. Tramitada per complert sense requerir acord o decisió.
- 21) X Legislatura. Proposició no de Llei en el Ple sobre la denúncia dels Acords amb la Santa Seu (expedient 162/000809). Presentada el 2 de desembre de 2013, qualificada el 10 de desembre de 2013.

B) Senat

- 1) VIII Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita sobre les previsions del Govern en ordre a procedir a la revisió o pròrroga de l'acord vigent entre la Santa Seu i l'Estat espanyol per al pròxim exercici 2007 (expedient 684/036084). Presentada el 20 d'abril de 2006. Contestada.
- 2) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita: En relació a l'informe fet públic per Europa Laica, el passat any 2011, que posa de manifest que l'Església Catòlica rep 10.000 milions anuals d'euros de les arques públiques es formula la següent pregunta: Va a procedir el Govern a la denúncia dels acords entre l'Estat espanyol i la Santa Seu de 3 de gener de 1979? (expedient 684/000017). Presentada el 24 de gener de 2012. Contestada.
- 3) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita: A quant ascendeix el compromís econòmic anual que es deriva de l'Acord entre l'Estat espanyol i la Santa Seu sobre afers jurídics, signat el 3 de gener de 1979, en els pressupostos de 2012? Des de quin Ministeri o Ministeris es satisfà dita

quantitat (expedient 684/002279). Presentada el 16 d'abril de 2012. Contestada.

- 4) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita: A quant ascendeix el compromís econòmic anual que es deriva de l'Acord entre l'Estat espanyol i la Santa Seu sobre ensenyament i afers culturals, signat el 3 de gener de 1979, en els pressupostos de 2012? Des de quin Ministeri o Ministeris es satisfà dita quantitat (expedient 684/002280). Presentada el 16 d'abril de 2012. Contestada.
- 5) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita: A quant ascendeix el compromís econòmic anual que es deriva de l'Acord entre l'Estat espanyol i la Santa Seu sobre afers econòmics, signat el 3 de gener de 1979, en els pressupostos de 2012? Des de quin Ministeri o Ministeris es satisfà dita quantitat (expedient 684/002282). Presentada el 16 d'abril de 2012. Contestada.
- 6) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita: A quant ascendeix el compromís econòmic anual que es deriva del Conveni de 26 de febrer de 1999 subscrit entre l'Estat espanyol i la Santa Seu sobre les persones encarregades de l'ensenyament de la religió catòlica en els centres d'educació primària, en els pressupostos de 2012? (expedient 684/002283). Presentada el 16 d'abril de 2012. Contestada.
- 7) X Legislatura. Sol·licitud de la remissió del Canvi de Notes de 22 de desembre de 2006 entre l'Estat espanyol i la Santa Seu (expedient 689/000031). Presentada el 23 de maig de 2012. Contestada.
- 8) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita: El Govern està realitzant retallades pressupostàries en àmbits com la sanitat, l'educació, la cooperació al desenvolupament, els serveis socials, etc., al temps que demana sacrificis al conjunt de la societat per sortir de la crisi. En relació al finançament de l'Església Catòlica i tenint present que els acords amb la Santa Seu no ho impedeixen, per quina raó aquests criteris d'austeritat no s'apliquen a l'Església Catòlica? (expedient 684/003064). Presentada el 23 de maig de 2012. Contestada.

- 9) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita: L'informe fet públic per Europa Laica, el passat any 2011, posa de manifest que l'Església Catòlica rep 10.000 milions anuals de les arques públiques. Va a procedir el Govern a la denúncia dels acords entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu de 3 de gener de 1979? (expedient 684/011170). Presentada el 18 de febrer de 2013. Contestada.
- 10) X Legislatura. Pregunta al Govern amb resposta escrita: Contempla el Govern, a fi de modernitzar les relacions amb la Santa Seu, renunciar als acords actuals i negociar uns nous més d'acord amb l'aconfessionalitat i la laïcitat de l'Estat? (expedient 684/015539). Presentada el 17 d'abril de 2013. Contestada.

15.- Debat parlamentari. Qüestions relatives a la presència de la simbologia religiosa als centres docents

A) Congrés dels Diputats

- 1) IX Legislatura. Proposició no de llei que demana la retirada dels símbols religiosos dels centres educatius públics (expedient 161/001322). Presentada el 4 de novembre de 2009, qualificada el 10 de novembre de 2009. Aprovada amb modificacions.

B) Senat

- 1) IX Legislatura. Moció en la que s'insta al Govern espanyol a prohibir l'ús del vel integral en els espais públics (expedient 662/000121). Presentada el 13 de juny de 2010. Aprovada sense modificacions.

Annex 4. Butlletins oficials i diaris de sessions del Parlament de Catalunya

1.- Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006

Text elaborat per la Ponència: BOPC, n. 208, d'11 de juliol de 2005.

Esmenes presentades: BOPC, n. 211, de 28 de juliol de 2005, p. 16.

Dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local: BOPC, n. 212, d'1 d'agost de 2005.

Dictamen Consell Consultiu: BOPC, n. 217, de 6 de setembre de 2005.

Debat, en el ple del Parlament: Diari de sessions del Parlament de Catalunya, Sèrie P, n. 52, de 28 de setembre; n. 53, de 29 de setembre; i n. 54, de 30 de setembre de 2005.

Text aprovat pel Parlament de Catalunya: BOPC, n. 224, de 3 d'octubre de 2005.

2.- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació de Catalunya

Acord de la Mesa del Parlament de Catalunya d'admissió a tràmit de la iniciativa legislativa i dels antecedents i publicació dels mateixos: BOPC, n. 317, de 8 de setembre de 2008.

Publicació termini presentació d'esmenes a la totalitat: BOPC, n. 324, de 29 de setembre de 2008.

Publicació termini presentació d'esmenes a la totalitat, pròrroga: BOPC, n. 329, de 8 d'octubre; n. 332, de 15 d'octubre; n. 335, de 22 d'octubre; n. 339, de 29 de d'octubre; i n. 343, de 3 de novembre de 2008.

Esmenes a la totalitat: BOPC, n. 347, de 10 de novembre de 2008.

Debats en el Ple del Parlament: Diari de sessions del Parlament de Catalunya, Sèrie P, n. 64, de 12 de novembre de 2008.

Publicació termini genèric de presentació d'esmenes: BOPC, n. 369, de 9 de desembre de 2008.

Publicació de l'admissió de compareixences: BOPC, n. 377, de 17 de desembre de 2008.

Publicació termini genèric de presentació d'esmenes, pròrroga: BOPC, n. 400, d'11 de febrer; n. 404, de 18 de febrer; n. 410, de 25 de febrer; i n. 416, de 4 de març de 2009.

Esmenes a l'articulat presentades: BOPC, n. 422, d'11 de març de 2009.

Publicació de la rectificació del text presentat: BOPC, n. 422, d'11 de març de 2009.

Informe de la Ponència: BOPC, n. 461, de 6 de maig de 2009.

Dictamen de la Comissió d'Educació i Universitats: BOPC, n. 466, de 12 de maig de 2009.

Dictamen del Consell Consultiu: BOPC, n. 489, de 17 de juny de 2009.

Debat en el Ple del Parlament: Diari de sessions del Parlament de Catalunya, Sèrie P, n. 387, d'1 de juliol de 2009.

Publicació del text aprovat pel Parlament de Catalunya: BOPC, n. 509, de 8 de juliol de 2009.

3.- Debat parlamentari. Qüestions relatives a la presència de la simbologia religiosa als centres docents

Moció on s'insta la prohibició de l'ús del vel integral en els espais públics. Diari de sessions del Parlament de Catalunya, Sèrie P, d'1 de juliol de 2010, p. 24-32.

Annex 5. Informacions publicades en el diari La Vanguardia

1. *La Vanguardia*, diumenge 27 de novembre de 1977, “Declaración colectiva del Episcopado español”. Secció Religió, pàgina 31.
2. *La Vanguardia*, dissabte 3 de desembre de 1977, “Los obispos explican su postura ante la Constitución”. Secció Religió, pàgina 30.
3. *La Vanguardia*, dimecres 4 de gener de 1978, “La próxima semana comenzarán las negociaciones para la nueva ley de libertad religiosa”. Secció Espanya, pàgina 11.
4. *La Vanguardia*, divendres 7 de febrer de 1978, “Acuerdos concordatarios antes de la Constitución”, pàgina 6.
5. *La Vanguardia*, dijous 9 de març de 1978, “Razones de una crisis. Autonomías, Iglesia y Educación, causas del enfrentamiento PSOE-UCD”. Secció Política, pàgina 9.
6. *La Vanguardia*, divendres 10 de març de 1978, “Hacia un acuerdo Suárez-Felipe González”, pàgina 4. En la notícia es fa referència a aspectes relatius a la llibertat religiosa i a l'educació.
7. *La Vanguardia*, diumenge 19 de març de 1978, “Lo religioso en la Constitución. Incorporado el término «Iglesia católica»”. Secció Religió, pàgina 38.
8. *La Vanguardia*, dissabte 1 d'abril de 1978, “Libertad y derecho inalienables (I). La educación de los hijos no es negociable”. Secció Tribuna, pàgina 5. Article d'opinió d'Alfonso Balcells Gorina.
9. *La Vanguardia*, diumenge 2 d'abril de 1978, “Libertad y derecho inalienables (II). Sensatez y concordia en un «pacto escolar»”. Secció Tribuna, pàgina 8. Article d'opinió d'Alfonso Balcells Gorina.
10. *La Vanguardia*, diumenge 2 d'abril de 1978, “Probablemente el PSOE firmará el texto elaborado por la ponencia constitucional. Aunque ello no significaría reintegrarse a la misma”. Secció Política, pàgina 11. Aquesta notícia es refereix a l'abandonament de la ponència constitucional per part del Sr. Gregorio Peces-Barba com a conseqüència de les modificacions introduïdes per les esmenes d'UCD als articles 16 (religió), 28 (educació) i 32 (tancament patronal).

11. *La Vanguardia*, dimarts 18 d'abril de 1978, "Octavi Fullat: «Con la ciencia pura no se fabrican hombres; hay que proponer valores». La escuela única solo encaja en un Estado totalitario". Secció Cultura, pàgina 25.
12. *La Vanguardia*, dissabte 20 de maig de 1978, "«Los derechos de los padres en materia de enseñanza han de quedar garantizados» La educación, el tema que más preocupa ahora a los obispos españoles", pàgina 4.
13. *La Vanguardia*, dimecres 24 de maig de 1978, "El consenso se logró", pàgina 4.
14. *La Vanguardia*, dimecres 24 de maig de 1978, "Bases para la nueva ley de libertad religiosa", pàgina 4.
15. *La Vanguardia*, divendres 2 de juny de 1978, "Los sectores católicos en defensa de la libertad de enseñanza", portada.
16. *La Vanguardia*, divendres 2 de juny de 1978, "Reunión de los obispos catalanes. Educación y juventud, temas de atención preferente". Secció Religió, pàgina 34.
17. *La Vanguardia*, divendres 2 de juny de 1978, "Declaración de CPS¹ sobre la escuela pública". Secció Religió, pàgina 34.
18. *La Vanguardia*, diumenge 2 de juliol de 1978, "Glosa del cardenal Jubany. La ignorancia religiosa". Secció Religió, pàgina 33.
19. *La Vanguardia*, diumenge 2 de juliol de 1978, "Desde la derecha eclesial. Críticas al proyecto de Constitución". Secció Religió, pàgina 33.
20. *La Vanguardia*, dissabte 8 de juliol de 1978, "La Constitución en el pleno del Congreso", pàgina 6. Un dels epígrafs de la notícia és: "El tema «rey»: educación".
21. *La Vanguardia*, dissabte 29 de juliol de 1978, "Concordato: El nuncio se reúne con cinco ministros. Todo a punto para cuando se apruebe la Constitución". Secció Religió, pàgina 21.
22. *La Vanguardia*, dimecres 13 de setembre de 1978, "Mejor situación económica de los profesores de religión. Serán equiparados a los interinos y contratados". Secció Religió, pàgina 25.

¹ Cristianos por el socialismo.

23. *La Vanguardia*, dissabte 16 de setembre de 1978, "Se acelera la revisión del Concordato. Los acuerdos, firmados al aprobarse la Constitución". Secció Religió, pàgina 23.
24. *La Vanguardia*, dijous 28 de setembre de 1978, "Termina hoy la Permanente episcopal. Declaración sobre el tema constitucional". Secció Religió, pàgina 35.
25. *La Vanguardia*, dimecres 29 de novembre de 1978, "Carta del cardenal González Martín sobre el próximo referéndum. Cinco riesgos a los que la Constitución puede abrir paso". Secció Religió, pàgina 45. Un dels cinc riscos és la qüestió educativa.
26. *La Vanguardia*, divendres 1 de desembre de 1978, "La nota del Episcopado sobre el referéndum. «Reconocemos en el proyecto de Constitución unos valores innegables»". Secció Religió, pàgina 47.
27. *La Vanguardia*, dimarts 12 de desembre de 1978, "La religión será opcional en los centros de enseñanza. Contactos del Gobierno con los partidos políticos ante la próxima sustitución del Concordato". Sumari, pàgines 3 i 4.
28. *La Vanguardia*, dimecres 3 de gener de 1979, "Se firma hoy en Roma. Así será el acuerdo que sustituya al Concordato de 1953". Secció Tancament, pàgina 70.
29. *La Vanguardia*, dijous 4 de gener de 1979, "Roma: Firmados cuatro «Acuerdos específicos» entre España y la Santa Sede". Sumari, pàgines 3 i 4.
30. *La Vanguardia*, dimarts 22 de maig de 1979, "Monseñor Yanes se entrevistó con Otero Novas. El prelado será el interlocutor ante el Gobierno para cuestiones de enseñanza". Secció Religió, pàgina 35.
31. *La Vanguardia*, dimarts 22 de maig de 1979, "Jornadas sobre la Iglesia y la enseñanza. No está precisada la fórmula de adscripción a la clase de religión". Secció Religió, pàgina 38.
32. *La Vanguardia*, dimarts 12 de juny de 1979, "Documento sobre la enseñanza de la religión. Lo presentan hoy en Madrid los obispos Palenzuela y Estepa". Secció Religió, pàgina 42.
33. *La Vanguardia*, dimecres 13 de juny de 1979, "La religión forma parte de la cultura de nuestra sociedad. Ayer se hizo público el documento episcopal sobre este tema". Secció Religió, pàgina 55.

34. *La Vanguardia*, dimarts 19 de juny de 1979, “«Deseo que la escuela católica tenga su lugar en nuestra sociedad democrática». El cardenal Jubany pronunció el discurso de clausura del I Congreso de la Escuela Cristiana de Catalunya”. Secció Religió, pàgina 39.
35. *La Vanguardia*, dijous 5 de juliol de 1979, “Los obispos se pronunciaron sobre la ley del divorcio”. Secció Religió, pàgina 33. En l'article on es recullen declaracions del portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola, hi figura l'epígraf “ocho documentos sobre enseñanza”.
36. *La Vanguardia*, dimecres 11 de juliol de 1979, “La enseñanza de la religión en el próximo curso. Comenzaron las conversaciones entre el Ministerio y la Conferencia Episcopal”. Secció Religió, pàgina 35.
37. *La Vanguardia*, dimecres 1 d'agost de 1979, “Igual que en BUP y en Profesional. La religión no será obligatoria en la Educación General Básica”. Secció Religió, pàgina 25.
38. *La Vanguardia*, divendres 3 d'agost de 1979, “La religión católica materia ordinaria en EGB”. Secció Espanya, pàgina 11.
39. *La Vanguardia*, diumenge 2 de setembre de 1979, “Próximo curso. La enseñanza religiosa será libre”. Secció Religió, pàgina 27.
40. *La Vanguardia*, divendres 7 de setembre de 1979, “Nota del Cardenal Jubany. «Invito a los padres a que pidan la enseñanza religiosa para sus hijos»”. Secció Religió, pàgina 29.
41. *La Vanguardia*, dimarts 18 de setembre de 1979, “Conflictos en el primer día de curso. Ocho millones de niños comenzaron ayer sus clases”. Secció Espanya, pàgina 11. En la notícia, es comenta com aquesta situació coincideix amb diverses novetats importants. En primer lloc es cita la llibertat en tema de religió.
42. *La Vanguardia*, divendres 16 de novembre de 1979, “Pleno del Congreso. Amplio debate sobre la enseñanza de la religión”. Secció Política, pàgina 7.
43. *La Vanguardia*, divendres 14 de desembre de 1979, “En Preescolar y en EGB. La enseñanza de la Religión Católica será optativa”. Secció Espanya, pàgina 14.
44. *La Vanguardia*, dijous 24 de gener de 1980, “Declaraciones del ministro de Educación al presidente de la agencia EFE”. Secció Espanya, pàgina 14. En

- aquesta entrevista, entre d'altres qüestions, es parla de l'escola religiosa i de l'ensenyament de la religió.
- 45.*La Vanguardia*, dijous 6 de març de 1980, "Del congreso: persisten los enfrentamientos. UCD: La educación es algo más que la religión o la moral". Secció Política, pàgina 17.
- 46.*La Vanguardia*, divendres 18 de juliol de 1980, "Podrá optarse entre la clase de religión o la de ética. También se han dado disposiciones para la enseñanza de confesiones no católicas". Secció Religió, pàgina 24.
- 47.*La Vanguardia*, dimarts 22 de juliol de 1980, "Libertad religiosa en la enseñanza". Secció Tribuna, pàgina 5.
- 48.*La Vanguardia*, dimecres 3 de setembre de 1980, "Monseñor Yanes. «Hay que apoyar la enseñanza religiosa en las escuelas»". Secció Religió, pàgina 19.
- 49.*La Vanguardia*, diumenge 8 de març de 1981, "Requisitos para enseñar religión". Secció Religió, pàgina 31.
- 50.*La Vanguardia*, dimarts 21 d'abril de 1981, "Preescolar y EGB. Aprobados los contenidos de Religión y Moral". Secció Religió, pàgina 29.
- 51.*La Vanguardia*, divendres 20 de novembre de 1981, "Este año son más los alumnos que solicitan clase de religión". Secció Religió, pàgina 42.
- 52.*La Vanguardia*, diumenge 6 de juny de 1982, "Se mantiene una alta demanda de la clase de religión en toda España. Los porcentajes más bajos en Madrid y Barcelona". Secció Religió, pàgina 29.
- 53.*La Vanguardia*, divendres 3 de desembre de 1982, "En muchos colegios no se imparte religión". Secció Religió, pàgina 23.
- 54.*La Vanguardia*, divendres 19 de gener de 1983, "Nuestros hijos y la información religiosa. Este señor desnudo que se está comiendo la manzana". Secció Tribuna, pàgina 6. Article d'opinió d'Esther Tusquets.
- 55.*La Vanguardia*, dimarts 22 de febrer de 1983, "La ignorancia religiosa de nuestros niños y jóvenes es cada día mayor. El problema preocupa a los obispos de Cataluña". Secció Religió, pàgina 17.
- 56.*La Vanguardia*, dimecres 9 de març de 1983, "Dotación para la Religión en EGB". Secció Religió, pàgina 15.
- 57.*La Vanguardia*, dijous 14 d'abril de 1983, "Conversaciones entre Iglesia y Gobierno. La enseñanza es el tema mayor". Secció Religió, pàgina 17.

58. *La Vanguardia*, dimarts 26 d'abril de 1983, "Las peticiones que la Iglesia hace al Gobierno en las negociaciones que han comenzado en Madrid. Los problemas de enseñanza y la dotación económica, temas principales de las conversaciones". Secció Religió, pàgina 27.
59. *La Vanguardia*, dimarts 21 de juny de 1983, "Díaz Merchán: La LODE no respeta el derecho a elegir el tipo de educación. Comenzó en Madrid la reunión plenaria de los Obispos". Secció Religió, pàgina 22.
60. *La Vanguardia*, dimarts 12 de juliol de 1983, "Los enseñantes católicos acusan a la LODE de ser «una ley socialista». «Se pretende la laicización de la enseñanza»". Secció Espanya, pàgina 8.
61. *La Vanguardia*, dijous 1 de setembre de 1983, "La asignatura de religión no será suprimida en BUP". Secció Espanya, pàgina 8.
62. *La Vanguardia*, dijous 29 de setembre de 1983, "Los catecismos de la Conferencia Episcopal podrán ser utilizados sin temor a sanciones. El Ministerio de Educación, dispuesto a suprimir el requisito de autorizarlos". Secció Espanya, pàgina 9. Aquesta notícia i les dues següents es refereixen a la utilització d'aquests materials com a llibres de text per als cursos de cinquè i sisè d'EGB.
63. *La Vanguardia*, dissabte 8 d'octubre de 1983, "Los obispos aprueban sus «aclaraciones» a los catecismos". Secció Espanya, pàgina 9.
64. *La Vanguardia*, dimarts 11 d'octubre de 1983, "Los catecismos serán libros básicos, pero no de texto, tras el acuerdo Yanes-Guerra". Secció Espanya, pàgina 11.
65. *La Vanguardia*, dissabte 14 de gener de 1984, "Los obispos insisten en las deficiencias de la LODE". Secció Religió, pàgina 14.
66. *La Vanguardia*, dissabte 25 de febrer de 1984, "Los obispos protestan por el plan Lluich sobre el aborto", pàgina 5. En aquest article, es comenta una declaració de la Conferència Episcopal Espanyola. Aquest article conté un epígraf amb el títol "La LODE".
67. *La Vanguardia*, diumenge 26 de febrer de 1984, "Madrid: nueva manifestación multitudinaria contra la LODE". Secció Espanya, pàgines 3 i 13.
68. *La Vanguardia*, dissabte 10 de març de 1984, "La Iglesia y la LODE". Secció Tribuna, pàgina 5. Comentari editorial.

- 69.*La Vanguardia*, diumenge 18 de març de 1984, “Con el recurso previo se suspende la tramitación de la Ley. La oposición recurre catorce artículos de la LODE por inconstitucionalidad”. Secció Espanya, pàgina 16.
- 70.*La Vanguardia*, dimecres 1 d'agost de 1984, “Protesta de la comisión episcopal. Los obispos denuncian la aplicación de la LODE”. Secció Espanya, pàgina 11.
- 71.*La Vanguardia*, diumenge 26 d'agost de 1984, “En un 75 por ciento de la escuelas de EGB de Cataluña no se da ninguna enseñanza de la religión católica. ‘Es un hecho dramático’, dice Salvador Pié, delegado de enseñanza religiosa”. Secció Religió, pàgina 17.
- 72.*La Vanguardia*, dissabte 27 d'abril de 1985, “El ministro de educación replica a la Conferencia Episcopal”. Secció Espanya, pàgina 14.
- 73.*La Vanguardia*, divendres 28 de juny de 1985, “El Tribunal Constitucional da vía libre a la LODE”. Portada i pàgines 3, 4, 14, 15 i 16.
- 74.*La Vanguardia*, diumenge 30 de juny de 1985, “Los anti-LODE: condenados por desconfiados”. Secció Opinions, pàgina 6. Article de Manuel Jiménez de Parga.
- 75.*La Vanguardia*, dijous 12 de setembre de 1985, “La solapada descristianización, desde arriba”. Secció Opinions, pàgina 6. Article d'Alfonso Balcells Gorina, amb la LODE com a rerefons.
- 76.*La Vanguardia*, dimecres 11 de juny de 1986, “Monseñor Pla aconseja no votar programas totalmente laicos”. Secció Espanya - Elecciones '86, pàgina 15.
- 77.*La Vanguardia*, diumenge 14 de setembre de 1986, “La demanda de la clase de ética supera a la de religión en los institutos de Barcelona. Los alumnos de BUP del cinturón industrial son más sensibles a la fe que los del centro de la ciudad”. Secció Religió, Suplement, pàgina XV.
- 78.*La Vanguardia*, divendres 5 de desembre de 1986, “Andalucía: los alumnos de EGB podrán elegir entre Religión u otras actividades escolares”. Secció Societat, pàgina 29.
- 79.*La Vanguardia*, dimecres 28 de gener de 1987, “El Vaticano alarmado por la ausencia de clases de religión en Catalunya”. Secció Societat, pàgina 25.
- 80.*La Vanguardia*, diumenge 8 de març de 1987, “Se ha constituido un servicio de asistencia religiosa en los tres campus de Barcelona. La presencia de los

- cristianos en la Universidad: ni imposiciones ni complejos de inferioridad". Secció Religió, pàgina 40.
81. *La Vanguardia*, diumenge 8 de març de 1987, "Glosa dominical. Educar en la fe". Secció Religió, pàgina 46. Glosa dominical del Cardenal arquebisbe de Barcelona.
82. *La Vanguardia*, diumenge 15 de març de 1987, "El incumplimiento de la legislación educativa preocupa a la Generalitat y al arzobispado. El 70 por ciento de centros de EGB del cinturón de Barcelona no ofrece la opción entre religión y ética". Secció Catalunya, pàgina 33.
83. *La Vanguardia*, diumenge 29 de març de 1987, "Glosa dominical. La clase de religión". Secció Religió, pàgina 47. Glosa dominical del Cardenal arquebisbe de Barcelona.
84. *La Vanguardia*, dijous 1 d'octubre de 1987, "La Santa Sede afirma que la no obligatoriedad de las clases viola el concordato firmado en 1984. La Iglesia y el Gobierno italiano enfrentados por la enseñanza de la religión católica en las escuelas". Secció Internacional, pàgina 7.
85. *La Vanguardia*, dilluns 2 de novembre de 1987, "La reforma de las enseñanzas no universitarias se aplicará a partir del curso 1991-92", pàgina 6.
86. *La Vanguardia*, divendres 20 de novembre de 1987, "El Episcopado critica el proyecto de reforma de la enseñanza no universitaria del ministro de Educación". Secció Espanya, pàgina 18.
87. *La Vanguardia*, diumenge 27 de desembre de 1987, "El Gobierno de Rodríguez de la Borbolla, primero en regular un vacío normativo en la escuela. Andalucía: alternativas a la religión en la EGB". Secció Espanya, pàgina 16.
88. *La Vanguardia*, dimarts 29 de desembre de 1987, "Los obispos solicitarán que la enseñanza de la religión tenga mayor reconocimiento académico". Secció Espanya, pàgina 12.
89. *La Vanguardia*, divendres 15 de gener de 1988, "Monseñor Yanes considera necesaria la reforma educativa, aunque matiza sus aspectos formales". Secció Espanya, pàgina 16.
90. *La Vanguardia*, dijous 3 de març de 1988, "El mercado de la enseñanza". Secció Opinions, pàgina 6. Article d'opinió de Manuel de Guzmán.

91. *La Vanguardia*, dissabte 26 de març de 1988, "El Consejo Escolar del Estado excluye la religión del currículum escolar". Secció Espanya, pàgina 15.
92. *La Vanguardia*, dijous 31 de març de 1988, "Documento del PSOE sobre el conflicto de la enseñanza". Secció Espanya, pàgina 12.
93. *La Vanguardia*, dimecres 7 de setembre de 1988, "Los sindicatos piden al MEC que reanude las negociaciones". Secció Societat, pàgina 21. Aquest article conté un epígraf amb el títol "Religión en la escuela".
94. *La Vanguardia*, diumenge 8 de gener de 1989, "Margarita Sintés dirige la sección de enseñanza básica en el arzobispado de Barcelona. En Cataluña son muy pocas las escuelas de EGB en que se imparten clases de formación religiosa". Secció Religió, pàgina 36.
95. *La Vanguardia*, diumenge 5 de febrer de 1989, "Religión para todos en la escuela, una propuesta. La enseñanza religiosa sería una materia formativa básica para todos los alumnos". Secció Religió, pàgina C-14. Article de Josep M. Margenat.
96. *La Vanguardia*, diumenge 26 de febrer de 1989, "Teresa Losada, una religiosa que dedica su vida a los musulmanes. 'Actualmente en Occidente el Islam tiene muy mala prensa'. Una asociación catalana ha creado cinco escuelas de cultura árabe para los inmigrantes y sus hijos". Secció Religió, pàgina C-12.
97. *La Vanguardia*, dimecres 15 de març de 1989, "Italia suprime la clase alternativa a la de religión para los alumnos no creyentes. La sentencia ha sido fallada por el Tribunal Supremo". Secció Internacional, pàgina 12.
98. *La Vanguardia*, divendres 14 d'abril de 1989, "Ofensiva de los obispos para evitar que la clase de religión se imparta en 'horas de recreo'". Secció Societat, pàgina 21.
99. *La Vanguardia*, diumenge 23 d'abril de 1989, "El Ministerio de Educación presenta el proyecto definitivo de reforma de las enseñanzas no universitarias. Una escuela distinta para los años 90". Secció Societat, pàgina 30.
100. *La Vanguardia*, dimecres 26 d'abril de 1989, "La reforma de la enseñanza no satisface a los obispos". Secció Societat, pàgina 28.

101. *La Vanguardia*, dilluns 1 de maig de 1989, "Memoria religiosa de la nació. La encuesta publicada por el diario 'Le Monde' revela que la cultura religiosa sobrevive en la memoria colectiva francesa". Secció Opinions, pàgina 6. Article d'opinió de Pere Pascual i Piquer.
102. *La Vanguardia*, divendres 19 de maig de 1989, "La religión tendrá rango de asignatura básica". Secció Societat, pàgina 36.
103. *La Vanguardia*, diumenge 24 de setembre de 1989, "Enseñanza sin religión, sesgada. La ocultación del fenómeno religioso en la enseñanza infantil y juvenil representa una carencia cultural en el desarrollo humano del chico o de la chica". Secció Opinions, pàgina 8. Article d'opinió d'Alfonso Balcells Gorina.
104. *La Vanguardia*, dimecres 1 de novembre de 1989, "Entrevista con Enrique Miret Magdalena, teólogo. 'Las religiones se basaban en la fiesta, pero los dirigentes impusieron el miedo'". Secció Societat, pàgina 30.
105. *La Vanguardia*, dissabte 11 de novembre de 1989, "Con otra mirada: ¿Mezquitas en la Universidad?". Secció Opinió, pàgina 22. Article d'opinió de Gregorio Morán.
106. *La Vanguardia*, dijous 14 de desembre de 1989, "El derecho a la formación religiosa divide a la comunidad escolar". Secció Societat, pàgina 23.
107. *La Vanguardia*, dijous 28 de desembre de 1989, "Los obispos acusan al Gobierno de limitar la libertad religiosa. Las relaciones entre el Episcopado y el Gobierno español parecen entrar en dificultades, a juzgar por las críticas, de especial dureza, vertidas por el portavoz de los obispos a la situación educativa". Secció Societat, pàgina 26.
108. *La Vanguardia*, dimecres 31 de gener de 1990, "Los estudiantes prefieren la clase de religión a la de ética. El 92% de los alumnos de escuelas públicas y privadas escogen la asignatura de religión, por sólo un 6 % que eligen ética". Secció Societat, pàgina 23.
109. *La Vanguardia*, dimarts 13 de febrer de 1990, "La ley sobre la reforma educativa se aprobará antes del próximo verano". Secció Societat, pàgina 21.
110. *La Vanguardia*, dimecres 21 de febrer de 1990, "Suquía seguirá tres años más como presidente de los obispos españoles". Secció Societat, pàgina 21. Aquest article conté un epígraf amb el títol "La reforma educativa".

111. *La Vanguardia*, dijous 22 de febrer de 1990, "Una mala reforma educativa". Secció Opinió, pàgina 18. Article d'opinió de Francesc Riu, Secretari general de l'Escola Cristiana de Catalunya.
112. *La Vanguardia*, divendres 2 de març de 1990, "Duras críticas de los obispos al anteproyecto de ley para la reforma de la enseñanza". Secció Societat, pàgina 28.
113. *La Vanguardia*, diumenge 11 de març de 1990, "Ensenyament dice que la ley de reforma le quita competencias". Secció Societat, pàgina 31.
114. *La Vanguardia*, diumenge 11 de març de 1990, "Los obispos recuerdan a los padres que han de pedir la clase de religión". Secció Religió, pàgina 41.
115. *La Vanguardia*, dimarts 13 de març de 1990, "Los obispos catalanes defienden la clase de religión". Secció Societat, pàgina 29.
116. *La Vanguardia*, dimecres 14 de març de 1990, "La lluvia de críticas a la ley de reforma educativa amenaza la paz escolar". Secció Societat, pàgina 27.
117. *La Vanguardia*, dissabte 17 de març de 1990, "El Consejo Escolar estatal considera la religión como materia optativa". Secció Societat, pàgina 35.
118. *La Vanguardia*, diumenge 25 de març de 1990, "CiU y Solana intentan pactar la LOSE antes del debate en Cortes". Secció Societat, pàgina 37.
119. *La Vanguardia*, dilluns 26 de març de 1990, "Obispos y entidades católicas endurecen su rechazo a la LOSE". Secció Societat, pàgina 27.
120. *La Vanguardia*, divendres 30 de març de 1990, "Solana y los obispos agotarán la posibilidad de pactar la LOSE. El secretario general de la Conferencia Episcopal, Agustín García Gasco, entregó ayer al ministro las dieciséis enmiendas elaboradas por los obispos a otros tantos puntos del texto de la LOSE". Secció Societat, pàgina 25.
121. *La Vanguardia*, diumenge 8 d'abril de 1990, "Entrevista a Javier Solana, ministro de Educación y Ciencia. 'Me duele la afirmación de que la LOSE no tiene valores morales'". Secció Societat, pàgines 36 i 37.
122. *La Vanguardia*, dijous 12 d'abril de 1990, "La LOSE". Secció Opinió, pàgina 12. Article d'opinió de Jaume Lorés.
123. *La Vanguardia*, dijous 17 de maig de 1990, "La nueva reforma educativa". Secció Opinió, pàgina 22. Article d'opinió d'Alfonso Balcells Gorina.
124. *La Vanguardia*, dissabte 19 de maig de 1990, "Los obispos reclaman un mejor trato a la Religión en la LOSE. En un comunicado oficial, el

- episcopado español critica duramente la ley de ordenación educativa y pide un 'acuerdo nacional' en esta materia". Secció Societat, pàgina 24.
125. *La Vanguardia*, diumenge 27 de maig de 1990, "La LOSE llega al Parlamento sin consenso y con más de setecientas enmiendas". Secció Societat, pàgina 37.
126. *La Vanguardia*, dimarts 29 de maig de 1990, "Organizaciones católicas se manifestarán contra la LOSE". Secció Societat, pàgina 31.
127. *La Vanguardia*, divendres 1 de juny de 1990, "Tramitación parlamentaria de la ordenación educativa. Solana logra el apoyo del centro izquierda del Parlamento a la LOSE". Secció Política, pàgina 13, part superior.
128. *La Vanguardia*, divendres 1 de juny de 1990, "El contencioso de la asignatura Religión enfrenta a la Iglesia con el PSOE". Secció Política, pàgina 13, part inferior.
129. *La Vanguardia*, dimecres 13 de juny de 1990, "La LOGSE, la religión y la ética". Secció Opinió, pàgina 21. Article d'opinió de Mons. Joan Martí i Alanís, bisbe d'Urgell.
130. *La Vanguardia*, diumenge 17 de juny de 1990, "El arzobispo Carles se opone al cierre de las escuelas privadas". Secció Societat, pàgina 38.
131. *La Vanguardia*, divendres 29 de juny de 1990, "El Congreso da luz verde al proyecto de ley de educación. Sólo el partido popular se opuso a la aprobación de la reforma". Secció Política, pàgina 10, part superior.
132. *La Vanguardia*, divendres 29 de juny de 1990, "Suquía considera incumplidos los acuerdos con el Vaticano". Secció Política, pàgina 10, part inferior.
133. *La Vanguardia*, dijous 19 de juliol de 1990, "Amplio acuerdo en educación. ¿No ha llegado el momento de superar las tensiones surgidas siempre que se ha tratado de elaborar una ley sobre educación?". Secció Opinió, pàgina 17. Article d'opinió del Cardenal Narcís Jubany, en aquell moment ja arquebisbe emèrit de Barcelona.
134. *La Vanguardia*, dissabte 8 de setembre de 1990, "Los obispos presionan a la Generalitat para que la clase de religión sea obligatoria. La jerarquía eclesiástica quiere que en la reforma se apliquen los planes de Enseñamiento, que obligan a estudiar Religión o Ética". Secció Societat, pàgina 17.

135. *La Vanguardia*, dimarts 25 de setembre de 1990, "Monseñor Carles pide a Cataluña que sea cristiana para conservar su identidad". Secció Societat, pàgina 25.
136. *La Vanguardia*, diumenge 28 d'octubre de 1990, "La religión no desaparecerá". Secció Opinió, pàgina 29. Article d'opinió de José María Gironella.
137. *La Vanguardia*, divendres 11 de gener de 1991, "Solana rechaza la clase alternativa a la de religión". Secció Societat - Breus, pàgina 27.
138. *La Vanguardia*, dimecres 30 de gener de 1991, "Música y plástica serán materia obligatoria en la nueva EGB. El decreto que establece los contenidos mínimos de los planes de estudio de la enseñanza obligatoria será aprobado a finales del próximo mes de abril". Secció Societat, pàgina 29. Aquest article conté un epígraf amb el títol "Religión".
139. *La Vanguardia*, dimecres 13 de febrer de 1991, "El MEC pude aprobar una hora de religión a la semana". Secció Societat, pàgina 25.
140. *La Vanguardia*, diumenge 3 de març de 1991, "Los obispos analizan la idea de una hora de estudio como alternativa a la religión". Secció Societat, pàgina 47.
141. *La Vanguardia*, dissabte 15 de juny de 1991, "Las escuelas deberán ofrecer religión como asignatura de libre elección de los alumnos. Los decretos que regulan la LOGSE establecen la obligatoriedad de la ética. Quienes no estudien religión deberán cursar una materia alternativa". Secció Societat, pàgina 30.
142. *La Vanguardia*, dissabte 22 de juny de 1991, "Solana reitera que Cataluña también debe eliminar la validez académica de la religión. El ministro corrigió las declaraciones del conseller Laporte, quien anunció la inclusión de la enseñanza religiosa en el expediente escolar". Secció Societat, pàgina 28.
143. *La Vanguardia*, diumenge 23 de juny de 1991, "Carles apoya la validez académica de la Religión. Los obispos decidirán probablemente si recurren o no el decreto del MEC, en la reunión que la comisión permanente de la Conferencia Episcopal tiene previsto celebrar en Madrid a finales de mes". Secció Societat, pàgina 36.

144. *La Vanguardia*, dimecres 26 de juny de 1991, “Elogios del episcopado a Laporte”. Secció Societat, pàgina 20.
145. *La Vanguardia*, dijous 27 de juny de 1991, “Laporte rectifica y acepta que la Religión pierda valor académico. El ministro de Educación, Javier Solana, reiteró ayer que la eliminación del valor académico de la Religión afecta a todo el Estado”. Secció Societat, pàgina 43.
146. *La Vanguardia*, dissabte 29 de juny de 1991, “Los obispos irán a los tribunales para salvar la clase de Religión. Los obispos acusan al Gobierno de incumplir los acuerdos con la Santa Sede al aprobar la nueva regulación de la enseñanza de Religión, que califican de discriminatoria para los estudiantes que elijan esta asignatura en la escuela”. Secció Societat, pàgina 24.
147. *La Vanguardia*, dissabte 13 de juliol de 1991, “Padres católicos recurren los decretos que regulan la enseñanza de la religión”. Secció Societat, pàgina 23.
148. *La Vanguardia*, diumenge 14 de juliol de 1991, “El arzobispo de Zaragoza ve a España bajo la amenaza del totalitarismo”. Secció Política, pàgina 16.
149. *La Vanguardia*, diumenge 14 de juliol de 1991, “¿Qué religión para Europa?”. Secció Opinió, pàgina 30. Article d'opinió de Raimon Panikkar.
150. *La Vanguardia*, divendres 19 de juliol de 1991, “La ética y la LOGSE (1)”. Secció Opinió, pàgina 20. Article d'opinió de José Aleu.
151. *La Vanguardia*, dilluns 28 d'octubre de 1991, “Entrevista a Josep Laporte, conseller de Ensenyament de la Generalitat. ‘Dudo que haya suficiente dinero para realizar una reforma educativa de calidad’”. Secció Societat, pàgina 34.
152. *La Vanguardia*, diumenge 17 de novembre de 1991, “Entrevista a Francesc Riu, director del Secretariat de l'Escola Cristiana. ‘Las escuelas cristianas de Cataluña dan una buena respuesta a la reforma educativa’”. Secció Societat / Religió, pàgina 43.
153. *La Vanguardia*, dijous 28 de novembre de 1991, “Los escolares de 12 años deberán elegir la cuarta parte de sus asignaturas. El Departament d'Ensenyament trabaja en la adaptación del sistema educativo de Cataluña a las nuevas exigencias de la reforma, que comenzará a aplicarse a partir del próximo curso”. Secció Societat, pàgina 35.

154. *La Vanguardia*, dimarts 3 de desembre de 1991, "La religión tendrá valor académico en Cataluña". Secció Societat, pàgina 31.
155. *La Vanguardia*, dimarts 17 de desembre de 1991, "El Papa critica las trabas a las escuelas religiosas en España". Secció Societat, pàgina 23.
156. *La Vanguardia*, dimecres 18 de desembre de 1991, "Solana y De la Quadra replican al Papa que la enseñanza religiosa no corre peligro. Dos ministros rechazaron las críticas papales sobre las trabas del Gobierno a la libre enseñanza. Los religiosos de la enseñanza sostienen esas críticas". Secció Societat, pàgina 29.
157. *La Vanguardia*, dimarts 31 de març de 1992, "La religión será asignatura obligatoria en Polonia". Secció Internacional, pàgina 7.
158. *La Vanguardia*, dissabte 11 d'abril de 1992, "Acuerdos con confesiones religiosas". Secció Política, pàgina 14.
159. *La Vanguardia*, dimecres 29 d'abril de 1992, "Protestantes, musulmanes y judíos firman acuerdos de cooperación con el Estado. El ministro de Justicia destacó que 'con estos acuerdos se vuelve la página de la historia de la intolerancia en los últimos cinco siglos'". Secció Societat, pàgina 25.
160. *La Vanguardia*, dissabte 3 d'octubre de 1992, "El Gobierno regula el nuevo bachillerato de dos cursos y cuatro modalidades". Secció Societat, pàgina 21.
161. *La Vanguardia*, dimarts 3 de novembre de 1992, "La alternativa a la religión no será evaluada". Secció Societat, pàgina 21.
162. *La Vanguardia*, dissabte 20 de febrer de 1993, "Yanes emplaza al Gobierno a dar el primer paso para rehacer el diálogo con la Iglesia". Secció Societat, pàgina 23.
163. *La Vanguardia*, divendres 21 de maig de 1993, "Los maestros de Religión pasarán de cobrar 51.000 pesetas a 171.000 a partir de 1998". Secció Societat, pàgina 26.
164. *La Vanguardia*, dijous 27 de maig de 1993, "Democracia y laicidad del Estado". Secció Opinió, pàgina 21. Article d'opinió del Cardenal Narcís Jubany, en aquell moment ja arquebisbe emèrit de Barcelona.
165. *La Vanguardia*, dilluns 31 de maig de 1993, "Guerra pide reflexión al elector de IU para sumar el voto de izquierda. Advierte que no votar al PSOE es dar la victoria a la derecha". Secció Política, pàgina 13. Aquest

- article conté un epígraf amb el títol: “Alfonso Guerra asegura que los populares proponen la religión como asignatura obligatoria y quieren bajar los impuestos a los ricos”
- 166.*La Vanguardia*, dimarts 26 d'octubre de 1993, “La sociedad pluricultural”. Secció Opinió, pàgina 21. Article d'opinió del Cardenal Narcís Jubany, en aquell moment ja arquebisbe emèrit de Barcelona.
- 167.*La Vanguardia*, diumenge 28 de novembre de 1993, “Nueve de cada diez padres quieren que se enseñe urbanidad a sus hijos en la escuela”. Secció Societat, pàgina 29.
- 168.*La Vanguardia*, dissabte 26 de febrer de 1994, “El supremo anula el decreto que hacía la religión opcional con el estudio asistido”. Secció Societat, pàgina 21.
- 169.*La Vanguardia*, dilluns 11 d'abril de 1994, “El laicismo en el debate escolar”. Secció Opinió, pàgina 24. Article d'opinió d'Alfons Balcells Gorina.
- 170.*La Vanguardia*, dimecres 27 de juliol de 1994, “Sigue la polémica sobre la Religión como asignatura. La Ceapa y la Concapa se oponen a un proyecto de real decreto donde la asignatura de Religión queda, a su juicio, sin una alternativa clara”. Secció Societat, pàgina 20.
- 171.*La Vanguardia*, dimecres 3 d'agost de 1994, “La enseñanza de la religión. El Tribunal Supremo afirma que el tratamiento dado a la enseñanza de la religión no respecta la Constitución”. Secció Opinió, pàgina 16. Article d'opinió de Francesc Riu.
- 172.*La Vanguardia*, dimarts 30 d'agost de 1994, “Diálogos. El obispo Joan Carrera y Victoria Camps conversan sobre ética, filosofía y religión”. Revista, pàgines 1, 4 i 5.
173. *La Vanguardia*, dijous 20 d'octubre de 1994, “Entrevista a Eugenio Trías que publica ‘La edad del espíritu’. ‘Lo religioso vuelve con formas nuevas’”. Secció Cultura i espectacles, pàgina 47.
- 174.*La Vanguardia*, dissabte 17 de desembre de 1994, “Los obispos rechazan el rango académico que el Gobierno concede a la religión. La nota de los obispos dice que se llevarán a cabo las acciones posibles para que la religión esté presente en la enseñanza como elemento esencial”. Secció Societat, pàgina 34.

175. *La Vanguardia*, divendres 30 de desembre de 1994, "Monseñor Yanes lamenta el 'grave daño' que la situación política causa a la sociedad". Secció Societat, pàgina 19. Aquest article conté un epígraf amb el títol: "La 'oportunidad perdida' de la asignatura de religión".
176. *La Vanguardia*, dimarts 3 de gener de 1995, "La mitad de los padres catalanes piden religión para sus hijos en primaria. El plan de estudios de la Generalitat para los cursos de la reforma ha soslayado la polémica que opone a los obispos con el ministerio". Secció Societat, pàgina 19.
177. *La Vanguardia*, dilluns 27 de febrer de 1995, "Obispos catalanes piden que se abandonen los prejuicios sobre las clases de religión". Secció Societat, pàgina 21.
178. *La Vanguardia*, dilluns 27 de març de 1995, "Clases de religión en la escuela". Secció Opinió, pàgina 20. Article d'opinió de Víctor Reina.
179. *La Vanguardia*, dijous 22 de febrer de 1996, "Más píos que los vecinos del Vaticano. Italia concede peor trato académico que España a la asignatura de Religión y Moral Católicas". Secció Política / eleccions, pàgina 16.
180. *La Vanguardia*, dilluns 11 de març de 1996, "Más de 17.000 alumnos inician en septiembre el bachillerato aprobado por la Generalitat". Secció Societat, pàgina 19.
181. *La Vanguardia*, dimarts 23 d'abril de 1996, "Incumplimientos concordatarios". Secció Opinió, pàgina 32. Article d'opinió de Víctor Reina.
182. *La Vanguardia*, dilluns 27 de maig de 1996, "Un 75 % de alumnos pide religión en centros privados y sólo un tercio en centros públicos. Los estudiantes elegirán entre cuatro religiones. El porcentaje de alumnos que se apunta de manera voluntaria a la asignatura de Religión Católica en las escuelas catalanas ha aumentado ligeramente en los tres últimos años". Secció Societat, pàgina 23.
183. *La Vanguardia*, dimecres 5 de juny de 1996, "Elías Yanes salió ayer de la Moncloa vislumbrando una salida satisfactoria al pleito de la asignatura de la Religión y Moral Católicas. Yanes dice que Aznar es más receptivo a las reivindicaciones de la Iglesia que González". Secció Política, pàgina 16.
184. *La Vanguardia*, dissabte 8 de juny de 1996, "Pujals firma in extremis un acuerdo con la Iglesia catalana para potenciar la religión. El pacto garantiza la oferta religiosa, establece créditos optativos relacionados con la religión y

- asegura el desdoblamiento de las clases de Religión de más de 20 alumnos”. Secció Societat, pàgina 27.
- 185.*La Vanguardia*, diumenge 9 de juny de 1996, “El nuevo conseller de Ensenyament se estrena en un acto de Comisiones Obreras. Xavier Hernández, que toma posesión oficial del cargo mañana, manifiesta su voluntad de mantener un diálogo ‘permanente’ con los sindicatos y cumplir los acuerdos suscritos por el anterior conseller, Joan Maria Pujals”. Secció Societat, pàgina 45.
- 186.*La Vanguardia*, divendres 14 de juny de 1996, “La asignatura de Religión volverá a tener valor académico, según el secretario general de Educación. El Ministerio de Educación considera que esta decisión responde a una demanda social porque las familias piden cada curso la asignatura de Religión para sus hijos de forma mayoritaria en los colegios”. Secció Societat, pàgina 30.
- 187.*La Vanguardia*, dissabte 15 de juny de 1996, “La devolución del valor académico a la clase de Religión despierta las primeras polémicas”. Secció Societat, pàgina 26.
- 188.*La Vanguardia*, diumenge 16 de juny de 1996, “Educación precisa que aún no está decidido el valor académico de la clase de Religión. La confederación de padres de alumnos pide que el Constitucional se pronuncie sobre la posibilidad de que la materia vuelva a ser obligatoria”. Secció Societat, pàgina 44.
- 189.*La Vanguardia*, dilluns 17 de juny de 1996, “Chaves critica el rango académico de la religión”. Secció Societat - Breus, pàgina 33.
- 190.*La Vanguardia*, dimecres 19 de juny de 1996, “Religión escolar”. Secció Opinió, pàgina 23. Article d’opinió de Baltasar Porcel.
- 191.*La Vanguardia*, dimecres 19 de juny de 1996, “Esperanza Aguirre propone una materia laica alternativa a la Religión”. Secció Societat, pàgina 30.
- 192.*La Vanguardia*, divendres 21 de juny de 1996, “Los obispos quieren maestros de Religión católicos y practicantes”. Secció Societat, pàgina 30.
- 193.*La Vanguardia*, dissabte 22 de juny de 1996, “Entrevista a Xavier Hernández, conseller d’Ensenyament de la Generalitat. ‘La Religión ha de ser evaluable’”. Secció Societat, pàgina 30.

194. *La Vanguardia*, diumenge 14 de juliol de 1996, "Sólo el 27% de los alumnos de secundaria en Cataluña escoge clases de Religión. De los 88.000 matriculados de ESO en centros públicos, apenas 150 han solicitado clases de Religión Islámica o Evangélica y ninguno Religión Judía, las otras confesiones a que pueden optar". Secció Societat, pàgina 31.
195. *La Vanguardia*, diumenge 5 de gener de 1997, "Los catedráticos de instituto de Cataluña proponen revisar el segundo ciclo de la ESO". Secció Societat, pàgina 23.
196. *La Vanguardia*, diumenge 16 de febrer de 1997, "El Tribunal Supremo rechaza que la clase alternativa a la de Religión tenga contenido moral. Los obispos acatan la sentencia del Tribunal Supremo, pero recuerdan que no deja zanjados todos los recursos presentados desde 18 diócesis". Secció Societat, pàgina 35.
197. *La Vanguardia*, dilluns 17 de febrer de 1997, "El fallo del Supremo sobre la clase de Religión turba el acercamiento de Aznar al Vaticano. El Gobierno, sorprendido por la sentencia que confirma la política del PSOE, cuando estaba pactando con la Iglesia un nuevo enfoque al problema. Aznar tenía previsto informar al Papa el pasado día 6 sobre lo que sería una nueva política del Gobierno español sobre la enseñanza religiosa". Secció Societat, pàgina 24.
198. *La Vanguardia*, dilluns 3 de març de 1997, "Juan Pablo II pedirá a Aznar que cumpla los acuerdos firmados con la Santa Sede. El Papa solicitará que la asignatura de Religión tenga rango de materia fundamental". Secció Política, pàgina 14.
199. *La Vanguardia*, dilluns 3 de març de 1997, "Encuesta: ¿La clase alternativa a la de Religión debe tener un contenido moral?". Secció Opinió, pàgina 21.
200. *La Vanguardia*, divendres 21 de març de 1997, "José María Aznar concretó ayer la primera visita oficial de un presidente del Gobierno al Vaticano. El Gobierno señaló que con este encuentro se abre una nueva fase en las relaciones con la Iglesia. El Papa recuerda a Aznar que debe cumplir los pactos con el Vaticano. El presidente reconoce que está obligado a desarrollar los acuerdos". Secció Política, pàgina 15.

201. *La Vanguardia*, diumenge 30 de març de 1997, "Entrevista a Salvador Pié, coordinador de enseñanza religiosa en Cataluña. 'Los padres han de pedir la clase de Religión'". Secció Religió, pàgina 28.
202. *La Vanguardia*, diumenge 26 d'octubre de 1997, "Descenso de los alumnos de Religión en Cataluña". Secció Societat - Breus, pàgina 41.
203. *La Vanguardia*, dimarts 4 de novembre de 1997, "La asociación de padres católicos apoya a Aguirre". Secció Societat - Breus, pàgina 31.
204. *La Vanguardia*, dimarts 4 de novembre de 1997, "La Iglesia mormona busca su reconocimiento". Secció Societat - Breus, pàgina 31.
205. *La Vanguardia*, dissabte 29 de novembre de 1997, "Las niñas musulmanas de Girona regresarán a la escuela la próxima semana". Secció Societat, pàgina 30.
206. *La Vanguardia*, dimarts 16 de desembre de 1997, "Las tres niñas marroquíes que no cursaban gimnasia y música en Girona vuelven al colegio". Secció Societat, pàgina 25.
207. *La Vanguardia*, dilluns 2 de març de 1998, "Aznar incumple las promesas que hizo su Gobierno al episcopado y éste lo lamenta. Cuando se cumple el ecuador de la legislatura, los obispos ven cómo la asignatura de Religión y Moral Católicas sigue sin tener el rango de las Matemáticas y cómo las negociaciones con el Ejecutivo están bloqueadas. Los obispos lamentan que Aznar incumpla las promesas que les hizo. El episcopado recuerda que la Religión sigue sin tener rango de asignatura fundamental". Secció Política, pàgina 11.
208. *La Vanguardia*, dijous 12 de març de 1998, "Más de 150 familias solicitan que se de religión islámica en la escuela". Suplement Viure a Barcelona, pàgina 6.
209. *La Vanguardia*, dijous 12 de març de 1998, "Corán en las aulas. Más de 150 familias de Girona piden que se imparta religión islámica en la escuela". Suplement Viure a Girona, pàgina 1.
210. *La Vanguardia*, divendres 13 de març de 1998, "La falta de interlocutor impide impartir el Islam. La Generalitat y el Ministerio de Educación atribuyen la falta de clases de islam a que no hay propuestas concretas". Suplement Viure a Barcelona, pàgina 7.

211. *La Vanguardia*, divendres 13 de març de 1998, “El islam debe esperar. Gobierno y Generalitat atribuyen a la falta de un interlocutor único de la comunidad islámica el que no pueda impartirse clase de esta religión en más centros escolares”. Suplement Viure a Girona, pàgines 1 i 3.
212. *La Vanguardia*, diumenge 26 d’abril de 1998, “El secretario de los obispos pide que se regule satisfactoriamente la asignatura de religión”. Secció Societat, pàgina 51.
213. *La Vanguardia*, dijous 30 d’abril de 1998, “La Generalitat no autorizará clases de islam hasta que halle un interlocutor. La Unión de Comunidades Islámicas, una de las dos asociaciones musulmanas de España, y Ensenyament se culpan de la falta de entendimiento”. Secció Societat, pàgina 34.
214. *La Vanguardia*, dimarts 26 de maig de 1998, “Los sindicatos piden la retirada de la circular de Ensenyament que incita a pedir clases de religión. La iniciativa coincide con otra de los obispados, que han enviado un folleto a los centros para hacer publicidad de la clase de religión y la catequesis”. Secció Societat, pàgina 37.
215. *La Vanguardia*, divendres 5 de juny de 1998, “El Supremo ratifica la obligatoriedad de una clase alternativa de Ética a la de Religión”. Secció Societat, pàgina 29.
216. *La Vanguardia*, diumenge 14 de juny de 1998, “Los padres de alumnos denuncian ataques contra la escuela pública. La asamblea de Ceapa, que reúne en Madrid a más de 200 padres de alumnos, critica la selectividad, la jornada continua y la enseñanza de religión”. Secció Societat, pàgina 42, part superior.
217. *La Vanguardia*, diumenge 14 de juny de 1998, “Los obispos piden al Gobierno que apruebe el nuevo decreto sobre religión antes de que empiece el nuevo curso”. Secció Societat, pàgina 42, part inferior.
218. *La Vanguardia*, dijous 30 de juliol de 1998, “Yanes se entrevista con la ministra Aguirre”. Secció Societat - Breus, pàgina 31.
219. *La Vanguardia*, diumenge 30 d’agost de 1998, “Cruzado ya el ecuador de la legislatura, no hay síntomas de que el presidente Aznar vaya a contentar a los obispos y confiera más rango a la asignatura de Religión. El episcopado cree que el Gobierno está incumpliendo su palabra por motivos

- electorales. Los obispos creen que Aznar desatiende la asignatura de Religión para no perder votos. El episcopado lamenta que el Gobierno actúe por interés político y desoiga al Papa”. Secció Política, pàgina 18.
- 220.*La Vanguardia*, divendres 25 de setembre de 1998, “Un seguro para el ‘profe’ de religión”. Secció Societat, pàgina 37.
- 221.*La Vanguardia*, divendres 27 de novembre de 1998, “Amén. El muchacho entra en la iglesia y no sabe identificar al personaje que lleva un manojito de llaves”. Secció Opinió, pàgina 24. Article d’opinió de Quim Monzó.
- 222.*La Vanguardia*, diumenge 27 de desembre de 1998, “La asignatura pendiente”. Secció Opinió, pàgina 28. Article d’opinió d’Alex Seglers.
- 223.*La Vanguardia*, diumenge 28 de febrer de 1999, “Entrevista a Montserrat Palanques, profesora de Religión y coordinadora pedagógica. ‘La clase de Religión puede ser una ayuda para evitar la actual incultura religiosa’”. Secció Religió, pàgina 49.
- 224.*La Vanguardia*, dilluns 1 de març de 1999, “Satisfacción entre los obispos”. Secció Societat, pàgina 25, part inferior centre.
- 225.*La Vanguardia*, dilluns 1 de març de 1999, “Las diócesis catalanas envían información a los centros donde recomiendan a los padres que, aunque no sean católicos, hagan estudiar religión a sus hijos”. Secció Societat, pàgina 25, part inferior dreta.
- 226.*La Vanguardia*, dimecres 3 de març de 1999, “Rouco quiere resolver la situación de la asignatura de Religión en un corto plazo”. Secció Societat, pàgina 28.
- 227.*La Vanguardia*, dissabte 13 de març de 1999, “El Gobierno buscará el consenso para que la alternativa a la Religión sea la Ética”. Secció Societat, pàgina 30.
- 228.*La Vanguardia*, dissabte 17 d’abril de 1999, “La Generalitat elabora un decreto que fija la ética como alternativa a la religión”. Secció Societat, pàgina 39.
- 229.*La Vanguardia*, diumenge 18 d’abril de 1999, “Entrevista a Jorge Fernández Díaz, secretario de Estado de Educación, Universidades, Investigación y Desarrollo. ‘La Ética, como su alternativa la Religión, deben ser una materia fundamental y evaluable’”. Secció Societat, pàgina 42.

230. *La Vanguardia*, diumenge 25 d'abril de 1999, "Los profesores llevan cuatro meses sin cobrar". Secció Societat - Breus, pàgina 51.
231. *La Vanguardia*, dimecres 9 de juny de 1999, "Final de curso conflictivo en los institutos". Secció Societat, pàgina 40. Aquest article té un epígraf amb el títol: "Los conflictos". Un dels tres subtítols d'aquest és: "Profesores de religión".
232. *La Vanguardia*, diumenge 29 d'agost de 1999, "Profesores de religión". Secció Opinió, pàgina 30. Article d'opinió de Francesc Riu.
233. *La Vanguardia*, dimarts 31 d'agost de 1999, "Encierro de los profesores de Religión de los institutos para exigir un contrato indefinido. La asamblea celebrada en la iglesia de Santa Maria del Pi de Barcelona aceptó anoche por una exigua diferencia un preacuerdo con la Generalitat". Secció Societat, pàgina 29.
234. *La Vanguardia*, divendres 3 de setembre de 1999, "La Generalitat despide a los profesores de Religión y ofrece otro contrato". Secció Societat, pàgina 24.
235. *La Vanguardia*, dissabte 4 de setembre de 1999, "La Generalitat afirma que el 80 % de los profesores de Religión han firmado contrato". Secció Societat, pàgina 27.
236. *La Vanguardia*, dijous 9 de setembre de 1999, "Cataluña inicia una experiencia piloto de formación islámica para magrebíes. Actualmente en España sólo hay 30 escuelas que ofrecen clases de islamismo dentro de sus propias aulas, pero al margen del horario lectivo". Secció Societat, pàgina 34.
237. *La Vanguardia*, divendres 24 de setembre de 1999, "El TSJC da la razón a los profesores de Religión". Secció Societat - Breus, pàgina 41.
238. *La Vanguardia*, dilluns 15 d'octubre de 1999, "Una religión sin religión. Barcelona tiene un centro pionero en España en el que profesores laicos enseñan cultura religiosa". Suplement Viure a Barcelona, pàgina 4.
239. *La Vanguardia*, dimecres 10 de novembre de 1999, "Rajoy es partidario de que todos los niños estudien valores e historia de las religiones". Secció Societat, pàgina 31.

240. *La Vanguardia*, dissabte 13 de novembre de 1999, “Huelga de hambre de los profesores de Religión para pedir contratos indefinidos”. Secció Societat, pàgina 31.
241. *La Vanguardia*, dijous 25 de novembre de 1999, “El Gobierno aplaza el debate sobre la alternativa a la Religión”. Secció Societat, pàgina 30.
242. *La Vanguardia*, dissabte 27 de novembre de 1999, “El enfado de los profesores”. Secció Societat, pàgina 31.
243. *La Vanguardia*, divendres 18 de febrer de 2000, “El obispado cree que no hay profesores de religión por los bajos sueldos. La diócesis no ve mal que en las escuelas se pueda impartir religión musulmana, como han pedido algunos colectivos”. Suplement Viure a Girona, pàgina 1.
244. *La Vanguardia*, divendres 3 de març de 2000, “Campaña para promover clases de Religión”. Secció Societat, pàgina 34.
245. *La Vanguardia*, diumenge 30 d’abril de 2000, “Debate sobre la enseñanza de valores en las escuelas. Religión, ética o parchís. España sigue sin resolver el futuro de su asignatura de la discordia”. Revista, pàgines 2 a 4.
246. *La Vanguardia*, dissabte 17 de juny de 2000, “Los obispos critican al Gobierno por aplazar un año más la obligatoriedad de la Religión. El secretario de la Conferencia Episcopal, Juan José Asenjo, afirma que el deterioro de la enseñanza religiosa en las escuelas es ‘muy profundo’ y exige una rápida solución a la ministra de Educación, Pilar del Castillo”. Secció Societat, pàgines 32 i 33.
247. *La Vanguardia*, diumenge 30 de juliol de 2000, “Entrevista a monseñor Joan-Enric Vives, secretario de los obispos catalanes ‘Esperamos que la Generalitat resuelva el problema de la enseñanza de la religión’”. Secció Religió, pàgina 37.
248. *La Vanguardia*, dissabte 21 d’octubre de 2000, “El acuerdo entre Iglesia y Estado suspende Religión. Los obispos reclaman que se regule la asignatura en el aniversario del pacto. La enseñanza religiosa en centros públicos es el principal aspecto pendiente de aplicación de los acuerdos entre España y la Santa Sede, analizados en un simposio de la Conferencia Episcopal veinte años después de su entrada en vigor”. Secció Societat, pàgina 33.

249. *La Vanguardia*, dimecres 8 de novembre de 2000, “La Religión desaparece de los institutos. Los profesores denuncian que sólo el 5% de los alumnos recibe clases en ESO. La Generalitat reconoce que cuando la opción estaba entre la religión católica o la ética, el número de peticiones de la primera alternativa era tres veces superior”. Secció Societat, pàgina 33.
250. *La Vanguardia*, dijous 9 de novembre de 2000, “Los sindicatos aceptarían una versión cultural y no doctrinal de la clase de Religión. La enseñanza religiosa en los centros públicos no favorece que los adolescentes elijan esta clase frente a opciones ‘útiles’, según fuentes eclesiales”. Secció Societat, pàgina 40.
251. *La Vanguardia*, divendres 10 de novembre de 2000, “Pilar del Castillo pide un debate sin urgencias sobre la asignatura de Religión”. Secció Societat, pàgina 36.
252. *La Vanguardia*, dimecres 29 de novembre de 2000, “Una Ética con más valores religiosos. La comisión permanente del Consejo Escolar del Estado aprobó con escasas variaciones los borradores de los reales decretos de enseñanzas mínimas de la ESO y el bachillerato”. Secció Societat, pàgina 40.
253. *La Vanguardia*, divendres 2 de febrer de 2001, “La última clase. Un curso de iniciación al islam ha sido el más solicitado en el Centre d'Estudis de les Tradicions Religioses”. Suplement Viure a Barcelona, pàgina 6.
254. *La Vanguardia*, dissabte 24 de març de 2001, “Menos adolescentes optan por Religión en la escuela pública. Los alumnos de 12 a 14 años pierden interés en la clase de Religión al poder elegir, según un informe de la Conferencia Episcopal”. Secció Societat, pàgina 36.
255. *La Vanguardia*, dijous 29 de març de 2001, “Aulas poco devotas. Sólo el 9% de los alumnos de los institutos de la diócesis de Girona cursa Religión”. Suplement Viure a Girona, pàgina 1.
256. *La Vanguardia*, divendres 1 de juny de 2001, “La asociación Unesco propone clases de cultura religiosa obligatorias en el instituto”. Secció Societat, pàgina 35.
257. *La Vanguardia*, divendres 8 de juny de 2001, “Tradiciones religiosas en los institutos”. Suplement Viure a Girona, pàgina 1.

258. *La Vanguardia*, diumenge 10 de juny de 2001, "Sólo uno de cada diez alumnos de la ESO en la pública elige la asignatura de Religión. Un total de 167.721 alumnos catalanes de secundaria (de un total de 266.467) no estudia Religión, según datos de la Generalitat". Secció Societat, pàgina 40.
259. *La Vanguardia*, dissabte 16 de juny de 2001, "Una escuela solicita permiso al Govern para impartir clases de religión islámica". Suplement Viure a Girona, pàgina 3.
260. *La Vanguardia*, dimarts 4 de setembre de 2001, "La profesora de Religión expulsada irá al juzgado". Secció Societat, pàgina 28.
261. *La Vanguardia*, dijous 6 de setembre de 2001, "El obispado de Málaga prescinde de una maestra de Religión porque tomaba copas. La Conferencia Episcopal dice que no se ha incumplido ninguna ley y que existe una campaña pública contra la Iglesia". Secció Societat, pàgina 26.
262. *La Vanguardia*, divendres 7 de setembre de 2001, "Ruiz-Gallardón dice que la Iglesia yerra al despedir a varios profesores. El presidente de la comunidad madrileña considera que la Iglesia puede tener la razón jurídica, pero afirma que le falta sensibilidad". Secció Societat, pàgina 27, part superior.
263. *La Vanguardia*, divendres 7 de setembre de 2001, "La Iglesia española designa cada año a 15.600 profesores para dar clases de Religión". Secció Societat, pàgina 27, part inferior.
264. *La Vanguardia*, dimarts 11 de setembre de 2001, "Los profesores de Religión denuncian presiones eclesiales pidiendo donativos. La Feper asegura que en algunas diócesis se exige a los docentes designados por la Iglesia una cuota mensual para seguir dando clases". Secció Societat, pàgina 24.
265. *La Vanguardia*, dimecres 12 de setembre de 2001, "La religión católica en las aulas. Piqué negociará con el Vaticano. Encuentro en la Santa Sede para revisar la enseñanza religiosa. La Conferencia Episcopal Española asegura que las aportaciones económicas de los profesores de Religión de Canarias, Tenerife y Getafe son de carácter voluntario". Secció Societat, pàgina 31.
266. *La Vanguardia*, dijous 13 de setembre de 2001, "El Gobierno apoya que la Iglesia escoja a los profesores de Religión. Del Castillo defendió el acuerdo

- con la Iglesia y dijo que el Estado no debe intervenir en los requisitos exigidos a los docentes de Religión. La profesora almeriense despedida por el obispado afirmó ayer sentirse desamparada ante la posición del Gobierno“. Secció Societat, pàgina 39.
- 267.*La Vanguardia*, dissabte 15 de setembre de 2001, “Comisiones denuncia ante la UE los acuerdos con la Iglesia. El sindicato considera que los acuerdos y el convenio sobre contratación de profesores de Religión vulneran una directiva comunitaria. Según el sindicato, ‘el Gobierno se presta a mantener la situación de indefensión’ de los profesores de Religión. Ensenyament apoya la revisión“. Secció Societat, pàgina 33.
- 268.*La Vanguardia*, diumenge 16 de setembre de 2001, “Entre Dios y el César. Gescartera y la exclusión de profesores de Religión abren un debate sobre si deben revisarse los pactos de 1979. Piqué viaja esta semana al Vaticano para analizar ‘las relaciones bilaterales’ entre España y la Santa Sede“. Secció Societat, pàgina 48.
- 269.*La Vanguardia*, divendres 21 de setembre de 2001, “Examen anual para enseñar Religión. Los obispos insisten en comprobar cada año la idoneidad católica de los maestros. La Conferencia Episcopal considera ajustada a derecho la exclusión de tres profesoras de Religión y no quiere renunciar a nombrar cada año a sus profesores“. Secció Societat, pàgina 37.
- 270.*La Vanguardia*, divendres 21 de setembre de 2001, “Piqué sostiene en Roma que la oposición quiere envenenar la relación Gobierno-Iglesia. El ministro de Exteriores fue recibido en Castelgandolfo por el Papa Juan Pablo II y por altos responsables del Vaticano, con quienes repasó las relaciones con la Santa Sede. El ministro defiende que sea la jerarquía católica la que decida sobre la idoneidad de los profesores de Religión“. Secció Societat, pàgina 38, part superior.
- 271.*La Vanguardia*, divendres 21 de setembre de 2001, “Las comunidades autónomas firman cada año contratos con 18.000 profesores“. Secció Societat, pàgina 38, part inferior.
- 272.*La Vanguardia*, dimarts 20 de novembre de 2001, “El obispado someterá a los profesores de Religión a un plan de formación doctrinal. El cardenal Rouco cree que no enseñar Religión en clase a los niños cuyos padres así lo soliciten vulnera los derechos humanos“. Secció Societat, pàgina 34.

273. *La Vanguardia*, dilluns 26 de novembre de 2001, "Educación en derechos sagrados. La ONU insta a los gobiernos a enseñar a los niños a respetar la religión y convicciones de sus compañeros. La conferencia de Madrid detecta 'islamofobia' en la escuela tras el 11-S y exige educación para las niñas". Secció Societat, pàgina 30.
274. *La Vanguardia*, dijous 6 de desembre de 2001, "La religión necesita una poda'. José Antonio Marina reclama la supremacía de la ética sobre las iglesias". Secció Cultura, pàgina 32.
275. *La Vanguardia*, diumenge 17 de febrer de 2002, "La adolescente marroquí podrá ir a clase con velo porque la ley no lo prohíbe. Arrecia la polémica sobre el uso de velo en la escuela. El ministro de Trabajo dijo ayer que es tan intolerable como la ablación". Secció Societat, pàgina 41.
276. *La Vanguardia*, dimarts 5 de març de 2002, "Los musulmanes piden clases de islam y el Gobierno responde que no es prioritario". Secció Societat, pàgina 30.
277. *La Vanguardia*, dijous 7 de març de 2002, "Dos colegios de Lleida piden clases de religión musulmana". Secció Societat, pàgina 34.
278. *La Vanguardia*, dijous 25 d'abril de 2002, "El 40% de los encuestados, en contra del pañuelo". Secció Societat, pàgina 27. Aquest article ens parla del vel a les aules.
279. *La Vanguardia*, dimecres 8 de maig de 2002, "Iniciativas en la educación. El debate en torno a la ley de Calidad. Educación quiere que la Religión tenga más peso en el expediente académico del alumno. El Gobierno plantea una clase, alternativa a Religión pero sobre los valores religiosos y cívicos, con enfoque laico. Ambas materias ampliarían su peso". Secció Societat, pàgina 31.
280. *La Vanguardia*, dijous 9 de maig de 2002, "El PP promete que se pasará de curso aun suspendiendo Religión". Secció Societat, pàgina 35.
281. *La Vanguardia*, dimarts 14 de maig de 2002, "El cardenal Rouco dice que el anteproyecto sobre la religión 'responde a nuestras propuestas de forma satisfactoria'". Secció Societat, pàgina 27.
282. *La Vanguardia*, dimecres 12 de juny de 2002, "El PP rechaza la idea del PSOE de eliminar la alternativa a la clase de Religión". Secció Societat, pàgina 36.

283. *La Vanguardia*, dissabte 22 de juny de 2002, "Ensenyament recorta contratos a los profesores de Religión. Los docentes catalanes critican la supresión de 43 contratos de jornada completa y la exclusión de 15 profesionales de la plantilla del próximo curso. Los docentes advierten que con estos recortes sólo se permite el acceso a la cultura religiosa en los centros privados". Secció Societat, pàgina 34.
284. *La Vanguardia*, divendres 13 de setembre de 2002, "El obispo de Jerez despide a una profesora de Religión y contrata al sobrino de un cura". Secció Societat, pàgina 29.
285. *La Vanguardia*, divendres 20 de desembre de 2002, "El PP culmina su reforma educativa con la aprobación de la ley de Calidad". Secció Societat, pàgina 33. Aquest article conté un epígraf amb el títol: "Puntos polémicos". Un dels sis apartats d'aquest epígraf és la religió.
286. *La Vanguardia*, divendres 14 de febrer de 2003, "Vuelven el latín, la ética y la religión. El Ministerio de Educación presenta los borradores de la ESO y el bachillerato surgidos de la ley de Calidad". Secció Societat, pàgina 31.
287. *La Vanguardia*, dijous 20 de febrer de 2003, "El Consell Consultiu encuentra 40 artículos inconstitucionales en la ley de Calidad". Secció Societat, pàgina 29. Un dels epígrafs d'aquest article es titula: "El dictamen da validez a aspectos polémicos de la ley de Calidad relativos a los itinerarios, los conciertos y la religión".
288. *La Vanguardia*, dijous 3 d'abril de 2003, "Los jueces anulan la obligación de los padres de manifestar si quieren Religión en primaria. Según la sentencia del Tribunal Superior de Justicia de Catalunya, la opción por la asignatura de Religión ha de ser voluntaria. La Generalitat establece que los centros envíen una declaración a los padres para manifestar su opción antes de iniciar primaria". Secció Societat, pàgina 39.
289. *La Vanguardia*, dilluns 16 de juny de 2003, "Los imanes reclaman profesores de islam formados en Europa para evitar el integrista. Un centenar de líderes religiosos islámicos europeos considera necesario un sistema educativo que fomente la integración. La Generalitat afirma que no ofrece clases de islam a las 1.227 familias que lo han solicitado porque no se le facilitan profesores". Secció Societat, pàgina 33.

290. *La Vanguardia*, divendres 20 de juny de 2003, "Partidos y sindicatos se oponen a que la religión cuente en la media y sea obligatoria. El PSOE pedirá la retirada del proyecto de decreto ley porque es contrario a la Constitución y a la doctrina que emana del Tribunal Supremo". Secció Societat, pàgina 30, part superior.
291. *La Vanguardia*, divendres 20 de juny de 2003, "La historia de las religiones la impartirán profesores de Historia o de Filosofía". Secció Societat, pàgina 30, part inferior.
292. *La Vanguardia*, dissabte 21 de juny de 2003, "Ensenyament rechaza la nueva reválida pero apoya que religión cuente en la nota media. El presidente del PNV, Xabier Arzalluz, dice que el tratamiento dado a la religión es una forma de compensar al cardenal Rouco". Secció Societat, pàgina 32.
293. *La Vanguardia*, diumenge 29 de juny de 2003, "Desarrollo de la ley de Calidad. La superasignatura de Religión. Todos los alumnos cursarán 595 horas de esta materia a lo largo de once años. Los decretos que desarrollan la ley de Calidad, aprobados anteayer, crean el área Sociedad, Cultura y Religión, que será obligatoria desde primaria hasta bachillerato". Secció Societat, pàgines 29 i 30.
294. *La Vanguardia*, diumenge 29 de juny de 2003, "¿Una hora semanal de islam? La Comisión Islámica asegura que tiene ya una lista de 80 profesores". Secció Societat, pàgina 30.
295. *La Vanguardia*, diumenge 6 de juliol de 2003, "Sociedad y religión. La asignatura escolar alternativa quiere garantizar el acceso a la dimensión religiosa". Secció Societat, pàgina 35. Article de Francesc Riu.
296. *La Vanguardia*, divendres 18 de juliol de 2003, "Los obispos aseguran que pactaron con el PSOE la reforma de la enseñanza de Religión. El arzobispo Antonio Cañizares dice que la reforma de la asignatura se 'convino' con el PSOE en una reunión 'al máximo nivel'. El PSOE niega ningún acuerdo con la Conferencia Episcopal y confía en que se trate de un 'malentendido'". Secció Societat, pàgina 33.
297. *La Vanguardia*, dissabte 19 de juliol de 2003, "La Iglesia aclara su acuerdo con el PSOE sobre la Religión. El arzobispo de Toledo aclara que no cerró un acuerdo total con el PSOE sobre la reforma de la Religión, aunque sí

- hubo 'puntos coincidentes'. Carme Chacón (PSOE) muestra una carta de Cañizares a Zapatero donde expresaba su deseo de llegar a un acuerdo". Secció Societat, pàgina 30.
- 298.*La Vanguardia*, diumenge 27 de juliol de 2003, "Regulación de la enseñanza de la religión. Esperamos que el consenso se abra paso. Nadie quiere imponer nada a nadie". Secció Religió, pàgina 34. Carta dominical del Cardenal Ricard M. Carles.
- 299.*La Vanguardia*, dilluns 1 de setembre de 2003, "Un curso escolar de transición. Los cambios más relevantes de la ley de Calidad se aplicarán el curso 2004-05. Los itinerarios de la ESO, la reválida, la nueva materia de religión y la superasignatura de Lengua Castellana se implantarán progresivamente a partir del curso 2004-05". Secció Societat, pàgina 25.
- 300.*La Vanguardia*, diumenge 14 de setembre de 2003, "Entrevista: Pilar del Castillo, ministra de Educación. 'Mi gran objetivo es reducir el fracaso escolar'. Sociedad, cultura y religión: 'Me cuesta entender que quien no quiera religión confesional vea esa materia como algo negativo". Secció Societat, pàgina 32.
- 301.*La Vanguardia*, dissabte 18 d'octubre de 2003, "Rajoy reivindica la libertad de enseñanza como bandera del PP. Carme Chacón (PSOE) replica que el Gobierno 'impone' otra vez la religión. El derecho a elegir la educación de los hijos centró ayer la campaña madrileña. Rajoy defendió la política de conciertos a consecuencia de la libertad de enseñanza. El PSOE criticó la enseñanza de la religión". Secció Política, pàgina 23.
- 302.*La Vanguardia*, dissabte 6 de març de 2004, "La pregunta: ¿Considera que la Religión debe mantenerse como asignatura en los colegios públicos?". Secció Política - Eleccions 14 de març, pàgina 18.
- 303.*La Vanguardia*, dijous 11 de març de 2004, "Reforma educativa de calado sin consenso. España, a la cola en la inversión en educación". Secció Política - Eleccions 14 de març, pàgina 26.
- 304.*La Vanguardia*, dijous 18 de març de 2004, "La comunidad educativa reclama al PSOE que restablezca el consenso y frene la LOCE. Los diferentes agentes sociales que conforman la comunidad educativa coinciden en pedir al nuevo gobierno que dote al sistema de estabilidad". Secció Societat, pàgina 30.

305. *La Vanguardia*, divendres 19 de març de 2004, "El PSOE anuncia que los profesores de Religión ya no dependerán del obispado. Carme Chacón se reunió ayer con los consejeros del ramo de las comunidades socialistas. Catalunya no fue a la reunión". Secció Societat, pàgina 27.
306. *La Vanguardia*, diumenge 21 de març de 2004, "De nuevo religión y ley de Calidad. Lo que sirve para la Iglesia católica no siempre es extensible a otras confesiones". Secció Societat - Tribuna, pàgina 32. Article d'opinió d'Alex Seglers.
307. *La Vanguardia*, dimarts 23 de març de 2004, "Cambio de Gobierno: la reforma educativa. Zapatero paralizará con un real decreto la alternativa obligatoria a la Religión. En uno de los primeros consejos de ministros del nuevo gobierno socialista se frenará la puesta en marcha de la LOCE". Secció Societat, pàgina 30.
308. *La Vanguardia*, dissabte 27 de març de 2004, "Cambio de Gobierno: la posición de la Iglesia. Rouco defiende la asignatura de Religión y pide un pacto al PSOE. El cardenal revela que conversó con Zapatero tras las elecciones". Secció Política, pàgina 13.
309. *La Vanguardia*, dilluns 12 d'abril de 2004, "La supresión de la Religión suscita dudas sobre la formación global de los alumnos. La promesa del PSOE de retornar a la asignatura de Religión su condición de optativa inquieta a los profesores". Secció Societat, pàgina 24.
310. *La Vanguardia*, dimecres 21 d'abril de 2004, "Los obispos se movilizan por la LOCE. La Conferencia Episcopal recuerda a los padres que 'deben' pedir la clase de Religión. Los obispos recuerdan a los padres que tienen el 'deber' de inscribir a sus hijos en la clase de Religión y que el Gobierno tiene la 'obligación' de facilitarles ese 'derecho'". Secció Societat, pàgina 27.
311. *La Vanguardia*, dilluns 26 d'abril de 2004, "Clases de Religión, suma y sigue". Secció Opinió, pàgina 26. Article d'opinió de Ramon Valls.
312. *La Vanguardia*, dijous 29 d'abril de 2004, "Veinte organizaciones exigen que se excluya la Religión de los colegios públicos. Una veintena de organizaciones políticas y sociales piden al nuevo Ejecutivo que saque la Religión del currículo escolar". Secció Societat, pàgina 30.
313. *La Vanguardia*, dissabte 1 de maig de 2004, "La reforma de la educación. El próximo curso habrá repetidores. El Gobierno paraliza la LOCE pero

- mantiene la repetición con tres suspensos. El Consejo de Ministros aprueba suprimir los itinerarios en la ESO, la reválida, y la Religión como asignatura evaluable, medidas previstas para el próximo curso“. Secció Societat, pàgina 29.
- 314.*La Vanguardia*, dilluns 17 de maig de 2004, “Dos dimensiones educativas. El documento de Quebec habla de que no se puede prescindir de una iniciación a la vida espiritual y al compromiso social“. Secció Opinió, pàgina 29, part superior. Article d'opinió d'Àngel Castiñeira i Josep M. Lozano.
- 315.*La Vanguardia*, dilluns 17 de maig de 2004, “Debate. La nueva espiritualidad. Confusión entre fe y religión en la juventud. La escisión entre el ámbito comunitario y el de la intimidad personal provoca esta confusión“. Secció Opinió, pàgina 29, part inferior. Article d'opinió de José L. Martín García Alós.
- 316.*La Vanguardia*, dimecres 2 de juny de 2004, “Profesores de Religión acusan a la Iglesia de someterlos a ‘mobbing’“. Secció Societat, pàgina 32.
- 317.*La Vanguardia*, diumenge 11 de juliol de 2004, “¿Qué comprenderás sin religión, hijo mío?”. La parroquia de Sarrià aporta al debate una carta de Jean Jaurès, fundador del Partido Socialista francés. El agnóstico Jaurès explicó a su hijo por qué no atendería su petición de ser eximido de cursar religión“. Secció Religió, pàgina 41.
- 318.*La Vanguardia*, dimarts 28 de setembre de 2004, “El nuevo marco educativo. La religión sólo será optativa y confesional. El hecho religioso no será asignatura y se repartirá entre historia y filosofía. El Ministerio de Educación confirma que, enterrada la reforma del PP, la de religión seguirá siendo una asignatura no evaluable, pero no aclara cómo queda la alternativa. El Gobierno del PSOE anuncia que creará una nueva área de educación para la ciudadanía“. Secció Societat, pàgina 27.
- 319.*La Vanguardia*, dimecres 10 de novembre de 2004, “El Gobierno anuncia que a inicios del 2005 ya se darán clases de religión islámica. La directora de Asuntos Religiosos anuncia el inicio de las clases en Madrid y Barcelona, pero el Govern lo niega“. Secció Societat, pàgina 33.
- 320.*La Vanguardia*, dissabte 13 de novembre de 2004, “El Consejo Escolar defiende la introducción del islam en la enseñanza como optativa“. Secció Societat, pàgina 37.

- 321.*La Vanguardia*, dimarts 23 de novembre de 2004, "La Iglesia española reafirma sus críticas al Gobierno pero le ofrece diálogo. Rouco asegura no buscar ni enfrentamiento ni competencias que no son propias. El episcopado de la Iglesia católica española ha comenzado a analizar en asamblea plenaria su conflictiva relación con el Gobierno del PSOE a raíz de los proyectos legislativos sobre cuestiones que afectan a la familia y la educación. Todo apunta que se optará por la defensa firme de principios pero, a la vez, por el diálogo". Secció Política, pàgina 11.
- 322.*La Vanguardia*, diumenge 12 de desembre de 2004, "Entrevista a María Jesús Sansegundo, ministra de Educación y Ciencia. 'Tenemos que esforzarnos más si de verdad queremos mejorar la educación'". Secció Societat, pàgina 32.
- 323.*La Vanguardia*, dimarts 25 de gener de 2005, "El Papa acusa al Gobierno de fomentar el laicismo y quebrar la libertad religiosa. Juan Pablo II reclama al Ejecutivo clases de religión en la escuela pública". Secció Política, pàgina 13.
- 324.*La Vanguardia*, dimecres 9 de febrer de 2005, "El Consejo Escolar del Estado pide que la religión esté fuera del horario escolar". Secció Societat, pàgina 33.
- 325.*La Vanguardia*, divendres 11 de febrer de 2005, "Educació projecta substituir la religión por la cultura religiosa. El episcopado catalán rechaza el proyecto de la Generalitat y le reclama que respete el derecho a recibir enseñanza de la religión en la escuela". Secció Societat, pàgina 37.
- 326.*La Vanguardia*, dissabte 12 de febrer de 2005, "La Generalitat negocia un nuevo enfoque de la religión con los obispos y el Gobierno. El Departament d'Educació confirma su voluntad de establecer una única asignatura de cultura religiosa que no sea confesional". Secció Societat, pàgina 33.
- 327.*La Vanguardia*, dimarts 15 de febrer de 2005, "El 72% de los alumnos españoles escoge la religión católica, según la Iglesia". Secció Societat, pàgina 33.
- 328.*La Vanguardia*, dissabte 19 de febrer de 2005, "Religión en clase pero sin evaluar. El Gobierno garantiza que habrá enseñanza confesional opcional en la escuela. La petición del Consejo Escolar de sacar la religión de la

- escuela reabre el debate, mientras el Ejecutivo apela al cumplimiento de la legalidad y defiende su reforma". Secció Societat, pàgina 29.
- 329.*La Vanguardia*, dissabte 19 de febrer de 2005, "Voluntaria y 'maría'. La religión no es una asignatura básica en los curriculums académicos de países europeos del entorno de España". Secció Societat, pàgina 30.
- 330.*La Vanguardia*, dissabte 26 de febrer de 2005, "La religión evangélica llega a las aulas. El Estado paga este curso a 111 profesores para atender a 5.198 escolares. La religión católica cuenta con 17.000 profesores pagados por el Estado para dar clases a medio millón de alumnos en primaria y ESO. La religión islámica sólo cuenta con 20 profesores que imparten clases en Ceuta y Melilla. Seis de cada diez alumnos catalanes no quieren religión". Secció Societat, pàgina 31.
- 331.*La Vanguardia*, dissabte 26 de febrer de 2005, "El Centro Superior de Madrid forma otros 71 profesores. La Federación de Entidades Religiosas Evangélicas calcula que en España hay al menos 350.000 protestantes". Secció Societat, pàgina 32.
- 332.*La Vanguardia*, dimecres 30 de març de 2005, "La reforma educativa elude la religión. El Gobierno aplaza su decisión y regulará la asignatura en un decreto posterior. La ministra de Educación presenta hoy ante las comunidades autónomas el borrador de la nueva ley, que da más importancia a la nota de selectividad. Ni tan siquiera los socialistas han podido dar una respuesta unívoca sobre el estatus de la asignatura de religión". Secció Societat, pàgines 26 i 27.
- 333.*La Vanguardia*, dijous 31 de març de 2005, "Una nueva ley para las aulas. Cómo ha sido recibido el proyecto del Gobierno". Secció Societat, pàgina 27.
- 334.*La Vanguardia*, divendres 1 d'abril de 2005, "La Generalitat dice que la educación y la reforma actual requieren mucho dinero. La consellera Cid evalúa positivamente la LOE en su aspecto competencial. La Iglesia recela de la educación para la ciudadanía". Secció Societat, pàgina 35.
- 335.*La Vanguardia*, dimarts 5 d'abril de 2005, "El PSOE propone que no haya alternativa a la clase de religión. Los socialistas dicen que su propuesta intenta garantizar el derecho de los que no quieren religión a elegir también qué quieren estudiar, al igual que se garantiza la elección de los primeros.

- La propuesta socialista recibe el apoyo de las asociaciones laicas de padres y es rechazada por los padres católicos“. Secció Societat, pàgina 38.
- 336.*La Vanguardia*, diumenge 22 de maig de 2005, “Las creencias de los españoles. Católicos relativistas. El porcentaje de creyentes cae diez puntos en 15 años. La religión distingue a derecha de izquierda“. Revista, pàgina 5.
- 337.*La Vanguardia*, divendres 24 de juny de 2005, “El debate sobre la asignatura de religión. Iglesia y Gobierno prolongan su divorcio. La primera reunión sobre la clase de religión acaba sin acuerdos. Los obispos españoles defienden ante el Ministerio de Educación que la asignatura confesional debe computar“. Secció Societat, pàgina 31.
- 338.*La Vanguardia*, dijous 14 de juliol de 2005, “Suprimida la obligatoriedad de los centros a ofrecer religión“. Portada.
- 339.*La Vanguardia*, dijous 14 de juliol de 2005, “La LOE suprime la obligatoriedad de los centros a ofertar la asignatura de religión“. Secció Societat, pàgina 27.
- 340.*La Vanguardia*, divendres 15 de juliol de 2005, “San Segundo afirma que el estudio de la religión no se negará“. Secció Societat, pàgina 34.
- 341.*La Vanguardia*, dissabte 23 de juliol de 2005, “Reforma educativa. El Gobierno aprueba una ley que sustituye a la LOCE. La ley de Educación llega al Congreso con un presupuesto inferior al anunciado. La Conferencia Episcopal dice que se ‘pone en peligro la enseñanza de la religión‘“. Secció Societat, pàgina 27.
- 342.*La Vanguardia*, diumenge 11 de setembre de 2005, “La Ley orgánica de educación. Los sectores católicos anuncian una protesta en octubre por el tratamiento de la religión“. Secció Societat, pàgina 38.
- 343.*La Vanguardia*, dilluns 12 de setembre de 2005, “Andalucía, Aragón y el País Vasco serán los primeros en impartir clases de islam“. Secció Societat, pàgina 24.
- 344.*La Vanguardia*, divendres 30 de setembre de 2005, “Entrevista a Jaume Pujol, presidente de los obispos de Catalunya. ‘El Govern introduce una cultura ajena a nuestro pueblo‘“. Secció Societat, pàgina 40.
- 345.*La Vanguardia*, divendres 30 de setembre de 2005, “Los obispos afirman que es ‘un deber’ de los padres ir contra la LOE“. Secció Societat, pàgina 40, columna dreta.

346. *La Vanguardia*, divendres 4 de novembre de 2005, "Reforma educativa sin consenso. El Congreso rechaza las enmiendas a la totalidad de la LOE del PP y CiU. El PP dice que la aplicación del Estatut empezará por la educación. CiU alerta de que su apoyo a la ley es incompatible con un acuerdo con IU y ERC. La polémica de la religión se reaviva". Secció Societat, pàgina 37.
347. *La Vanguardia*, dissabte 5 de novembre de 2005, "La reforma educativa. Desacuerdo total sobre la religión. Gobierno e Iglesia dan por rota la negociación para un consenso sobre la LOE. La vicepresidenta María Teresa Fernández de la Vega confirma las negociaciones con la cúpula episcopal pero afirma que el acuerdo 'no ha sido posible'. La inminente protesta contra la LOE en Madrid ha precipitado la ruptura de las negociaciones". Secció Societat, pàgines 33 i 34.
348. *La Vanguardia*, dimarts 8 de novembre de 2005, "Los obispos catalanes invitan a las familias a manifestarse contra la ley de Educación. Los prelados pidieron ayer a los ciudadanos que hagan valer sus derechos, 'relegados' por la reforma educativa del PSOE. Mariano Rajoy llama a los afiliados del PP a participar en la protesta del sábado en Madrid contra la LOE". Secció Societat, pàgina 30.
349. *La Vanguardia*, dijous 10 de novembre de 2005, "El PSOE insiste en garantizar que habrá clase de religión para todos los que la pidan". Secció Societat, pàgina 31.
350. *La Vanguardia*, dissabte 12 de novembre de 2005, "El debate de la enseñanza. Las discrepancias de los convocantes. Los cuatro puntos de la discordia. El temor a la pérdida de los conciertos y las competencias autonómicas para decidir currículo son motivo de crítica". Secció Societat, pàgina 31. Els epígrafs d'aquest article són els quatre punts de la discòrdia. El punt tercer es refereix a l'assignatura de religió.
351. *La Vanguardia*, diumenge 13 de novembre de 2005, "La ministra de Educación califica de infundado el temor de los manifestantes. San Segundo hizo hincapié en que lo que busca la ley es respetar los derechos de todos los ciudadanos, quieran o no clase de religión. La denuncia: Presiones para ir a Madrid". Secció Societat, pàgina 43, part superior.

352. *La Vanguardia*, diumenge 13 de novembre de 2005, "Cid cree que la movilizaci3n es partidista y Duran critica 'el laicismo de alpargata'". Secci3 Societat, p3gina 43, part inferior.
353. *La Vanguardia*, dilluns 14 de novembre de 2005, "La asignatura de religi3n no es lo 3nico importante. El nivel educativo de Espa1a es cada vez m3s humillante y el gran debate del pa3s no deber3 centrarse en qu3 hacer con el crucifijo". Secci3 Pol3tica, p3gina 19. Article d'opini3 de Jordi Juan.
354. *La Vanguardia*, dijous 17 de novembre de 2005, "Las relaciones Iglesia-Estado. Debate en el Senado. Zapatero acusa al PP de 'mentir' y 'exagerar' sobre la reforma educativa. El presidente del Gobierno recibe hoy a los convocantes de la manifestaci3n contra la LOE. Cuando faltan 24 horas para la reuni3n en la Moncloa con los impulsores de la manifestaci3n contra la ley de Educaci3n. Zapatero defendi3 en el Senado que la reforma garantiza la ense1anza de la religi3n para quien la solicite y la libertad de elecci3n de centro de los padres. 'Y lo dem3s son mentiras y falsedades', afirm3". Secci3 Pol3tica, p3gina 17, part superior.
355. *La Vanguardia*, dijous 17 de novembre de 2005, "Rajoy rebaja el tono y ofrece al Gobierno aparcas las diferencias y sentarse a dialogar". Secci3 Pol3tica, p3gina 17, part inferior.
356. *La Vanguardia*, divendres 18 de novembre de 2005, "Las relaciones Iglesia-Estado. Zapatero acepta negociar toda la LOE excepto la asignatura de religi3n. El Gobierno asegura que hay margen pero no paraliza el proyecto de ley. Durante la reuni3n en la Moncloa, las organizaciones convocantes de la manifestaci3n contra la ley org3nica de Educaci3n aceptaron 'con escepticismo'" iniciar un periodo de negociaci3n sobre la reforma educativa. El Gobierno puntualiza que la b3squeda del Consenso no significar3 la paralizaci3n del proyecto de la LOE". Secci3 Pol3tica, p3gina 15.
357. *La Vanguardia*, diumenge 27 de novembre de 2005, "Entrevista a Marta Cid, consellera de Educaci3 de la Generalitat de Catalunya. 'Al PP no le interesa la educaci3n, lo 3nico que le importa es desgastar al Gobierno'". Secci3 Societat, p3gina 36. Un dels quatre subt3tols de l'entrevista 3s el seg3ent: "Asignatura de religi3n. 'Que alguien me explique qu3 relaci3n tiene con el fracaso escolar o el informe PISA'".

358. *La Vanguardia*, dimecres 30 de novembre de 2005, "El trámite parlamentario de la LOE. Los cambios acordados. Los avances de la nueva ley orgánica de Educación. Cómo afectará la LOE a la enseñanza". Sección Política, página 18.
359. *La Vanguardia*, diumenge 15 de gener de 2006, "Religión en la escuela (II)". Sección Religión, página 42. Tribuna d'opinió de Josep-Ignasi Saranyana.
360. *La Vanguardia*, dimecres 22 de febrer de 2006, "Los obispos achacan la caída de la religión a la falta de valor académico". Sección Societat, página 28.
361. *La Vanguardia*, diumenge 12 de març de 2006, "Ni nacionalcatolicismo ni laicismo. El arzobispo Pujol critica el intento de crear una 'religión de Estado' con una determinada legislación laica. El arzobispo Sistach distingue entre 'laicidad legítima' y 'el laicismo que no reconoce la libertad'". Sección Religión, página 40.
362. *La Vanguardia*, dimarts 14 de març de 2006, "Un libro para el debate. 'Yo acuso'... al islam. Ayaan Hirsi Ali reivindica un proceso ilustrado para la religión musulmana". Sección Cultura, página 37.
363. *La Vanguardia*, diumenge 2 d'abril de 2006, "Primer aniversario de la muerte de Juan Pablo II. Entrevista al cardenal Antonio Cañizares, arzobispo de Toledo 'Si Europa pierde su identidad será catastrófico para el mundo'". Sección Internacional, páginas 8 i 9. Un dels subtítols de l'entrevista és el següent: "Gobierno y religión. 'La Iglesia no va contra el Gobierno español; un gesto en la LOE es de esperar'".
364. *La Vanguardia*, diumenge 2 d'abril de 2006, "Últimas protestas públicas antes de la aprobación de la LOE. El acto convocado por la Plataforma LOE No reunió a unos pocos miles de personas, mientras que el convocado por la izquierda, a varios cientos". Sección Societat, página 35.
365. *La Vanguardia*, dijous 6 d'abril de 2006, "El último examen. Tras una tortuosa negociación, la LOE se aprueba hoy en el Congreso". Sección Societat, página 29.
366. *La Vanguardia*, divendres 7 d'abril de 2006, "El debate educativo: La inestabilidad del sistema. Seis leyes y cuatro modelos educativos. El PSOE promete que con la LOE se romperá la dinámica de una ley educativa con cada nuevo gobierno. La religión seguirá sin computar en el expediente

- académico y sus profesores tendrán más derechos“. Secció Societat, pàgina 28.
- 367.*La Vanguardia*, divendres 19 de maig de 2006, “La aplicación de la LOE se retrasa y no se pondrá en marcha hasta el curso 2007-2008. El ministerio acuerda con las autonomías un calendario que aplaza un año cuestiones polémicas como la promoción o la asignatura de religión“. Secció Societat, pàgina 33.
- 368.*La Vanguardia*, divendres 26 de maig de 2006, “El Papa amonesta“. Secció Opinió, pàgina 26. Comentari editorial.
- 369.*La Vanguardia*, divendres 26 de maig de 2006, “Los obispos ven posible ‘mejorar’ la LOE. El ministerio y la Conferencia Episcopal se dan diez días para discutir sobre la asignatura confesional y los profesores de religión“. Secció Societat, pàgina 36.
- 370.*La Vanguardia*, diumenge 11 de juny de 2006, “Entrevista a Mercedes Cabrera, ministra de Educación, Ciencia y Deportes. ‘Aún no me he parado a pensar en una asignatura alternativa a la de religión‘“. Secció Societat, pàgina 40. El primer subtítol de l’entrevista és el següent: “Asignatura de religión. ‘Respetaremos el derecho de quienes la quieren para sus hijos y de los que no’“.
- 371.*La Vanguardia*, dijous 15 de juny de 2006, “El cardenal Cañizares amenaza con llevar al Supremo la LOE. Los obispos se enfrentan al Gobierno por la obligación de justificar las rescisiones de contrato a los profesores de religión. El Ministerio de Educación sostiene que la nueva ley subsana un mal sistema que ha costado más de 300 millones“. Secció Societat, pàgina 41.
- 372.*La Vanguardia*, divendres 30 de juny de 2006, “El ministerio y los obispos dejan abierta la negociación sobre la religión“. Secció Societat, pàgina 36.
- 373.*La Vanguardia*, dimecres 19 de juliol de 2006, “Rouco Varela ve incierto el futuro de Religión“. Secció Societat - Breus, pàgina 29.
- 374.*La Vanguardia*, divendres 29 de setembre de 2006, “Los obispos justifican un posible boicot a Educación para la Ciudadanía“. Secció Societat, pàgina 36.
- 375.*La Vanguardia*, dissabte 7 d’octubre de 2006, “El Gobierno estudia no crear una asignatura alternativa a religión. Cada centro decidirá el horario

- de la asignatura y la actividad alternativa para los niños que no cursen la materia“. Secció Societat, pàgina 40.
- 376.*La Vanguardia*, dimecres 18 d'octubre de 2006, “A clase con el libro de islam. Una editorial católica publica el primer libro de texto en castellano para alumnos de religión musulmana“. Secció Societat, pàgina 42.
- 377.*La Vanguardia*, dimecres 1 de novembre de 2006, “Educación apuesta ahora por una materia alternativa a la religión para secundaria. Los alumnos de ESO cursarán religión o historia y cultura de las religiones, o recibirán la ‘adecuada atención educativa’. El ministerio de Mercedes Cabrera dice que la nueva asignatura es aconfesional y admite que está por decidir quién la impartirá“. Secció Societat, pàgina 39.
- 378.*La Vanguardia*, dijous 2 de novembre de 2006, “La Ceapa critica presiones de los obispos para cambiar la clase de religión“. Secció Societat, pàgina 44.
- 379.*La Vanguardia*, dissabte 11 de novembre de 2006, “La LOE dejará sin trabajo a un 30% de los profesores de religión, según los obispos“. Secció Societat, pàgina 41.
- 380.*La Vanguardia*, dilluns 20 de novembre de 2006, “La asignatura de ciudadanía, alternativa a religión, causa controversia“. Secció Societat, pàgina 29.
- 381.*La Vanguardia*, dimecres 6 de desembre de 2006, “El modelo de la asignatura de religión impide un acuerdo entre Gobierno y obispos. La Conferencia Episcopal cree que la propuesta de Educación va en contra de los derechos de los padres y de la Iglesia católica. La extinción del contrato de un profesor de religión tendrá que ser razonada por el obispado y atenerse a derecho“. Secció Societat, pàgina 25.
- 382.*La Vanguardia*, dijous 7 de desembre de 2006, “IU recurrirá ante el Tribunal Constitucional el nuevo modelo de la asignatura de religión“. Secció Societat, pàgina 27.
- 383.*La Vanguardia*, divendres 8 de desembre de 2006, “Educación para la ciudadanía tendrá 50 horas. El primer desarrollo de la LOE prevé una prueba de diagnóstico en el cuarto curso y media hora de lectura diaria en todo el ciclo. Educació teme que la asignatura de religión pueda convertirse en un ‘elemento de división del alumnado’“. Secció Societat, pàgina 26.

384. *La Vanguardia*, dissabte 9 de desembre de 2006, "Religión en la escuela". Secció Opinió, pàgina 18. Comentari editorial.
385. *La Vanguardia*, divendres 15 de desembre de 2006, "Los obispos, preocupados por la religión". Secció Societat, pàgina 37.
386. *La Vanguardia*, dijous 21 de desembre de 2006, "La asignatura de religión carecerá de alternativa aconfesional en bachillerato. Todos los alumnos del nuevo bachillerato estudiarán una materia sobre conocimiento científico y otra de filosofía y ciudadanía". Secció Societat, pàgina 35.
387. *La Vanguardia*, dissabte 30 de desembre de 2006, "Los alumnos podrán obtener el título de ESO hasta con tres asignaturas suspendidas. La nueva estructura de secundaria incluye a partir de septiembre una materia de civismo y una alternativa aconfesional a religión". Secció Societat, pàgina 26.
388. *La Vanguardia*, dimarts 20 de febrer de 2007, "Entrevista a Frédéric Lenoir, sociólogo, filósofo y especialista en religiones. 'La religión no ha vuelto, es Dios el que vuelve'". Secció Cultura, pàgina 35.
389. *La Vanguardia*, dissabte 24 de febrer de 2007, "El Gobierno acata la sentencia sobre los docentes de religión, que se ven perjudicados. Los religiosos mostraron ayer su satisfacción por el fallo, mientras que la profesora que promovió el recurso dijo estar 'indignada'". Secció Societat, pàgina 35, part superior.
390. *La Vanguardia*, dissabte 24 de febrer de 2007, "El obispado de Girona admite a docentes sin 'idoneidad' ante la falta de candidatos. En Girona, sólo el 26% de los alumnos de centros públicos cursa religión, frente a casi el 76% de la media de toda España". Secció Societat, pàgina 35, part inferior.
391. *La Vanguardia*, dimecres 28 de febrer de 2007, "La Iglesia católica y el Poder político. La mano del Gobierno ha mecido la sentencia de los profesores de religión. Tras el pacto de financiación, la Iglesia blindo ahora su potestad educativa". Secció Política, pàgina 15.
392. *La Vanguardia*, divendres 2 de març de 2007, "Oposición fuerte, pero contenida, de los obispos a la educación cívica. Alivio eclesial por el fallo del Constitucional sobre los profesores de religión". Secció Política, pàgina 18.

393. *La Vanguardia*, diumenge 4 de març de 2007, "Profesores de religión". Secció Opinió, pàgina 26. Comentari editorial.
394. *La Vanguardia*, dissabte 2 de juny de 2007, "Los profesores de religión no podrán ser despedidos sin una base jurídica. El cambio legal trata de impedir que se pueda despedir a los profesores por no ajustarse a las conductas religiosas". Secció Societat, pàgina 31.
395. *La Vanguardia*, dissabte 23 de juny de 2007, "El Gobierno rechaza el pulso de los obispos y les recuerda que no pueden vulnerar la ley. De la Vega anima a la Conferencia Episcopal a no temer a la asignatura de ciudadanía". Secció Política, pàgina 19.
396. *La Vanguardia*, dilluns 25 de juny de 2007, "Educación para la Ciudadanía. ¿Tiene base decir que hay que hacer 'objeción de conciencia' contra la nueva asignatura de Educación para la Ciudadanía?". Secció Viure, pàgina 8.
397. *La Vanguardia*, dimecres 27 de juny de 2007, "Credo y cole". Secció Opinió, pàgina 29. Article d'opinió de Francesc-Marc Álvaro.
398. *La Vanguardia*, dijous 5 de juliol de 2007, "Educación para la ciudadanía". Secció Opinió, pàgina 27. Article d'opinió de Francesc de Carreras.
399. *La Vanguardia*, diumenge 8 de juliol de 2007, "Hablemos de valores cívicos". Revista, pàgina 4. Article d'opinió de José Antonio Marina.
400. *La Vanguardia*, diumenge 15 de juliol de 2007, "Conciencia sin objeción. Los obispos y las escuelas cristianas de Catalunya optan por el diálogo en la educación. Divorcio entre sectores católicos a causa de la asignatura de educación para la ciudadanía". Secció Religió, pàgina 46.
401. *La Vanguardia*, diumenge 15 de juliol de 2007, "Ciudadanía y educación". Secció Religió, pàgina 46, columna dreta. Tribuna d'opinió de Josep-Ignasi Saranyana.
402. *La Vanguardia*, divendres 27 de juliol de 2007, "Formar buenos ciudadanos". Secció Opinió, pàgina 19. Article d'opinió d'Eulàlia Solé.
403. *La Vanguardia*, diumenge 5 d'agost de 2007, "Derecho y deber de los padres en la educación. El Estado no puede suplantar a los padres como educador de la conciencia moral de los hijos". Secció Religió, pàgina 34. "Palabra y vida", carta dominical de l'arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.

404. *La Vanguardia*, diumenge 26 d'agost de 2007, "La educación cristiana de los hijos. También hoy hay muchos niños que se abren a una visión del mundo privada de referencias religiosas". Secció Religió, pàgina 33. "Palabra y vida", carta dominical de l'arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.
405. *La Vanguardia*, dilluns 3 de setembre de 2007, "La asignatura de la discordia llega a clase. Más de 200.000 alumnos de siete autonomías recibirán una hora a la semana de educación para la ciudadanía. La crítica: Cañizares, contra los programas educativos". Secció Societat, pàgina 27.
406. *La Vanguardia*, dimarts 11 de setembre de 2007, "Entrevista al Dalai lama. 'La práctica de la compasión beneficia la salud porque reduce el estrés'". Secció Societat, pàgines 25 i 26. El segon subtítol de l'entrevista és el següent: "Secularismo. 'La educación ha de ser secular, no religiosa, para que pueda unir a personas de diferentes religiones'".
407. *La Vanguardia*, dimecres 12 de setembre de 2007, "Martínez Sistach defiende la escuela laica como el Dalai Lama, pero sin arrinconar la religión. La visita del Dalai Lama al arzobispo Lluís Martínez Sistach pone de relieve la necesidad de colaboración entre las religiones". Secció Societat, pàgina 35.
408. *La Vanguardia*, divendres 21 de setembre de 2007, "Camps opta por dar educación para la ciudadanía en inglés. El PSPV critica la idea y cree que en inglés debería darse religión". Secció Política, pàgina 26.
409. *La Vanguardia*, dimecres 3 d'octubre de 2007, "Educació dice que no se puede discriminar por la religión. Velo. El debate llega a la escuela". Secció Tendències, pàgina 31.
410. *La Vanguardia*, dijous 4 d'octubre de 2007, "La mayor parte de la comunidad educativa, contraria a que se legisle sobre el uso del velo. El 'hiyab' de Shaima desvela un debate soterrado". Secció Tendències, pàgina 32.
411. *La Vanguardia*, diumenge 23 de desembre de 2007, "El sociólogo Peter L. Berger afirma que Europa occidental es una excepción en la expansión religiosa mundial". Secció Religió, pàgina 40.
412. *La Vanguardia*, dimarts 8 de gener de 2008, "Una nueva realidad escolar. Los inmigrantes salvan las clases de religión. Una encuesta a los profesores

- de religión muestra el interés de los alumnos latinoamericanos“. Secció Tendències, pàgina 26.
413. *La Vanguardia*, dimarts 8 de gener de 2008, “Los contenidos de la religión los fija la Conferencia Episcopal pero los profesores los adaptan y reducen su contenido teológico. ¿Quién es Sant Joan? En el curso escolar 2006-2007, un total de 287.000 alumnos cursaron religión católica en Catalunya. La presencia masiva de inmigrantes obliga a una revisión de los contenidos del currículum“. Secció Tendències, pàgina 27, part superior.
414. *La Vanguardia*, dimarts 8 de gener de 2008, “Los centros se debaten entre el belén y la fiesta del solsticio“. Secció Tendències, pàgina 27, part inferior.
415. *La Vanguardia*, dimecres 16 de gener de 2008, “El desarrollo de la ley orgánica de Educación. Catalán y castellano pierden horas en el bachillerato. El curso próximo, religión será voluntaria y sólo se podrá estudiar en horas no lectivas“. Secció Tendències, pàgina 26.
416. *La Vanguardia*, divendres 29 de febrer de 2008, “La Iglesia, del consenso a la confrontación“. Secció Política - Eleccions, pàgina 23. Article d'opinió de Julián Santamaría.
417. *La Vanguardia*, dijous 6 de març de 2008, “La fiscalía lleva al Supremo la objeción sobre ciudadanía“. Secció Tendències, pàgina 38.
418. *La Vanguardia*, dimecres 2 d'abril de 2008, “Debate. Los retos educativos. ¿Religión en una escuela laica?“. Secció Opinió, pàgina 17. Article d'opinió d'Andreu Ibarz.
419. *La Vanguardia*, diumenge 25 de maig de 2008, “Doce obispos se confiesan sobre su relación con el gobierno y las cuestiones pendientes desde la transición. ‘No nos fiábamos los unos de los otros’“. Secció Religió, pàgina 46.
420. *La Vanguardia*, dimecres 7 de gener de 2009, “Los musulmanes reclaman 314 profesores de religión. La Ucide pide clases de confesión islámica para 130.000 niños. Los colectivos musulmanes denuncian obstáculos de las administraciones autonómicas“. Secció Tendències, pàgina 23.
421. *La Vanguardia*, dijous 29 de gener de 2009, “El Supremo impide la objeción en la asignatura de ciudadanía. La decisión se tomó por 22 votos a 7 tras tres días de deliberación. Los recurrentes anuncian que irán al

- Constitucional y Educación quiere que los alumnos 'recuperen el tiempo perdido'. Preocupación en el Vaticano". Secció Política, pàgina 10.
422. *La Vanguardia*, dijous 29 de gener de 2009, "Avance del laicismo. La España católica más conservadora perdió ayer una de sus batallas más emblemáticas". Secció Política, pàgina 10, columna dreta. Article d'opinió de Fernando Ónega.
423. *La Vanguardia*, dijous 29 de gener de 2009, "Sí a la educación para la ciudadanía". Secció Opinió, pàgina 14. Comentari editorial sobre la Sentència del Tribunal Suprem que refusa l'objecció de consciència davant l'assignatura d'educació per la ciutadania.
424. *La Vanguardia*, diumenge 24 de maig de 2009, "Sociólogos, pensadores, políticos y religiosos debaten sobre lo espiritual en un mundo secularizado y en crisis. Religión pese a la crisis. 'La diversidad religiosa está en la agenda política'". Secció Religió, pàgina 48.
425. *La Vanguardia*, dimecres 21 d'octubre de 2009, "Empanada de laicidad. Hay una gran diferencia entre dejarse seducir por mundos nuevos y no saber de qué mundo venimos". Secció Opinió, pàgina 15. Article d'opinió de Pilar Rahola.
426. *La Vanguardia*, dimarts 24 de novembre de 2009, "Rouco reabre el debate de la Religión en la escuela. Se incumplen los acuerdos con la Santa Sede, según el presidente de la Conferencia Episcopal". Secció Política, pàgina 15.
427. *La Vanguardia*, diumenge 7 de febrer de 2010, "Campaña del Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament para el periodo de preinscripción del curso 2010-11. Clase de religión en escuelas laicas". Secció Religió, pàgina 38.
428. *La Vanguardia*, diumenge 7 de febrer de 2010, "La clase de religión". Secció Religió, pàgina 39. "Palabra y vida", carta dominical de l'arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.
429. *La Vanguardia*, dimarts 16 de març de 2010, "Los obispos piden a Gabilondo que se renegocie la asignatura de religión". Secció Tendències, pàgina 27.
430. *La Vanguardia*, divendres 2 de juliol de 2010, "El Parlament rechaza la prohibición del burka en una anómala votación. El tripartito fuerza repetir

- una votación al perderla y la oposición se planta“. Secció Tendències, pàgina 33.
- 431.*La Vanguardia*, diumenge 26 de setembre de 2010, “Olivier Roy analiza cómo la separación de religión y cultura se hace por el fundamentalismo. La santa ignorancia“. Secció Tendències, pàgina 37.
- 432.*La Vanguardia*, dimecres 3 de novembre de 2010, “El viaje del Papa a Santiago de Compostela y Barcelona. La religión en España. La identidad religiosa se difumina lentamente en la sociedad española, aunque menos en Galicia y más en Catalunya“. Secció Política, pàgina 16.
- 433.*La Vanguardia*, diumenge 19 de desembre de 2010, “La fe en esta era globalizada. Los gobiernos de todo el mundo deben empezar a tomar en serio la cuestión de la religión en el diseño de sus políticas“. Secció Opinió, pàgina 28. Article d’opinió de Tony Blair.
- 434.*La Vanguardia*, diumenge 6 de febrer de 2011, “El Secretariat Interdiocesà per a l’Ensenyament de la Religió prepara la preinscripció del próximo curso. Religión en la escuela. Cuestión intercultural: Razones laicas para la enseñanza de la religión“. Secció Religió, pàgina 48.
- 435.*La Vanguardia*, divendres 29 d’abril de 2011, “Sólo un 10% de los jóvenes de 15 a 29 años dice que es católico practicante; crece la proporción de jóvenes que muestran indiferencia hacia la religión. De no practicante a ateo. Los jóvenes de Catalunya, Madrid y Euskadi, los más alejados de las creencias religiosas“. Secció Tendències, pàgina 28.
- 436.*La Vanguardia*, dilluns 6 de febrer de 2012, “Acuerdo laboral para la continuidad de 234 docentes de religión“. Secció Tendències, pàgina 29.
- 437.*La Vanguardia*, diumenge 19 de febrer de 2012, “La clase de religión enriquece a los hijos. Los padres pueden ejercer el derecho de pedir la clase de religión para sus hijos“. Secció Religió, pàgina 51. “Palabra y vida”, carta dominical de l’arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.
- 438.*La Vanguardia*, divendres 7 de setembre de 2012, “Hollande introducirá la asignatura de ‘moral laica’ en la escuela francesa. El ministro de Educación criticado por hablar de ‘regeneración intelectual y moral’“. Secció Tendències, pàgina 27.
- 439.*La Vanguardia*, dimarts 4 de desembre de 2012, “La reforma de Wert amenaza la immersió lingüística“. Portada i secció Tendències, pàgines 28 i

29. Entre els epígrafs de la pàgina 28 es troba: “L’Estat fixa el contingut de les matèries bàsiques”. En aquest epígraf s’indica: “el text suposa la desaparició definitiva de l’assignatura d’educació per la ciutadania i inclou una alternativa obligatòria per als que no cursin l’assignatura de religió”.
440. *La Vanguardia*, dimecres 5 de desembre de 2012, “Ampli rebuig de Catalunya al pla educatiu de Wert”. Portada, editorial, pàgina 2, secció Política, pàgines 12 i 13, i secció Tendències, pàgines 26 a 28. L’epígraf de la pàgina 28 és el següent: “Reacció irada de gran part de la comunitat educativa. La FaPaC parla de fanatisme i la Concapa felicita al ministre”. En aquest epígraf es parla de l’assignatura de religió i de l’assignatura d’educació per la ciutadania.
441. *La Vanguardia*, dijous 6 de desembre de 2012, “Wert pretén decidir el 100 % dels continguts d’història”. Portada, secció Política, pàgines 9 i 10, i secció Tendències, pàgines 20 a 23. Entre els epígrafs de la pàgina 10 es troba: “El líder del PSOE critica que Rajoy utilitzi la crisi de coartada per imposar la seva ‘ideologia de dretes’”.
442. *La Vanguardia*, dijous 6 de desembre de 2012, “Espanyolitzant”. Secció Política, pàgina 10. Article d’opinió de Fernando Ónega.
443. *La Vanguardia*, dijous 6 de desembre de 2012, “El rum-rum. Els esborranys de Wert”. Secció Opinió, pàgina 17. Article d’opinió d’Imma Monsó.
444. *La Vanguardia*, diumenge 9 de desembre de 2012, “El polèmic canvis del sistema educatiu. La primera reforma educativa del PP”. Secció Tendències, pàgines 30 i 31. Entre els epígrafs d’aquest article, es troben els següents: “Alternativa a religió” i “Sense educació per la ciutadania”.
445. *La Vanguardia*, dilluns 10 de desembre de 2012, “Sistach surt en defensa de la immersió lingüística”. Secció Política, pàgina 21. L’article, també, es refereix a l’alternativa a l’assignatura de religió i a la supressió de l’assignatura d’educació per la ciutadania.
446. *La Vanguardia*, dimecres 12 de desembre de 2012, “La Generalitat acusa Wert d’una ‘reforma constitucional encoberta’. El PSOE se suma a les crítiques i creu que el titular d’Educació és ‘un inepte i un inútil’”. Secció Política, pàgina 20.

447. *La Vanguardia*, divendres 14 de desembre de 2012, “El Suprem avala l'educació per la ciutadania“. Secció Tendències, pàgina 32.
448. *La Vanguardia*, dilluns 17 de desembre de 2012, “Senyor Wert, és una immoralitat“. Secció Opinió, pàgina 19. Article d'opinió de Xavier Sala i Martín.
449. *La Vanguardia*, dijous 20 de desembre de 2012, “Via lliure a la reforma educativa de Wert. El ministre continua endavant amb el text, sense modificar gens ni mica la polèmica regulació lingüística. Un avantprojecte que neix amb majoria parlamentària i molta oposició al carrer“. Secció Tendències, pàgines 32 i 33.
450. *La Vanguardia*, dilluns 4 de març de 2013, “Fernández Díaz: ‘El matrimoni gai no garanteix l'espècie’. Defensa que l'assignatura de religió tingui més rang“. Secció Tendències, pàgina 30.
451. *La Vanguardia*, divendres 5 d'abril de 2013, “Els bisbes llencen una campanya per promoure l'assignatura de religió“. Secció Tendències, pàgina 30.
452. *La Vanguardia*, dimarts 16 d'abril de 2013, “El Papa i Rajoy afavoreixen més diàleg a Espanya. Primera entrevista de Francesc amb un líder europeu. Rouco renya el Govern espanyol just a l'hora de l'audiència a Roma“. Secció Política, pàgines 16 i 17.
453. *La Vanguardia*, dimecres 17 d'abril de 2013, “El PSOE exigirà trencar els acords amb la Santa Seu. Els socialistes insten al PP a no endurir la llei de l'avortament“. Secció Política, pàgina 17. La informació, també, es refereix a l'ensenyament de la religió a les escoles.
454. *La Vanguardia*, dijous 25 d'abril de 2013, “Clatellada del Consell d'Estat al pla Wert per escolaritzar en castellà“. Secció Tendències, pàgina 27.
455. *La Vanguardia*, divendres 10 de maig de 2013, “El malestar a les aules explota per les retallades i la llei Wert. Multitudinàries protestes de professors, pares i alumnes, encara que la vaga va ser desigual. El ministre vol que la nova reforma educativa, la tercera en dotze anys, s'apliqui en el 2014“. Portada.
456. *La Vanguardia*, divendres 10 de maig de 2013, “Aules plenes de malestar. La reforma Wert“. Secció Tendències, pàgines 28 i 29. Entre els punts de la

reforma, s'assenyala: "Sense educació per la ciutadania, amb alternativa a religió".

457.*La Vanguardia*, divendres 17 de maig de 2013, "La polèmica reforma educativa arriba avui al Consell de Ministres". Secció Tendències, pàgina 32.

458.*La Vanguardia*, dissabte 18 de maig de 2013, "Wert imposa al Govern que pagui el castellà a la privada. L'Executiu central avançarà els diners i els descomptarà de les transferències a Catalunya. Rigau veu inaplicable la Lomce, la setena reforma educativa de la democràcia. El projecte de llei millora l'FP i recupera la revàlida d'aplicació a tot l'Estat". Portada.

459.*La Vanguardia*, dissabte 18 de maig de 2013, "Nou experiment de Wert". Secció Opinió, pàgina 22, comentari editorial.

460.*La Vanguardia*, dissabte 18 de maig de 2013, "Wert imposa la seva llei. El Govern central restarà a Catalunya el cost de centres privats per escolaritzar en castellà. La religió en la LOMCE: la nota de l'assignatura comptarà per demanar beca o passar de curs". Secció Tendències, pàgines 28 a 30.

461.*La Vanguardia*, dilluns 20 de maig de 2013, "Euskadi es suma al rebuig frontal de la reforma educativa. Urkullo parla de 'retrocés' i Mas 'd'espanyolitzar' els alumnes. Aquesta setmana el ministre Wert tindrà que explicar la LOMCE al Congrés i al Senat". Secció Tendències, pàgina 28. La informació recull l'opinió de les principals formacions parlamentàries; la postura d'Izquierda Unida és negativa en relació al tractament de la religió.

462.*La Vanguardia*, dimarts 21 de maig de 2013, "Duran demana a Rajoy que retiri la llei Wert. El líder de CiU adverteix que la Lomce crearà confrontació política. Rigau revela que el 13 % dels centres usa el castellà com a vehicular". Portada.

463.*La Vanguardia*, dimarts 21 de maig de 2013, "Duran reclama a Rajoy que 'agafi el timó i desactivi la llei Wert'". Entre els titulars de la informació es troba: "La religió. Assignatura evangelitzadora". Secció Política, pàgines 11 i 12.

464.*La Vanguardia*, divendres 24 de maig de 2013, "Les escoles cristianes catalanes diuen que la Lomce porta divisió". Secció Tendències, pàgina 28.

465. *La Vanguardia*, dimecres 29 de maig de 2013, “El front català contra la Llei Wert es trasllada al Congrés. Tots els partits catalans llevat del PP i C’s donaran suport a les mateixes esmenes del text. La unitat se centra en defensar la immersió lingüística i les competències del Govern”. Portada i Secció Política, pàgina 11. Al final de la informació, es realitza un breu referència a la segregació per sexe i religió.
466. *La Vanguardia*, diumenge 2 de juny de 2013, “Rajoy-Església, un acord singular. L’assignatura de religió tapa flancs. Wert ha negociat la llei educativa amb tres representants de l’episcopat espanyol”. Secció Política, pàgines 18 i 19.
467. *La Vanguardia*, dimecres 17 de juliol de 2013, “El PP imposa la seva majoria absoluta i manté en solitari la Llei Wert. El ministre acusa a l’oposició «d’ignorància palmària» pel seu refús a la reforma educativa”. Secció Tendències, pàgina 28.
468. *La Vanguardia*, dimecres 25 de setembre de 2013, “Cap possibilitat d’acord entre el PP i l’oposició sobre la Lomce. PSOE, CiU, IU i PNB renoven el seu compromís de derogar la llei”. Secció Tendències, pàgina 38.
469. *La Vanguardia*, dijous 26 de setembre de 2013, “El Govern endureix més la llei Wert per a blindar el castellà. La norma refusarà l’atenció individualitzada que ofereix ara el Govern”. Portada i Secció Tendències, pàgines 28 i 29.
470. *La Vanguardia*, divendres 27 de setembre de 2013, “Wert consuma la seva ofensiva contra la immersió amb una LOMCE sense suports. Més suport a l’escola privada”. Secció Tendències, pàgina 32.
471. *La Vanguardia*, dimecres 4 d’octubre de 2013, “El portaveu dels bisbes diu que podria succeir-lo una dona. Els estatuts permeten l’exercici femení del càrrec, que es renovarà al novembre. LOMCE: La CEE negocia un canvi”. Secció Tendències, pàgina 29.
472. *La Vanguardia*, divendres 11 d’octubre de 2013, “Una nova reforma educativa sense consens. El PP vota en solitari la Llei Wert, la setena de la democràcia. El Govern amenaça de dur la norma al Constitucional”. Portada.
473. *La Vanguardia*, divendres 11 d’octubre de 2013, “Reforma sense diàleg. L’oposició es conjura per derogar la nova llei”. Secció Tendències, pàgines

- 30 a 32. La informació s'encapçala amb el que diuen la llei i la comunitat educativa sobre vuit qüestions; la cinquena és la religió.
474. *La Vanguardia*, dijous 17 d'octubre de 2013, "Preocupa 'l'analfabetisme' religiós dels estudiants. El Consell Assessor demana al Govern més formació". Secció Tendències, pàgina 28.
475. *La Vanguardia*, divendres 25 d'octubre de 2013, "Els estudiants prenen el carrer. Més manifestants que vaguistes en la mobilització contra la llei Wert". Portada, Comentari editorial, pàgina 20 i Secció Tendències, pàgines 26 i 27. En un informació tan extensa, no es realitza cap referència a l'ensenyament de la religió. Únicament la paraula religió apareix en dues pancartes dels manifestants, tant en la portada, com en la pàgina 27. En ambdues pancartes, que possiblement per la forma pugui ser la mateixa, hi posa: "Educació pública. LOMCE. Ciutadania. Religió".
476. *La Vanguardia*, dimarts 29 d'octubre de 2013, "El PP vol l'assignatura de religió a batxillerat. Una esmena a la Lomce preveu que sigui d'oferta obligatòria. La llei Wert augmenta el pes del catolicisme a les aules, tal com reclamen els bisbes". Secció Tendències, pàgina 29.
477. *La Vanguardia*, dimecres 30 d'octubre de 2013, "Wert només cedeix en la possibilitat d'endarrerir l'aplicació de la Lomce. Catalunya qualifica el gest d'insuficient i insisteix en la paralització de la llei. Les presses del PP amb la reforma". Secció Tendències, pàgina 25.
478. *La Vanguardia*, divendres 1 de novembre de 2013, "Les primeres revàlides a l'ESO i el batxillerat no es faran fins al 2017. Una altra esmena del PP: la selectivitat actual es mantindrà tres anys més. Els populars fan marxa enrere i la religió no serà d'oferta obligatòria al batxillerat". Secció Tendències, pàgina 29.
479. *La Vanguardia*, dimecres 20 de novembre de 2013, "Les assignatures marginades de la llei Wert. La Lomce degrada la filosofia, l'ètica, les matemàtiques i la tecnologia a l'ESO i batxillerat. Educació intenta ara que les matemàtiques siguin obligatòries. El Senat dona llum verda a la Lomce avui; després la llei tornarà al Congrés". Secció Tendències, pàgines 26 i 27.
480. *La Vanguardia*, divendres 22 de novembre de 2013, "El PP aprova la Lomce al Senat". Secció Tendències, pàgina 36.

481. *La Vanguardia*, divendres 29 de novembre de 2013, “El PP aprova la Lomce tot i el rebuig polític i social. Catalunya la recorrerà al Constitucional i n’endarrerirà l’aplicació. Cap llei educativa ha estat tan criticada com la de Wert, i ja en són set en la democràcia”. Secció Tendències, pàgina 34.
482. *La Vanguardia*, dimarts 3 de desembre de 2013, “El PSOE porta al Vaticà la seva idea de trencar els pactes”. Secció Política, pàgina 14.
483. *La Vanguardia*, diumenge 15 de desembre de 2013, “Integrem la fe evangèlica en l’aprenentatge”. Secció Tendències, pàgina 46.
484. *La Vanguardia*, diumenge 12 de gener de 2014, Entrevista a José María Gil Tamayo, Secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola. Secció Política, pàgines 18 i 19. Entre els titulars de l’entrevista, destaca: “Estem satisfets amb la Lomce sobre la classe de religió, però queden flacs”.
485. *La Vanguardia*, dimecres 15 de gener de 2014, “Quatre-cents intel·lectuals es mobilitzen en defensa de la filosofia a l’escola. Reivindiquen una major presència de les humanitats en totes les etapes” Secció Tendències, pàgina 25. L’article expressa la manca de sentit, en la divisió de l’alumnat, entre religió i ètica.
486. *La Vanguardia*, diumenge 2 de febrer de 2014, “Penso, doncs existeixo” Secció Opinió - Temes de debat, pàgina 34. Article d’opinió de Victòria Camps. L’article tracta de l’alternativa entre religió i ètica, així com de la possibilitat de que tot l’alumnat tingui accés, tant a una ètica de mínims, com a una cultura religiosa.
487. *La Vanguardia*, divendres 7 de març de 2014, “La religió atreu cada vegada a menys estudiants” Secció Tendències, pàgina 30.
488. *La Vanguardia*, dimarts 18 de març de 2014, “Ensenyament sols donarà classe d’islam si ho demanen les famílies. Els col·lectius musulmans reclamen que s’imparteixi a les escoles”. Secció Tendències, pàgina 28.
489. *La Vanguardia*, dimarts 19 de març de 2014, “L’islam demana pas a l’aula. Més de 12.000 alumnes reben classes de religió musulmana a Espanya, cap a Catalunya”. Secció Tendències, pàgines 22 i 23.
490. *La Vanguardia*, dimarts 25 de març de 2014, “Els musulmans tenen dret. Els pares que així ho vulguin han de poder exigir l’ensenyament de l’islam”. Suplement Viure, pàgina 5. Article d’opinió de Daniel Arasa.

491. *La Vanguardia*, diumenge 1 de juny de 2014, “Un projecte ofereix a les escoles cartells per ensenyar religions i llocs de culte que conviuen en la societat. Temples per a conèixer-se millor. El projecte didàctic de l’Escola Pia i la Associació Audir cerca combatre prejudicis i estereotips”. Secció Religió, pàgina 56.
492. *La Vanguardia*, diumenge 15 de juny de 2014, “Guerra de religió a les aules. El Govern ha investigat 21 escoles primàries i secundàries a Birmingham acusades d’atiar l’integrisme islàmic”. Secció Internacional, pàgina 16.
493. *La Vanguardia*, diumenge 15 de juny de 2014, “Ensenyament dóna instruccions a les escoles per a sortejar la Lomce. La conselleria aprofita les resquícies legals per intentar diluir la nova norma”. Tendències, pàgina 45. L’article s’estructura en set punts; el quart es refereix a les assignatures de religió i ciutadania.
494. *La Vanguardia*, dijous 26 de juny de 2014, “Els alumnes catalans faran història de les religions. Serà en l’assignatura alternativa a religió que ha dissenyat Rigau”. Tendències, pàgina 29.
495. *La Vanguardia*, dimarts 1 de juliol de 2014, “Rigau s’enfronta a Wert pel finançament de la reforma educativa. Religió: Catalunya sí impartirà la nova assignatura de religió i la seva alternativa”. Secció Tendències, pàgina 30.
496. *La Vanguardia*, dimecres 6 d’agost de 2014, “La professora de religió acomiadada per casar-se amb un divorciat apel·la a Europa. Demanda a l’Estat per tardar 13 anys en dirimir si el seu acomiadament era procedent”. Secció Tendències, pàgina 23.
497. *La Vanguardia*, dijous 4 de setembre de 2014, “L’assignatura alternativa a religió a primària serà similar a Ciutadania”. Secció Tendències, pàgina 33.
498. *La Vanguardia*, diumenge 7 de setembre de 2014, “L’efecte de la llei Wert és moderat aquest curs; els grans canvis es notaran a partir de l’any que ve. Lomce de baix impacte”. Secció Tendències, pàgina 38. La notícia té sis apartats. El títol del segon és: “Religió. Avaluable i amb una nova assignatura alternativa”.
499. *La Vanguardia*, dijous 18 de setembre de 2014, “Ensenyament proposa oferir una alternativa d’àrab en els instituts”. Secció Tendències, pàgina 31.

500. *La Vanguardia*, dimarts 30 de desembre de 2014, “Els pares podran accedir als exàmens que facin els seus fills. El nou currículum d’ESO de Wert també potencia ‘l’esperit empresarial’. Catalunya, Andalusia, Canàries i Astúries exigeixen que Educació retardi el desenvolupament de la Lomce. Què canvia en l’ESO i el batxillerat?”. Secció Tendències, pàgina 28.

Annex 6. Informacions publicades en el diari El Periódico

1. *El Periódico*, dimarts 28 de novembre de 1978, "Obispos". Secció Espanya Política, pàgina 8. Article d'opinió de Pedro Altares.
2. *El Periódico*, dimecres 6 de desembre de 1978, "Un espectáculo peligroso". Secció Opinió, pàgina 17, part inferior. Article d'opinió d'Eduardo Sotillos.
3. *El Periódico*, dimecres 6 de desembre de 1978, "La libertad de voto para los católicos". Secció Opinió, pàgina 17, columna dreta. Article d'opinió d'Alberto Iniesta, bisbe auxiliar de Madrid.
4. *El Periódico*, dijous 7 de desembre de 1978, "Dos Constituciones: 1931 y 1978". Secció Tema del día - referèndum, pàgina 3.
5. *El Periódico*, dijous 4 de gener de 1979, "España y El Vaticano establecen una nueva fórmula de relaciones. Cinco acuerdos sustituyen al Concordato de 1953. Con prisas por ambas partes se llegó, casi inesperadamente, a la firma de los acuerdos que regularán las relaciones del Estado español con el Vaticano. La religión católica mantiene privilegios. Un Concordato ineficaz en momentos de tensión". Secció Espanya política, pàgina 5.
6. *El Periódico*, dijous 4 de gener de 1979, "Curas y parados". Secció opinió pàgina 13. Article d'opinió de Lalo Azcona.
7. *El Periódico*, dimecres 13 de juny de 1979, "La Comisión Episcopal defiende «la religión»". Secció Les coses de la vida, pàgina 20.
8. *El Periódico*, divendres 16 de novembre de 1979, "La enseñanza religiosa divide en dos al Congreso. Gómez Llorente intentó acabar con la obligatoriedad camuflada. La izquierda considera que no es válido dar a escoger a los escolares entre la religión y la nueva asignatura de ética, que tiene planteamientos muy similares. Pero la derecha sí, y así será". Secció Espanya política, pàgina 9.
9. *El Periódico*, dijous 6 de març de 1980, "Polémica cultural. Enseñanza o desinformación". Secció Opinió, pàgina 5. Article d'opinió de Ramón Plandiura.
10. *El Periódico*, dijous 6 de març de 1980, "Gómez Llorente critica con dureza a la Iglesia. Tensos debates en el Pleno del Congreso por la ley de Centros Docentes. La discusión de los primeros artículos de la Ley de Centros

- Docentes en el Pleno del Congreso, tuvo ayer a su máximo protagonista al socialista Gómez Llorente, que responsabilizó a la Iglesia del contenido de dicha ley". Secció Espanya política, pàgina 9.
- 11.*El Periódico*, dimarts 21 d'abril de 1981, "Habrá religión en preescolar". Secció Les coses de la vida, pàgina 17.
 - 12.*El Periódico*, dijous 29 de setembre de 1983, "Sin amarras. El catecismo como arma de propaganda". Secció Opinió, pàgina 8. Article d'opinió de Joaquim Marco.
 - 13.*El Periódico*, dissabte 8 d'octubre de 1983, "Iglesia y enseñanza". Secció Opinió, pàgina 4. Article d'opinió de Cándido.
 - 14.*El Periódico*, dimarts 11 d'octubre de 1983, "El debate". Secció Opinió, pàgina 4. Article d'opinió de Cándido. Aquest article es refereix al debat sobre la LODE al Congrés dels Diputats.
 - 15.*El Periódico*, dimarts 11 d'octubre de 1983, "El catecismo no tendrá rango de libro de texto. Los profesores deberán aclarar que se trata de abortos provocados. La Comisión Episcopal de Enseñanza hace públicas sus orientaciones sobre los catecismos y el aborto". Secció Les coses de la vida, pàgina 13.
 - 16.*El Periódico*, dissabte 25 de febrer de 1984, "Marta Mata: No habrá pacto por encima de la LODE". Secció Espanya política, pàgina 13.
 - 17.*El Periódico*, diumenge 26 de febrer de 1984, "Menos gente de la prevista en la marcha anti-LODE. Frases contra el presidente González en una manifestación poco ruidosa y con nieve. Los 1.500 millones de pesetas gastados por las asociaciones de padres católicos y por la patronal de la enseñanza para organizar la campaña no se vieron correspondidas con la afluencia de gente, La climatología no colaboró". Secció Espanya política, pàgina 16
 - 18.*El Periódico*, divendres 28 de juny de 1985, "La derecha no se sale con la LODE. Importante sentencia del Tribunal Constitucional sobre la escuela". Portada i pàgines 3 i 4.
 - 19.*El Periódico*, diumenge 30 de juny de 1985, "El Gobierno que viene". Secció Opinió, pàgina 4. Article d'opinió de Fernando Onega. Entre d'altres aspectes, es refereix a la sentència del Tribunal Constitucional en relació al recurs previ de la LODE.

20. *El Periódico*, divendres 20 de novembre de 1987, “Los obispos preocupados por la religión en EGB”. Secció Les coses de la vida, pàgina 20.
21. *El Periódico*, dimarts 29 de desembre de 1987, “El cardenal Suquía pide clases de ética y moral para toda la enseñanza”. Secció Les coses de la vida, pàgina 21.
22. *El Periódico*, divendres 15 de gener de 1988, “Elías Yanes cuestiona la reforma de la enseñanza”. Secció Les coses de la vida, pàgina 16.
23. *El Periódico*, divendres 14 d’abril de 1989, “La reforma educativa preocupa a los obispos”. Secció Les coses de la vida, pàgina 30.
24. *El Periódico*, divendres 2 de març de 1990, “Los obispos temen por el futuro de las escuelas privadas religiosas. La Conferencia Episcopal reclama al Gobierno un pacto sobre la reforma”. Secció Les coses de la vida, pàgina 27.
25. *El Periódico*, dilluns 26 de març de 1990, “Homilías contra la LOSE en Madrid”. Secció Les coses de la vida, pàgina 20.
26. *El Periódico*, divendres 30 de març de 1990, “Protestas ante la reforma educativa. Los obispos y Solana, favorables a reducir sus divergencias”. Secció Les coses de la vida, pàgina 19.
27. *El Periódico*, dissabte 19 de maig de 1990, “El episcopado no quiere la LOSE. La religión impuesta”. Comentari editorial, pàgina 6.
28. *El Periódico*, dissabte 19 de maig de 1990, “Continúa la polémica sobre la asignatura de religión. Los obispos rechazan la LOSE. Un documento llama a los católicos para que demuestren sus discrepancias con la ley. García Gasco dice que no convocan a manifestaciones en la calle, pero tampoco se oponen a ello. La ‘cúpula’ de la Iglesia hará públicas sus objeciones al proyecto para que las recojan los partidos. El episcopado pide que la ética sea materia opuesta a la religión”. Secció Les coses de la vida, pàgina 23.
29. *El Periódico*, divendres 1 de juny de 1990, “La discusión parlamentaria sobre el futuro sistema educativo. Javier Solana ofrece retocar la LOGSE”. Secció Política, pàgina 17.
30. *El Periódico*, divendres 29 de juny de 1990, “El Grupo Popular se queda solo en su oposición a la nueva ley de Educación”. Secció Política, pàgina 20.

31. *El Periódico*, dissabte 8 de setembre de 1990, “Llamamiento de los obispos para garantizar las clases de religión. Un documento de la Conferencia Episcopal señala que LOGSE ‘puede conducirnos a un ahondamiento de la ruptura entre la cultura y la fe’. Preocupación en Catalunya”. Secció Les coses de la vida, pàgina 19.
32. *El Periódico*, dissabte 15 de juny de 1991, “La reforma del sistema educativo. Religión y ética seguirán caminos diferentes”. Secció Les coses de la vida, pàgina 23.
33. *El Periódico*, dissabte 22 de juny de 1991, “Solana replica a Laporte y dice que la Religión sólo tendrá valor ‘doméstico’. Ensenyament estudiará la cuestión jurídicamente”. Secció Les coses de la vida, pàgina 29.
34. *El Periódico*, diumenge 23 de juny de 1991, “La religión, en los planes de estudio”. Secció Opinió, pàgina 7. Article d’opinió de Josep Pernaut en la seva columna “opus mei”.
35. *El Periódico*, diumenge 23 de juny de 1991, “Ricard Maria Carles pide que los niños cursen Religión”. Secció Les coses de la vida, pàgina 34.
36. *El Periódico*, dimecres 26 de juny de 1991, “La Iglesia apoya a Laporte por su defensa de la Religión. La Conferencia Episcopal Española alaba a la Generalitat por su voluntad de reconocer el valor académico de la asignatura”. Secció Les coses de la vida, pàgina 25.
37. *El Periódico*, dijous 27 de juny de 1991, “Laporte halla una salida a la ‘guerra de la Religión’”. Secció Opinió, pàgina 9, part inferior.
38. *El Periódico*, dijous 27 de juny de 1991, “Solana da por zanjada la ‘batalla de la Religión’. El ministro dice que el conseller Laporte ha reconocido el carácter ‘doméstico’ de la asignatura y considera que hubo un malentendido”. Secció Les coses de la vida, pàgina 25.
39. *El Periódico*, dissabte 29 de juny de 1991, “Los obispos dicen que el plan sobre religión discrimina. El Episcopado respaldará los recursos a la falta de valor académico de la asignatura. Polémica o malentendido entre Solana y Laporte”. Secció Les coses de la vida, pàgina 24.
40. *El Periódico*, dissabte 13 de juliol de 1991, “Recurso de la Concapa por la asignatura de Religión. La entidad católica teme la desalfabetización”. Secció Les coses de la vida, pàgina 21.

41. *El Periódico*, dimarts 17 de desembre de 1991, "El Papa advierte peligros en la reforma educativa española. Considera amenazada la enseñanza religiosa". Secció Les coses de la vida, pàgina 25.
42. *El Periódico*, dimecres 18 de desembre de 1991, "Rechazo socialista a la crítica papal sobre enseñanza". Secció Les coses de la vida, pàgina 26.
43. *El Periódico*, dissabte 11 d'abril de 1992, "El Ejecutivo destina 180.746 millones a ayuda internacional. Aprobados los acuerdos con las religiones judía, evangélica y musulmana". Secció Política, pàgina 18.
44. *El Periódico*, dimecres 29 d'abril de 1992, "El Gobierno equipara tres confesiones con la católica. Los líderes musulmanes, judíos y evangélicos firman un tratado de igualdad de derechos que afecta a 570.000 personas". Secció Les coses de la vida, pàgina 25.
45. *El Periódico*, dissabte 20 de febrer de 1993, "Yanes: 'El Gobierno también dificultó el diálogo'. El presidente de la Conferencia Episcopal espera acabar con la falta de acuerdo de los últimos años. 'Un Estado que pretenda acaparar el poder educativo, político y económico es un riesgo para la democracia'. La asignatura de religión". Secció Les coses de la vida, pàgina 26.
46. *El Periódico*, divendres 21 de maig de 1993, "Iglesia y Gobierno cierran viejas heridas. El Estado pagará a los profesores de Religión lo mismo que a los interinos. Los capellanes de prisiones dependerán de los obispos y cobrarán de Justicia. Narcís Serra y el arzobispo Elías Yanes firmaron los acuerdos en la Moncloa". Secció Les coses de la vida, pàgina 17.
47. *El Periódico*, dissabte 26 de febrer de 1994, "Las notas de Religión contarán en el expediente académico. El Tribunal Supremo anula las medidas que tomó el Ministerio tras la LOGSE. La alternativa seguirá siendo la Ética, y no las horas de estudio asistido". Secció Les coses de la vida, pàgina 26.
48. *El Periódico*, dissabte 17 de desembre de 1994, "La Religión seguirá siendo una asignatura optativa. El decreto sobre la asignatura de Religión aprobado ayer en Consejo de Ministros mantiene el carácter optativo de la materia, pero establece como alternativa actividades de carácter formativo". Portada.
49. *El Periódico*, dissabte 17 de desembre de 1994, "El decreto sobre la asignatura de Religión irrita a los obispos. Las notas no contarán para las

- becas ni para el acceso a la universidad. El Episcopado cree que se incumplen los acuerdos con la Santa Sede. Asociaciones de padres piden que las clases estén fuera del horario lectivo". Secció Tema del dia, pàgina 3.
50. *El Periódico*, dissabte 17 de desembre de 1994, "Apunte. Dios y el César". Secció Tema del dia, pàgina 3, requadre part inferior dreta. Article d'opinió de Fabricio Caivano.
51. *El Periódico*, dissabte 17 de desembre de 1994, "El sistema catalán satisface a la Iglesia. El conseller Laporte ya decidió en 1992 que la Religión católica sería materia evaluable. La alternativa es la cultura religiosa en la primaria y materias optativas en la secundaria obligatoria. Una polémica que cumple 11 años de vaivenes. Un conflicto al revés.". Secció Tema del dia, pàgina 4.
52. *El Periódico*, dimecres 5 de juny de 1996, "Yanes encuentra más receptividad en Aznar que en los socialistas. El Episcopado espera un acuerdo en breve sobre la clase de religión. La Iglesia quiere mayor facilidad para la elección de escuela privada". Secció Les coses de la vida, pàgina 24.
53. *El Periódico*, dissabte 8 de juny de 1996, "Ensenyament e Iglesia pactan la libre elección de la clase de religión. El acuerdo garantiza que la asignatura pueda elegirse libremente y ofrece más seguridad a los profesores". Portada i secció Les coses de la vida, pàgina 19.
54. *El Periódico*, dissabte 15 de juny de 1996, "El PP devuelve el rango académico a la clase de religión. La medida contenta a los obispos e irrita a asociaciones y sindicatos laicos". Secció Les coses de la vida, pàgina 19.
55. *El Periódico*, dissabte 15 de juny de 1996, "Asignatura de religión. ¿Apoya la iniciativa del Gobierno de devolver el rango académico y curricular a la asignatura de Religión?". Suplement *El día por delante*. Secció Sondeig telefònic, pàgina 2.
56. *El Periódico*, diumenge 16 de juny de 1996, "La Respuesta de Ayer. La iniciativa del Gobierno de devolver el rango académico y curricular a la asignatura de Religión divide casi por dos a los lectores de este diario. Sin embargo, ganan por escaso margen quienes no apoyan la decisión. SÍ 47%. NO 53%". Suplement *El día por delante*. Secció Sondeig telefònic, pàgina 2.

- 57.*El Periódico*, dimecres 19 de juny de 1996, “Las tasas de la universidad podrán subir hasta el 6,8%. Aguirre dice que la alternativa a la asignatura de religión será laica”. Secció Les coses de la vida, pàgina 21.
- 58.*El Periódico*, diumenge 16 de febrer de 1997, “El Supremo rechaza que la alternativa a la religión tenga contenido moral. Las actividades laicas tampoco deben evaluarse, según el fallo”. Secció Les coses de la vida, pàgina 21.
- 59.*El Periódico*, divendres 21 de març de 1997, “La cordialidad preside la visita del Presidente al Papa”. Secció Política, pàgina 15.
- 60.*El Periódico*, dimarts 4 de novembre de 1997, “La Concapa apoya la contrarreforma de las Humanidades”. Secció Les coses de la vida, pàgina 24.
- 61.*El Periódico*, dissabte 29 de novembre de 1997, “Las magrebíes de Girona volverán a clase”. Secció Les coses de la vida, pàgina 25.
- 62.*El Periódico*, dimarts 16 de desembre de 1997, “Las niñas marroquíes regresan a la escuela en Girona”. Secció Les coses de la vida, pàgina 27.
- 63.*El Periódico*, dijous 12 de març de 1998, “Aguirre no prevé contratar a los maestros de Religión”. Secció Les coses de la vida, pàgina 28.
- 64.*El Periódico*, divendres 13 de març de 1998, “Corán en las aulas. Inmigrantes islámicos de Girona reclaman a Ensenyament que sus hijos reciban cursos de islamismo en la escuela. El Govern no ha atendido las 155 peticiones recibidas por no cumplir el cupo establecido”. Secció Les coses de la vida, pàgina 25.
- 65.*El Periódico*, divendres 5 de juny de 1998, “El Supremo confirma que se debe elegir entre Religión y otra asignatura. Aguirre defiende que la alternativa sea Ética, y no cualquier materia optativa. El contraste: En Catalunya hubo pacto con la Iglesia”. Secció Les coses de la vida, pàgina 24.
- 66.*El Periódico*, dimecres 3 de març de 1999, “La Conferencia Episcopal elige presidente al conservador Rouco y vicepresidente a Carles. Los obispos españoles giran más a la derecha”. Portada i secció Tema del dia, pàgina 2 i 3.

- 67.*El Periódico*, dissabte 13 de març de 1999, “Los obispos dicen desconocer el pacto sobre la Religión. El Episcopado aplaude que el PP potencie la asignatura y recupere la de Ética”. Secció Coses de la vida, pàgina 24.
- 68.*El Periódico*, dissabte 17 d'abril de 1999, “Ensenyament quiere castigar a los alumnos conflictivos con 40 días sin clase”. Secció Coses de la vida, pàgina 26. En l'últim paràgraf, hi figura una referència a la regulació d'una alternativa a l'ensenyament de l'assignatura de religió.
- 69.*El Periódico*, dimarts 31 d'agost de 1999, “El profesorado catalán de Religión acepta un contrato que tildó de basura”. Secció Coses de la vida, pàgina 18.
- 70.*El Periódico*, dissabte 4 de setembre de 1999, “Los profesores de religión apelan a Pujol por los contratos basura”. Secció Coses de la vida, pàgina 20.
- 71.*El Periódico*, dijous 25 de novembre de 1999, “Los profesores de secundaria exigen que la concertada acoja a inmigrantes. Miles de docentes secundan un paro parcial y se concentran ante la Generalitat. Sindicatos y padres protestan por la religión”. Secció Coses de la vida, pàgina 23.
- 72.*El Periódico*, dissabte 27 de novembre de 1999, “Los obispos lamentan el freno a la clase de Religión. La Iglesia solicitará perdón por sus pecados”. Secció Coses de la vida, pàgina 26.
- 73.*El Periódico*, divendres 10 de novembre de 2000, “Cara a cara. Recursos públicos para las mezquitas. La petición de recibir apoyo público para la construcción de mezquitas y la enseñanza del islam en las escuelas catalanas ha reavivado la polémica sobre las relaciones entre las confesiones religiosas y el Estado”. Secció Opinió, pàgina 10. Articles d'opinió de Carlos Navales i Carme Tolosana.
- 74.*El Periódico*, divendres 1 de juny de 2001, “Mesa redonda del diálogo interreligioso”. Secció Coses de la vida, pàgina 45.
- 75.*El Periódico*, dissabte 16 de juny de 2001, “Un colegio de Girona quiere enseñar el islam”. Secció Coses de la vida, pàgina 37.
- 76.*El Periódico*, dimarts 4 de setembre de 2001, “La profesora que se casó con un divorciado denuncia a la Iglesia. La mujer presentará las demandas por violación de intimidad y despido ilegal”. Secció Coses de la vida, pàgina 26.

- 77.*El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “El obispo de Málaga echa a una profesora por no ir a misa. Francisca Urbano llevaba doce años enseñando Religión en un colegio público de Málaga. Resurrección Galera, la despedida en Almería, está dispuesta a recurrir a Estrasburgo”. Portada.
- 78.*El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “El episcopado justifica los ceses por moralidad. La Iglesia dice que defiende la ley al apartar a maestros. Niega haber violado los derechos de las profesoras de Religión relevadas”. Secció Tema del dia, pàgina 2.
- 79.*El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Utilizar diferentes medidas. ¡Qué fácil es hablar de campañas orquestadas en vez de entrar a razonar sobre el fondo de lo que se discute!”. Secció Tema del dia, pàgina 2, requadre part inferior dreta. Article d’opinió d’Antonio Franco.
- 80.*El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Apartada una maestra de Málaga por no asistir a misa e ir de copas. El obispado afirma que no renovar el contrato «no supone ninguna injusticia»”. Secció Tema del dia, pàgina 3.
- 81.*El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Víctima de una nueva Inquisición. «Me han insultado y humillado», lamenta la maestra de Almería que perdió el puesto de trabajo por casarse con un divorciado. La docente anuncia que llevará su caso al Tribunal de Estrasburgo”. Secció Tema del dia, pàgina 4, part superior.
- 82.*El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Las decisiones de los tribunales de justicia. Un juez obligó a readmitir a un profesor de Religión por violación de derechos. La sentencia señaló que el Arzobispado de Barcelona le castigó por su acción sindical”. Secció Tema del dia, pàgina 4, part inferior.
- 83.*El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Cara a cara. El despido de una profesora de Religión por su vida privada. La Iglesia ha prescindido como profesores de religión en centros públicos de personas que no cumplen en su vida privada con todos los preceptos de la moral católica. Sus plazas son financiadas por la Administración”. Secció Opinió, pàgina 6. Articles d’opinió de Pere Pascual Piqué i Francesc Escribano.

84. *El Periódico*, divendres 7 de setembre de 2001, “El retrato. Antonio Dorado”. Secció Opinió, pàgina 6. Article d’opinió d’Àngel Sánchez sobre el Bisbe de Màlaga.
85. *El Periódico*, divendres 7 de setembre de 2001, “Ruiz-Gallardón critica el despido de las profesoras de Religión. Una asociación de teólogos denuncia la «falta de democracia» de la Iglesia católica. Un obispo valenciano afirma que los docentes han de aspirar a «la santidad»”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.
86. *El Periódico*, dimarts 11 de setembre de setembre de 2001, “Crece la polémica entre los docentes y la jerarquía católica. La Iglesia reclama una parte del sueldo a los profesores de Religión. Representantes del colectivo denuncian que hay diócesis que exigen el 0,6% de las retribuciones. Aseguran que 150 enseñantes de Primaria han ido al juzgado en defensa de sus derechos laborales”. Portada i Secció Tema de dia, pàgines 2 i 3.
87. *El Periódico*, dimecres 12 de setembre de setembre de 2001, “Los padres no quieren asignatura de Religión. La CEAPA reclama que las clases se retiren del horario escolar y que el Estado deje de pagarlas. Los obispos aseguran que los donativos de los profesores a la Iglesia son libres y voluntarios. El ministro Piqué dice que negociará con el Vaticano”. Secció Coses de la vida, pàgina 38.
88. *El Periódico*, dijous 13 de setembre de 2001, “Del Castillo descarta un cambio en los acuerdos con la Iglesia. Afirma que un Estado aconfesional no puede nombrar profesores de Religión”. Secció Coses de la vida, pàgina 42.
89. *El Periódico*, dissabte 15 de setembre de setembre de 2001, “CCOO impugnará ante Bruselas el convenio entre Iglesia y Estado. Ensenyament apoya la revisión de los pactos para evitar ceses de profesores”. Secció Coses de la vida, pàgina 43.
90. *El Periódico*, divendres 21 de setembre de setembre de 2001, “Piqué descarta revisar los convenios con la Santa Sede. La Iglesia reclama que el porcentaje que recibe del IRPF suba del 0,5 al 0,8%. Los obispos piden más sueldo para los profesores de Religión”. Secció Coses de la vida, pàgina 49.

91. *El Periódico*, diumenge 17 de febrer de 2002, “La niña del pañuelo volverá a clase el lunes. La Comunidad de Madrid ordena la inmediata escolarización de la chica marroquí”. Portada.
92. *El Periódico*, diumenge 17 de febrer de 2002, “Símbolos en las aulas”. Comentari editorial, pàgina 8.
93. *El Periódico*, diumenge 17 de febrer de 2002, “La integración en la escuela: Una salida al conflicto. La niña marroquí irá a clase con el pañuelo. La Comunidad de Madrid ordena escolarizar «sin condiciones» a Fátima, rechazada por llevar ‘hiyab’. El ministro Aparicio compara con «la ablación» que se obligue a las chicas a llevar prendas religiosas”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.
94. *El Periódico*, diumenge 17 de febrer de 2002, “La integración en la escuela: La controversia. Los límites de la tolerancia. La incorporación masiva de inmigrantes ha abierto el debate de la diversidad cultural en el sistema educativo. Francia acabó prohibiendo que las menores llevaran el ‘hiyab’ en las aulas”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
95. *El Periódico*, dimarts 5 de març de 2002, “Las tertulias. El Islam llama a la escuela”. Secció Opinió, pàgina 6. Article d’opinió de Xavier Campreciós.
96. *El Periódico*, dimarts 5 de març de 2002, “Un líder islámico pide más clases de esta religión en la pública. Reclama que el Estado cumpla sus compromisos y pague a más profesores”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.
97. *El Periódico*, dimecres 8 de maig de 2002, “El Gobierno quiere una asignatura obligatoria alternativa a la Religión. Del Castillo estudia también que la materia sea evaluable en Primaria y en la ESO. «Decepción» entre los consejeros de Educación socialistas”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
98. *El Periódico*, dijous 9 de maig de 2002, “La nota de Religión no hará repetir curso”. Secció Coses de la vida, pàgina 38.
99. *El Periódico*, dimecres 12 de juny de 2002, “La reválida será necesaria para acceder a la FP superior. CiU dice que la religión islámica se impondrá en las aulas «en cuatro días»”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
100. *El Periódico*, dimecres 12 de juny de 2002, “Queja a la UE de los docentes de Religión”. Secció Coses de la vida, pàgina 40.

101. *El Periódico*, dissabte 22 de juny de 2002, “Malos tiempos para las clases de Religión Católica e Islámica”. Secció Coses de la vida, pàgina 40.
102. *El Periódico*, divendres 20 de desembre de 2002, “La reforma de la enseñanza: La nueva normativa. El sistema educativo español cambia 13 años después”. Secció Coses de la vida, pàgines 42 i 43. Entre els subtítols de la notícia, hi figuren els dos següents en la pàgina 43: “La catequesis ganará terreno en la red pública, donde se escolarizará en mayor medida al alumnado con rendimientos más bajos” i “La Religión avanzará en las aulas públicas”.
103. *El Periódico*, divendres 20 de juny de 2003, “La asignatura y su alternativa puntuarán para pasar curso. Aznar complace a los obispos al potenciar la Religión en la escuela. Las asociaciones laicas, los sindicatos y la oposición rechazan la medida”. Portada.
104. *El Periódico*, divendres 20 de juny de 2003, “La Religión y su alternativa puntuarán para pasar curso hasta la universidad. Las asignaturas tendrán igual rango académico que el resto de materias desde la Primaria. La oposición, las asociaciones laicas de padres y los profesores anuncian protestas y recursos”. Secció Tema del dia, pàgina 2.
105. *El Periódico*, divendres 20 de juny de 2003, “Los obispos muestran su «plena satisfacción» por el decreto. El episcopado dice que se ha dado a la Religión la relevancia social que se merece. La patronal de la enseñanza religiosa considera la medida «muy acertada»”. Secció Tema del dia, pàgina 3.
106. *El Periódico*, dissabte 21 de juny de 2003, “Aznar y la religión”. Comentari editorial, pàgina 6.
107. *El Periódico*, dissabte 21 de juny de 2003, “Las tertulias. Ni Voltaire ni San Pablo”. Secció Opinió, pàgina 6. Article d'opinió de Josep Maria Ureta.
108. *El Periódico*, dissabte 21 de juny de 2003, “Ensenyament apoya que puntúen la Religión y la materia alternativa. Gil asegura que las asignaturas deben ser evaluadas porque suponen «un esfuerzo». La consejera de Euskadi critica al Gobierno por «no educar en el respeto». Rajoy asegura que «ningún español está obligado a estudiar Religión»”. Secció Coses de la vida, pàgina 40.

- 109.*El Periódico*, divendres 18 de juliol de 2003, “La Religión enfrenta a la Conferencia Episcopal con los socialistas. Los obispos dicen que pactaron la reforma con el PSOE y éste lo niega”. Secció Coses de la vida, pàgina 38.
- 110.*El Periódico*, dissabte 19 de juliol de 2003, “Los obispos admiten que no pactaron con los socialistas. El episcopado dice que sólo hubo «puntos de coincidencia» con Zapatero y Bono”. Secció Coses de la vida, pàgina 37.
- 111.*El Periódico*, dissabte 18 d’octubre de 2003, “Raffarin reitera el rechazo al velo en las aulas francesas”. Secció Coses de la vida, pàgina 35.
- 112.*El Periódico*, divendres 19 de març de 2004, “La asignatura de Religión dejará de computar en la nota escolar. Chacón dice que la materia alternativa no será Hecho Religioso”. Secció Política, pàgina 29
- 113.*El Periódico*, dissabte 27 de març de 2004, “El arzobispo de Madrid ataca el programa de gobierno del PSOE”. Secció Tema del día “14-M El cambio”, pàgina 8.
- 114.*El Periódico*, dilluns 12 d’abril de 2004, “Escuelas sin vaivenes partidistas. La ley de calidad del PP contenía elementos retrógrados y otros que se deben conservar. Ha de ser sustituida, pero después de un acuerdo de Estado que establezca qué se debe enseñar y cómo”. Secció Opinió, pàgina 8. Article d’opinió de Marina Subirats.
- 115.*El Periódico*, dimecres 21 d’abril de 2004, “El episcopado anima a pedir la clase de Religión. La invitación intenta replicar a «las cosas inexactas» que se dicen de la asignatura”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.
- 116.*El Periódico*, dissabte 1 de maig de 2004, “Cambios en la ley de calidad de la educación aprobada por el PP. La Religión no tendrá una asignatura alternativa obligatoria y se eliminarán reválida e itinerarios. Los claustros de los centros de Catalunya podrán revisar las evaluaciones para reducir los suspensos. El Gobierno mantiene la repetición de curso”. Portada i secció Coses de la vida, pàgines 31 a 33.
- 117.*El Periódico*, dimecres 2 de juny de 2004, “Docentes de Religión piden otro trato laboral”. Secció Coses de la vida, pàgina 36.
- 118.*El Periódico*, dimarts 28 de setembre de 2004, “El Gobierno presenta el proyecto de reforma educativa. Los alumnos con tres suspensos no repetirán. Las novedades más destacadas: 1 La asignatura de Religión

- seguirá como ahora y no habrá alternativa obligatoria. 2 Los estudiantes serán evaluados en cuarto de Primaria y segundo de ESO. 3 Los bachilleratos de Artes y Humanidades tendrán clase de ciencias”. Portada, comentari editorial, pàgina 4, i secció Coses de la vida, pàgines 36 i 37.
- 119.*El Periódico*, dimecres 10 de novembre de 2004, “Escuelas públicas españolas darán religión islámica en el primer trimestre del 2005”. Portada, secció d’opinió, pàgina 6, i secció Coses de la vida, pàgina 31.
- 120.*El Periódico*, dimarts 23 de novembre de 2004, “Rouco carga contra el Gobierno pero ofrece diálogo. Los obispos piden el boicot a las reformas. El presidente del episcopado rechaza el aborto, los matrimonios gays y los cambios educativos. El PSOE acepta hablar pero acusa a la Iglesia de tergiversar las intenciones del Ejecutivo”. Portada i secció Tema del dia, pàgines 2 i 3.
- 121.*El Periódico*, dimarts 25 de gener de 2005, “Discurso en el Vaticano ante los obispos españoles. El Papa apoya la crítica de Rouco a la política religiosa del Gobierno. Juan Pablo II acusa al PSOE de difundir el laicismo y de restringir la libertad de culto”. Portada, comentari editorial, pàgina 4 i secció Coses de la vida, pàgina 32.
- 122.*El Periódico*, divendres 11 de febrer de 2005, “Los obispos defienden la enseñanza religiosa”. Secció Coses de la vida, pàgina 44.
- 123.*El Periódico*, dissabte 19 de febrer de 2005, “El billete. Religión en la escuela”. Secció Opinió, pàgina 9. Article d’opinió de Jordi Sánchez.
- 124.*El Periódico*, dissabte 19 de febrer de 2005, “Zapatero garantiza la Religión en la escuela. El jefe del Ejecutivo discrepa del Consejo Escolar del Estado. San Segundo pide un esfuerzo para combinar los derechos de todos”. Secció Coses de la vida, pàgines 35 i 36.
- 125.*El Periódico*, dimecres 30 de març de 2005, “La reforma educativa deja intactos el catalán en primaria y la religión”. Secció Tema del dia, pàgines 2 i 3.
- 126.*El Periódico*, dimecres 30 de març de 2005, “Estabilidad para la escuela”. Comentari editorial, pàgina 4.
- 127.*El Periódico*, dijous 31 de març de 2005, “El ministerio presenta la reforma a las autonomías. Educación pondrá pruebas de nivel a los 10 y los 14 años. Los padres conocerán así la evolución de sus hijos pero las notas no

- serán evaluables. La Generalitat pide que se asegure la financiación y crítica que haya Religión”. Portada.
- 128.*El Periódico*, dijous 31 de març de 2005, “Cambio en las aulas: El anteproyecto de la nueva ley”. Secció Coses de la vida, pàgina 32. Entre els epígrafs de l'article, es troba: “La religión. Una cuestión pendiente de «alcanzar un acuerdo»”.
- 129.*El Periódico*, dijous 31 de març de 2005, “Cambio en las aulas: Las reacciones. La consellera Cid pide «valentía» para regular la clase de Religión. La titular de Educació prefiere que la asignatura salga del horario lectivo. Reclama «un plan efectivo» para financiar toda la reforma educativa”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.
- 130.*El Periódico*, divendres 1 d'abril de 2005, “El artículo del día. La última oportunidad. Hay que transformar de raíz el sistema educativo conservando lo mejor de la tradición humanista”. Secció Opinió, pàgina 5. Article d'opinió de Fabricio Caivano.
- 131.*El Periódico*, divendres 1 d'abril de 2005, “La Iglesia rechaza la nueva materia de formación cívica. Los prelados creen que se trata de «una imposición» contraria a la Constitución”. Secció Coses de la vida, pàgina 43.
- 132.*El Periódico*, dimarts 5 d'abril de 2005, “El PSOE propone dejar a Religión sin alternativa”. Secció Coses de la vida, pàgina 44.
- 133.*El Periódico*, divendres 24 de juny de 2005, “Gobierno e Iglesia no logran pactar la clase de Religión. Educación sólo dice que se ofrecerá de forma obligatoria y que será optativa. El episcopado insiste en que debe tener el mismo rango que otras asignaturas”. Secció Coses de la vida, pàgina 38, columnes part esquerra.
- 134.*El Periódico*, divendres 24 de juny de 2005, “Catalunya apuesta por una materia de cultura religiosa. El conseller primer apoya la propuesta en una visita a Montserrat”. Secció Coses de la vida, pàgina 38, columnes part dreta.
- 135.*El Periódico*, dissabte 23 de juliol de 2005, “El Gobierno rebaja el dinero destinado a la ley de educación. El Consejo de Ministros aprueba la LOE entre críticas por su financiación. Los obispos califican la norma de «inaceptable» y el PP reitera su rechazo”. Secció Coses de la vida, pàgina 37.

- 136.*El Periódico*, dilluns 12 de setembre de 2005, “La LOE entra en el Congreso”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
- 137.*El Periódico*, divendres 30 de setembre de 2005, “La reforma estatutaria: La laicidad de la enseñanza. El tripartito salva la escuela laica con concesiones a Unió. La amenaza de Duran de bloquear la reforma forzó un cambio de redacción. La nueva fórmula garantiza las clases de religión en los centros públicos”. Secció Tema del día, pàgina 6.
- 138.*El Periódico*, divendres 30 de setembre de 2005, “Los obispos censuran que se «reduzca la libertad de elección»”. Secció Tema del dia, pàgina 6, columna dreta.
- 139.*El Periódico*, divendres 30 de setembre de 2005, “La actualidad. Los obispos censuran que se «reduzca la libertad de elección»”. Secció Opinió, pàgina 12.
- 140.*El Periódico*, divendres 30 de setembre de 2005, “Los obispos llaman a protestar contra la reforma educativa. El episcopado dice que la LOE vulnera varios derechos fundamentales”. Secció Coses de la vida, pàgina 46.
- 141.*El Periódico*, divendres 4 de novembre de 2005, “La actualidad. Contactos para pactar la religión en la escuela”. Secció Opinió, pàgina 4.
- 142.*El Periódico*, divendres 4 de novembre de 2005, “Iglesia y Gobierno intentan pactar la clase de Religión. La ministra de Educación y el obispo Cañizares aseguran que hay contactos pero no acuerdos. La LOE salva el primer escollo parlamentario al no prosperar las enmiendas a la totalidad de CiU y PP”. Secció Coses de la vida, pàgina 49.
- 143.*El Periódico*, dissabte 5 de novembre de 2005, “El Gobierno ve «muy difícil» un acuerdo con la Iglesia. De la Vega pide a los obispos que digan por qué apoyan la marcha contra la LOE. Rouco ordena a los sacerdotes que animen a los fieles a manifestarse el 12-N”. Secció Coses de la vida, pàgina 45.
- 144.*El Periódico*, dijous 10 de novembre de 2005, “La educación tensa las relaciones Iglesia-Estado. La escuela católica catalana critica la LOE, pero no saldrá a la calle. El cardenal Rouco calienta la protesta del sábado con un sermón ante 10.000 fieles”. Portada i Secció Tema del dia, pàgines 2 i 3.

145. *El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “Crece la tensión por la manifestación contra la reforma de la enseñanza. El Gobierno acusa a los promotores de la marcha anti-LOE de mentir. De la Vega reitera que la ley asegura la libertad de elección y respalda la escuela concertada. El PSOE recuerda que la Iglesia ha recibido seis millones de euros más que cuando gobernaba el PP. Polémica educativa ¿Hay de verdad razones? El contenido del proyecto de ley de educación del Gobierno desmonta numerosas reivindicaciones de los manifestantes. El trato a la clase de Religión no ha variado”. Secció Tema del dia, pàgines 2 a 4.
146. *El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “Manifestarse por privilegios”. Secció Opinió, pàgina 6, columna esquerra, part superior. Comentari editorial.
147. *El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “El retrato. Antonio María Rouco”. Secció Opinió, pàgina 6, columna dreta, part central. Article d’opinió d’Ángel Sánchez.
148. *El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “El otoño caliente ya está aquí”. Secció Opinió - Opus Mei, pàgina 6, columna dreta, part inferior. Article d’opinió de Josep Pernaú.
149. *El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “El artículo del día. Una u otra educación. El socialismo debe superar la desconfianza radical entre las dos tradiciones de enseñanza en España”. Secció Opinió, pàgina 7. Article d’opinió de Reyes Mate.
150. *El Periódico*, diumenge 13 de novembre de 2005, “Dan la nota. La derecha clerical pone 'un cero a Zapatero' en la manifestación de Madrid”. Portada.
151. *El Periódico*, diumenge 13 de novembre de 2005, “Polémica educativa. La manifestación contra la LOE recibe menos apoyo del esperado. Zapatero se convirtió en el blanco de la protesta de casi medio millón de personas en Madrid”. Secció Tema del dia, pàgines 2 a 7. De la pàgina 6, es poden destacar els següents titulars: “Profesores de Religión denuncian presiones para acudir a la marcha. Aseguran que las diócesis telefonearon a maestros para que acudieran a la protesta. Los docentes dicen que habrá represalias contra los que optaron por no manifestarse”.
152. *El Periódico*, dijous 17 de novembre de 2005, “Zapatero dice que la LOE avala la elección de centro educativo. En un tenso pleno del Senado, el

- presidente denuncia 'mentiras' del PP contra la reforma. El Gobierno replica a una carta de Rajoy y niega estar dispuesto a retirar el proyecto". Secció Coses de la vida, pàgina 44.
- 153.*El Periódico*, divendres 18 de novembre de 2005, "El presidente reitera que no retirará la LOE ni relevará a la ministra. Zapatero acepta negociar la reforma de la educación. El Gobierno insiste a los convocantes de la manifestación en que la Religión no variará. El trámite parlamentario de la ley no impedirá la búsqueda de acuerdos con las entidades cívicas". Portada i Secció Coses de la vida, pàgines 37 i 38.
- 154.*El Periódico*, dimecres 30 de novembre de 2005, "Entrevista a Albert Riba, Presidente de Ateus de Catalunya. 'La escuela debe enseñar ciencias, no opiniones'. En pleno debate de la LOE, pide la supresión de la Religión en los centros públicos". Secció Opinió, pàgina 9.
- 155.*El Periódico*, dimecres 30 de novembre de 2005, "La escuela católica se muestra satisfecha del cambio en la LOE. La FERE considera atendidas 10 de las 12 peticiones que formuló a Zapatero. Sólo el PP y los convocantes de la protesta del 12-N no perciben avances". Secció Coses de la vida, pàgina 37.
- 156.*El Periódico*, diumenge 2 d'abril de 2006, "La reforma estatutaria: El resumen. Los padres tienen el derecho a que sus hijos reciban formación religiosa en la escuela pública, en la que la enseñanza es laica". Secció Tema del dia, pàgina 10.
- 157.*El Periódico*, divendres 7 d'abril de 2006, "La Ley orgánica de educación supera el último trámite. El Congreso aprueba la LOE con el 'no' del PP y la abstención de CiU. La normativa, que se aplicará de forma gradual, rechaza una alternativa obligatoria a Religión. Los nacionalistas critican la entrada de concejales en el consejo escolar de los centros concertados". Secció Tema del dia, pàgina 2.
- 158.*El Periódico*, divendres 7 d'abril de 2006, "Quinta reforma educativa". Comentari editorial, pàgina 6, part superior esquerra.
- 159.*El Periódico*, divendres 19 de maig de 2006, "El plazo de aplicación de la LOE se prolongará hasta el año 2010. Las principales novedades previstas para el próximo curso se retrasan al 2007". Secció Coses de la vida, pàgina 38.

- 160.*El Periódico*, divendres 26 de maig de 2006, “Cabrera y los obispos aplazan la discusión”. Secció Coses de la vida, pàgina 43.
- 161.*El Periódico*, dijous 15 de juny de 2006, “El cardenal Cañizares amenaza con llevar la LOE al Supremo. El arzobispo carga contra el Gobierno en vísperas de la visita del Papa”. Secció Coses de la vida, pàgina 54.
- 162.*El Periódico*, divendres 29 de setembre de 2006, “Llamada a la objeción contra la clase de Educación para la Ciudadanía”. Secció Coses de la vida, pàgina 29.
- 163.*El Periódico*, dissabte 7 d'octubre de 2006, “Los obispos catalanes confirman su giro derechista cara a las urnas”. Secció Política, pàgina 21.
- 164.*El Periódico*, dimecres 18 d'octubre de 2006, “1.250 niños piden clase de islam en Catalunya. *Educació* desoye la propuesta de que la materia se imparta en la jornada escolar. Una editorial católica publica el primer libro de texto español sobre doctrina del Corán”. Portada
- 165.*El Periódico*, dimecres 18 d'octubre de 2006, “Desajustes en las enseñanzas de confesiones en la Escuela pública. Catalunya desatiende a los 1.250 alumnos que piden clase de islam. *Educació* pide profesores titulados, y dirigentes de la comunidad islámica dicen haberlos ofrecido. Cinco autonomías podrán utilizar el primer libro de texto oficial de Religión para musulmanes”. Secció Coses de la vida, pàgina 18.
- 166.*El Periódico*, dimecres 1 de novembre de 2006, “Mercedes Cabrera. Ministra de Educación. Los alumnos que opten por recibir enseñanza religiosa podrán elegir no solo entre Religión católica, musulmana o evangélica, como hasta ahora, sino también «enseñanza de historia y cultura de las religiones»”. Secció Opinió - Noms propis , pàgina 12.
- 167.*El Periódico*, dimecres 1 de novembre de 2006, “La ESO tendrá una asignatura ‘laica’ de Religión. El Gobierno recorta el número de horas de enseñanzas religiosas en los cuatro cursos. Los padres de la pública se oponen a la nueva materia y los de la privada la apoyan”. Secció Coses de la vida, pàgina 28.
- 168.*El Periódico*, dijous 2 de novembre de 2006, “Rechazo de la clase de Religión ‘laica’. La CEAPA ve la mano de la Iglesia detrás de la nueva asignatura”. Secció Coses de la vida, pàgina 42.

- 169.*El Periódico*, dimecres 6 de desembre de 2006, “Educación cede en las horas de Religión en la ESO. El Gobierno acuerda el borrador del decreto sobre la asignatura con el episcopado. Los obispos valoran el compromiso pero discrepan de varios postulados”. Secció Coses de la vida, pàgina 29.
- 170.*El Periódico*, divendres 8 de desembre de 2006, “La alternativa laica a Religión solo se propone para los institutos”. Secció Tema del dia, pàgina 2. El títol de la Secció Tema del dia és la “Reforma educativa”.
- 171.*El Periódico*, dijous 21 de desembre de 2006, “Todos los bachilleres cursarán cultura científica. La asignatura de Religión solo será confesional y no habrá alternativa laica”. Secció Coses de la vida, pàgina 29.
- 172.*El Periódico*, dissabte 30 de desembre de 2006, “Mercedes Cabrera. Ministra de Educación y Ciencia. Los alumnos de ESO podrán cursar por primera vez la asignatura de Historia y Cultura de las Religiones como alternativa voluntaria a las de Religión, lo cual es un avance para satisfacer a más sensibilidades”. Secció Opinió - Noms propis, pàgina 4.
- 173.*El Periódico*, dissabte 30 de desembre de 2006, “La secularización de la sociedad. Dios y la Navidad. Esta fiesta llega tras un año en el que se ha querido apartar la religión de toda manifestación pública”. Secció Opinió, pàgina 6. Article d’opinió de Mons. Jaume Pujol, Arquebisbe de Tarragona.
- 174.*El Periódico*, dissabte 30 de desembre de 2006, “Los alumnos de ESO podrán elegir una asignatura laica de Religiones”. Secció Coses de la vida, pàgina 21.
- 175.*El Periódico*, dissabte 24 de febrer de 2007, “Los maestros de Religión insisten en que no son «curas ni monjas». Críticas al fallo del Constitucional que avala la forma de contratar de la Iglesia. La sentencia permite a los obispos enjuiciar la conducta personal de los docentes”. Secció Coses de la vida, pàgina 32.
- 176.*El Periódico*, dissabte 23 de juny de 2007, “Una inglesa denuncia a su cole por vetar el ‘anillo de la pureza’. La adolescente dice a los tribunales que se la discrimina por cristiana. La joven, de 16 años, afirma que sijs y musulmanes pueden llevar sus símbolos”. Secció Internacional, pàgina 17.
- 177.*El Periódico*, dissabte 23 de juny de 2007, “El Gobierno encara un creciente pulso por la clase de Ciudadanía. Una asociación de padres dice que ciertos manuales de la materia son «pornográficos». La vicepresidenta.

- De la Vega avisa de que esa disciplina no se puede objetar”. Secció Coses de la vida, pàgina 32.
- 178.*El Periódico*, dimecres 3 d’octubre de 2007, “Un velo en la escuela”. Comentari editorial, pàgina 6, part superior dreta.
- 179.*El Periódico*, dimecres 3 d’octubre de 2007, “A la escuela con el velo musulmán”. Secció Opinió - Opus mei, pàgina 8, part inferior. Article d’opinió de Josep Pernau.
- 180.*El Periódico*, dimecres 3 d’octubre de 2007, “Conflicto en una escuela de Girona. El uso del pañuelo islámico en clase revela diferencias entre ‘conselleries’. Shaima vuelve al colegio con la ‘hiyab’, prenda que la norma interna del centro público Annexa prohíbe. Educació dice que la libertad religiosa es intocable y Acció Social preferiría vetar todos los símbolos”. Secció Coses de la vida, pàgines 26 i 27.
- 181.*El Periódico*, dimecres 3 d’octubre de 2007, “Shaima Saidani: «Soy igual que las otras niñas y quiero estudiar»”. Secció Coses de la vida, pàgina 26, part inferior.
- 182.*El Periódico*, dijous 4 d’octubre de 2007, “El pañuelo islámico en la escuela. De bombera a pirómana. La Generalitat ha errado en todo y echa más leña al fuego”. Secció Opinió, pàgina 8, part esquerra. Article d’opinió de Pilar Rahola.
- 183.*El Periódico*, dijous 4 d’octubre de 2007, “El pañuelo islámico en la escuela. Velo sí, velo no. Vale la pena recurrir al Corán, que no parece imponerlo”. Secció Opinió, pàgina 8, part dreta. Article d’opinió de Dolors Bramon.
- 184.*El Periódico*, dijous 4 d’octubre de 2007, “Conflicto por un símbolo religioso: El debate. La ministra se alinea con Maragall y rechaza vetar el ‘hiyab’ en clase. Cabrera y el ‘conseller’ abogan por abordar los casos concretos sin reglamentos ni imposiciones. Asociaciones de mujeres musulmanas y expertos defienden la utilización del pañuelo en las escuelas”. Secció Coses de la vida, pàgina 26.
- 185.*El Periódico*, dijous 4 d’octubre de 2007, “Conflicto por un símbolo religioso: Los centros educativos. Las aulas con inmigrantes optan por la permisividad y los pactos. Las chicas aceptan descubrirse al cruzar la

- puerta de entrada en un colegio de Salt". Secció Coses de la vida, pàgina 27.
- 186.*El Periódico*, dilluns 10 d'agost de 2009, "Justicia quiere una enseñanza pública sin símbolos religiosos". Secció Coses de la vida, pàgina 18.
- 187.*El Periódico*, dimarts 24 de novembre de 2009, "Rouco ve «grave» la escasez de sacerdotes y su avanzada edad. Un cura español tiene de media 63 años y ha de atender a 3.445 personas. El presidente de los obispos cree que la crisis ha sido causada por una quiebra ética". Secció Coses de la vida, pàgina 26. En aquest article es recull una crítica a l'ensenyament alternatiu a la religió a l'ESO.
- 188.*El Periódico*, divendres 2 de juliol de 2010, "El Parlament rechaza prohibir el burka en una votación caótica". Secció Coses de la vida, pàgina 24.
- 189.*El Periódico*, dimarts 4 de desembre de 2012, "Educació tramita avui la polèmica reforma del PP. Wert relega el català a quarta llengua escolar". Portada i secció Tema de dia, pàgines 2 i 3. Entre els epígrafs de la pàgina 3 es troba: "Wert anul·la el criteri de la proximitat i dóna llibertat total per triar de col·le. El model, copiat de Madrid, té el suport del sector privat i dels bisbes".
- 190.*El Periódico*, dimecres 5 de desembre de 2012, "La Generalitat dóna un cop de porta a Wert per marginar el català. Ni una passa enrere. Clamor en el sector educatiu contra l'atac a la integració escolar". Portada, secció Tema de dia, pàgines 2 i 7, i comentari editorial, pàgina 8. La part inferior de les pàgines 4 i 5 recull l'epígraf: "Altres canvis en l'avantprojecte de la LOMCE". Entre d'altres apartats, es troben els següents: "Concessions a l'Església" i "Adéu a Ciutadania i benvinguda a l'alternativa a la classe de Religió".
- 191.*El Periódico*, dijous 6 de desembre de 2012, "Entrevista amb la Consellera d'Ensenyament. Rigau: 'El pla del ministre surt del laboratori ideològic del PP'". Portada, secció Coses de la vida, pàgines 26 a 28. L'entrevista es troba a la pàgina 27. La pàgina 26 s'encapçala amb el següent titular: "El que amaga la llengua". Entre els epígrafs d'aquesta pàgina, trobem el següent: "Els bisbes catòlics guanyen dues batalles".
- 192.*El Periódico*, dimarts 11 de desembre de 2012, "Els triomfs de la jerarquia catòlica. La Conferència Episcopal no ha necessitat donar suport a un partit

- concret perquè guanya amb tots”. Secció Opinió, pàgina 8. Article d’opinió de Juan José Tamayo.
- 193.*El Periódico*, dijous 13 de desembre de 2012, “Rebel·lió pel català. Rigau negociarà demà amb el Ministeri. Els partits, excepte el PP i Ciutadans, exigeixen a Wert que canviï la llei o no l’acataran. La cimera refusa una declaració per una escola ‘pública i laica’ presentada per ICV”. Portada i secció Tema del dia, pàgines 2 a 7. Entre els epígrafs de la pàgina 3, es troba el següent: “Altres polèmiques”. En aquest es recullen quatre punts. El tercer és el següent: “Els bisbes aconsegueixen una doble victòria”.
- 194.*El Periódico*, dijous 13 de desembre de 2012, “Animus iocandi”. Secció Opinió, pàgina 8, part inferior. L’acudit de Ferreres es troba protagonitzat pel Ministre Wert i el Cardenal Rouco Varela.
- 195.*El Periódico*, dimecres 19 de desembre de 2012, “Wert tanca sense consens l’esborrany de la polèmica llei educativa”. Secció Coses de la vida, pàgina 32.
- 196.*El Periódico*, dijous 20 de desembre de 2012, “Wert imposa la seva ofensiva contra el català sense canviar ni una coma”. Secció Coses de la vida, pàgines 30 i 31. La part inferior d’ambdues pàgines recull l’epígraf: “La reforma, punt a punt”. Entre d’altres apartats, es troba el següent: “Concessió a l’Església. Desapareix l’Educació per la ciutadania”.
- 197.*El Periódico*, diumenge 6 de gener de 2013, “La religió i la política. Nova aliança Església - PP. El Govern està disposat a satisfer als bisbes sense que aquests hagin d’aixecar la veu”. Secció Opinió, pàgina 10. Article d’opinió de Juan José Tamayo.
- 198.*El Periódico*, dijous 4 d’abril de 2013, “Tribunal Superior de Madrid. La justícia anul·la el veto d’un institut a una alumna amb vel. La família recorre al constitucional al·legant el dret a la llibertat religiosa. Amb ‘hiyab’ o sense segons el centre”. Secció Coses de la vida, pàgina 31.
- 199.*El Periódico*, dimarts 16 d’abril de 2013, “Francesc rep a Rajoy i Rouco pressiona”. Comentari editorial, pàgina 8.
- 200.*El Periódico*, dimarts 16 d’abril de 2013, “El Papa demana a Rajoy diàleg per a superar les crisis d’Espanya. Rouco renya al PP per no derogar ja la llei de l’avortament. El president de l’episcopat també urgeix a suprimir la llei

- del matrimoni gai”. Secció Política, pàgines 18 i 19. La informació, també, es refereix a la classe de religió.
201. *El Periódico*, dijous 25 d'abril de 2013, “El Consell d'Estat qüestiona la reforma educativa de Wert. L'òrgan consultiu refusa la supressió de Ciutadania com assignatura obligatòria. La consellera Rigau reclama que el tractament de la LOMCE es paralizzi”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
202. *El Periódico*, divendres 10 de maig de 2013, “Seguiment desigual de la vaga a l'escola. Rajoy cedeix i ajorna la polèmica 'llei Wert'. La Moncloa reclama al ministre d'Educació que suavitzï el tractament del català i altres aspectes. Desenes de mils de persones clamen en el carrer contra la reforma educativa i les retallades”. Portada.
203. *El Periódico*, divendres 10 de maig de 2013, “Rajoy força a Wert a ajornar la LOMCE pel tractament del català. La Moncloa demana al ministre que negociï també altres articles polèmics de la llei. La frenada es produeix després d'una jornada de protestes de la comunitat educativa”. Secció Coses de la vida, pàgines 32 a 35. La informació recull deu punts amb el títol “Els motius de la protesta i les claus de la norma”. El setè punt és “Religió amb més pes i supressió de la Ciutadania”.
204. *El Periódico*, divendres 17 de maig de 2013, “Llum verda a l'avantprojecte de la reforma educativa en el Consell de Ministres. La LOMCE manté l'atac a la immersió lingüística catalana. Mayor Zaragoza anima els ciutadans a objectar contra la reforma de Wert”. Secció Coses de la vida, pàgina 38.
205. *El Periódico*, dissabte 18 de maig de 2013, “Wert imposa la seva llei. El Govern aprova un projecte que castiga el català i acontenta els bisbes. La Consellera Rigau afirma que la norma no és pot complir”. Portada i Secció Tema del dia, pàgines 2 a 4. A la portada, també hi figuren els quatre temes més polèmics de la reforma que es proposa. El segon és: “L'assignatura de religió comptarà per a les beques com qualsevol altra matèria”. El quart és: “Blindatge de subvencions als centres amb separació de sexes”.
206. *El Periódico*, dimecres 22 de maig de 2013, “La contrareforma educativa. 'Llei Wert': la lletra petita. La LOMCE rescata les revàlides, afavoreix a la concertada i limita l'autonomia dels centres”. Portada.
207. *El Periódico*, dimecres 22 de maig de 2013, “No sols de català i de religió viu la 'Llei Wert'”. Secció Tema del dia, pàgines 2 a 6.

208. *El Periódico*, dimecres 22 de maig de 2013, “L’ús del català a les aules i el pes de la Religió són alguns dels aspectes més criticats, però no els únics, de la controvertida ‘Llei Wert’”. Secció Opinió - Entre tots, pàgina 9. En aquest apartat, es recullen les aportacions dels lectors mitjançant el correu electrònic.
209. *El Periódico*, dimarts 28 de maig de 2013, “Continua la polèmica per la llei d’educació. Suspens escolar a Wert”. Portada
210. *El Periódico*, dimarts 28 de maig de 2013, “LOMCE: de la ideologia a l’ideologisme. Amb aquesta llei, Wert mor com a ministre del conjunt a mans de l’ideòleg compulsiu d’una part”. Secció Opinió, pàgina 7. Article de Joan Manel del Pozo.
211. *El Periódico*, dimarts 28 de maig de 2013, “L’escola catalana adverteix que la LOMCE accentuarà el fracàs escolar. El Consell Escolar de Catalunya rebutja, una per una, les bases de la reforma de Wert en un informe. El text esgrimeix arguments pedagògics, de continguts, organitzatius i lingüístics contra la llei”. Secció Coses de la vida, pàgines 30 i 31.
212. *El Periódico*, dimecres 29 de maig de 2013, “Cimera en defensa del sistema educatiu català”. Portada.
213. *El Periódico*, dimecres 29 de maig de 2013, “Mas forja una resposta unitària de mínims contra la ‘lleí Wert’. El Govern, els partits i el Consell Escolar pacten esmenes per blindar la llengua i l’autogovern. La cita relega els afers més espinosos, com la Religió i els concerts, ares a un acord”. Secció Tema del dia, pàgines 4 a 7.
214. *El Periódico*, dimecres 17 de juliol de 2013, “El rodet del PP refusa els 11 vetos a la ‘lleí Wert’. El ministre torna a rebel·lar a l’oposició al recriminar-li la seva «ignorància palmària». El PSOE dona per morta la LOMCE i demana que un nou Govern en pacti una altra”. Secció Coses de la vida, pàgines 30 i 31.
215. *El Periódico*, dissabte 20 de juliol de 2013, “Sobre el vel i els fonamentalismes. La millor manera de defensar les dones de les imposicions i la submissió és fonamentar l’educació”. Secció Opinió, pàgina 7. Article de Jaume Trilla.
216. *El Periódico*, dimecres 25 de setembre de 2013, “Controvertides reformes educatives. L’oposició afirma que derogarà la ‘lleí Wert’ quan el PP perdi la

- majoria. PSOE, CIU, PNB i IU denuncien l'atac a les competències de les autonomies. El PP sols acceptarà 9 esmenes sense calat d'altres grups i imposarà les 42 seves". Secció Coses de la vida, pàgina 35.
- 217.*El Periódico*, dijous 26 de setembre de 2013, "La LOMCE s'endureix. PP i UPD pacten que el castellà sigui llengua vehicular. Una esmena de la 'llei Wert' redobla l'atac al model català d'immersió". Portada i Secció Coses de la vida, pàgines 26 i 27.
- 218.*El Periódico*, divendres 27 de setembre de 2013, "El PP imposa una 'llei Wert' encara més a favor de la privada i dura amb el català. Els populars sols accepten 18 de les 700 esmenes impulsades pels altres partits. El nou text refusa els aspectes més polèmics de la reforma educativa". Secció Coses de la vida, pàgina 34.
- 219.*El Periódico*, divendres 11 d'octubre de 2013, "Penúltim tràmit de la reforma educativa. Venç però no convenç. La 'llei Wert' s'aprova només amb els vots del PP i no s'aplicarà en quatre autonomies. Els inspectors d'educació catalans plantegen la seva alternativa per millorar la qualitat". Portada, Secció Tema del dia, pàgines 2 a 4 i Comentari editorial, pàgina 6. A la pàgina 4, s'hi recull un "decàleg de sobresalts". El tercer punt del decàleg és: "la religió catòlica recupera pes".
- 220.*El Periódico*, divendres 25 d'octubre de 2013, "Pares i estudiants ocupen el carrer. L'oposició a la 'llei Wert' estén la protesta contra les retallades". Portada i Secció Coses de la vida, pàgines 30 a 33. En un informació tan extensa, no es realitza cap referència a l'ensenyament de la religió.
- 221.*El Periódico*, dimarts 29 d'octubre de 2013, "La proposta del Ministre Wert inicia la seva tramitació al Senat. El front anti-LOMCE intenta 'in extremis' congelar la llei. Les autonomies crítiques volen evitar l'aplicació de la reforma el 2014. Argüeixen que desplegar-la és car i envaeix competències de les comunitats. Divisió al PP per l'assignatura de Religió al batxillerat". Secció Coses de la vida, pàgina 31.
- 222.*El Periódico*, dimecres 30 d'octubre de 2013, "La nova norma educativa. Wert accepta retardar fins al 2015 l'aplicació total de la LOMCE. Religió també a batxillerat. El PP esmenarà la llei al Senat per satisfer els bisbes". Secció Coses de la vida, pàgina 34.

- 223.*El Periódico*, divendres 1 de novembre de 2013, “Esmenes a la tramitació de la LOMCE en el Senat. Les revàlides d’ESO i batxillerat sols contaràn a partir del 2018. La ‘llei Wert’ regirà en primària i FP en el 2014 i en la resta de la secundària en el 2015. El PP vol conjugar així les presses del Govern i les queixes de les autonomies. Batxillerat: sense religió, de moment”. Secció Coses de la vida, pàgina 32.
- 224.*El Periódico*, divendres 29 de novembre de 2013, “L’educació a Espanya: la setena reforma de la democràcia. La ‘llei Wert’ neix en suspens pels recursos al TC i la insubmissió. El PP aprova la polèmica LOMCE sense sumar un sol vot de la resta dels partits. La Generalitat apel·la a l’Estatut i al calendari de la reforma per eludir la seva implantació”. Secció Coses de la vida, pàgines 34 i 35. A la part inferior d’ambdues pàgines, es citen dotze punts claus de la reforma; el cinquè és la religió.
- 225.*El Periódico*, dimarts 3 de desembre de 2013, “L’estratègia d’Alfredo Pérez Rubalcaba. El PSOE insta a Rajoy a trencar amb l’Església. Els socialistes plantejaran en el Congrés la denúncia del Concordat”. Secció Política, pàgina 21.
- 226.*El Periódico*, diumenge 5 de gener de 2014, “El Govern posa en risc el vot centrista amb el seu gir conservador”. Secció Tema del diumenge, pàgines 2 i 3. La capçalera de la pàgina 3 es titula: “Un viratge en tres normes”. La tercera és: “La llei d’educació retorna el protagonisme a la religió i avantatges als centres que separen per sexes”.
- 227.*El Periódico*, dimecres 15 de gener de 2014, “Reivindicació davant la reforma educativa: 400 intel·lectuals reclamen més humanitats a les escoles”. Secció Coses de la vida, pàgina 31. L’article es refereix a les assignatures de religió i valors ètics.
- 228.*El Periódico*, dilluns 27 de gener de 2014, “Els vots de Santa Teresa. L’estadística dels alumnes que cursen religió es reveladora sobre l’Espanya actual”. Secció Opinió, pàgina 8. Article d’opinió de Jordi Puntí, la banya del croissant.
- 229.*El Periódico*, dimecres 28 de maig de 2014, “Les famílies impulsen una xarxa d’escoles rebels amb la LOMCE”. Secció Coses de la vida, pàgines 32 i 33. L’article recull cinc raons dels insubmisos. La quarta és: “La religió compta igual que les mates”.

- 230.*El Periódico*, divendres 20 de juny de 2014, “Rigau dona pautes a les escoles per burlar la ‘llei Wert’ sense vulnerar-la”. Secció Coses de la vida, pàgina 30.
- 231.*El Periódico*, dimarts 8 de juliol de 2014, “La intimitat del professor de religió. L’Estat va assumir la decisió de l’Església d’acomiar a un sacerdot docent per estar casat”. Secció Opinió, pàgina 7. Article d’opinió de Marc Carrillo.
- 232.*El Periódico*, dilluns 1 de setembre de 2014, “Retorn a les aules. Benvinguts a la LOMCE. Les escoles catalanes comencen en 15 dies la implantació d’una ‘llei Wert’ diluïda”. Secció Tema del dia, pàgines 2, 3 i 4.
- 233.*El Periódico*, divendres 5 de setembre de 2014, “La cultura humanística serà matèria alternativa a la religió. Nova assignatura. La Generalitat aprofita la LOMCE per reforçar els coneixements ètics”. Portada i Secció Coses de la vida, pàgines 28 i 29.
- 234.*El Periódico*, diumenge 14 de setembre de 2014, “Nou període acadèmic a Catalunya. Tornada a l’escola agitada. El curs comença demà carregat d’incògnites i malestar entre docents i famílies”. Secció Coses de la vida, pàgina 33. Entre els apartats de la informació, es troba: “El temari de primària. Humanitats com alternativa a Religió”.

Annex 7. Estudi de les informacions publicades en ambdós diaris

1.- Els fets concrets

A) La Constitució espanyola de 1978

a) La posició de l'Església catòlica davant la nova Constitució:

La Vanguardia, diumenge 27 de novembre de 1977, "Declaración colectiva del Episcopado español". Secció Religió, pàgina 31.

La Vanguardia, dissabte 3 de desembre de 1977, "Los obispos explican su postura ante la Constitución". Secció Religió, pàgina 30.

b) Les qüestions relatives a la nova regulació de la llibertat religiosa i a la negociació del nou concordat es troben en dos articles dels mesos d'hivern de 1978:

La Vanguardia, dimecres 4 de gener de 1978, "La próxima semana comenzarán las negociaciones para la nueva ley de libertad religiosa". Secció Espanya, pàgina 11.

La Vanguardia, divendres 7 de febrer de 1978, "Acuerdos concordatarios antes de la Constitución", pàgina 6.

c) Les qüestions educatives en el debat constituent van protagonitzar moments de molta tensió que van estar a punt de trencar el consens:

La Vanguardia, dijous 9 de març de 1978, "Razones de una crisis. Autonomías, Iglesia y Educación, causas del enfrentamiento PSOE-UCD". Secció Política, pàgina 9.

La Vanguardia, divendres 10 de març de 1978, "Hacia un acuerdo Suárez-Felipe González", pàgina 4. En la notícia es fa referència a aspectes relatius a la llibertat religiosa i a l'educació.

La Vanguardia, diumenge 19 de març de 1978, "Lo religioso en la Constitución. Incorporado el término «Iglesia católica»". Secció Religió, pàgina 38.

La Vanguardia, diumenge 2 d'abril de 1978, "Probablemente el PSOE firmará el texto elaborado por la ponencia constitucional. Aunque ello no significaría reintegrarse a la misma". Secció Política, pàgina 11. Aquesta notícia es refereix a l'abandonament de la ponència constitucional per part del Sr. Gregorio Peces-Barba com a conseqüència de les modificacions

introduïdes per les esmenes d'UCD als articles 16 (religió), 28 (educació) i 32 (tancament patronal).

La Vanguardia, dimecres 24 de maig de 1978, "El consenso se logró", pàgina 4.

La Vanguardia, dimecres 24 de maig de 1978, "Bases para la nueva ley de libertad religiosa", pàgina 4.

La Vanguardia, dissabte 8 de juliol de 1978, "La Constitución en el pleno del Congreso", pàgina 6. Un dels epígrafs de la notícia és: "El tema «rey»: educación".

d) De manera paral·lela al debat constituent, els aspectes educatius, entre els quals es troba l'ensenyament de la religió, van tenir, també, el seu protagonisme, tant en les pàgines d'opinió de la premsa, com en el comentari d'algunes notícies:

La Vanguardia, dissabte 1 d'abril de 1978, "Libertad y derecho inalienables (I). La educación de los hijos no es negociable". Secció Tribuna, pàgina 5. Article d'opinió d'Alfonso Balcells Gorina.

La Vanguardia, diumenge 2 d'abril de 1978, "Libertad y derecho inalienables (II). Sensatez y concordia en un «pacto escolar»". Secció Tribuna, pàgina 8. Article d'opinió d'Alfonso Balcells Gorina.

La Vanguardia, dimarts 18 d'abril de 1978, "Octavi Fullat: «Con la ciencia pura no se fabrican hombres; hay que proponer valores». La escuela única solo encaja en un Estado totalitario". Secció Cultura, pàgina 25.

La Vanguardia, dissabte 20 de maig de 1978, "«Los derechos de los padres en materia de enseñanza han de quedar garantizados». La educación, el tema que más preocupa ahora a los obispos españoles", pàgina 4.

La Vanguardia, divendres 2 de juny de 1978, "Los sectores católicos en defensa de la libertad de enseñanza", portada.

La Vanguardia, divendres 2 de juny de 1978, "Reunión de los obispos catalanes. Educación y juventud, temas de atención preferente". Secció Religió, pàgina 34.

La Vanguardia, divendres 2 de juny de 1978, "Declaración de CPS sobre la escuela pública". Secció Religió, pàgina 34. CPS es l'abreviació de *Cristianos por el socialismo*.

La Vanguardia, diumenge 2 de juliol de 1978, "Desde la derecha eclesial. Críticas al proyecto de Constitución". Secció Religió, pàgina 33.

La Vanguardia, diumenge 2 de juliol de 1978, "Glosa del cardenal Jubany. La ignorancia religiosa". Secció Religió, pàgina 33.

e) El referèndum constitucional és tractat de manera ampla per ambdós diaris:

La Vanguardia, dijous 28 de setembre de 1978, "Termina hoy la Permanente episcopal. Declaración sobre el tema constitucional". Secció Religió, pàgina 35.

La Vanguardia, dimecres 29 de novembre de 1978, "Carta del cardenal González Martín sobre el próximo referéndum. Cinco riesgos a los que la Constitución puede abrir paso". Secció Religió, pàgina 45. Un dels cinc riscos és la qüestió educativa.

La Vanguardia, divendres 1 de desembre de 1978, "La nota del Episcopado sobre el referéndum. «Reconocemos en el proyecto de Constitución unos valores innegables»". Secció Religió, pàgina 47.

El Periódico, dimarts 28 de novembre de 1978, "Obispos". Secció Espanya Política, pàgina 8. Article d'opinió de Pedro Altares.

El Periódico, dimecres 6 de desembre de 1978, "Un espectáculo peligroso". Secció Opinió, pàgina 17, part inferior. Article d'opinió d'Eduardo Sotillos.

El Periódico, dimecres 6 de desembre de 1978, "La libertad de voto para los católicos". Secció Opinió, pàgina 17, columna dreta. Article d'opinió d'Alberto Iniesta, bisbe auxiliar de Madrid.

El Periódico, dijous 7 de desembre de 1978, "Dos Constituciones: 1931 y 1978". Secció Tema del dia - referèndum, pàgina 3.

B) Els Acords entre la Santa Seu i l'Estat espanyol de 1979

a) El procés d'elaboració d'aquests acords:

La Vanguardia, divendres 7 de febrer de 1978, "Acuerdos concordatarios antes de la Constitución", pàgina 6.

La Vanguardia, dissabte 29 de juliol de 1978, "Concordato: El nuncio se reúne con cinco ministros. Todo a punto para cuando se apruebe la Constitución". Secció Religió, pàgina 21.

La Vanguardia, dissabte 16 de setembre de 1978, "Se acelera la revisión del Concordato. Los acuerdos, firmados al aprobarse la Constitución". Secció Religió, pàgina 23.

b) L'adopció dels Acords:

La Vanguardia, dimarts 12 de desembre de 1978, "La religión será opcional en los centros de enseñanza. Contactos del Gobierno con los partidos políticos ante la próxima sustitución del Concordato". Sumari, pàgines 3 i 4.

La Vanguardia, dimecres 3 de gener de 1979, "Se firma hoy en Roma. Así será el acuerdo que sustituya al Concordato de 1953". Secció Tancament, pàgina 70.

La Vanguardia, dijous 4 de gener de 1979, "Roma: Firmados cuatro «Acuerdos específicos» entre España y la Santa Sede". Sumari, pàgines 3 i 4.

El Periódico, dijous 4 de gener de 1979, "España y El Vaticano establecen una nueva fórmula de relaciones. Cinco acuerdos sustituyen al Concordato de 1953. Con prisas por ambas partes se llegó, casi inesperadamente, a la firma de los acuerdos que regularán las relaciones del Estado español con el Vaticano. La religión católica mantiene privilegios. Un Concordato ineficaz en momentos de tensión". Secció Espanya política, pàgina 5.

El Periódico, dijous 4 de gener de 1979, "Curas y parados", pàgina 13. Article d'opinió de Lalo Azcona.

C) La Llei Orgànica de l'Estatut de centres escolars

a) L'inici del curs escolar, el setembre de 1979, tenia, entre d'altres novetats, la llibertat, per primer cop, d'optar o no per l'ensenyament de la religió catòlica, amb independència de les creences de les famílies:

La Vanguardia, diumenge 2 de setembre de 1979, "Próximo curso. La enseñanza religiosa será libre". Secció Religió, pàgina 27.

La Vanguardia, divendres 7 de setembre de 1979, "Nota del Cardenal Jubany. «Invito a los padres a que pidan la enseñanza religiosa para sus hijos»". Secció Religió, pàgina 29.

La Vanguardia, dimarts 18 de setembre de 1979, "Conflictos en el primer día de curso. Ocho millones de niños comenzaron ayer sus clases". Secció Espanya, pàgina 11. En la notícia, es comenta com aquesta situació coincideix amb diverses novetats importants. En primer lloc, es cita la llibertat en tema de religió.

b) La posició de l'Església sobre l'ensenyament escolar de la religió es troba molt present en diverses informacions de la primavera de 1979, un cop ja celebrades les eleccions generals. Ambdós diaris es fan ressò d'aquestes circumstàncies, coincidint amb la represa de la tramitació parlamentària del projecte de llei sobre l'Estatut de centres el dia 22 de maig:

La Vanguardia, dimarts 22 de maig de 1979, "Jornadas sobre la Iglesia y la enseñanza. No está precisada la fórmula de adscripción a la clase de religión". Secció Religió, pàgina 38.

La Vanguardia, dimarts 12 de juny de 1979, "Documento sobre la enseñanza de la religión. Lo presentan hoy en Madrid los obispos Palenzuela y Estepa". Secció Religió, pàgina 42.

La Vanguardia, dimecres 13 de juny de 1979, "La religión forma parte de la cultura de nuestra sociedad. Ayer se hizo público el documento episcopal sobre este tema". Secció Religió, pàgina 55.

La Vanguardia, dimarts 19 de juny de 1979, "«Deseo que la escuela católica tenga su lugar en nuestra sociedad democrática». El cardenal Jubany pronunció el discurso de clausura del I Congreso de la Escuela Cristiana de Catalunya". Secció Religió, pàgina 39.

La Vanguardia, dijous 5 de juliol de 1979, "Los obispos se pronunciaran sobre la ley del divorcio". Secció Religió, pàgina 33. En l'article, on es recullen declaracions del portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola, hi figura l'epígraf "ocho documentos sobre enseñanza".

El Periódico, dimecres 13 de juny de 1979, "La Comisión Episcopal defiende «la religión»". Secció Les coses de la vida, pàgina 20.

c) Els debats parlamentaris són molt intensos, produint-se moments d'especial confrontació:

La Vanguardia, dimarts 22 de maig de 1979, "Monseñor Yanes se entrevistó con Otero Novas. El prelado será el interlocutor ante el Gobierno para cuestiones de enseñanza". Secció Religió, pàgina 35.

La Vanguardia, dimecres 11 de juliol de 1979, "La enseñanza de la religión en el próximo curso. Comenzaron las conversaciones entre el Ministerio y la Conferencia Episcopal". Secció Religió, pàgina 35.

- La Vanguardia*, dimecres 1 d'agost de 1979, "Igual que en BUP y en Profesional. La religión no será obligatoria en la Educación General Básica". Secció Religió, pàgina 25.
- La Vanguardia*, divendres 3 d'agost de 1979, "La religión católica materia ordinaria en EGB". Secció Espanya, pàgina 11.
- La Vanguardia*, divendres 16 de novembre de 1979, "Pleno del Congreso. Amplio debate sobre la enseñanza de la religión". Secció Política, pàgina 7.
- La Vanguardia*, divendres 14 de desembre de 1979, "En Preescolar y en EGB. La enseñanza de la Religión Católica será optativa". Secció Espanya, pàgina 14.
- La Vanguardia*, dijous 24 de gener de 1980, "Declaraciones del ministro de Educación al presidente de la agencia EFE". Secció Espanya, pàgina 14. En aquesta entrevista, entre d'altres qüestions, es parla de l'escola religiosa i de l'ensenyament de la religió.
- La Vanguardia*, dijous 6 de març de 1980, "Del congreso: persisten los enfrentamientos. UCD: La educación es algo más que la religión o la moral". Secció Política, pàgina 17.
- La Vanguardia*, divendres 18 de juliol de 1980, "Podrá optarse entre la clase de religión o la de ética. También se han dado disposiciones para la enseñanza de confesiones no católicas". Secció Religió, pàgina 24.
- La Vanguardia*, dimarts 22 de juliol de 1980, "Libertad religiosa en la enseñanza". Secció Tribuna, pàgina 5.
- El Periódico*, divendres 16 de novembre de 1979, "La enseñanza religiosa divide en dos al Congreso. Gómez Llorente intentó acabar con la obligatoriedad camuflada. La izquierda considera que no es válido dar a escoger a los escolares entre la religión y la nueva asignatura de ética, que tiene planteamientos muy similares. Pero la derecha sí, y así será". Secció Espanya política, pàgina 9.
- El Periódico*, dijous 6 de març de 1980, "Polémica cultural. Enseñanza o desinformación". Secció Opinió, pàgina 5. Article d'opinió de Ramón Plandiura.
- El Periódico*, dijous 6 de març de 1980, "Gómez Llorente critica con dureza a la Iglesia. Tensos debates en el Pleno del Congreso por la ley de Centros

Docentes. La discusión de los primeros artículos de la Ley de Centros Docentes en el Pleno del Congreso, tuvo ayer a su máximo protagonista al socialista Gómez Llorente, que responsabilizó a la Iglesia del contenido de dicha ley”. Secció Espanya política, pàgina 9.

D) La LODE

a) Les converses prèvies entre el Govern i la Conferència Episcopal Espanyola es troben recollides en diferents articles de *La Vanguardia*, on també es posa de manifest l'oposició frontal de la Conferència Episcopal i del professorat dels centres docents catòlics davant el nou projecte de llei:

La Vanguardia, dijous 14 d'abril de 1983, “Conversaciones entre Iglesia y Gobierno. La enseñanza es el tema mayor”. Secció Religió, pàgina 17.

La Vanguardia, dimarts 26 d'abril de 1983, “Las peticiones que la Iglesia hace al Gobierno en las negociaciones que han comenzado en Madrid. Los problemas de enseñanza y la dotación económica, temas principales de las conversaciones”. Secció Religió, pàgina 27.

La Vanguardia, dimarts 21 de juny de 1983, “Díaz Merchán: La LODE no respeta el derecho a elegir el tipo de educación. Comenzó en Madrid la reunión plenaria de los Obispos”. Secció Religió, pàgina 22.

La Vanguardia, dimarts 12 de juliol de 1983, “Los enseñantes católicos acusan a la LODE de ser «una ley socialista». «Se pretende la laicización de la enseñanza»”. Secció Espanya, pàgina 8.

b) El següent de la tramitació parlamentària de la llei es troba present en ambdós diaris:

La Vanguardia, dissabte 14 de gener de 1984, “Los obispos insisten en las deficiencias de la LODE”. Secció Religió, pàgina 14.

La Vanguardia, dissabte 25 de febrer de 1984, “Los obispos protestan por el plan Lluç sobre el aborto”, pàgina 5. En aquest article, es comenta una declaració de la Conferència Episcopal Espanyola. Aquest article conté un epígraf amb el títol “La LODE”.

La Vanguardia, diumenge 26 de febrer de 1984, “Madrid: nueva manifestación multitudinaria contra la LODE”. Secció Espanya, pàgines 3 i 13.

La Vanguardia, dissabte 10 de març de 1984, “La Iglesia y la LODE”. Secció Tribuna, pàgina 5. Comentari editorial.

El Periódico, dissabte 8 d'octubre de 1983, "Iglesia y enseñanza". Secció Opinió, pàgina 4. Article d'opinió de Cándido.

El Periódico, dimarts 11 d'octubre de 1983, "El debate". Secció Opinió, pàgina 4. Article d'opinió de Cándido. Aquest article es refereix al debat sobre la LODE al Congrés dels Diputats.

El Periódico, dissabte 25 de febrer de 1984, "Marta Mata: No habrá pacto por encima de la LODE". Secció Espanya política, pàgina 13.

El Periódico, diumenge 26 de febrer de 1984, "Menos gente de la prevista en la marcha anti-LODE. Frases contra el presidente González en una manifestación poco ruidosa y con nieve. Los 1.500 millones de pesetas gastados por las asociaciones de padres católicos y por la patronal de la enseñanza para organizar la campaña no se vieron correspondidas con la afluencia de gente, La climatología no colaboró". Secció Espanya política, pàgina 16.

c) Els diferents plantejaments dels dos partits majoritaris van comportar la interposició d'un recurs previ d'inconstitucionalitat:

La Vanguardia, diumenge 18 de març de 1984, "Con el recurso previo se suspende la tramitación de la Ley. La oposición recurre catorce artículos de la LODE por inconstitucionalidad". Secció Espanya, pàgina 16.

La Vanguardia, dimecres 1 d'agost de 1984, "Protesta de la comisión episcopal. Los obispos denuncian la aplicación de la LODE". Secció Espanya, pàgina 11.

La Vanguardia, dissabte 27 d'abril de 1985, "El ministro de educación replica a la Conferencia Episcopal". Secció Espanya, pàgina 14.

La Vanguardia, divendres 28 de juny de 1985, "El Tribunal Constitucional da vía libre a la LODE". Portada i pàgines 3, 4, 14, 15 i 16.

La Vanguardia, diumenge 30 de juny de 1985, "Los anti-LODE: condenados por desconfiados". Secció Opinions, pàgina 6. Article de Manuel Jiménez de Parga.

El Periódico, divendres 28 de juny de 1985, "La derecha no se sale con la LODE. Importante sentencia del Tribunal Constitucional sobre la escuela". Portada i pàgines 3 i 4.

d) Un cop aprovada la LODE, en ambdós diaris es troba, al menys, un article que reflexiona sobre les diferents qüestions contemplades en la nova llei, parant atenció en les qüestions relatives a la ubicació de la religió dins del sistema educatiu:

La Vanguardia, dijous 12 de setembre de 1985, "La solapada descristianización, desde arriba". Secció Opinions, pàgina 6. Article d'Alfonso Balcells Gorina, amb la LODE com a rerefons.

El Periódico, diumenge 30 de juny de 1985, "El Gobierno que viene". Secció Opinió, pàgina 4. Article d'opinió de Fernando Onega. Entre d'altres aspectes, es refereix a la sentència del Tribunal Constitucional en relació al recurs previ de la LODE.

e) De manera paral·lela a la tramitació de la LODE, ambdós diaris recullen informacions relatives a l'ensenyament escolar de la religió:

La Vanguardia, dijous 1 de setembre de 1983, "La asignatura de religión no será suprimida en BUP". Secció Espanya, pàgina 8.

La Vanguardia, dijous 29 de setembre de 1983, "Los catecismos de la Conferencia Episcopal podrán ser utilizados sin temor a sanciones. El Ministerio de Educación, dispuesto a suprimir el requisito de autorizarlos". Secció Espanya, pàgina 9. Aquesta notícia i les dues següents es refereixen a la utilització d'aquests materials com a llibres de text per als cursos de cinquè i sisè d'EGB.

La Vanguardia, dissabte 8 d'octubre de 1983, "Los obispos aprueban sus «aclaraciones» a los catecismos". Secció Espanya, pàgina 9.

La Vanguardia, dimarts 11 d'octubre de 1983, "Los catecismos serán libros básicos, pero no de texto, tras el acuerdo Yanes-Guerra". Secció Espanya, pàgina 11.

La Vanguardia, diumenge 26 d'agost de 1984, "En un 75 por ciento de la escuelas de EGB de Cataluña no se da ninguna enseñanza de la religión católica. 'Es un hecho dramático', dice Salvador Pié, delegado de enseñanza religiosa". Secció Religió, pàgina 17.

El Periódico, dijous 29 de setembre de 1983, "Sin amarras. El catecismo como arma de propaganda". Secció Opinió, pàgina 8. Article d'opinió de Joaquim Marco.

El Periódico, dimarts 11 d'octubre de 1983, "El catecismo no tendrá rango de libro de texto. Los profesores deberán aclarar que se trata de abortos provocados. La Comisión Episcopal de Enseñanza hace públicas sus orientaciones sobre los catecismos y el aborto". Secció Les coses de la vida, pàgina 13.

E) La LOGSE

a) Les converses prèvies a la tramitació de la LOGSE ja van anticipar dos enfrontaments, amb la ubicació de la religió com a rerefons, als que el Ministeri va haver de respondre.

D'una banda, l'oposició de la jerarquia de l'Església catòlica:

La Vanguardia, dimarts 13 de febrer de 1990, "La ley sobre la reforma educativa se aprobará antes del próximo verano". Secció Societat, pàgina 21.

La Vanguardia, dimecres 21 de febrer de 1990, "Suquía seguirá tres años más como presidente de los obispos españoles". Secció Societat, pàgina 21. Aquest article conté un epígraf amb el títol "La reforma educativa".

La Vanguardia, dijous 22 de febrer de 1990, "Una mala reforma educativa". Secció Opinió, pàgina 18. Article d'opinió de Francesc Riu, Secretari general de l'Escola Cristiana de Catalunya.

La Vanguardia, divendres 2 de març de 1990, "Duras críticas de los obispos al anteproyecto de ley para la reforma de la enseñanza". Secció Societat, pàgina 28.

La Vanguardia, diumenge 11 de març de 1990, "Los obispos recuerdan a los padres que han de pedir la clase de religión". Secció Religió, pàgina 41.

La Vanguardia, dimarts 13 de març de 1990, "Los obispos catalanes defienden la clase de religión". Secció Societat, pàgina 29.

La Vanguardia, dimecres 14 de març de 1990, "La lluvia de críticas a la ley de reforma educativa amenaza la paz escolar". Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, dilluns 26 de març de 1990, "Obispos y entidades católicas endurecen su rechazo a la LOSE". Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, divendres 30 de març de 1990, "Solana y los obispos agotarán la posibilidad de pactar la LOSE. El secretario general de la Conferencia

Episcopal, Agustín García Gasco, entregó ayer al ministro las dieciséis enmiendas elaboradas por los obispos a otros tantos puntos del texto de la LOSE". Secció Societat, pàgina 25.

El Periódico, divendres 2 de març de 1990, "Los obispos temen por el futuro de las escuelas privadas religiosas. La Conferencia Episcopal reclama al Gobierno un pacto sobre la reforma". Secció Les coses de la vida, pàgina 27.

El Periódico, dilluns 26 de març de 1990, "Homilías contra la LOSE en Madrid". Secció Les coses de la vida, pàgina 20.

El Periódico, divendres 30 de març de 1990, "Protestas ante la reforma educativa. Los obispos y Solana, favorables a reducir sus divergencias". Secció Les coses de la vida, pàgina 19.

D'una altra, l'enfrontament competencial amb la Generalitat de Catalunya, amb un plantejament diferent en quan a la configuració de l'ensenyament escolar de la religió:

La Vanguardia, diumenge 11 de març de 1990, "Ensenyament dice que la ley de reforma le quita competencias". Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, diumenge 25 de març de 1990, "CiU y Solana intentan pactar la LOSE antes del debate en Cortes". Secció Societat, pàgina 37.

En aquest context, el Consell escolar de l'Estat planteja el caràcter optatiu de l'assignatura de religió:

La Vanguardia, dissabte 17 de març de 1990, "El Consejo Escolar estatal considera la religión como materia optativa". Secció Societat, pàgina 35.

b) La tramitació parlamentària de la Llei va continuar mostrant la forta tensió entre el Govern i la Conferència Episcopal. Ambdós diaris manifesten clarament aquesta situació:

La Vanguardia, dissabte 19 de maig de 1990, "Los obispos reclaman un mejor trato a la Religión en la LOSE. En un comunicado oficial, el episcopado español critica duramente la ley de ordenación educativa y pide un 'acuerdo nacional' en esta materia". Secció Societat, pàgina 24.

La Vanguardia, dimarts 29 de maig de 1990, "Organizaciones católicas se manifestarán contra la LOSE". Secció Societat, pàgina 31.

- La Vanguardia*, divendres 1 de juny de 1990, “El contencioso de la asignatura Religión enfrenta a la Iglesia con el PSOE”. Secció Política, pàgina 13, part inferior.
- La Vanguardia*, dimecres 13 de juny de 1990, “La LOGSE, la religión y la ética”. Secció Opinió, pàgina 21. Article d’opinió de Mons. Joan Martí i Alanís, bisbe d’Urgell.
- La Vanguardia*, diumenge 17 de juny de 1990, “El arzobispo Carles se opone al cierre de las escuelas privadas”. Secció Societat, pàgina 38.
- La Vanguardia*, divendres 29 de juny de 1990, “Suquía considera incumplidos los acuerdos con el Vaticano”. Secció Política, pàgina 10, part inferior.
- La Vanguardia*, dissabte 8 de setembre de 1990, “Los obispos presionan a la Generalitat para que la clase de religión sea obligatoria. La jerarquía eclesiástica quiere que en la reforma se apliquen los planes de Ensenyament, que obligan a estudiar Religión o Ética”. Secció Societat, pàgina 17.
- La Vanguardia*, dimarts 25 de setembre de 1990, “Monseñor Carles pide a Cataluña que sea cristiana para conservar su identidad”. Secció Societat, pàgina 25.
- El Periódico*, dissabte 19 de maig de 1990, “El episcopado no quiere la LOSE. La religión impuesta”. Comentari editorial, pàgina 6.
- El Periódico*, dissabte 19 de maig de 1990, “Continúa la polémica sobre la asignatura de religión. Los obispos rechazan la LOSE. Un documento llama a los católicos para que demuestren sus discrepancias con la ley. García Gasco dice que no convocan a manifestaciones en la calle, pero tampoco se oponen a ello. La ‘cúpula’ de la Iglesia hará públicas sus objeciones al proyecto para que las recojan los partidos. El episcopado pide que la ética sea materia opuesta a la religión”. Secció Les coses de la vida, pàgina 23.
- El Periódico*, dissabte 8 de setembre de 1990, “Llamamiento de los obispos para garantizar las clases de religión. Un documento de la Conferencia Episcopal señala que LOGSE ‘puede conducirnos a un ahondamiento de la ruptura entre la cultura y la fe’. Preocupación en Catalunya”. Secció Les coses de la vida, pàgina 19.

Altres informacions ens mostren la manca de consens a l'inici de la tramitació parlamentària, les més de set-centes esmenes presentades, els intents d'aconseguir un consens i l'única oposició final del Partit Popular a l'aprovació de la Llei:

La Vanguardia, diumenge 8 d'abril de 1990, "Entrevista a Javier Solana, ministro de Educación y Ciencia. 'Me duele la afirmación de que la LOSE no tiene valores morales'". Secció Societat, pàgines 36 i 37.

La Vanguardia, dijous 12 d'abril de 1990, "La LOSE". Secció Opinió, pàgina 12. Article d'opinió de Jaume Lorés.

La Vanguardia, dijous 17 de maig de 1990, "La nueva reforma educativa". Secció Opinió, pàgina 22. Article d'opinió d'Alfonso Balcells Gorina.

La Vanguardia, diumenge 27 de maig de 1990, "La LOSE llega al Parlamento sin consenso y con más de setecientas enmiendas". Secció Societat, pàgina 37.

La Vanguardia, divendres 1 de juny de 1990, "Tramitación parlamentaria de la ordenación educativa. Solana logra el apoyo del centro izquierda del Parlamento a la LOSE". Secció Política, pàgina 13, part superior.

La Vanguardia, divendres 29 de juny de 1990, "El Congreso da luz verde al proyecto de ley de educación. Sólo el partido popular se opuso a la aprobación de la reforma". Secció Política, pàgina 10, part superior.

El Periódico, divendres 1 de juny de 1990, "La discusión parlamentaria sobre el futuro sistema educativo. Javier Solana ofrece retocar la LOGSE". Secció Política, pàgina 17.

El Periódico, divendres 29 de juny de 1990, "El Grupo Popular se queda solo en su oposición a la nueva ley de Educación". Secció Política, pàgina 20.

Finalment, es poden destacar dos articles d'opinió. Un del Cardenal Narcís Jubany i un altre de José María Gironella:

La Vanguardia, dijous 19 de juliol de 1990, "Amplio acuerdo en educación. ¿No ha llegado el momento de superar las tensiones surgidas siempre que se ha tratado de elaborar una ley sobre educación?". Secció Opinió, pàgina 17. Article d'opinió del Cardenal Narcís Jubany, en aquell moment ja arquebisbe emèrit de Barcelona.

La Vanguardia, diumenge 28 d'octubre de 1990, "La religión no desaparecerá". Secció Opinió, pàgina 29. Article d'opinió de José María Gironella.

c) La ubicació de l'ensenyament escolar de la religió, una vegada aprovada la LOGSE, no va ser una qüestió pacífica. La manera de tractar l'optativitat de l'assignatura, el seu valor acadèmic i el nombre d'hores lectives van ser qüestions polèmiques en el desenvolupament reglamentari de la nova Llei. Diverses informacions de *La Vanguardia* i *El Periódico* recullen totes aquestes qüestions:

La Vanguardia, divendres 11 de gener de 1991, "Solana rechaza la clase alternativa a la de religión". Secció Societat - Breus, pàgina 27.

La Vanguardia, dimecres 30 de gener de 1991, "Música y plástica serán materia obligatoria en la nueva EGB. El decreto que establece los contenidos mínimos de los planes de estudio de la enseñanza obligatoria será aprobado a finales del próximo mes de abril". Secció Societat, pàgina 29. Aquest article conté un epígraf amb el títol "Religión".

La Vanguardia, dimecres 13 de febrer de 1991, "El MEC puede aprobar una hora de religión a la semana". Secció Societat, pàgina 25.

La Vanguardia, diumenge 3 de març de 1991, "Los obispos analizan la idea de una hora de estudio como alternativa a la religión". Secció Societat, pàgina 47.

La Vanguardia, dissabte 15 de juny de 1991, "Las escuelas deberán ofrecer religión como asignatura de libre elección de los alumnos. Los decretos que regulan la LOGSE establecen la obligatoriedad de la ética. Quienes no estudien religión deberán cursar una materia alternativa". Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, dissabte 22 de juny de 1991, "Solana reitera que Cataluña también debe eliminar la validez académica de la religión. El ministro corrigió las declaraciones del conseller Laporte, quien anunció la inclusión de la enseñanza religiosa en el expediente escolar". Secció Societat, pàgina 28.

La Vanguardia, diumenge 23 de juny de 1991, "Carles apoya la validez académica de la Religión. Los obispos decidirán probablemente si recurren o no el decreto del MEC, en la reunión que la comisión permanente de la Conferencia Episcopal tiene previsto celebrar en Madrid a finales de mes". Secció Societat, pàgina 36.

- La Vanguardia*, dimecres 26 de juny de 1991, "Elogios del episcopado a Laporte". Secció Societat, pàgina 20.
- La Vanguardia*, dijous 27 de juny de 1991, "Laporte rectifica y acepta que la Religión pierda valor académico. El ministro de Educación, Javier Solana, reiteró ayer que la eliminación del valor académico de la Religión afecta a todo el Estado". Secció Societat, pàgina 43.
- La Vanguardia*, dissabte 29 de juny de 1991, "Los obispos irán a los tribunales para salvar la clase de Religión. Los obispos acusan al Gobierno de incumplir los acuerdos con la Santa Sede al aprobar la nueva regulación de la enseñanza de Religión, que califican de discriminatoria para los estudiantes que elijan esta asignatura en la escuela". Secció Societat, pàgina 24.
- La Vanguardia*, dissabte 13 de juliol de 1991, "Padres católicos recurren los decretos que regulan la enseñanza de la religión". Secció Societat, pàgina 23.
- La Vanguardia*, diumenge 14 de juliol de 1991, "El arzobispo de Zaragoza ve a España bajo la amenaza del totalitarismo". Secció Política, pàgina 16.
- La Vanguardia*, diumenge 14 de juliol de 1991, "¿Qué religión para Europa?". Secció Opinió, pàgina 30. Article d'opinió de Raimon Panikkar
- La Vanguardia*, divendres 19 de juliol de 1991, "La ética y la LOGSE (1)". Secció Opinió, pàgina 20. Article d'opinió de José Aleu.
- La Vanguardia*, dilluns 28 d'octubre de 1991, "Entrevista a Josep Laporte, conseller de Ensenyament de la Generalitat. 'Dudo que haya suficiente dinero para realizar una reforma educativa de calidad'". Secció Societat, pàgina 34.
- La Vanguardia*, diumenge 17 de novembre de 1991, "Entrevista a Francesc Riu, director del Secretariat de l'Escola Cristiana. 'Las escuelas cristianas de Cataluña dan una buena respuesta a la reforma educativa'". Secció Societat / Religió, pàgina 43.
- La Vanguardia*, dijous 28 de novembre de 1991, "Los escolares de 12 años deberán elegir la cuarta parte de sus asignaturas. El Departament d'Ensenyament trabaja en la adaptación del sistema educativo de Cataluña a las nuevas exigencias de la reforma, que comenzará a aplicarse a partir del próximo curso". Secció Societat, pàgina 35.

La Vanguardia, dimarts 3 de desembre de 1991, "La religión tendrá valor académico en Cataluña". Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, dimarts 17 de desembre de 1991, "El Papa critica las trabas a las escuelas religiosas en España". Secció Societat, pàgina 23.

La Vanguardia, dimecres 18 de desembre de 1991, "Solana y De la Quadra replican al Papa que la enseñanza religiosa no corre peligro. Dos ministros rechazaron las críticas papales sobre las trabas del Gobierno a la libre enseñanza. Los religiosos de la enseñanza sostienen esas críticas". Secció Societat, pàgina 29.

El Periódico, dissabte 15 de juny de 1991, "La reforma del sistema educativo. Religión y ética seguirán caminos diferentes". Secció Les coses de la vida, pàgina 23.

El Periódico, dissabte 22 de juny de 1991, "Solana replica a Laporte y dice que la Religión sólo tendrá valor 'doméstico'. Enseñament estudiará la cuestión jurídicamente". Secció Les coses de la vida, pàgina 29.

El Periódico, diumenge 23 de juny de 1991, "La religión, en los planes de estudio". Secció Opinió, pàgina 7. Article d'opinió de Josep Pernau en la seva columna "opus mei".

El Periódico, diumenge 23 de juny de 1991, "Ricard Maria Carles pide que los niños cursen Religión". Secció Les coses de la vida, pàgina 34.

El Periódico, dimecres 26 de juny de 1991, "La Iglesia apoya a Laporte por su defensa de la Religión. La Conferencia Episcopal Española alaba a la Generalitat por su voluntad de reconocer el valor académico de la asignatura". Secció Les coses de la vida, pàgina 25.

El Periódico, dijous 27 de juny de 1991, "Laporte halla una salida a la 'guerra de la Religión'". Secció Opinió, pàgina 9, part inferior.

El Periódico, dijous 27 de juny de 1991, "Solana da por zanjada la 'batalla de la Religión'. El ministro dice que el conseller Laporte ha reconocido el carácter 'doméstico' de la asignatura y considera que hubo un malentendido". Secció Les coses de la vida, pàgina 25.

El Periódico, dissabte 29 de juny de 1991, "Los obispos dicen que el plan sobre religión discrimina. El Episcopado respaldará los recursos a la falta de valor académico de la asignatura. Polémica o malentendido entre Solana y Laporte". Secció Les coses de la vida, pàgina 24.

El Periódico, dissabte 13 de juliol de 1991, “Recurso de la Concapa por la asignatura de Religión. La entidad católica teme la desalfabetización”. Secció Les coses de la vida, pàgina 21.

El Periódico, dimarts 17 de desembre de 1991, “El Papa advierte peligros en la reforma educativa española. Considera amenazada la enseñanza religiosa”. Secció Les coses de la vida, pàgina 25.

El Periódico, dimecres 18 de desembre de 1991, “Rechazo socialista a la crítica papal sobre enseñanza”. Secció Les coses de la vida, pàgina 26.

F) Les Lleis de 1992 sobre els Acords de cooperació entre l'Estat espanyol i diferents Entitats religioses

Les edicions d'ambdós diaris dels dies 11 i 29 d'abril de 1992 anuncien l'adopció dels esmentats acords:

La Vanguardia, dissabte 11 d'abril de 1992, “Acuerdos con confesiones religiosas”. Secció Política, pàgina 14.

La Vanguardia, dimecres 29 d'abril de 1992, “Protestantes, musulmanes y judíos firman acuerdos de cooperación con el Estado. El ministro de Justicia destacó que ‘con estos acuerdos se vuelve la página de la historia de la intolerancia en los últimos cinco siglos’”. Secció Societat, pàgina 25.

El Periódico, dissabte 11 d'abril de 1992, “El Ejecutivo destina 180.746 millones a ayuda internacional. Aprobados los acuerdos con las religiones judía, evangélica y musulmana”. Secció Política, pàgina 18.

El Periódico, dimecres 29 d'abril de 1992, “El Gobierno equipara tres confesiones con la católica. Los líderes musulmanes, judíos y evangélicos firman un tratado de igualdad de derechos que afecta a 570.000 personas”. Secció Les coses de la vida, pàgina 25.

G) La LOCE

a) L'anunci governamental de la reforma educativa va posar la qüestió de l'ensenyament escolar de la religió en un primer pla. La reforma pretenia donar valor acadèmic a l'assignatura i definir una alternativa concreta i específica per la mateixa. Ambdós aspectes sintonitzaven plenament amb les pretensions de la jerarquia de l'Església catòlica:

La Vanguardia, dimecres 8 de maig de 2002, "Iniciativas en la educación. El debate en torno a la ley de Calidad. Educación quiere que la Religión tenga más peso en el expediente académico del alumno. El Gobierno plantea una clase, alternativa a Religión pero sobre los valores religiosos y cívicos, con enfoque laico. Ambas materias ampliarían su peso". Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, dijous 9 de maig de 2002, "El PP promete que se pasará de curso aun suspendiendo Religión". Secció Societat, pàgina 35.

La Vanguardia, dimarts 14 de maig de 2002, "El cardenal Rouco dice que el anteproyecto sobre la religión 'responde a nuestras propuestas de forma satisfactoria'". Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, dimecres 12 de juny de 2002, "El PP rechaza la idea del PSOE de eliminar la alternativa a la clase de Religión". Secció Societat, pàgina 36.

El Periódico, dimecres 8 de maig de 2002, "El Gobierno quiere una asignatura obligatoria alternativa a la Religión. Del Castillo estudia también que la materia sea evaluable en Primaria y en la ESO. «Decepción» entre los consejeros de Educación socialistas". Secció Coses de la vida, pàgina 34.

El Periódico, dijous 9 de maig de 2002, "La nota de Religión no hará repetir curso". Secció Coses de la vida, pàgina 38.

El Periódico, dissabte 22 de juny de 2002, "Malos tiempos para las clases de Religión Católica e Islámica". Secció Coses de la vida, pàgina 40.

b) La tramitació parlamentària de la Llei no va despertar un gran interès informatiu des de la perspectiva que aquí s'analitza, tot i quedar clar el diferent plantejament de les dues principals forces parlamentàries, en relació a l'ensenyament alternatiu a l'ensenyament escolar de la religió. Les edicions d'ambdós diaris del dia 20 de desembre de 2002 recullen l'aprovació definitiva pel ple del Senat de la nova reforma educativa, amb una atenció especial a la ubicació de la religió dins del sistema educatiu:

La Vanguardia, divendres 20 de desembre de 2002, "El PP culmina su reforma educativa con la aprobación de la ley de Calidad". Secció Societat, pàgina 33. Aquest article conté un epígraf amb el títol: "Puntos polémicos". Un dels sis apartats d'aquest epígraf és la religió.

El Periódico, divendres 20 de desembre de 2002, “La reforma de la enseñanza: La nueva normativa. El sistema educativo español cambia 13 años después”. Secció Coses de la vida, pàgines 42 i 43. Entre els subtítols de la notícia, hi figuren els dos següents en la pàgina 43: “La catequesis ganará terreno en la red pública, donde se escolarizará en mayor medida al alumnado con rendimientos más bajos” i “La Religión avanzará en las aulas públicas”.

c) El desenvolupament de la LOCE va fer ressorgir les qüestions, que sempre s’acaben plantejant, en relació a la configuració de l’ensenyament escolar de la religió i de la seva alternativa:

La Vanguardia, divendres 14 de febrer de 2003, “Vuelven el latín, la ética y la religión. El Ministerio de Educación presenta los borradores de la ESO y el bachillerato surgidos de la ley de Calidad”. Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, dijous 20 de febrer de 2003, “El Consell Consultiu encuentra 40 artículos inconstitucionales en la ley de Calidad”. Secció Societat, pàgina 29. Un dels epígrafs d’aquest article es titula: “El dictamen da validez a aspectos polémicos de la ley de Calidad relativos a los itinerarios, los conciertos y la religión”.

La Vanguardia, dijous 3 d’abril de 2003, “Los jueces anulan la obligación de los padres de manifestar si quieren Religión en primaria. Según la sentencia del Tribunal Superior de Justicia de Catalunya, la opción por la asignatura de Religión ha de ser voluntaria. La Generalitat establece que los centros envíen una declaración a los padres para manifestar su opción antes de iniciar primaria”. Secció Societat, pàgina 39.

La Vanguardia, divendres 20 de juny de 2003, “Partidos y sindicatos se oponen a que la religión cuente en la media y sea obligatoria. El PSOE pedirá la retirada del proyecto de decreto ley porque es contrario a la Constitución y a la doctrina que emana del Tribunal Supremo”. Secció Societat, pàgina 30, part superior.

La Vanguardia, divendres 20 de juny de 2003, “La historia de las religiones la impartirán profesores de Historia o de Filosofía”. Secció Societat, pàgina 30, part inferior.

La Vanguardia, dissabte 21 de juny de 2003, “Ensenyament rechaza la nueva reválida pero apoya que religión cuente en la nota media. El presidente

del PNV, Xabier Arzalluz, dice que el tratamiento dado a la religión es una forma de compensar al cardenal Rouco“. Secció Societat, pàgina 32.

La Vanguardia, diumenge 29 de juny de 2003, “Desarrollo de la ley de Calidad. La superasignatura de Religión. Todos los alumnos cursarán 595 horas de esta materia a lo largo de once años. Los decretos que desarrollan la ley de Calidad, aprobados anteayer, crean el área Sociedad, Cultura y Religión, que será obligatoria desde primaria hasta bachillerato“. Secció Societat, pàgines 29 i 30.

La Vanguardia, diumenge 29 de juny de 2003, “¿Una hora semanal de islam? La Comisión Islámica asegura que tiene ya una lista de 80 profesores“. Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, diumenge 6 de juliol de 2003, “Sociedad y religión. La asignatura escolar alternativa quiere garantizar el acceso a la dimensión religiosa“. Secció Societat, pàgina 35. Article de Francesc Riu.

La Vanguardia, divendres 18 de juliol de 2003, “Los obispos aseguran que pactaron con el PSOE la reforma de la enseñanza de Religión. El arzobispo Antonio Cañizares dice que la reforma de la asignatura se ‘convino’ con el PSOE en una reunión ‘al máximo nivel’. El PSOE niega ningún acuerdo con la Conferencia Episcopal y confía en que se trate de un ‘malentendido’“. Secció Societat, pàgina 33.

La Vanguardia, dissabte 19 de juliol de 2003, “La Iglesia aclara su acuerdo con el PSOE sobre la Religión. El arzobispo de Toledo aclara que no cerró un acuerdo total con el PSOE sobre la reforma de la Religión, aunque sí hubo ‘puntos coincidentes’. Carme Chacón (PSOE) muestra una carta de Cañizares a Zapatero donde expresaba su deseo de llegar a un acuerdo“. Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, diumenge 27 de juliol de 2003, “Regulación de la enseñanza de la religión. Esperamos que el consenso se abra paso. Nadie quiere imponer nada a nadie“. Secció Religió, pàgina 34. Carta dominical del Cardenal Ricard M. Carles.

La Vanguardia, dilluns 1 de setembre de 2003, “Un curso escolar de transición. Los cambios más relevantes de la ley de Calidad se aplicarán el curso 2004-05. Los itinerarios de la ESO, la reválida, la nueva materia de

religión y la superasignatura de Lengua Castellana se implantarán progresivamente a partir del curso 2004-05". Secció Societat, pàgina 25.

La Vanguardia, diumenge 14 de setembre de 2003, "Entrevista: Pilar del Castillo, ministra de Educación. 'Mi gran objetivo es reducir el fracaso escolar'. Sociedad, cultura y religión: 'Me cuesta entender que quien no quiera religión confesional vea esa materia como algo negativo'". Secció Societat, pàgina 32.

La Vanguardia, dissabte 18 d'octubre de 2003, "Rajoy reivindica la libertad de enseñanza como bandera del PP. Carme Chacón (PSOE) replica que el Gobierno 'impone' otra vez la religión. El derecho a elegir la educación de los hijos centró ayer la campaña madrileña. Rajoy defendió la política de conciertos a consecuencia de la libertad de enseñanza. El PSOE criticó la enseñanza de la religión". Secció Política, pàgina 23.

El Periódico, divendres 20 de juny de 2003, "La asignatura y su alternativa puntuarán para pasar curso. Aznar complace a los obispos al potenciar la Religión en la escuela. Las asociaciones laicas, los sindicatos y la oposición rechazan la medida". Portada.

El Periódico, divendres 20 de juny de 2003, "La Religión y su alternativa puntuarán para pasar curso hasta la universidad. Las asignaturas tendrán igual rango académico que el resto de materias desde la Primaria. La oposición, las asociaciones laicas de padres y los profesores anuncian protestas y recursos". Secció Tema del dia, pàgina 2.

El Periódico, divendres 20 de juny de 2003, "Los obispos muestran su «plena satisfacción» por el decreto. El episcopado dice que se ha dado a la Religión la relevancia social que se merece. La patronal de la enseñanza religiosa considera la medida «muy acertada»". Secció Tema del dia, pàgina 3.

El Periódico, dissabte 21 de juny de 2003, "Aznar y la religión". Comentari editorial, pàgina 6.

El Periódico, dissabte 21 de juny de 2003, "Las tertulias. Ni Voltaire ni San Pablo". Secció Opinió, pàgina 6. Article d'opinió de Josep Maria Ureta.

El Periódico, dissabte 21 de juny de 2003, "Ensenyament apoya que puntúen la Religión y la materia alternativa. Gil asegura que las asignaturas deben ser evaluadas porque suponen «un esfuerzo». La consejera de Euskadi

critica al Gobierno por «no educar en el respeto». Rajoy asegura que «ningún español está obligado a estudiar Religión». Secció Coses de la vida, pàgina 40.

El Periódico, divendres 18 de juliol de 2003, “La Religión enfrenta a la Conferencia Episcopal con los socialistas. Los obispos dicen que pactaron la reforma con el PSOE y éste lo niega”. Secció Coses de la vida, pàgina 38.

El Periódico, dissabte 19 de juliol de 2003, “Los obispos admiten que no pactaron con los socialistas. El episcopado dice que sólo hubo «puntos de coincidencia» con Zapatero y Bono”. Secció Coses de la vida, pàgina 37.

d) Les eleccions de març de 2004 van comportar un canvi de panorama en l'aplicació de la LOCE a l'ajornar el nou Govern la seva aplicació, amb la certesa de l'aprovació, pel Parlament, d'una nova llei que regularia de manera diferent l'ensenyament escolar de la religió.

Dins la campanya electoral, es troben les següents informacions:

La Vanguardia, dissabte 6 de març de 2004, “La pregunta: ¿Considera que la Religión debe mantenerse como asignatura en los colegios públicos?”. Secció Política - Eleccions 14 de març, pàgina 18.

La Vanguardia, dijous 11 de març de 2004, “Reforma educativa de calado sin consenso. España, a la cola en la inversión en educación”. Secció Política - Eleccions 14 de març, pàgina 26.

Amb posterioritat a les eleccions, amb la victòria del PSOE, una de les prioritats esdevé el canvi educatiu. El primer pas és la paralització de la LOCE. Tant *La Vanguardia*, com *El Periódico*, en diverses edicions dels dos mesos posteriors a les eleccions generals de març de 2004, recullen informacions en aquest sentit:

La Vanguardia, dijous 18 de març de 2004, “La comunidad educativa reclama al PSOE que restablezca el consenso y frene la LOCE. Los diferentes agentes sociales que conforman la comunidad educativa coinciden en pedir al nuevo gobierno que dote al sistema de estabilidad”. Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, diumenge 21 de març de 2004, “De nuevo religión y ley de Calidad. Lo que sirve para la Iglesia católica no siempre es extensible a

otras confesiones“. Secció Societat - Tribuna, pàgina 32. Article d'opinió d'Alex Seglers.

La Vanguardia, dimarts 23 de març de 2004, “Cambio de Gobierno: la reforma educativa. Zapatero paralizará con un real decreto la alternativa obligatoria a la Religión. En uno de los primeros consejos de ministros del nuevo gobierno socialista se frenará la puesta en marcha de la LOCE“. Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, dissabte 27 de març de 2004, “Cambio de Gobierno: la posición de la Iglesia. Rouco defiende la asignatura de Religión y pide un pacto al PSOE. El cardenal revela que conversó con Zapatero tras las elecciones“. Secció Política, pàgina 13.

La Vanguardia, dilluns 12 d'abril de 2004, “La supresión de la Religión suscita dudas sobre la formación global de los alumnos. La promesa del PSOE de retornar a la asignatura de Religión su condición de optativa inquieta a los profesores“. Secció Societat, pàgina 24.

La Vanguardia, dimecres 21 d'abril de 2004, “Los obispos se movilizan por la LOCE. La Conferencia Episcopal recuerda a los padres que ‘deben’ pedir la clase de Religión. Los obispos recuerdan a los padres que tienen el ‘deber’ de inscribir a sus hijos en la clase de Religión y que el Gobierno tiene la ‘obligación’ de facilitarles ese ‘derecho’“. Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, dilluns 26 d'abril de 2004, “Clases de Religión, suma y sigue“. Secció Opinió, pàgina 26. Article d'opinió de Ramon Valls.

La Vanguardia, dijous 29 d'abril de 2004, “Veinte organizaciones exigen que se excluya la Religión de los colegios públicos. Una veintena de organizaciones políticas y sociales piden al nuevo Ejecutivo que saque la Religión del currículo escolar“. Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, dissabte 1 de maig de 2004, “La reforma de la educación. El próximo curso habrá repetidores. El Gobierno paraliza la LOCE pero mantiene la repetición con tres suspensos. El Consejo de Ministros aprueba suprimir los itinerarios en la ESO, la reválida, y la Religión como asignatura evaluable, medidas previstas para el próximo curso“. Secció Societat, pàgina 29.

El Periódico, divendres 19 de març de 2004, “La asignatura de Religión dejará de computar en la nota escolar. Chacón dice que la materia alternativa no será Hecho Religioso”. Secció Política, pàgina 29.

El Periódico, dissabte 27 de març de 2004, “El arzobispo de Madrid ataca el programa de gobierno del PSOE”. Secció Tema del dia “14-M El cambio”, pàgina 8.

El Periódico, dilluns 12 d’abril de 2004, “Escuelas sin vaivenes partidistas. La ley de calidad del PP contenía elementos retrógrados y otros que se deben conservar. Ha de ser sustituida, pero después de un acuerdo de Estado que establezca qué se debe enseñar y cómo”. Secció Opinió, pàgina 8. Article d’opinió de Marina Subirats.

El Periódico, dimecres 21 d’abril de 2004, “El episcopado anima a pedir la clase de Religión. La invitación intenta replicar a «las cosas inexactas» que se dicen de la asignatura”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.

El Periódico, dissabte 1 de maig de 2004, “Cambios en la ley de calidad de la educación aprobada por el PP. La Religión no tendrá una asignatura alternativa obligatoria y se eliminarán reválida e itinerarios. Los claustros de los centros de Catalunya podrán revisar las evaluaciones para reducir los suspensos. El Gobierno mantiene la repetición de curso”. Portada i secció Coses de la vida, pàgines 31 a 33.

H) El Consell escolar de l’Estat demana l’eliminació de l’assignatura de religió del currículum

Prèviament a la tramitació parlamentària de la LOE, però amb una entitat significativa pròpia merescuda de ser destacada, el Consell escolar de l’Estat va demanar l’eliminació de l’assignatura de religió, deixant-la fora del currículum. L’edició de *La Vanguardia* de data 9 de febrer de 2005 recull aquesta notícia. *El Periódico* se’n fa ressò un dies després. En la seva edició de data 19 de febrer, s’indica que el President del Govern discrepa sobre el posicionament del Conseller escolar de l’Estat:

La Vanguardia, dimecres 9 de febrer de 2005, “El Consejo Escolar del Estado pide que la religión esté fuera del horario escolar”. Secció Societat, pàgina 33.

El Periódico, dissabte 19 de febrer de 2005, "Zapatero garantiza la Religión en la escuela. El jefe del Ejecutivo discrepa del Consejo Escolar del Estado. San Segundo pide un esfuerzo para combinar los derechos de todos". Secció Coses de la vida, pàgines 35 i 36.

Tres mesos abans de demanar l'eliminació de l'assignatura de religió, el Consell escolar de l'Estat va demanar que la religió islàmica fos optativa:

La Vanguardia, dissabte 13 de novembre de 2004, "El Consejo Escolar defiende la introducción del islam en la enseñanza como optativa". Secció Societat, pàgina 37.

I) La LOE

a) La immediatesa de l'anunci de la reforma educativa es va centrar molt en el canvi d'ubicació de l'ensenyament de la religió dins del sistema educatiu. Arran d'aquest anunci es troben informacions de tot tipus.

aa) Anuncis i posicionaments del Govern:

La Vanguardia, dimarts 28 de setembre de 2004, "El nuevo marco educativo. La religión sólo será optativa y confesional. El hecho religioso no será asignatura y se repartirá entre historia y filosofía. El Ministerio de Educación confirma que, enterrada la reforma del PP, la de religión seguirá siendo una asignatura no evaluable, pero no aclara cómo queda la alternativa. El Gobierno del PSOE anuncia que creará una nueva área de educación para la ciudadanía". Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, dimecres 10 de novembre de 2004, "El Gobierno anuncia que a inicios del 2005 ya se darán clases de religión islámica. La directora de Asuntos Religiosos anuncia el inicio de las clases en Madrid y Barcelona, pero el Govern lo niega". Secció Societat, pàgina 33.

La Vanguardia, diumenge 12 de desembre de 2004, "Entrevista a María Jesús Sansegundo, ministra de Educación y Ciencia. 'Tenemos que esforzarnos más si de verdad queremos mejorar la educación'". Secció Societat, pàgina 32.

La Vanguardia, dissabte 19 de febrer de 2005, "Religión en clase pero sin evaluar. El Gobierno garantiza que habrá enseñanza confesional opcional en la escuela. La petición del Consejo Escolar de sacar la religión de la

escuela reabre el debate, mientras el Ejecutivo apela al cumplimiento de la legalidad y defiende su reforma“. Secció Societat, pàgina 29.

La Vanguardia, dimecres 30 de març de 2005, “La reforma educativa elude la religión. El Gobierno aplaza su decisión y regulará la asignatura en un decreto posterior. La ministra de Educación presenta hoy ante las comunidades autónomas el borrador de la nueva ley, que da más importancia a la nota de selectividad. Ni tan siquiera los socialistas han podido dar una respuesta unívoca sobre el estatus de la asignatura de religión“. Secció Societat, pàgines 26 i 27.

La Vanguardia, dimarts 5 d’abril de 2005, “El PSOE propone que no haya alternativa a la clase de religión. Los socialistas dicen que su propuesta intenta garantizar el derecho de los que no quieren religión a elegir también qué quieren estudiar, al igual que se garantiza la elección de los primeros. La propuesta socialista recibe el apoyo de las asociaciones laicas de padres y es rechazada por los padres católicos“. Secció Societat, pàgina 38.

La Vanguardia, dijous 14 de juliol de 2005, “Suprimida la obligatoriedad de los centros a ofrecer religión“. Portada.

La Vanguardia, dijous 14 de juliol de 2005, “La LOE suprime la obligatoriedad de los centros a ofertar la asignatura de religión“. Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, divendres 15 de juliol de 2005, “San Segundo afirma que el estudio de la religión no se negará“. Secció Societat, pàgina 34.

El Periódico, dimarts 28 de setembre de 2004, “El Gobierno presenta el proyecto de reforma educativa. Los alumnos con tres suspensos no repetirán. Las novedades más destacadas: 1 La asignatura de Religión seguirá como ahora y no habrá alternativa obligatoria. 2 Los estudiantes serán evaluados en cuarto de Primaria y segundo de ESO. 3 Los bachilleratos de Artes y Humanidades tendrán clase de ciencias“. Portada, comentari editorial, pàgina 4, i secció Coses de la vida, pàgines 36 i 37.

El Periódico, dissabte 19 de febrer de 2005, “Zapatero garantiza la Religión en la escuela. El jefe del Ejecutivo discrepa del Consejo Escolar del Estado.

San Segundo pide un esfuerzo para combinar los derechos de todos”.
Secció Coses de la vida, pàgines 35 i 36.

El Periódico, dimecres 30 de març de 2005, “La reforma educativa deja intactos el catalán en primaria y la religión”. Secció Tema del dia, pàgines 2 i 3.

El Periódico, dijous 31 de març de 2005, “El ministerio presenta la reforma a las autonomías. Educación pondrá pruebas de nivel a los 10 y los 14 años. Los padres conocerán así la evolución de sus hijos pero las notas no serán evaluables. La Generalitat pide que se asegure la financiación y critica que haya Religión”. Portada.

El Periódico, dijous 31 de març de 2005, “Cambio en las aulas: El anteproyecto de la nueva ley”. Secció Coses de la vida, pàgina 32. Entre els epígrafs de l'article, es troba: “La religión. Una cuestión pendiente de «alcanzar un acuerdo»”.

El Periódico, dimarts 5 d'abril de 2005, “El PSOE propone dejar a Religión sin alternativa”. Secció Coses de la vida, pàgina 44.

El Periódico, divendres 24 de juny de 2005, “Gobierno e Iglesia no logran pactar la clase de Religión. Educación sólo dice que se ofrecerá de forma obligatoria y que será optativa. El episcopado insiste en que debe tener el mismo rango que otras asignaturas”. Secció Coses de la vida, pàgina 38, columnes part esquerra.

ab) Reaccions de l'oposició parlamentària i de la Conferència Episcopal:

La Vanguardia, dimarts 23 de novembre de 2004, “La Iglesia española reafirma sus críticas al Gobierno pero le ofrece diálogo. Rouco asegura no buscar ni enfrentamiento ni competencias que no son propias. El episcopado de la Iglesia católica española ha comenzado a analizar en asamblea plenaria su conflictiva relación con el Gobierno del PSOE a raíz de los proyectos legislativos sobre cuestiones que afectan a la familia y la educación. Todo apunta que se optará por la defensa firme de principios pero, a la vez, por el diálogo”. Secció Política, pàgina 11.

La Vanguardia, dijous 31 de març de 2005, “Una nueva ley para las aulas. Cómo ha sido recibido el proyecto del Gobierno”. Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, divendres 1 d'abril de 2005, “La Generalitat dice que la educación y la reforma actual requieren mucho dinero. La consellera Cid

evalúa positivamente la LOE en su aspecto competencial. La Iglesia recela de la educación para la ciudadanía“. Secció Societat, pàgina 35.

La Vanguardia, divendres 24 de juny de 2005, “El debate sobre la asignatura de religión. Iglesia y Gobierno prolongan su divorcio. La primera reunión sobre la clase de religión acaba sin acuerdos. Los obispos españoles defienden ante el Ministerio de Educación que la asignatura confesional debe computar“. Secció Societat, pàgina 31.

El Periódico, dimarts 23 de novembre de 2004, “Rouco carga contra el Gobierno pero ofrece diálogo. Los obispos piden el boicot a las reformas. El presidente del episcopado rechaza el aborto, los matrimonios gays y los cambios educativos. El PSOE acepta hablar pero acusa a la Iglesia de tergiversar las intenciones del Ejecutivo“. Portada i secció Tema del dia, pàgines 2 i 3.

El Periódico, divendres 11 de febrer de 2005, “Los obispos defienden la enseñanza religiosa“. Secció Coses de la vida, pàgina 44.

El Periódico, dijous 31 de març de 2005, “Cambio en las aulas: Las reacciones. La consellera Cid pide «valentía» para regular la dase de Religión. La titular de Educació prefiere que la asignatura salga del horario lectivo. Reclama «un plan efectivo» para financiar toda la reforma educativa“. Secció Coses de la vida, pàgina 33.

El Periódico, divendres 1 d'abril de 2005, “La Iglesia rechaza la nueva materia de formación cívica. Los prelados creen que se trata de «una imposición» contraria a la Constitución“. Secció Coses de la vida, pàgina 43.

ac) Intervencions de la Santa Seu:

La Vanguardia, dimarts 25 de gener de 2005, “El Papa acusa al Gobierno de fomentar el laicismo y quebrar la libertad religiosa. Juan Pablo II reclama al Ejecutivo clases de religión en la escuela pública“. Secció Política, pàgina 13

El Periódico, dimarts 25 de gener de 2005, “Discurso en el Vaticano ante los obispos españoles. El Papa apoya la crítica de Rouco a la política religiosa del Gobierno. Juan Pablo II acusa al PSOE de difundir el laicismo y de restringir la libertad de culto“. Portada, comentari editorial, pàgina 4 i secció Coses de la vida, pàgina 32.

ad) Posicionaments del Consell escolar de l'Estat:

Informacions ja detallades en la lletra anterior (H).

ae) El plantejament de la Generalitat de substituir l'ensenyament confessional de la religió per l'ensenyament d'una cultura religiosa:

La Vanguardia, divendres 11 de febrer de 2005, "Educació proyecta sustituir la religión por la cultura religiosa. El episcopado catalán rechaza el proyecto de la Generalitat y le reclama que respete el derecho a recibir enseñanza de la religión en la escuela". Secció Societat, pàgina 37.

La Vanguardia, dissabte 12 de febrer de 2005, "La Generalitat negocia un nuevo enfoque de la religión con los obispos y el Gobierno. El Departament d'Educació confirma su voluntad de establecer una única asignatura de cultura religiosa que no sea confesional". Secció Societat, pàgina 33.

El Periódico, divendres 24 de juny de 2005, "Catalunya apuesta por una materia de cultura religiosa. El conseller primer apoya la propuesta en una visita a Montserrat". Secció Coses de la vida, pàgina 38, columnes part dreta.

af) Qüestions organitzatives relatives a l'ensenyament de la religió:

La Vanguardia, dissabte 26 de febrer de 2005, "La religión evangélica llega a las aulas. El Estado paga este curso a 111 profesores para atender a 5.198 escolares. La religión católica cuenta con 17.000 profesores pagados por el Estado para dar clases a medio millón de alumnos en primaria y ESO. La religión islámica sólo cuenta con 20 profesores que imparten clases en Ceuta y Melilla. Seis de cada diez alumnos catalanes no quieren religión". Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, dissabte 26 de febrer de 2005, "El Centro Superior de Madrid forma otros 71 profesores. La Federación de Entidades Religiosas Evangélicas calcula que en España hay al menos 350.000 protestantes". Secció Societat, pàgina 32.

El Periódico, dimecres 10 de novembre de 2004, "Escuelas públicas españolas darán religión islámica en el primer trimestre del 2005". Portada, secció d'opinió, pàgina 6, i secció Coses de la vida, pàgina 31.

ag) Marcs de referència de l'ensenyament escolar de la religió en altres països del nostre entorn:

La Vanguardia, dissabte 19 de febrer de 2005, "Voluntaria y 'maría'. La religión no es una asignatura básica en los curriculums académicos de países europeos del entorno de España". Secció Societat, pàgina 30.

ah) Dades estadístiques sobre l'índex de religiositat de la societat:

La Vanguardia, dimarts 15 de febrer de 2005, "El 72% de los alumnos españoles escoge la religión católica, según la Iglesia". Secció Societat, pàgina 33.

La Vanguardia, diumenge 22 de maig de 2005, "Las creencias de los españoles. Católicos relativistas. El porcentaje de creyentes cae diez puntos en 15 años. La religión distingue a derecha de izquierda". Revista, pàgina 5.

ai) Articles d'opinió sobre el fons de l'assumpte:

La Vanguardia, dilluns 17 de maig de 2004, "Dos dimensiones educativas. El documento de Quebec habla de que no se puede prescindir de una iniciación a la vida espiritual y al compromiso social". Secció Opinió, pàgina 29, part superior. Article d'opinió d'Àngel Castiñeira i Josep M. Lozano.

La Vanguardia, dilluns 17 de maig de 2004, "Debate La nueva espiritualidad. Confusión entre fe y religión en la juventud. La escisión entre el ámbito comunitario y el de la intimidad personal provoca esta confusión". Secció Opinió, pàgina 29, part inferior. Article d'opinió de José L. Martín García Alós.

La Vanguardia, diumenge 11 de juliol de 2004, "'¿Qué comprenderás sin religión, hijo mío?'. La parroquia de Sarrià aporta al debate una carta de Jean Jaurès, fundador del Partido Socialista francés. El agnóstico Jaurès explicó a su hijo por qué no atendería su petición de ser eximido de cursar religión". Secció Religió, pàgina 41.

El Periódico, dissabte 19 de febrer de 2005, "El billete. Religión en la escuela". Secció Opinió, pàgina 9. Article d'opinió de Jordi Sánchez.

El Periódico, dimecres 30 de març de 2005, "Estabilidad para la escuela". Comentari editorial, pàgina 4.

El Periódico, divendres 1 d'abril de 2005, "El artículo del día. La última oportunidad. Hay que transformar de raíz el sistema educativo conservando lo mejor de la tradición humanista". Secció Opinió, pàgina 5.
Article d'opinió de Fabricio Caivano.

b) La tramitació parlamentària de la llei va continuar mostrant i reproduint les discrepàncies ideològiques, ja presents des de l'anunci de la reforma educativa. La varietat de qüestions tractades informativament en el període previ a la tramitació va anar perdent consistència a favor de les argumentacions de les posicions ideològiques del debat:

La Vanguardia, dissabte 23 de juliol de 2005, "Reforma educativa. El Gobierno aprueba una ley que sustituye a la LOCE. La ley de Educación llega al Congreso con un presupuesto inferior al anunciado. La Conferencia Episcopal dice que se 'pone en peligro la enseñanza de la religión'". Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, diumenge 11 de setembre de 2005, "La Ley orgánica de educación. Los sectores católicos anuncian una protesta en octubre por el tratamiento de la religión". Secció Societat, pàgina 38.

La Vanguardia, dilluns 12 de setembre de 2005, "Andalucía, Aragón y el País Vasco serán los primeros en impartir clases de islam". Secció Societat, pàgina 24.

La Vanguardia, divendres 30 de setembre de 2005, "Entrevista a Jaume Pujol, presidente de los obispos de Catalunya. 'El Govern introduce una cultura ajena a nuestro pueblo'". Secció Societat, pàgina 40.

La Vanguardia, divendres 30 de setembre de 2005, "Los obispos afirman que es 'un deber' de los padres ir contra la LOE". Secció Societat, pàgina 40, columna dreta.

La Vanguardia, divendres 4 de novembre de 2005, "Reforma educativa sin consenso. El Congreso rechaza las enmiendas a la totalidad de la LOE del PP y CiU. El PP dice que la aplicación del Estatut empezará por la educación. CiU alerta de que su apoyo a la ley es incompatible con un acuerdo con IU y ERC. La polémica de la religión se reaviva". Secció Societat, pàgina 37.

La Vanguardia, dissabte 5 de novembre de 2005, "La reforma educativa. Desacuerdo total sobre la religión. Gobierno e Iglesia dan por rota la

negociación para un consenso sobre la LOE. La vicepresidenta María Teresa Fernández de la Vega confirma las negociaciones con la cúpula episcopal pero afirma que el acuerdo 'no ha sido posible'. La inminente protesta contra la LOE en Madrid ha precipitado la ruptura de las negociaciones". Secció Societat, pàgines 33 i 34.

La Vanguardia, dimarts 8 de novembre de 2005, "Los obispos catalanes invitan a las familias a manifestarse contra la ley de Educación. Los prelados pidieron ayer a los ciudadanos que hagan valer sus derechos, 'relegados' por la reforma educativa del PSOE. Mariano Rajoy llama a los afiliados del PP a participar en la protesta del sábado en Madrid contra la LOE". Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, dijous 10 de novembre de 2005, "El PSOE insiste en garantizar que habrá clase de religión para todos los que la pidan". Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, dissabte 12 de novembre de 2005, "El debate de la enseñanza. Las discrepancias de los convocantes. Los cuatro puntos de la discordia. El temor a la pérdida de los conciertos y las competencias autonómicas para decidir currículo son motivo de crítica". Secció Societat, pàgina 31. Els epígrafs d'aquest article són els quatre punts de la discòrdia. El punt tercer es refereix a l'assignatura de religió.

La Vanguardia, diumenge 13 de novembre de 2005, "La ministra de Educación califica de infundado el temor de los manifestantes. San Segundo hizo hincapié en que lo que busca la ley es respetar los derechos de todos los ciudadanos, quieran o no clase de religión. La denuncia: Presiones para ir a Madrid". Secció Societat, pàgina 43, part superior.

La Vanguardia, diumenge 13 de novembre de 2005, "Cid cree que la movilización es partidista y Duran critica 'el laicismo de alpargata'". Secció Societat, pàgina 43, part inferior.

La Vanguardia, dilluns 14 de novembre de 2005, "La asignatura de religión no es lo único importante. El nivel educativo de España es cada vez más humillante y el gran debate del país no debería centrarse en qué hacer con el crucifijo". Secció Política, pàgina 19. Article d'opinió de Jordi Juan.

La Vanguardia, dijous 17 de novembre de 2005, "Las relaciones Iglesia-Estado. Debate en el Senado. Zapatero acusa al PP de 'mentir' y 'exagerar' sobre

la reforma educativa. El presidente del Gobierno recibe hoy a los convocantes de la manifestación contra la LOE. Cuando faltan 24 horas para la reunión en la Moncloa con los impulsores de la manifestación contra la ley de Educación. Zapatero defendió en el Senado que la reforma garantiza la enseñanza de la religión para quien la solicite y la libertad de elección de centro de los padres. ‘Y lo demás son mentiras y falsedades’, afirmó“. Secció Política, pàgina 17, part superior.

La Vanguardia, dijous 17 de novembre de 2005, “Rajoy rebaja el tono y ofrece al Gobierno aparcar las diferencias y sentarse a dialogar“. Secció Política, pàgina 17, part inferior.

La Vanguardia, divendres 18 de novembre de 2005, “Las relaciones Iglesia-Estado. Zapatero acepta negociar toda la LOE excepto la asignatura de religión. El Gobierno asegura que hay margen pero no paraliza el proyecto de ley. Durante la reunión en la Moncloa, las organizaciones convocantes de la manifestación contra la ley orgánica de Educación aceptaron ‘con escepticismo’” iniciar un periodo de negociación sobre la reforma educativa. El Gobierno puntualiza que la búsqueda del Consenso no significará la paralización del proyecto de la LOE“. Secció Política, pàgina 15.

La Vanguardia, diumenge 27 de novembre de 2005, “Entrevista a Marta Cid, consellera de Educació de la Generalitat de Catalunya. ‘Al PP no le interesa la educación, lo único que le importa es desgastar al Gobierno’“. Secció Societat, pàgina 36. Un dels quatre subtítols de l’entrevista és el següent: “Asignatura de religión. ‘Que alguien me explique qué relación tiene con el fracaso escolar o el informe PISA’”.

La Vanguardia, dimecres 30 de novembre de 2005, “El trámite parlamentario de la LOE. Los cambios acordados. Los avances de la nueva ley orgánica de Educación. Cómo afectará la LOE a la enseñanza“. Secció Política, pàgina 18.

La Vanguardia, diumenge 15 de gener de 2006, “Religión en la escuela (II)“. Secció Religió, pàgina 42. Tribuna d’opinió de Josep-Ignasi Saranyana.

La Vanguardia, dimecres 22 de febrer de 2006, “Los obispos achacan la caída de la religión a la falta de valor académico“. Secció Societat, pàgina 28.

- La Vanguardia*, diumenge 12 de març de 2006, “Ni nacionalcatolicismo ni laicismo. El arzobispo Pujol critica el intento de crear una ‘religión de Estado’ con una determinada legislación laica. El arzobispo Sistach distingue entre ‘laicidad legítima’ y ‘el laicismo que no reconoce la libertad’”. Secció Religió, pàgina 40.
- La Vanguardia*, diumenge 2 d’abril de 2006, “Primer aniversario de la muerte de Juan Pablo II. Entrevista al cardenal Antonio Cañizares, arzobispo de Toledo ‘Si Europa pierde su identidad será catastrófico para el mundo’”. Secció Internacional, pàgines 8 i 9. Un dels subtítols de l’entrevista és el següent: “Gobierno y religión. ‘La Iglesia no va contra el Gobierno español; un gesto en la LOE es de esperar’”.
- La Vanguardia*, diumenge 2 d’abril de 2006, “Últimas protestas públicas antes de la aprobación de la LOE. El acto convocado por la Plataforma LOE No reunió a unos pocos miles de personas, mientras que el convocado por la izquierda, a varios cientos”. Secció Societat, pàgina 35.
- La Vanguardia*, dijous 6 d’abril de 2006, “El último examen. Tras una tortuosa negociación, la LOE se aprueba hoy en el Congreso”. Secció Societat, pàgina 29.
- La Vanguardia*, divendres 7 d’abril de 2006, “El debate educativo: La inestabilidad del sistema. Seis leyes y cuatro modelos educativos. El PSOE promete que con la LOE se romperá la dinámica de una ley educativa con cada nuevo gobierno. La religión seguirá sin computar en el expediente académico y sus profesores tendrán más derechos”. Secció Societat, pàgina 28.
- El Periódico*, dissabte 23 de juliol de 2005, “El Gobierno rebaja el dinero destinado a la ley de educación. El Consejo de Ministros aprueba la LOE entre críticas por su financiación. Los obispos califican la norma de «inaceptable» y el PP reitera su rechazo”. Secció Coses de la vida, pàgina 37.
- El Periódico*, dilluns 12 de setembre de 2005, “La LOE entra en el Congreso”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
- El Periódico*, divendres 30 de setembre de 2005, “Los obispos censuran que se «reduzca la libertad de elección»”. Secció Tema del día, pàgina 6, columna dreta.

- El Periódico*, divendres 30 de setembre de 2005, “La actualidad. Los obispos censuran que se «reduzca la libertad de elección»”. Secció Opinió, pàgina 12.
- El Periódico*, divendres 30 de setembre de 2005, “Los obispos llaman a protestar contra la reforma educativa. El episcopado dice que la LOE vulnera varios derechos fundamentales”. Secció Coses de la vida, pàgina 46.
- El Periódico*, divendres 4 de novembre de 2005, “La actualidad. Contactos para pactar la religión en la escuela”. Secció Opinió, pàgina 4.
- El Periódico*, divendres 4 de novembre de 2005, “Iglesia y Gobierno intentan pactar la clase de Religión. La ministra de Educación y el obispo Cañizares aseguran que hay contactos pero no acuerdos. La LOE salva el primer escollo parlamentario al no prosperar las enmiendas a la totalidad de CiU y PP”. Secció Coses de la vida, pàgina 49.
- El Periódico*, dissabte 5 de novembre de 2005, “El Gobierno ve «muy difícil» un acuerdo con la Iglesia. De la Vega pide a los obispos que digan por qué apoyan la marcha contra la LOE. Rouco ordena a los sacerdotes que animen a los fieles a manifestarse el 12-N”. Secció Coses de la vida, pàgina 45.
- El Periódico*, dijous 10 de novembre de 2005, “La educación tensa las relaciones Iglesia-Estado. La escuela católica catalana critica la LOE, pero no saldrá a la calle. El cardenal Rouco calienta la protesta del sábado con un sermón ante 10.000 fieles”. Portada i Secció Tema del dia, pàgines 2 i 3.
- El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “Crece la tensión por la manifestación contra la reforma de la enseñanza. El Gobierno acusa a los promotores de la marcha anti-LOE de mentir. De la Vega reitera que la ley asegura la libertad de elección y respalda la escuela concertada. El PSOE recuerda que la Iglesia ha recibido seis millones de euros más que cuando gobernaba el PP. Polémica educativa ¿Hay de verdad razones? El contenido del proyecto de ley de educación del Gobierno desmonta numerosas reivindicaciones de los manifestantes. El trato a la clase de Religión no ha variado”. Secció Tema del dia, pàgines 2 a 4.

- El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “El otoño caliente ya está aquí”. Secció Opinió - Opus Mei, pàgina 6, columna dreta, part inferior. Article d’opinió de Josep Pernau.
- El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “Manifestarse por privilegios”. Secció Opinió, pàgina 6, columna esquerra, part superior. Comentari editorial.
- El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “El retrato. Antonio María Rouco”. Secció Opinió, pàgina 6, columna dreta, part central. Article d’opinió d’Ángel Sánchez.
- El Periódico*, dissabte 12 de novembre de 2005, “El artículo del día. Una u otra educación. El socialismo debe superar la desconfianza radical entre las dos tradiciones de enseñanza en España”. Secció Opinió, pàgina 7. Article d’opinió de Reyes Mate.
- El Periódico*, diumenge 13 de novembre de 2005, “Dan la nota. La derecha clerical pone 'un cero a Zapatero' en la manifestación de Madrid”. Portada.
- El Periódico*, diumenge 13 de novembre de 2005, “Polémica educativa. La manifestación contra la LOE recibe menos apoyo del esperado. Zapatero se convirtió en el blanco de la protesta de casi medio millón de personas en Madrid”. Secció Tema del dia, pàgines 2 a 7. De la pàgina 6, es poden destacar els següents titulars: “Profesores de Religión denuncian presiones para acudir a la marcha. Aseguran que las diócesis telefonearon a maestros para que acudieran a la protesta. Los docentes dicen que habrá represalias contra los que optaron por no manifestarse”.
- El Periódico*, dijous 17 de novembre de 2005, “Zapatero dice que la LOE avala la elección de centro educativo. En un tenso pleno del Senado, el presidente denuncia 'mentiras' del PP contra la reforma. El Gobierno replica a una carta de Rajoy y niega estar dispuesto a retirar el proyecto”. Secció Coses de la vida, pàgina 44.
- El Periódico*, divendres 18 de novembre de 2005, “El presidente reitera que no retirará la LOE ni relevará a la ministra. Zapatero acepta negociar la reforma de la educación. El Gobierno insiste a los convocantes de la manifestación en que la Religión no variará. El trámite parlamentario de la

ley no impedirá la búsqueda de acuerdos con las entidades cívicas”.
Portada i Secció Coses de la vida, pàgines 37 i 38.

El Periódico, dimecres 30 de novembre de 2005, “Entrevista a Albert Riba, Presidente de Ateus de Catalunya. 'La escuela debe enseñar ciencias, no opiniones'. En pleno debate de la LOE, pide la supresión de la Religión en los centros públicos”. Secció Opinió, pàgina 9.

El Periódico, dimecres 30 de novembre de 2005, “La escuela católica se muestra satisfecha del cambio en la LOE. La FERE considera atendidas 10 de las 12 peticiones que formuló a Zapatero. Sólo el PP y los convocantes de la protesta del 12-N no perciben avances”. Secció Coses de la vida, pàgina 37.

El Periódico, diumenge 2 d'abril de 2006, “La reforma estatutaria: El resumen. Los padres tienen el derecho a que sus hijos reciban formación religiosa en la escuela pública, en la que la enseñanza es laica”. Secció Tema del dia, pàgina 10.

El Periódico, divendres 7 d'abril de 2006, “La Ley orgánica de educación supera el último trámite. El Congreso aprueba la LOE con el 'no' del PP y la abstención de CiU. La normativa, que se aplicará de forma gradual, rechaza una alternativa obligatoria a Religión. Los nacionalistas critican la entrada de concejales en el consejo escolar de los centros concertados”. Secció Tema del dia, pàgina 2.

El Periódico, divendres 7 d'abril de 2006, “Quinta reforma educativa”.
Comentari editorial, pàgina 6, part superior esquerra.

c) El desenvolupament reglamentari de la LOE continua propiciant espais per a les discrepàncies:

La Vanguardia, divendres 19 de maig de 2006, “La aplicación de la LOE se retrasa y no se pondrá en marcha hasta el curso 2007-2008. El ministerio acuerda con las autonomías un calendario que aplaza un año cuestiones polémicas como la promoción o la asignatura de religión”. Secció Societat, pàgina 33.

La Vanguardia, divendres 26 de maig de 2006, “El Papa amonesta”. Secció Opinió, pàgina 26. Comentari editorial.

La Vanguardia, divendres 26 de maig de 2006, “Los obispos ven posible 'mejorar' la LOE. El ministerio y la Conferencia Episcopal se dan diez días

para discutir sobre la asignatura confesional y los profesores de religión“. Secció Societat, pàgina 36.

La Vanguardia, diumenge 11 de juny de 2006, “Entrevista a Mercedes Cabrera, ministra de Educación, Ciencia y Deportes. ‘Aún no me he parado a pensar en una asignatura alternativa a la de religión’“. Secció Societat, pàgina 40. El primer subtítol de l’entrevista és el següent: “Asignatura de religión. ‘Respetaremos el derecho de quienes la quieren para sus hijos y de los que no’”.

La Vanguardia, dijous 15 de juny de 2006, “El cardenal Cañizares amenaza con llevar al Supremo la LOE. Los obispos se enfrentan al Gobierno por la obligación de justificar las rescisiones de contrato a los profesores de religión. El Ministerio de Educación sostiene que la nueva ley subsana un mal sistema que ha costado más de 300 millones“. Secció Societat, pàgina 41.

La Vanguardia, divendres 30 de juny de 2006, “El ministerio y los obispos dejan abierta la negociación sobre la religión“. Secció Societat, pàgina 36.

La Vanguardia, dimecres 19 de juliol de 2006, “Rouco Varela ve incierto el futuro de Religión“. Secció Societat - Breus, pàgina 29.

La Vanguardia, divendres 29 de setembre de 2006, “Los obispos justifican un posible boicot a Educación para la Ciudadanía“. Secció Societat, pàgina 36.

La Vanguardia, dissabte 7 d’octubre de 2006, “El Gobierno estudia no crear una asignatura alternativa a religión. Cada centro decidirá el horario de la asignatura y la actividad alternativa para los niños que no cursen la materia“. Secció Societat, pàgina 40.

La Vanguardia, dimecres 18 d’octubre de 2006, “A clase con el libro de islam. Una editorial católica publica el primer libro de texto en castellano para alumnos de religión musulmana“. Secció Societat, pàgina 42.

La Vanguardia, dimecres 1 de novembre de 2006, “Educación apuesta ahora por una materia alternativa a la religión para secundaria. Los alumnos de ESO cursarán religión o historia y cultura de las religiones, o recibirán la ‘adecuada atención educativa’. El ministerio de Mercedes Cabrera dice que la nueva asignatura es aconfesional y admite que está por decidir quién la impartirá“. Secció Societat, pàgina 39.

- La Vanguardia*, dijous 2 de novembre de 2006, "La Ceapa critica presiones de los obispos para cambiar la clase de religión". Secció Societat, pàgina 44.
- La Vanguardia*, dissabte 11 de novembre de 2006, "La LOE dejará sin trabajo a un 30% de los profesores de religión, según los obispos". Secció Societat, pàgina 41.
- La Vanguardia*, dilluns 20 de novembre de 2006, "La asignatura de ciudadanía, alternativa a religión, causa controversia". Secció Societat, pàgina 29.
- La Vanguardia*, dimecres 6 de desembre de 2006, "El modelo de la asignatura de religión impide un acuerdo entre Gobierno y obispos. La Conferencia Episcopal cree que la propuesta de Educación va en contra de los derechos de los padres y de la Iglesia católica. La extinción del contrato de un profesor de religión tendrá que ser razonada por el obispado y atenerse a derecho". Secció Societat, pàgina 25.
- La Vanguardia*, dijous 7 de desembre de 2006, "IU recurrirá ante el Tribunal Constitucional el nuevo modelo de la asignatura de religión". Secció Societat, pàgina 27.
- La Vanguardia*, divendres 8 de desembre de 2006, "Educación para la ciudadanía tendrá 50 horas. El primer desarrollo de la LOE prevé una prueba de diagnóstico en el cuarto curso y media hora de lectura diaria en todo el ciclo. Educació teme que la asignatura de religión pueda convertirse en un 'elemento de división del alumnado'". Secció Societat, pàgina 26.
- La Vanguardia*, dissabte 9 de desembre de 2006, "Religión en la escuela". Secció Opinió, pàgina 18. Comentari editorial.
- La Vanguardia*, divendres 15 de desembre de 2006, "Los obispos, preocupados por la religión". Secció Societat, pàgina 37.
- La Vanguardia*, dijous 21 de desembre de 2006, "La asignatura de religión carecerá de alternativa aconfesional en bachillerato. Todos los alumnos del nuevo bachillerato estudiarán una materia sobre conocimiento científico y otra de filosofía y ciudadanía". Secció Societat, pàgina 35.
- La Vanguardia*, dissabte 30 de desembre de 2006, "Los alumnos podrán obtener el título de ESO hasta con tres asignaturas suspendidas. La nueva estructura de secundaria incluye a partir de septiembre una materia

de civismo y una alternativa aconfesional a religión“. Secció Societat, pàgina 26.

El Periódico, divendres 19 de maig de 2006, “El plazo de aplicación de la LOE se prolongará hasta el año 2010. Las principales novedades previstas para el próximo curso se retrasan al 2007”. Secció Coses de la vida, pàgina 38.

El Periódico, divendres 26 de maig de 2006, “Cabrera y los obispos aplazan la discusión”. Secció Coses de la vida, pàgina 43.

El Periódico, dijous 15 de juny de 2006, “El cardenal Cañizares amenaza con llevar la LOE al Supremo. El arzobispo carga contra el Gobierno en vísperas de la visita del Papa”. Secció Coses de la vida, pàgina 54.

El Periódico, divendres 29 de setembre de 2006, “Llamada a la objeción contra la clase de Educación para la Ciudadanía”. Secció Coses de la vida, pàgina 29.

El Periódico, dissabte 7 d'octubre de 2006, “Los obispos catalanes confirman su giro derechista cara a las urnas”. Secció Política, pàgina 21.

El Periódico, dimecres 18 d'octubre de 2006, “1.250 niños piden clase de islam en Catalunya. *Educació* desoye la propuesta de que la materia se imparta en la jornada escolar. Una editorial católica publica el primer libro de texto español sobre doctrina del Corán”. Portada

El Periódico, dimecres 18 d'octubre de 2006, “Desajustes en las enseñanzas de confesiones en la Escuela pública. Catalunya desatiende a los 1.250 alumnos que piden clase de islam. *Educació* pide profesores titulados, y dirigentes de la comunidad islámica dicen haberlos ofrecido. Cinco autonomías podrán utilizar el primer libro de texto oficial de Religión para musulmanes”. Secció Coses de la vida, pàgina 18.

El Periódico, dimecres 1 de novembre de 2006, “Mercedes Cabrera. Ministra de Educación. Los alumnos que opten por recibir enseñanza religiosa podrán elegir no solo entre Religión católica, musulmana o evangélica, como hasta ahora, sino también «enseñanza de historia y cultura de las religiones»”. Secció Opinió - Noms propis , pàgina 12.

El Periódico, dimecres 1 de novembre de 2006, “La ESO tendrá una asignatura ‘laica’ de Religión. El Gobierno recorta el número de horas de enseñanzas religiosas en los cuatro cursos. Los padres de la pública se oponen a la

nueva materia y los de la privada la apoyan”. Secció Coses de la vida, pàgina 28.

El Periódico, dijous 2 de novembre de 2006, “Rechazo de la clase de Religión ‘laica’. La CEAPA ve la mano de la Iglesia detrás de la nueva asignatura”. Secció Coses de la vida, pàgina 42.

El Periódico, dimecres 6 de desembre de 2006, “Educación cede en las horas de Religión en la ESO. El Gobierno acuerda el borrador del decreto sobre la asignatura con el episcopado. Los obispos valoran el compromiso pero discrepan de varios postulados”. Secció Coses de la vida, pàgina 29.

El Periódico, divendres 8 de desembre de 2006, “La alternativa laica a Religión solo se propone para los institutos”. Secció Tema del dia, pàgina 2. El títol de la Secció Tema del dia és la “Reforma educativa”.

El Periódico, dijous 21 de desembre de 2006, “Todos los bachilleres cursarán cultura científica. La asignatura de Religión solo será confesional y no habrá alternativa laica”. Secció Coses de la vida, pàgina 29.

El Periódico, dissabte 30 de desembre de 2006, “Mercedes Cabrera. Ministra de Educación y Ciencia. Los alumnos de ESO podrán cursar por primera vez la asignatura de Historia y Cultura de las Religiones como alternativa voluntaria a las de Religión, lo cual es un avance para satisfacer a más sensibilidades”. Secció Opinió - Noms propis, pàgina 4.

El Periódico, dissabte 30 de desembre de 2006, “La secularización de la sociedad. Dios y la Navidad. Esta fiesta llega tras un año en el que se ha querido apartar la religión de toda manifestación pública”. Secció Opinió, pàgina 6. Article d’opinió de Mons. Jaume Pujol, Arquebisbe de Tarragona.

El Periódico, dissabte 30 de desembre de 2006, “Los alumnos de ESO podrán elegir una asignatura laica de Religiones”. Secció Coses de la vida, pàgina 21.

J) L’Estatut d’Autonomia de Catalunya de 2006

El Periódico, divendres 30 de setembre de 2005, “La reforma estatutaria: La laicidad de la enseñanza. El tripartito salva la escuela laica con concesiones a Unió. La amenaza de Duran de bloquear la reforma forzó

un cambio de redacción. La nueva fórmula garantiza las clases de religión en los centros públicos”. Secció Tema del dia, pàgina 6.

K) Els anuncis de la reforma de la Llei orgànica de Llibertat religiosa

El Periódico, dilluns 10 d'agost de 2009, “Justicia quiere una enseñanza pública sin símbolos religiosos”. Secció Coses de la vida, pàgina 18.

L) La LOMCE

a) L'anunci de la nova reforma educativa i l'avantprojecte d'aquesta ocupen portades i moltes pàgines a ambós diaris:

La Vanguardia, dimarts 4 de desembre de 2012, “La reforma de Wert amenaça la immersió lingüística”. Portada i secció Tendències, pàgines 28 i 29. Entre els epígrafs de la pàgina 28 es troba: “L'Estat fixa el contingut de les matèries bàsiques”. En aquest epígraf s'indica: “el text suposa la desaparició definitiva de l'assignatura d'educació per la ciutadania i inclou una alternativa obligatòria per als que no cursin l'assignatura de religió”.

La Vanguardia, dimecres 5 de desembre de 2012, “Ampli rebuig de Catalunya al pla educatiu de Wert”. Portada, editorial, pàgina 2, secció Política, pàgines 12 i 13, i secció Tendències, pàgines 26 a 28. L'epígraf de la pàgina 28 és el següent: “Reacció irada de gran part de la comunitat educativa. La FaPaC parla de fanatisme i la Concapa felicita al ministre”. En aquest epígraf es parla de l'assignatura de religió i de l'assignatura d'educació per la ciutadania.

La Vanguardia, dijous 6 de desembre de 2012, “Wert pretén decidir el 100 % dels continguts d'història”. Portada, secció Política, pàgines 9 i 10, i secció Tendències, pàgines 20 a 23. Entre els epígrafs de la pàgina 10 es troba: “El líder del PSOE critica que Rajoy utilitzi la crisi de coartada per imposar la seva ‘ideologia de dretes’”.

La Vanguardia, dijous 6 de desembre de 2012, “Espanyolitzant”. Secció Política, pàgina 10. Article d'opinió de Fernando Ónega.

La Vanguardia, dijous 6 de desembre de 2012, “El rum-rum. Els esborranys de Wert”. Secció Opinió, pàgina 17. Article d'opinió d'Imma Monsó.

La Vanguardia, diumenge 9 de desembre de 2012, “El polèmics canvis del sistema educatiu. La primera reforma educativa del PP”. Secció

Tendències, pàgines 30 i 31. Entre els epígrafs d'aquest article, es troben els següents: "Alternativa a religió" i "Sense educació per la ciutadania".

La Vanguardia, dilluns 10 de desembre de 2012, "Sistach surt en defensa de la immersió lingüística". Secció Política, pàgina 21. L'article, també, es refereix a l'alternativa a l'assignatura de religió i a la supressió de l'assignatura d'educació per la ciutadania.

La Vanguardia, dimecres 12 de desembre de 2012, "La Generalitat acusa Wert d'una 'reforma constitucional encoberta'. El PSOE se suma a les crítiques i creu que el titular d'Educació és 'un inepte i un inútil". Secció Política, pàgina 20.

La Vanguardia, divendres 14 de desembre de 2012, "El Suprem avala l'educació per la ciutadania". Secció Tendències, pàgina 32.

La Vanguardia, dilluns 17 de desembre de 2012, "Senyor Wert, és una immoralitat". Secció Opinió, pàgina 19. Article d'opinió de Xavier Sala i Martín.

La Vanguardia, dijous 20 de desembre de 2012, "Via lliure a la reforma educativa de Wert. El ministre continua endavant amb el text, sense modificar gens ni mica la polèmica regulació lingüística. Un avantprojecte que neix amb majoria parlamentària i molta oposició al carrer". Secció Tendències, pàgines 32 i 33.

La Vanguardia, dilluns 4 de març de 2013, "Fernández Díaz: 'El matrimoni gai no garanteix l'espècie'. Defensa que l'assignatura de religió tingui més rang". Secció Tendències, pàgina 30.

La Vanguardia, divendres 5 d'abril de 2013, "Els bisbes llencen una campanya per promoure l'assignatura de religió". Secció Tendències, pàgina 30.

La Vanguardia, dijous 25 d'abril de 2013, "Clatellada del Consell d'Estat al pla Wert per escolaritzar en castellà". Secció Tendències, pàgina 27.

La Vanguardia, divendres 10 de maig de 2013, "El malestar a les aules explota per les retallades i la llei Wert. Multitudinàries protestes de professors, pares i alumnes, encara que la vaga va ser desigual. El ministre vol que la nova reforma educativa, la tercera en dotze anys, s'apliqui en el 2014". Portada.

La Vanguardia, divendres 10 de maig de 2013, "Aules plenes de malestar. La reforma Wert". Secció Tendències, pàgines 28 i 29. Entre els punts de la

reforma, s'assenyala: "Sense educació per la ciutadania, amb alternativa a religió".

El Periódico, dimarts 4 de desembre de 2012, "Educació tramita avui la polèmica reforma del PP. Wert relega el català a quarta llengua escolar". Portada i secció Tema de dia, pàgines 2 i 3. Entre els epígrafs de la pàgina 3 es troba: "Wert anul·la el criteri de la proximitat i dona llibertat total per triar de col·le. El model, copiat de Madrid, té el suport del sector privat i dels bisbes".

El Periódico, dimecres 5 de desembre de 2012, "La Generalitat dona un cop de porta a Wert per marginar el català. Ni una passa enrere. Clamor en el sector educatiu contra l'atac a la integració escolar". Portada, secció Tema de dia, pàgines 2 i 7, i editorial, pàgina 8. La part inferior de les pàgines 4 i 5 recull l'epígraf: "Altres canvis en l'avantprojecte de la LOMCE". Entre d'altres apartats, es troben els següents: "Concessions a l'Església" i "Adéu a Ciutadania i benvinguda a l'alternativa a la classe de Religió".

El Periódico, dijous 6 de desembre de 2012, "Entrevista amb la Consellera d'Ensenyament. Rigau: 'El pla del ministre surt del laboratori ideològic del PP'". Portada, secció Coses de la vida, pàgines 26 a 28. L'entrevista es troba a la pàgina 27. La pàgina 26 s'encapçala amb el següent titular: "El que amaga la llengua". Entre els epígrafs d'aquesta pàgina, trobem el següent: "Els bisbes catòlics guanyen dues batalles".

El Periódico, dimarts 11 de desembre de 2012, "Els triomfs de la jerarquia catòlica. La Conferència Episcopal no ha necessitat donar suport a un partit concret perquè guanya amb tots". Secció Opinió, pàgina 8. Article d'opinió de Juan José Tamayo.

El Periódico, dijous 13 de desembre de 2012, "Rebel·lió pel català. Rigau negociarà demà amb el Ministeri. Els partits, excepte el PP i Ciutadans, exigeixen a Wert que canviï la llei o no l'acataran. La cimera refusa una declaració per una escola 'pública i laica' presentada per ICV". Portada i secció Tema del dia, pàgines 2 a 7. Entre els epígrafs de la pàgina 3, es troba el següent: "Altres polèmiques". En aquest es recullen quatre punts. El tercer és el següent: "Els bisbes aconsegueixen una doble victòria".

- El Periódico*, dijous 13 de desembre de 2012, “Animus iocandi”. Secció Opinió, pàgina 8, part inferior. L’acudit de Ferreres es troba protagonitzat pel Ministre Wert i el Cardenal Rouco Varela.
- El Periódico*, dimecres 19 de desembre de 2012, “Wert tanca sense consens l’esborrany de la polèmica llei educativa”. Secció Coses de la vida, pàgina 32.
- El Periódico*, dijous 20 de desembre de 2012, “Wert imposa la seva ofensiva contra el català sense canviar ni una coma”. Secció Coses de la vida, pàgina 30 i 31. La part inferior d’ambdues pàgines recull l’epígraf: “La reforma, punt a punt”. Entre d’altres apartats, es troba el següent: “Concessió a l’Església. Desapareix l’Educació per la ciutadania”.
- El Periódico*, diumenge 6 de gener de 2013, “La religió i la política. Nova aliança Església - PP. El Govern està disposat a satisfer als bisbes sense que aquests hagin d’aixecar la veu”. Secció Opinió, pàgina 10. Article d’opinió de Juan José Tamayo.
- El Periódico*, dijous 25 d’abril de 2013, “El Consell d’Estat qüestiona la reforma educativa de Wert. L’òrgan consultiu refusa la supressió de Ciutadania com assignatura obligatòria. La consellera Rigau reclama que el tractament de la LOMCE es paralitzi”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
- El Periódico*, divendres 10 de maig de 2013, “Seguiment desigual de la vaga a l’escola. Rajoy cedeix i ajorna la polèmica ‘llei Wert’. La Moncloa reclama al ministre d’Educació que suavitzï el tractament del català i altres aspectes. Desenes de mils de persones clamen en el carrer contra la reforma educativa i les retallades”. Portada.
- El Periódico*, divendres 10 de maig de 2013, “Rajoy força a Wert a ajornar la LOMCE pel tractament del català. La Moncloa demana al ministre que negociï també altres articles polèmics de la llei. La frenada es produeix després d’una jornada de protestes de la comunitat educativa”. Secció Coses de la vida, pàgines 32 a 35. La informació recull 10 punts amb el títol “els motius de la protesta i les claus de la norma”. El setè punt és “Religió amb més pes i supressió de la Ciutadania”.

b) La tramitació parlamentària del projecte de Llei va acompanyada d'informacions de tot tipus:

ba) Crítiques de fons al projecte de Llei:

La Vanguardia, divendres 17 de maig de 2013, "La polèmica reforma educativa arriba avui al Consell de Ministres". Secció Tendències, pàgina 32.

La Vanguardia, dissabte 18 de maig de 2013, "Wert imposa al Govern que pagui el castellà a la privada. L'Executiu central avançarà els diners i els descomptarà de les transferències a Catalunya. Rigau veu inaplicable la Lomce, la setena reforma educativa de la democràcia. El projecte de Llei millora l'FP i recupera la revàlida d'aplicació a tot l'Estat". Portada.

La Vanguardia, dissabte 18 de maig de 2013, "Nou experiment de Wert". Secció Opinió, pàgina 22, comentari editorial.

La Vanguardia, dissabte 18 de maig de 2013, "Wert imposa la seva Llei. El Govern central restarà a Catalunya el cost de centres privats per escolaritzar en castellà. La religió en la LOMCE: la nota de l'assignatura comptarà per demanar beca o passar de curs". Secció Tendències, pàgines 28 a 30.

La Vanguardia, dijous 26 de setembre de 2013, "El Govern endureix més la Llei Wert per a blindar el castellà. La norma refusarà l'atenció individualitzada que ofereix ara el Govern". Portada i Secció Tendències, pàgines 28 i 29.

La Vanguardia, divendres 27 de setembre de 2013, "Wert consuma la seva ofensiva contra la immersió amb una LOMCE sense suports. Més suport a l'escola privada". Secció Tendències, pàgina 32.

La Vanguardia, divendres 11 d'octubre de 2013, "Una nova reforma educativa sense consens. El PP vota en solitari la Llei Wert, la setena de la democràcia. El Govern amenaça de dur la norma al Constitucional". Portada.

La Vanguardia, divendres 11 d'octubre de 2013, "Reforma sense diàleg. L'oposició es conjura per derogar la nova Llei". Secció Tendències, pàgines 30 a 32. La informació s'encapçala amb el que diuen la Llei i la comunitat educativa sobre vuit qüestions; la cinquena és la religió.

La Vanguardia, divendres 22 de novembre de 2013, "El PP aprova la Lomce al Senat". Secció Tendències, pàgina 36.

- La Vanguardia*, divendres 29 de novembre de 2013, “El PP aprova la Lomce tot i el rebuig polític i social. Catalunya la recorrerà al Constitucional i n’endarrerirà l’aplicació. Cap llei educativa ha estat tan criticada com la de Wert, i ja en són set en la democràcia”. Secció Tendències, pàgina 34.
- El Periódico*, divendres 17 de maig de 2013, “Llum verda a l’avantprojecte de la reforma educativa en el Consell de Ministres. La LOMCE manté l’atac a la immersió lingüística catalana. Mayor Zaragoza anima els ciutadans a objectar contra la reforma de Wert”. Secció Coses de la vida, pàgina 38.
- El Periódico*, dissabte 18 de maig de 2013, “Wert imposa la seva llei. El Govern aprova un projecte que castiga el català i acontenta els bisbes. La Consellera Rigau afirma que la norma no és pot complir”. Portada i Secció Tema del dia, pàgines 2 a 4. A la portada, també hi figuren els quatre temes més polèmics de la reforma que es proposa. El segon és: “L’assignatura de religió comptarà per a les beques com qualsevol altra matèria”. El quart és: “Blindatge de subvencions als centres amb separació de sexes”.
- El Periódico*, dimecres 22 de maig de 2013, “La contrareforma educativa. ‘Llei Wert’: la lletra petita. La LOMCE rescata les revàlides, afavoreix a la concertada i limita l’autonomia dels centres”. Portada.
- El Periódico*, dimecres 22 de maig de 2013, “No sols de català i de religió viu la ‘Llei Wert’”. Secció Tema del dia, pàgines 2 a 6.
- El Periódico*, dimecres 22 de maig de 2013, “L’ús del català a les aules i el pes de la Religió són alguns dels aspectes més criticats, però no els únics, de la controvertida ‘Llei Wert’”. Secció Opinió - Entre tots, pàgina 9. En aquest apartat es recullen les aportacions dels lectors mitjançant el correu electrònic.
- El Periódico*, dimarts 28 de maig de 2013, “Continua la polèmica per la llei d’educació. Suspens escolar a Wert”. Portada
- El Periódico*, dimarts 28 de maig de 2013, “LOMCE: de la ideologia a l’ideologisme. Amb aquesta llei, Wert mor com a ministre del conjunt a mans de l’ideòleg compulsu d’una part”. Secció Opinió, pàgina 7. Article de Joan Manel del Pozo.
- El Periódico*, dijous 26 de setembre de 2013, “La LOMCE s’endureix. PP i UPD pacten que el castellà sigui llengua vehicular. Una esmena de la ‘Llei Wert’

redobla l'atac al model català d'immersió". Portada i Secció Coses de la vida, pàgines 26 i 27.

El Periódico, divendres 27 de setembre de 2013, "El PP imposa una 'llei Wert' encara més a favor de la privada i dura amb el català. Els populars sols accepten 18 de les 700 esmenes impulsades pels altres partits. El nou text refusa els aspectes més polèmics de la reforma educativa". Secció Coses de la vida, pàgina 34.

bb) Peticions dels partits de l'oposició de la retirada del projecte:

La Vanguardia, dilluns 20 de maig de 2013, "Euskadi es suma al rebuig frontal de la reforma educativa. Urkullo parla de 'retrocés' i Mas 'd'espanyolitzar' els alumnes. Aquesta setmana el ministre Wert tindrà que explicar la LOMCE al Congrés i al Senat". Secció Tendències, pàgina 28. La informació recull l'opinió de les principals formacions parlamentàries; la posició d'Izquierda Unida és negativa en relació al tractament de la religió.

La Vanguardia, dimarts 21 de maig de 2013, "Duran demana a Rajoy que retiri la llei Wert. El líder de CiU adverteix que la Lomce crearà confrontació política. Rigau revela que el 13 % dels centres usa el castellà com a vehicular". Portada.

La Vanguardia, dimarts 21 de maig de 2013, "Duran reclama a Rajoy que 'agafi el timó i desactivi la llei Wert'. Entre els titulars de la informació es troba: "La religió. Assignatura evangelitzadora". Secció Política, pàgines 11 i 12.

La Vanguardia, dimecres 17 de juliol de 2013, "El PP imposa la seva majoria absoluta i manté en solitari la llei Wert. El ministre acusa a l'oposició «d'ignorància palmària» pel seu refús a la reforma educativa". Secció Tendències, pàgina 28.

La Vanguardia, dimecres 25 de setembre de 2013, "Cap possibilitat d'acord entre el PP i l'oposició sobre la Lomce. PSOE, CiU, IU i PNB renoven el seu compromís de drogar la llei". Secció Tendències, pàgina 38.

El Periódico, dimecres 17 de juliol de 2013, "El rodet del PP refusa els 11 vetos a la 'llei Wert'. El ministre torna a rebel·lar a l'oposició al recriminar-li la seva «ignorància palmària». El PSOE dona per morta la LOMCE i demana que un nou Govern en pacti una altra". Secció Coses de la vida, pàgines 30 i 31.

El Periódico, dimecres 25 de setembre de 2013, “Controvertides reformes educatives. L’oposició afirma que derogarà la ‘llei Wert’ quan el PP perdi la majoria. PSOE, CIU, PNB i IU denunciïn l’atac a les competències de les autonomies. El PP sols acceptarà 9 esmenes sense calat d’altres grups i imposarà les 42 seves”. Secció Coses de la vida, pàgina 35.

bc) Oposició frontal de la Generalitat de Catalunya a l’aplicació de la Llei:

La Vanguardia, dilluns 20 de maig de 2013, “Euskadi es suma al rebuig frontal de la reforma educativa. Urkullo parla de ‘retrocés’ i Mas ‘d’espanyolitzar’ els alumnes. Aquesta setmana el ministre Wert tindrà que explicar la LOMCE al Congrés i al Senat”. Secció Tendències, pàgina 28. La informació recull l’opinió de les principals formacions parlamentàries; la posició d’Izquierda Unida és negativa en relació al tractament de la religió.

La Vanguardia, dimecres 29 de maig de 2013, “El front català contra la llei Wert es trasllada al Congrés. Tots els partits catalans llevat del PP i C’s donaran suport a les mateixes esmenes del text. La unitat se centra en defensar la immersió lingüística i les competències del Govern”. Portada i Secció Política, pàgina 11. Al final de la informació, es realitza un breu referència a la segregació per sexe i religió.

La Vanguardia, dimecres 30 d’octubre de 2013, “Wert només cedeix en la possibilitat d’endarrerir l’aplicació de la Lomce. Catalunya qualifica el gest d’insuficient i insisteix en la paralització de la llei. Les presses del PP amb la reforma”. Secció Tendències, pàgina 25.

La Vanguardia, divendres 29 de novembre de 2013, “El PP aprova la Lomce tot i el rebuig polític i social. Catalunya la recorrerà al Constitucional i n’endarrerirà l’aplicació. Cap llei educativa ha estat tan criticada com la de Wert, i ja en són set en la democràcia”. Secció Tendències, pàgina 34.

El Periódico, dimecres 29 de maig de 2013, “Mas forja una resposta unitària de mínims contra la ‘llei Wert’. El Govern, els partits i el Consell Escolar pacten esmenes per blindar la llengua i l’autogovern. La cita relega els afers més espinosos, com la Religió i els concerts, ares a un acord”. Secció Tema del dia, pàgines 4 a 7.

El Periódico, dimarts 29 d’octubre de 2013, “La proposta del Ministre Wert inicia la seva tramitació al Senat. El front anti-LOMCE intenta ‘in extremis’ congelar la llei. Les autonomies crítiques volen evitar l’aplicació de la

reforma el 2014. Argüeixen que desplegar-la és car i envaeix competències de les comunitats. Divisió al PP per l'assignatura de Religió al batxillerat". Secció Coses de la vida, pàgina 31.

El Periódico, divendres 29 de novembre de 2013, "L'educació a Espanya: la setena reforma de la democràcia. La 'llei Wert' neix en suspens pels recursos al TC i la insubmissió. El PP aprova la polèmica LOMCE sense sumar un sol vot de la resta dels partits. La Generalitat apel·la a l'Estatut i al calendari de la reforma per eludir la seva implantació". Secció Coses de la vida, pàgines 34 i 35. A la part inferior d'ambdues pàgines es citen dotze punts claus de la reforma; el cinquè és la religió.

bd) Defensa del model d'escola catalana:

La Vanguardia, divendres 24 de maig de 2013, "Les escoles cristianes catalanes diuen que la Lomce porta divisió". Secció Tendències, pàgina 28.

La Vanguardia, dimecres 29 de maig de 2013, "El front català contra la llei Wert es trasllada al Congrés. Tots els partits catalans llevat del PP i C's donaran suport a les mateixes esmenes del text. La unitat se centra en defensar la immersió lingüística i les competències del Govern". Portada i Secció Política, pàgina 11. Al final de la informació, es realitza un breu referència a la segregació per sexe i religió.

El Periódico, dimarts 28 de maig de 2013, "L'escola catalana adverteix que la LOMCE accentuarà el fracàs escolar. El Consell Escolar de Catalunya rebutja, una per una, les bases de la reforma de Wert en un informe. El text esgrimeix arguments pedagògics, de continguts, organitzatius i lingüístics contra la llei". Secció Coses de la vida, pàgines 30 i 31.

El Periódico, dimecres 29 de maig de 2013, "Cimera en defensa del sistema educatiu català". Portada.

El Periódico, dimecres 29 de maig de 2013, "Mas forja una resposta unitària de mínims contra la 'llei Wert'. El Govern, els partits i el Consell Escolar pacten esmenes per blindar la llengua i l'autogovern. La cita relega els afers més espinosos, com la Religió i els concerts, ares a un acord". Secció Tema del dia, pàgines 4 a 7.

be) Descontent general de la societat:

La Vanguardia, divendres 11 d'octubre de 2013, "Una nova reforma educativa sense consens. El PP vota en solitari la llei Wert, la setena de la democràcia. El Govern amenaça de dur la norma al Constitucional". Portada.

La Vanguardia, divendres 11 d'octubre de 2013, "Reforma sense diàleg. L'oposició es conjura per derogar la nova llei". Secció Tendències, pàgines 30 a 32. La informació s'encapçala amb el que diuen la llei i la comunitat educativa sobre vuit qüestions; la cinquena és la religió.

La Vanguardia, divendres 25 d'octubre de 2013, "Els estudiants prenen el carrer. Més manifestants que vaguistes en la mobilització contra la llei Wert". Portada, Comentari editorial, pàgina 20 i Secció Tendències, pàgines 26 i 27. En un informació tan extensa, no es realitza cap referència a l'ensenyament de la religió. Únicament la paraula religió apareix en dues pancartes dels manifestants, tant en la portada, com en la pàgina 27. En ambdues pancartes, que possiblement per la forma pugui ser la mateixa, hi posa: "Educació pública. LOMCE. Ciutadania. Religió".

La Vanguardia, divendres 29 de novembre de 2013, "El PP aprova la Lomce tot i el rebuig polític i social. Catalunya la recorrerà al Constitucional i n'endarrerirà l'aplicació. Cap llei educativa ha estat tan criticada com la de Wert, i ja en són set en la democràcia". Secció Tendències, pàgina 34.

El Periódico, divendres 11 d'octubre de 2013, "Penúltim tràmit de la reforma educativa. Venç però no convenç. La 'llei Wert' s'aprova només amb els vots del PP i no s'aplicarà en quatre autonomies. Els inspectors d'educació catalans plantegen la seva alternativa per millorar la qualitat". Portada, Secció Tema del dia, pàgines 2 a 4 i Comentari editorial, pàgina 6. A la pàgina 4, s'hi recull un "decàleg de sobresalts". El tercer punt del decàleg és: "la religió catòlica recupera pes".

El Periódico, divendres 25 d'octubre de 2013, "Pares i estudiants ocupen el carrer. L'oposició a la 'llei Wert' estén la protesta contra les retallades". Portada i Secció Coses de la vida, pàgines 30 a 33. En un informació tan extensa, no es realitza cap referència a l'ensenyament de la religió.

El Periódico, dimarts 29 d'octubre de 2013, "La proposta del Ministre Wert inicia la seva tramitació al Senat. El front anti-LOMCE intenta 'in extremis'

congelar la llei. Les autonomies crítiques volen evitar l'aplicació de la reforma el 2014. Argüeixen que desplegar-la és car i envaeix competències de les comunitats. Divisió al PP per l'assignatura de Religió al batxillerat". Secció Coses de la vida, pàgina 31.

El Periódico, divendres 29 de novembre de 2013, "L'educació a Espanya: la setena reforma de la democràcia. La 'llei Wert' neix en suspens pels recursos al TC i la insubmissió. El PP aprova la polèmica LOMCE sense sumar un sol vot de la resta dels partits. La Generalitat apel·la a l'Estatut i al calendari de la reforma per eludir la seva implantació". Secció Coses de la vida, pàgines 34 i 35. A la part inferior d'ambdues pàgines, es citen dotze punts claus de la reforma; el cinquè és la religió.

bf) Ubicació de l'ensenyament de la religió:

La Vanguardia, dissabte 18 de maig de 2013, "Wert imposa la seva llei. El Govern central restarà a Catalunya el cost de centres privats per escolaritzar en castellà. La religió en la LOMCE: la nota de l'assignatura comptarà per demanar beca o passar de curs". Secció Tendències, pàgines 28 a 30.

La Vanguardia, dilluns 20 de maig de 2013, "Euskadi es suma al rebuig frontal de la reforma educativa. Urkullo parla de 'retrocés' i Mas 'd'espanyolitzar' els alumnes. Aquesta setmana el ministre Wert tindrà que explicar la LOMCE al Congrés i al Senat". Secció Tendències, pàgina 28. La informació recull l'opinió de les principals formacions parlamentàries; la posició d'Izquierda Unida és negativa en relació al tractament de la religió.

La Vanguardia, dimarts 21 de maig de 2013, "Duran reclama a Rajoy que 'agafi el timó i desactivi la llei Wert". Entre els titulars de la informació es troba: "La religió. Assignatura evangelitzadora". Secció Política, pàgines 11 i 12.

La Vanguardia, diumenge 2 de juny de 2013, "Rajoy-Església, un concordat singular. L'assignatura de religió tapa flancs. Wert ha negociat la llei educativa amb tres representants de l'episcopat espanyol". Secció Política, pàgines 18 i 19.

La Vanguardia, dimecres 4 d'octubre de 2013, "El portaveu dels bisbes diu que podria succeir-lo una dona. Els estatuts permeten l'exercici femení del càrrec, que es renovarà al novembre. LOMCE: La CEE negocia un canvi". Secció Tendències, pàgina 29.

La Vanguardia, divendres 11 d'octubre de 2013, "Reforma sense diàleg. L'oposició es conjura per derogar la nova llei". Secció Tendències, pàgines 30 a 32. La informació s'encapçala amb el que diuen la llei i la comunitat educativa sobre vuit qüestions; la cinquena és la religió.

La Vanguardia, dimarts 29 d'octubre de 2013, "El PP vol l'assignatura de religió a batxillerat. Una esmena a la Lomce preveu que sigui d'oferta obligatòria. La llei Wert augmenta el pes del catolicisme a les aules, tal com reclamen els bisbes". Secció Tendències, pàgina 29.

La Vanguardia, divendres 1 de novembre de 2013, "Les primeres revàlides a l'ESO i el batxillerat no es faran fins al 2017. Una altra esmena del PP: la selectivitat actual es mantindrà tres anys més. Els populars fan marxa enrere i la religió no serà d'oferta obligatòria al batxillerat". Secció Tendències, pàgina 29.

El Periódico, dimarts 29 d'octubre de 2013, "La proposta del Ministre Wert inicia la seva tramitació al Senat. El front anti-LOMCE intenta 'in extremis' congelar la llei. Les autonomies crítiques volen evitar l'aplicació de la reforma el 2014. Argüeixen que desplegar-la és car i envaeix competències de les comunitats. Divisió al PP per l'assignatura de Religió al batxillerat". Secció Coses de la vida, pàgina 31.

El Periódico, dimecres 30 d'octubre de 2013, "La nova norma educativa. Wert accepta retardar fins al 2015 l'aplicació total de la LOMCE. Religió també a batxillerat. El PP esmenarà la llei al Senat per satisfer els bisbes". Secció Coses de la vida, pàgina 34.

El Periódico, divendres 1 de novembre de 2013, "Esmenes a la tramitació de la LOMCE en el Senat. Les revàlides d'ESO i batxillerat sols contaràn a partir del 2018. La 'llei Wert' regirà en primària i FP en el 2014 i en la resta de la secundària en el 2015. El PP vol conjugar així les pressions del Govern i les queixes de les autonomies. Batxillerat: sense religió, de moment". Secció Coses de la vida, pàgina 32.

El Periódico, divendres 29 de novembre de 2013, "L'educació a Espanya: la setena reforma de la democràcia. La 'llei Wert' neix en suspens pels recursos al TC i la insubmissió. El PP aprova la polèmica LOMCE sense sumar un sol vot de la resta dels partits. La Generalitat apel·la a l'Estatut i al calendari de la reforma per eludir la seva implantació". Secció Coses de

la vida, pàgines 34 i 35. A la part inferior d'ambdues pàgines es citen dotze punts claus de la reforma; el cinquè és la religió.

bg) Manca de rigor tècnic en la tramitació de la reforma educativa:

La Vanguardia, dimecres 30 d'octubre de 2013, "Wert només cedeix en la possibilitat d'endarrerir l'aplicació de la Lomce. Catalunya qualifica el gest d'insuficient i insisteix en la paralització de la llei. Les presses del PP amb la reforma. Secció Tendències, pàgina 25.

La Vanguardia, divendres 1 de novembre de 2013, "Les primeres revàlides a l'ESO i el batxillerat no es faran fins al 2017. Una altra esmena del PP: la selectivitat actual es mantindrà tres anys més. Els populars fan marxa enrere i la religió no serà d'oferta obligatòria al batxillerat". Secció Tendències, pàgina 29.

La Vanguardia, dimecres 20 de novembre de 2013, "Les assignatures marginades de la llei Wert. La Lomce degrada la filosofia, l'ètica, les matemàtiques i la tecnologia a l'ESO i batxillerat. Educació intenta ara que les matemàtiques siguin obligatòries. El Senat dona llum verda a la Lomce avui; després la llei tornarà al Congrés". Secció Tendències, pàgines 26 i 27.

El Periódico, dimecres 30 d'octubre de 2013, "La nova norma educativa. Wert accepta retardar fins al 2015 l'aplicació total de la LOMCE. Religió també a batxillerat. El PP esmenarà la llei al Senat per satisfer els bisbes". Secció Coses de la vida, pàgina 34.

El Periódico, divendres 1 de novembre de 2013, "Esmenes a la tramitació de la LOMCE en el Senat. Les revàlides d'ESO i batxillerat sols contaràn a partir del 2018. La 'lleí Wert' regirà en primària i FP en el 2014 i en la resta de la secundària en el 2015. El PP vol conjugar així les presses del Govern i les queixes de les autonomies. Batxillerat: sense religió, de moment". Secció Coses de la vida, pàgina 32.

c) La preparació del desenvolupament de la LOMCE continua mostrant els diferents plantejaments exposats en la tramitació parlamentària:

La Vanguardia, diumenge 12 de gener de 2014, Entrevista a José María Gil Tamayo, Secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola. Secció Política, pàgines 18 i 19. Entre els titulars de

l'entrevista, destaca: "Estem satisfets amb la Lomce sobre la classe de religió, però queden flacs".

La Vanguardia, dimecres 15 de gener de 2014, "Quatre-cents intel·lectuals es mobilitzen en defensa de la filosofia a l'escola. Reivindiquen una major presència de les humanitats en totes les etapes" Secció Tendències, pàgina 25. L'article expressa la manca de sentit, en la divisió de l'alumnat, entre religió i ètica.

La Vanguardia, diumenge 2 de febrer de 2014, "Penso, doncs existeixo" Secció Opinió - Temes de debat, pàgina 34. Article d'opinió de Victoria Camps. L'article tracta de l'alternativa entre religió i ètica, així com de la possibilitat de que tot l'alumnat tingui accés, tant a una ètica de mínims, com a una cultura religiosa.

La Vanguardia, diumenge 15 de juny de 2014, "Ensenyament dona instruccions a les escoles per a sortejar la Lomce. La conselleria aprofita les resquícies legals per intentar diluir la nova norma". Tendències, pàgina 45. L'article tracta de set punts, el quart tracta sobre religió i ciutadania.

La Vanguardia, dijous 26 de juny de 2014, "Els alumnes catalans faran història de les religions. Serà en l'assignatura alternativa a religió que ha dissenyat Rigau". Tendències, pàgina 29.

La Vanguardia, dimarts 1 de juliol de 2014, "Rigau s'enfronta a Wert pel finançament de la reforma educativa. Religió: Catalunya sí impartirà la nova assignatura de religió i la seva alternativa". Secció Tendències, pàgina 30.

La Vanguardia, dijous 4 de setembre de 2014, "L'assignatura alternativa a religió a primària serà similar a Ciutadania". Secció Tendències, pàgina 33.

La Vanguardia, diumenge 7 de setembre de 2014, "L'efecte de la llei Wert és moderat aquest curs; els grans canvis es notaran a partir de l'any que ve. Lomce de baix impacte". Secció Tendències, pàgina 38. La notícia té sis apartats. El títol del segon és: "Religió. Avaluable i amb una nova assignatura alternativa".

La Vanguardia, dimarts 30 de desembre de 2014, "Els pares podran accedir als exàmens que facin els seus fills. El nou currículum d'ESO de Wert també potencia 'l'esperit empresarial'. Catalunya, Andalusia, Canàries i Astúries

exigeixen que Educació retardi el desenvolupament de la Lomce. Què canvia en l'ESO i el batxillerat?”. Secció Tendències, pàgina 28.

El Periódico, diumenge 5 de gener de 2014, “El Govern posa en risc el vot centrista amb el seu gir conservador”. Secció Tema del diumenge, pàgines 2 i 3. La capçalera de la pàgina 3 es titula: “Un viratge en tres normes”. La tercera és: “La llei d'educació retorna el protagonisme a la religió i avantatges als centres que separen per sexes”.

El Periódico, dimecres 15 de gener de 2014, “Reivindicació davant la reforma educativa: 400 intel·lectuals reclamen més humanitats a les escoles”. Secció Coses de la vida, pàgina 31. L'article es refereix a les assignatures de religió i valors ètics.

El Periódico, dimecres 28 de maig de 2014, “Les famílies impulsen una xarxa d'escoles rebels amb la LOMCE”. Secció Coses de la vida, pàgines 32 i 33. L'article recull cinc raons dels insubmisos. La quarta és: “La religió compta igual que les mates”.

El Periódico, divendres 20 de juny de 2014, “Rigau dona pautes a les escoles per burlar la 'llei Wert' sense vulnerar-la”. Secció Coses de la vida, pàgina 30.

El Periódico, dilluns 1 de setembre de 2014, “Retorn a les aules. Benvinguts a la LOMCE. Les escoles catalanes comencen en 15 dies la implantació d'una 'llei Wert' diluïda”. Secció Tema del dia, pàgines 2, 3 i 4.

El Periódico, divendres 5 de setembre de 2014, “La cultura humanística serà matèria alternativa a la religió. Nova assignatura. La Generalitat aprofita la LOMCE per reforçar els coneixements ètics”. Portada i Secció Coses de la vida, pàgines 28 i 29.

El Periódico, diumenge 14 de setembre de 2014, “Nou període acadèmic a Catalunya. Tornada a l'escola agitada. El curs comença demà carregat d'incògnites i malestar entre docents i famílies”. Secció Coses de la vida, pàgina 33. Entre els apartats de la informació, es troba: “El temari de primària. Humanitats com alternativa a Religió”.

1.2.- Les temàtiques reiterades

Algunes de les informacions relacionades en aquest epígraf ho han estat ja en l'epígraf anterior. Aquestes possibles duplicitats responen a la voluntat de donar una visió de conjunt sobre determinats aspectes.

A) El tractament de la religió catòlica

a) L'ensenyament de la religió catòlica sempre ha estat notícia. Fora dels períodes cronològics anteriorment analitzats, les qüestions que es plantegen continuen sent les mateixes. Les declaracions relatives a la necessitat de canviar la normativa per tal de potenciar l'assignatura o establir una determinada configuració de la mateixa o millorar el seu estatus o recordar la seva existència constitueixen les qüestions més nombroses i reiterades. En ambdós diaris hi troben diferents informacions en aquests sentits:

La Vanguardia, diumenge 15 de març de 1987, "El incumplimiento de la legislación educativa preocupa a la Generalitat y al arzobispado. El 70 por ciento de centros de EGB del cinturón de Barcelona no ofrece la opción entre religión y ética". Secció Catalunya, pàgina 33.

La Vanguardia, divendres 20 de novembre de 1987, "El Episcopado critica el proyecto de reforma de la enseñanza no universitaria del ministro de Educación". Secció Espanya, pàgina 18.

La Vanguardia, dimarts 29 de desembre de 1987, "Los obispos solicitarán que la enseñanza de la religión tenga mayor reconocimiento académico". Secció Espanya, pàgina 12.

La Vanguardia, diumenge 8 de gener de 1989, "Margarita Sintés dirige la sección de enseñanza básica en el arzobispado de Barcelona. En Cataluña son muy pocas las escuelas de EGB en que se imparten clases de formación religiosa". Secció Religió, pàgina 36.

La Vanguardia, divendres 14 d'abril de 1989, "Ofensiva de los obispos para evitar que la clase de religión se imparta en 'horas de recreo'". Secció Societat, pàgina 21.

La Vanguardia, dijous 14 de desembre de 1989, "El derecho a la formación religiosa divide a la comunidad escolar". Secció Societat, pàgina 23.

La Vanguardia, dijous 28 de desembre de 1989, "Los obispos acusan al Gobierno de limitar la libertad religiosa. Las relaciones entre el

Episcopado y el Gobierno español parecen entrar en dificultades, a juzgar por las críticas, de especial dureza, vertidas por el portavoz de los obispos a la situación educativa". Secció Societat, pàgina 26.

La Vanguardia, dilluns 11 d'abril de 1994, "El laicismo en el debate escolar". Secció Opinió, pàgina 24. Article d'opinió d'Alfons Balcells Gorina.

La Vanguardia, dimecres 27 de juliol de 1994, "Sigue la polémica sobre la Religión como asignatura. La Ceapa y la Concapa se oponen a un proyecto de real decreto donde la asignatura de Religión queda, a su juicio, sin una alternativa clara". Secció Societat, pàgina 20.

La Vanguardia, dissabte 17 de desembre de 1994, "Los obispos rechazan el rango académico que el Gobierno concede a la religión. La nota de los obispos dice que se llevarán a cabo las acciones posibles para que la religión esté presente en la enseñanza como elemento esencial". Secció Societat, pàgina 34.

La Vanguardia, divendres 30 de desembre de 1994, "Monseñor Yanes lamenta el 'grave daño' que la situación política causa a la sociedad". Secció Societat, pàgina 19. Aquest article conté un epígraf amb el títol: "La 'oportunidad perdida' de la asignatura de religión".

La Vanguardia, dimarts 3 de gener de 1995, "La mitad de los padres catalanes piden religión para sus hijos en primaria. El plan de estudios de la Generalitat para los cursos de la reforma ha soslayado la polémica que opone a los obispos con el ministerio". Secció Societat, pàgina 19.

La Vanguardia, dilluns 27 de febrer de 1995, "Obispos catalanes piden que se abandonen los prejuicios sobre las clases de religión". Secció Societat, pàgina 21.

La Vanguardia, dilluns 27 de maig de 1996, "Un 75 % de alumnos pide religión en centros privados y sólo un tercio en centros públicos. Los estudiantes elegirán entre cuatro religiones. El porcentaje de alumnos que se apunta de manera voluntaria a la asignatura de Religión Católica en las escuelas catalanas ha aumentado ligeramente en los tres últimos años". Secció Societat, pàgina 23.

La Vanguardia, dimecres 5 de juny de 1996, "Elías Yanes salió ayer de la Moncloa vislumbrando una salida satisfactoria al pleito de la asignatura de la Religión y Moral Católicas. Yanes dice que Aznar es más receptivo a

las reivindicaciones de la Iglesia que González”. Secció Política, pàgina 16.

La Vanguardia, dissabte 8 de juny de 1996, “Pujals firma in extremis un acuerdo con la Iglesia catalana para potenciar la religión. El pacto garantiza la oferta religiosa, establece créditos optativos relacionados con la religión y asegura el desdoblamiento de las clases de Religión de más de 20 alumnos”. Secció Societat, pàgina 27.

La Vanguardia, divendres 14 de juny de 1996, “La asignatura de Religión volverá a tener valor académico, según el secretario general de Educación. El Ministerio de Educación considera que esta decisión responde a una demanda social porque las familias piden cada curso la asignatura de Religión para sus hijos de forma mayoritaria en los colegios”. Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, dissabte 15 de juny de 1996, “La devolución del valor académico a la clase de Religión despierta las primeras polémicas”. Secció Societat, pàgina 26.

La Vanguardia, diumenge 16 de juny de 1996, “Educación precisa que aún no está decidido el valor académico de la clase de Religión. La confederación de padres de alumnos pide que el Constitucional se pronuncie sobre la posibilidad de que la materia vuelva a ser obligatoria”. Secció Societat, pàgina 44.

La Vanguardia, dilluns 17 de juny de 1996, “Chaves critica el rango académico de la religión”. Secció Societat - Breus, pàgina 33.

La Vanguardia, dimecres 19 de juny de 1996, “Religión escolar”. Secció Opinió, pàgina 23. Article d’opinió de Baltasar Porcel.

La Vanguardia, dimecres 19 de juny de 1996, “Esperanza Aguirre propone una materia laica alternativa a la Religión”. Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, diumenge 30 de març de 1997, “Entrevista a Salvador Pié, coordinador de enseñanza religiosa en Cataluña. ‘Los padres han de pedir la clase de Religión’”. Secció Religió, pàgina 28.

La Vanguardia, dimarts 4 de novembre de 1997, “La asociación de padres católicos apoya a Aguirre”. Secció Societat - Breus, pàgina 31

La Vanguardia, dilluns 2 de març de 1998, “Aznar incumple las promesas que hizo su Gobierno al episcopado y éste lo lamenta. Cuando se cumple el

ecuador de la legislatura, los obispos ven cómo la asignatura de Religión y Moral Católicas sigue sin tener el rango de las Matemáticas y cómo las negociaciones con el Ejecutivo están bloqueadas. Los obispos lamentan que Aznar incumpla las promesas que les hizo. El episcopado recuerda que la Religión sigue sin tener rango de asignatura fundamental". Secció Política, pàgina 11.

La Vanguardia, diumenge 26 d'abril de 1998, "El secretario de los obispos pide que se regule satisfactoriamente la asignatura de religión". Secció Societat, pàgina 51.

La Vanguardia, diumenge 14 de juny de 1998, "Los obispos piden al Gobierno que apruebe el nuevo decreto sobre religión antes de que empiece el nuevo curso". Secció Societat, pàgina 42, part inferior.

La Vanguardia, diumenge 30 d'agost de 1998, "Cruzado ya el ecuador de la legislatura, no hay síntomas de que el presidente Aznar vaya a contentar a los obispos y confiera más rango a la asignatura de Religión. El episcopado cree que el Gobierno está incumpliendo su palabra por motivos electorales. Los obispos creen que Aznar desatiende la asignatura de Religión para no perder votos. El episcopado lamenta que el Gobierno actúe por interés político y desoiga al Papa". Secció Política, pàgina 18.

La Vanguardia, dilluns 1 de març de 1999, "Las diócesis catalanas envían información a los centros donde recomiendan a los padres que, aunque no sean católicos, hagan estudiar religión a sus hijos". Secció Societat, pàgina 25, part inferior dreta.

La Vanguardia, dimecres 3 de març de 1999, "Rouco quiere resolver la situación de la asignatura de Religión en un corto plazo". Secció Societat, pàgina 28.

La Vanguardia, dissabte 13 de març de 1999, "El Gobierno buscará el consenso para que la alternativa a la Religión sea la Ética". Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, dissabte 17 d'abril de 1999, "La Generalitat elabora un decreto que fija la ética como alternativa a la religión". Secció Societat, pàgina 39.

La Vanguardia, diumenge 18 d'abril de 1999, "Entrevista a Jorge Fernández Díaz, secretario de Estado de Educación, Universidades, Investigación y

Desarrollo. 'La Ética, como su alternativa la Religión, deben ser una materia fundamental y evaluable'". Secció Societat, pàgina 42.

La Vanguardia, divendres 3 de març de 2000, "Campaña para promover clases de Religión". Secció Societat, pàgina 34.

La Vanguardia, diumenge 30 d'abril de 2000, "Debate sobre la enseñanza de valores en las escuelas. Religión, ética o parchís. España sigue sin resolver el futuro de su asignatura de la discordia". Revista, pàgines 2 a 4.

La Vanguardia, dissabte 17 de juny de 2000, "Los obispos critican al Gobierno por aplazar un año más la obligatoriedad de la Religión. El secretario de la Conferencia Episcopal, Juan José Asenjo, afirma que el deterioro de la enseñanza religiosa en las escuelas es 'muy profundo' y exige una rápida solución a la ministra de Educación, Pilar del Castillo". Secció Societat, pàgines 32 i 33.

La Vanguardia, dissabte 21 d'octubre de 2000, "El acuerdo entre Iglesia y Estado suspende Religión. Los obispos reclaman que se regule la asignatura en el aniversario del pacto. La enseñanza religiosa en centros públicos es el principal aspecto pendiente de aplicación de los acuerdos entre España y la Santa Sede, analizados en un simposio de la Conferencia Episcopal veinte años después de su entrada en vigor". Secció Societat, pàgina 33.

La Vanguardia, dimarts 24 de novembre de 2009, "Rouco reabre el debate de la Religión en la escuela. Se incumplen los acuerdos con la Santa Sede, según el presidente de la Conferencia Episcopal". Secció Política, pàgina 15.

La Vanguardia, diumenge 7 de febrer de 2010, "Campaña del Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament para el periodo de preinscripción del curso 2010-11. Clase de religión en escuelas laicas". Secció Religió, pàgina 38.

La Vanguardia, diumenge 7 de febrer de 2010, "La clase de religión". Secció Religió, pàgina 39. "Palabra y vida", carta dominical de l'arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.

La Vanguardia, dimarts 16 de març de 2010, "Los obispos piden a Gabilondo que se renegocie la asignatura de religión". Secció Tendències, pàgina 27.

- La Vanguardia*, diumenge 6 de febrer de 2011, “El Secretariat Interdiocesà per a l'Ensenyament de la Religió prepara la preinscripció del pròxim curso. Religión en la escuela. Cuestión intercultural: Razones laicas para la enseñanza de la religión”. Secció Religió, pàgina 48.
- La Vanguardia*, dilluns 4 de març de 2013, “Fernández Díaz: ‘El matrimoni gai no garanteix l'espècie’. Defensa que l'assignatura de religió tingui més rang”. Secció Tendències, pàgina 30.
- La Vanguardia*, divendres 5 d'abril de 2013, “Els bisbes llencen una campanya per promoure l'assignatura de religió”. Secció Tendències, pàgina 30.
- El Periódico*, divendres 20 de novembre de 1987, “Los obispos preocupados por la religión en EGB”. Secció Les coses de la vida, pàgina 20.
- El Periódico*, dimarts 29 de desembre de 1987, “El cardenal Suquía pide clases de ética y moral para toda la enseñanza”. Secció Les coses de la vida, pàgina 21.
- El Periódico*, divendres 15 de gener de 1988, “Elías Yanes cuestiona la reforma de la enseñanza”. Secció Les coses de la vida, pàgina 16.
- El Periódico*, divendres 14 d'abril de 1989, “La reforma educativa preocupa a los obispos”. Secció Les coses de la vida, pàgina 30.
- El Periódico*, dissabte 20 de febrer de 1993, “Yanes: ‘El Gobierno también dificultó el diálogo’. El presidente de la Conferencia Episcopal espera acabar con la falta de acuerdo de los últimos años. ‘Un Estado que pretenda acaparar el poder educativo, político y económico es un riesgo para la democracia’. La asignatura de religión”. Secció Les coses de la vida, pàgina 26.
- El Periódico*, dissabte 26 de febrer de 1994, “Las notas de Religión contarán en el expediente académico. El Tribunal Supremo anula las medidas que tomó el Ministerio tras la LOGSE. La alternativa seguirá siendo la Ética, y no las horas de estudio asistido”. Secció Les coses de la vida, pàgina 26.
- El Periódico*, dissabte 17 de desembre de 1994, “El decreto sobre la asignatura de Religión irrita a los obispos. Las notas no contarán para las becas ni para el acceso a la universidad. El Episcopado cree que se incumplen los acuerdos con la Santa Sede. Asociaciones de padres piden que las clases estén fuera del horario lectivo”. Secció Tema del dia, pàgina 3.

El Periódico, dissabte 17 de desembre de 1994, "Apunte. Dios y el César". Secció Tema del dia, pàgina 3, requadre part inferior dreta. Article d'opinió de Fabricio Caivano.

El Periódico, dissabte 17 de desembre de 1994, "El sistema catalán satisface a la Iglesia. El conseller Laporte ya decidió en 1992 que la Religión católica sería materia evaluable. La alternativa es la cultura religiosa en la primaria y materias optativas en la secundaria obligatoria. Una polémica que cumple 11 años de vaivenes. Un conflicto al revés.". Secció Tema del dia, pàgina 4.

El Periódico, dimecres 5 de juny de 1996, "Yanes encuentra más receptividad en Aznar que en los socialistas. El Episcopado espera un acuerdo en breve sobre la clase de religión. La Iglesia quiere mayor facilidad para la elección de escuela privada". Secció Les coses de la vida, pàgina 24.

El Periódico, dissabte 8 de juny de 1996, "Ensenyament e Iglesia pactan la libre elección de la clase de religión. El acuerdo garantiza que la asignatura pueda elegirse libremente y ofrece más seguridad a los profesores". Portada i secció Les coses de la vida, pàgina 19.

El Periódico, dissabte 15 de juny de 1996, "El PP devuelve el rango académico a la clase de religión. La medida contenta a los obispos e irrita a asociaciones y sindicatos laicos". Secció Les coses de la vida, pàgina 19.

El Periódico, dissabte 15 de juny de 1996, "Asignatura de religión. ¿Apoya la iniciativa del Gobierno de devolver el rango académico y curricular a la asignatura de Religión?". Suplement *El día por delante*. Secció Sondeig telefònic, pàgina 2.

El Periódico, diumenge 16 de juny de 1996, "La Respuesta de Ayer. La iniciativa del Gobierno de devolver el rango académico y curricular a la asignatura de Religión divide casi por dos a los lectores de este diario. Sin embargo, ganan por escaso margen quienes no apoyan la decisión. Sí 47%. NO 53%". Suplement *El día por delante*. Secció Sondeig telefònic, pàgina 2.

El Periódico, dimarts 4 de novembre de 1997, "La Concapa apoya la contrarreforma de las Humanidades". Secció Les coses de la vida, pàgina 24.

El Periódico, dissabte 13 de març de 1999, “Los obispos dicen desconocer el pacto sobre la Religión. El Episcopado aplaude que el PP potencie la asignatura y recupere la de Ética”. Secció Coses de la vida, pàgina 24.

El Periódico, dijous 6 de desembre de 2012, “Entrevista amb la Consellera d’Ensenyament. Rigau: ‘El pla del ministre surt del laboratori ideològic del PP’”. Portada, secció Coses de la vida, pàgines 26 a 28. L’entrevista es troba a la pàgina 27. La pàgina 26 s’encapçala amb el següent titular: “El que amaga la llengua”. Entre els epígrafs d’aquesta pàgina, trobem el següent: “Els bisbes catòlics guanyen dues batalles”.

El Periódico, dimarts 11 de desembre de 2012, “Els triomfs de la jerarquia catòlica. La Conferència Episcopal no ha necessitat donar suport a un partit concret perquè guanya amb tots”. Secció Opinió, pàgina 8. Article d’opinió de Juan José Tamayo.

El Periódico, dijous 13 de desembre de 2012, “Rebel·lió pel català. Rigau negociarà demà amb el Ministeri. Els partits, excepte el PP i Ciutadans, exigeixen a Wert que canviï la llei o no l’acataran. La cimera refusa una declaració per una escola ‘pública i laica’ presentada per ICV”. Portada i secció Tema del dia, pàgines 2 a 7. Entre els epígrafs de la pàgina 3, es troba el següent: “Altres polèmiques”. En aquest es recullen quatre punts. El tercer és el següent: “Els bisbes aconseguen una doble victòria”.

El Periódico, dijous 13 de desembre de 2012, “Animus iocandi”. Secció Opinió, pàgina 8, part inferior. L’acudit de Ferreres es troba protagonitzat pel Ministre Wert i el Cardenal Rouco Varela.

El Periódico, diumenge 6 de gener de 2013, “La religió i la política. Nova aliança Església - PP. El Govern està disposat a satisfer als bisbes sense que aquests hagin d’aixecar la veu”. Secció Opinió, pàgina 10. Article d’opinió de Juan José Tamayo.

b) Les qüestions relatives a l’alumnat que cursa religió o a la religiositat de la joventut en general:

La Vanguardia, divendres 20 de novembre de 1981, “Este año son más los alumnos que solicitan clase de religión”. Secció Religió, pàgina 42.

La Vanguardia, diumenge 6 de juny de 1982, “Se mantiene una alta demanda de la clase de religión en toda España. Los porcentajes más bajos en Madrid y Barcelona”. Secció Religió, pàgina 29.

- La Vanguardia*, divendres 3 de desembre de 1982, "En muchos colegios no se imparte religión". Secció Religió, pàgina 23.
- La Vanguardia*, dimecres 31 de gener de 1990, "Los estudiantes prefieren la clase de religión a la de ética. El 92% de los alumnos de escuelas públicas y privadas escogen la asignatura de religión, por sólo un 6 % que eligen ética". Secció Societat, pàgina 23
- La Vanguardia*, diumenge 26 d'octubre de 1997, "Descenso de los alumnos de Religión en Cataluña". Secció Societat - Breus, pàgina 41.
- La Vanguardia*, dimecres 8 de novembre de 2000, "La Religión desaparece de los institutos. Los profesores denuncian que sólo el 5% de los alumnos recibe clases en ESO. La Generalitat reconoce que cuando la opción estaba entre la religión católica o la ética, el número de peticiones de la primera alternativa era tres veces superior". Secció Societat, pàgina 33.
- La Vanguardia*, dissabte 24 de març de 2001, "Menos adolescentes optan por Religión en la escuela pública. Los alumnos de 12 a 14 años pierden interés en la clase de Religión al poder elegir, según un informe de la Conferencia Episcopal". Secció Societat, pàgina 36.
- La Vanguardia*, dijous 29 de març de 2001, "Aulas poco devotas. Sólo el 9% de los alumnos de los institutos de la diócesis de Girona cursa Religión". Suplement Viure a Girona, pàgina 1.
- La Vanguardia*, diumenge 10 de juny de 2001, "Sólo uno de cada diez alumnos de la ESO en la pública elige la asignatura de Religión. Un total de 167.721 alumnos catalanes de secundaria (de un total de 266.467) no estudia Religión, según datos de la Generalitat". Secció Societat, pàgina 40.
- La Vanguardia*, diumenge 26 d'agost de 2007, "La educación cristiana de los hijos. También hoy hay muchos niños que se abren a una visión del mundo privada de referencias religiosas". Secció Religió, pàgina 33. "Palabra y vida", carta dominical de l'arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.
- La Vanguardia*, dimarts 8 de gener de 2008, "Una nueva realidad escolar. Los inmigrantes salvan las clases de religión. Una encuesta a los profesores de religión muestra el interés de los alumnos latinoamericanos". Secció Tendències, pàgina 26.

La Vanguardia, dimarts 8 de gener de 2008, “Los contenidos de la religión los fija la Conferencia Episcopal pero los profesores los adaptan y reducen su contenido teológico. ¿Quién es Sant Joan? En el curso escolar 2006-2007, un total de 287.000 alumnos cursaron religión católica en Catalunya. La presencia masiva de inmigrantes obliga a una revisión de los contenidos del currículum“. Secció Tendències, pàgina 27, part superior.

La Vanguardia, divendres 29 d'abril de 2011, “Sólo un 10% de los jóvenes de 15 a 29 años dice que es católico practicante; crece la proporción de jóvenes que muestran indiferencia hacia la religión. De no practicante a ateo. Los jóvenes de Catalunya, Madrid y Euskadi, los más alejados de las creencias religiosas“. Secció Tendències, pàgina 28.

La Vanguardia, divendres 7 de març de 2014, “La religió atreu cada vegada a menys estudiants” Secció Tendències, pàgina 30.

El Periódico, dilluns 27 de gener de 2014, “Els vots de Santa Teresa. L'estadística dels alumnes que cursen religió es reveladora sobre l'Espanya actual”. Secció Opinió, pàgina 8. Article d'opinió de Jordi Puntí, la banya del croissant.

c) L'opinió dels bisbes:

La Vanguardia, diumenge 8 de març de 1987, “Glosa dominical. Educar en la fe”. Secció Religió, pàgina 46. Glosa dominical del Cardenal arquebisbe de Barcelona.

La Vanguardia, diumenge 29 de març de 1987, “Glosa dominical. La clase de religión”. Secció Religió, pàgina 47. Glosa dominical del Cardenal arquebisbe de Barcelona.

La Vanguardia, dijous 27 de maig de 1993, “Democracia y laicidad del Estado”. Secció Opinió, pàgina 21. Article d'opinió del Cardenal Narcís Jubany, en aquell moment ja arquebisbe emèrit de Barcelona.

La Vanguardia, diumenge 30 de juliol de 2000, “Entrevista a monseñor Joan-Enric Vives, secretario de los obispos catalanes ‘Esperamos que la Generalitat resuelva el problema de la enseñanza de la religión’”. Secció Religió, pàgina 37.

La Vanguardia, diumenge 25 de maig de 2008, “Doce obispos se confiesan sobre su relación con el gobierno y las cuestiones pendientes desde la

transición. ‘No nos fiábamos los unos de los otros’’. Secció Religió, pàgina 46.

La Vanguardia, diumenge 19 de febrer de 2012, “La clase de religión enriquece a los hijos. Los padres pueden ejercer el derecho de pedir la clase de religión para sus hijos”. Secció Religió, pàgina 51. “Palabra y vida”, carta dominical de l’arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.

El Periódico, dissabte 30 de desembre de 2006, “La secularización de la sociedad. Dios y la Navidad. Esta fiesta llega tras un año en el que se ha querido apartar la religión de toda manifestación pública”. Secció Opinió, pàgina 6. Article d’opinió de Mons. Jaume Pujol, Arquebisbe de Tarragona.

d) Les qüestions relatives a la presència d’aspectes relatius a l’ensenyament escolar de la religió en les relacions entre l’Estat espanyol i la Santa Seu:

La Vanguardia, dimecres 28 de gener de 1987, “El Vaticano alarmado por la ausencia de clases de religión en Catalunya”. Secció Societat, pàgina 25.

La Vanguardia, dijous 1 d’octubre de 1987, “La Santa Sede afirma que la no obligatoriedad de las clases viola el concordato firmado en 1984. La Iglesia y el Gobierno italiano enfrentados por la enseñanza de la religión católica en las escuelas”. Secció Internacional, pàgina 7.

La Vanguardia, dilluns 3 de març de 1997, “Juan Pablo II pedirá a Aznar que cumpla los acuerdos firmados con la Santa Sede. El Papa solicitará que la asignatura de Religión tenga rango de materia fundamental”. Secció Política, pàgina 14.

La Vanguardia, divendres 21 de març de 1997, “José María Aznar concretó ayer la primera visita oficial de un presidente del Gobierno al Vaticano. El Gobierno señaló que con este encuentro se abre una nueva fase en las relaciones con la Iglesia. El Papa recuerda a Aznar que debe cumplir los pactos con el Vaticano. El presidente reconoce que está obligado a desarrollar los acuerdos”. Secció Política, pàgina 15.

La Vanguardia, dimecres 3 de novembre de 2010, “El viaje del Papa a Santiago de Compostela y Barcelona. La religión en España. La identidad religiosa se difumina lentamente en la sociedad española, aunque menos en Galicia y más en Catalunya”. Secció Política, pàgina 16.

La Vanguardia, dimarts 16 d'abril de 2013, "El Papa i Rajoy afavoreixen més diàleg a Espanya. Primera entrevista de Francesc amb un líder europeu. Rouco renya el Govern espanyol just a l'hora de l'audiència a Roma". Secció Política, pàgines 16 i 17.

La Vanguardia, dimecres 17 d'abril de 2013, "El PSOE exigirà trencar els acords amb la Santa Seu. Els socialistes insten al PP a no endurir la llei de l'avortament". Secció Política, pàgina 17. La informació, també, es refereix a l'ensenyament de la religió a les escoles.

La Vanguardia, dimarts 3 de desembre de 2013, "El PSOE porta al Vaticà la seva idea de trencar els pactes". Secció Política, pàgina 14.

El Periódico, divendres 21 de març de 1997, "La cordialidad preside la visita del Presidente al Papa". Secció Política, pàgina 15.

El Periódico, dimarts 16 d'abril de 2013, "Francesc rep a Rajoy i Rouco pressiona". Comentari editorial, pàgina 8.

El Periódico, dimarts 16 d'abril de 2013, "El Papa demana a Rajoy diàleg per a superar les crisis d'Espanya. Rouco renya al PP per no derogar ja la llei de l'avortament. El president de l'episcopat també urgeix a suprimir la llei del matrimoni gai". Secció Política, pàgines 18 i 19. La informació, també, es refereix a la classe de religió.

El Periódico, dimarts 3 de desembre de 2013, "L'estratègia d'Alfredo Pérez Rubalcaba. El PSOE insta a Rajoy a trencar amb l'Església. Els socialistes plantejaran en el Congrés la denúncia del Concordat". Secció Política, pàgina 21.

e) Els litigis judicials per la impugnació d'algun precepte d'una normativa concreta:

La Vanguardia, diumenge 16 de febrer de 1997, "El Tribunal Supremo rechaza que la clase alternativa a la de Religión tenga contenido moral. Los obispos acatan la sentencia del Tribunal Supremo, pero recuerdan que no deja zanjados todos los recursos presentados desde 18 diócesis". Secció Societat, pàgina 35.

La Vanguardia, dilluns 17 de febrer de 1997, "El fallo del Supremo sobre la clase de Religión turba el acercamiento de Aznar al Vaticano. El Gobierno, sorprendido por la sentencia que confirma la política del PSOE, cuando estaba pactando con la Iglesia un nuevo enfoque al problema.

Aznar tenia previst informar al Papa el passat dia 6 sobre lo que seria una nova politica del Govern espanyol sobre la ensenya religiosa". Secció Societat, pàgina 24.

B) El tractament de les diferents religions

a) La religió que adquireix un major protagonisme informatiu és la islàmica, i per qüestions més relatives amb la simbologia i relacionades amb la igualtat de gènere. Ambdós diaris tracten aquest aspecte de la simbologia del vel de manera molt ampla:

La Vanguardia, dissabte 29 de novembre de 1997, "Las niñas musulmanas de Girona regresarán a la escuela la próxima semana". Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, dimarts 16 de desembre de 1997, "Las tres niñas marroquíes que no cursaban gimnasia y música en Girona vuelven al colegio". Secció Societat, pàgina 25.

La Vanguardia, diumenge 17 de febrer de 2002, "La adolescente marroquí podrá ir a clase con velo porque la ley no lo prohíbe. Arrecia la polémica sobre el uso de velo en la escuela. El ministro de Trabajo dijo ayer que es tan intolerable como la ablación". Secció Societat, pàgina 41.

La Vanguardia, dimecres 3 d'octubre de 2007, "Educació dice que no se puede discriminar por la religión. Velo. El debate llega a la escuela". Secció Tendències, pàgina 31.

La Vanguardia, dijous 4 d'octubre de 2007, "La mayor parte de la comunidad educativa, contraria a que se legisle sobre el uso del velo. El 'hiyab' de Shaima desvela un debate soterrado". Secció Tendències, pàgina 32.

La Vanguardia, divendres 2 de juliol de 2010, "El Parlament rechaza la prohibición del burka en una anómala votación. El tripartito fuerza repetir una votación al perderla y la oposición se planta". Secció Tendències, pàgina 33.

El Periódico, dissabte 29 de novembre de 1997, "Las magrebíes de Girona volverán a clase". Secció Les coses de la vida, pàgina 25.

El Periódico, dimarts 16 de desembre de 1997, "Las niñas marroquíes regresan a la escuela en Girona". Secció Les coses de la vida, pàgina 27.

- El Periódico*, diumenge 17 de febrer de 2002, “La niña del pañuelo volverá a clase el lunes. La Comunidad de Madrid ordena la inmediata escolarización de la chica marroquí”. Portada.
- El Periódico*, diumenge 17 de febrer de 2002, “Símbolos en las aulas”. Comentari editorial, pàgina 8.
- El Periódico*, diumenge 17 de febrer de 2002, “La integración en la escuela: Una salida al conflicto. La niña marroquí irá a clase con el pañuelo. La Comunidad de Madrid ordena escolarizar «sin condiciones» a Fátima, rechazada por llevar ‘hiyab’. El ministro Aparicio compara con «la ablación» que se obligue a las chicas a llevar prendas religiosas”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.
- El Periódico*, diumenge 17 de febrer de 2002, “La integración en la escuela: La controversia. Los límites de la tolerancia. La incorporación masiva de inmigrantes ha abierto el debate de la diversidad cultural en el sistema educativo. Francia acabó prohibiendo que las menores llevaran el ‘hiyab’ en las aulas”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
- El Periódico*, dimecres 3 d’octubre de 2007, “Un velo en la escuela”. Comentari editorial, pàgina 6, part superior dreta.
- El Periódico*, dimecres 3 d’octubre de 2007, “A la escuela con el velo musulmán”. Secció Opinió - Opus mei, pàgina 8, part inferior. Article d’opinió de Josep Pernau.
- El Periódico*, dimecres 3 d’octubre de 2007, “Conflicto en una escuela de Girona. El uso del pañuelo islámico en clase revela diferencias entre ‘conselleries’. Shaima vuelve al colegio con la ‘hiyab’, prenda que la norma interna del centro público Annexa prohíbe. Educació dice que la libertad religiosa es intocable y Acció Social preferiría vetar todos los símbolos”. Secció Coses de la vida, pàgines 26 i 27.
- El Periódico*, dimecres 3 d’octubre de 2007, “Shaima Saidani: «Soy igual que las otras niñas y quiero estudiar»”. Secció Coses de la vida, pàgina 26, part inferior.
- El Periódico*, dijous 4 d’octubre de 2007, “El pañuelo islámico en la escuela. De bombera a pirómana. La Generalitat ha errado en todo y echa más leña al fuego”. Secció Opinió, pàgina 8, part esquerra. Article d’opinió de Pilar Rahola.

El Periódico, dijous 4 d'octubre de 2007, "El pañuelo islámico en la escuela. Velo sí, velo no. Vale la pena recurrir al Corán, que no parece imponerlo". Secció Opinió, pàgina 8, part dreta. Article d'opinió de Dolors Bramon.

El Periódico, dijous 4 d'octubre de 2007, "Conflicto por un símbolo religioso: El debate. La ministra se alinea con Maragall y rechaza vetar el 'hiyab' en clase. Cabrera y el 'conseller' abogan por abordar los casos concretos sin reglamentos ni imposiciones. Asociaciones de mujeres musulmanas y expertos defienden la utilización del pañuelo en las escuelas". Secció Coses de la vida, pàgina 26.

El Periódico, dijous 4 d'octubre de 2007, "Conflicto por un símbolo religioso: Los centros educativos. Las aulas con inmigrantes optan por la permisividad y los pactos. Las chicas aceptan descubrirse al cruzar la puerta de entrada en un colegio de Salt". Secció Coses de la vida, pàgina 27.

El Periódico, divendres 2 de juliol de 2010, "El Parlament rechaza prohibir el burka en una votación caótica". Secció Coses de la vida, pàgina 24.

El Periódico, dijous 4 d'abril de 2013, "Tribunal Superior de Madrid. La justicia anul·la el veto d'un institut a una alumna amb vel. La família recorrerà al constitucional al·legant el dret a la llibertat religiosa. Amb 'hiyab' o sense segons el centre". Secció Coses de la vida, pàgina 31.

El Periódico, dissabte 20 de juliol de 2013, "Sobre el vel i els fonamentalismes. La millor manera de defensar les dones de les imposicions i la submissió és fonamentar l'educació". Secció Opinió, pàgina 7. Article de Jaume Trilla.

b) La lluita per la presència de les diferents tradicions religioses dins de les aules, després del marc establert pels Acords de 1992 entre l'Estat espanyol i els representants de les religions evangèlica, jueva i islàmica esdevé una cursa d'obstacles amb un resultat no massa palpable en la realitat de les aules. Ambdós diaris recullen diferents etapes d'aquest camí:

La Vanguardia, diumenge 26 de febrer de 1989, "Teresa Losada, una religiosa que dedica su vida a los musulmanes. 'Actualmente en Occidente el Islam tiene muy mala prensa'. Una asociación catalana ha creado cinco escuelas de cultura árabe para los inmigrantes y sus hijos". Secció Religió, pàgina C-12.

- La Vanguardia*, dilluns 27 de març de 1995, "Clases de religión en la escuela". Secció Opinió, pàgina 20. Article d'opinió de Víctor Reina.
- La Vanguardia*, dimarts 23 d'abril de 1996, "Incumplimientos concordatarios". Secció Opinió, pàgina 32. Article d'opinió de Víctor Reina.
- La Vanguardia*, diumenge 14 de juliol de 1996, "Sólo el 27% de los alumnos de secundaria en Cataluña escoge clases de Religión. De los 88.000 matriculados de ESO en centros públicos, apenas 150 han solicitado clases de Religión Islámica o Evangélica y ninguno Religión Judía, las otras confesiones a que pueden optar". Secció Societat, pàgina 31.
- La Vanguardia*, dijous 12 de març de 1998, "Más de 150 familias solicitan que se de religión islámica en la escuela". Suplement Viure a Barcelona, pàgina 6.
- La Vanguardia*, dijous 12 de març de 1998, "Corán en las aulas. Más de 150 familias de Girona piden que se imparta religión islámica en la escuela". Suplement Viure a Girona, pàgina 1.
- La Vanguardia*, divendres 13 de març de 1998, "La falta de interlocutor impide impartir el Islam. La Generalitat y el Ministerio de Educación atribuyen la falta de clases de islam a que no hay propuestas concretas". Suplement Viure a Barcelona, pàgina 7.
- La Vanguardia*, divendres 13 de març de 1998, "El islam debe esperar. Gobierno y Generalitat atribuyen a la falta de un interlocutor único de la comunidad islámica el que no pueda impartirse clase de esta religión en más centros escolares". Suplement Viure a Girona, pàgines 1 i 3.
- La Vanguardia*, dijous 30 d'abril de 1998, "La Generalitat no autorizará clases de islam hasta que halle un interlocutor. La Unión de Comunidades Islámicas, una de las dos asociaciones musulmanas de España, y Ensenyament se culpan de la falta de entendimiento". Secció Societat, pàgina 34.
- La Vanguardia*, dijous 9 de setembre de 1999, "Cataluña inicia una experiencia piloto de formación islámica para magrebíes. Actualmente en España sólo hay 30 escuelas que ofrecen clases de islamismo dentro de sus propias aulas, pero al margen del horario lectivo". Secció Societat, pàgina 34.

- La Vanguardia*, divendres 2 de febrer de 2001, "La última clase. Un curso de iniciación al islam ha sido el más solicitado en el Centre d'Estudis de les Tradicions Religioses". Suplement Viure a Barcelona, pàgina 6.
- La Vanguardia*, dissabte 16 de juny de 2001, "Una escuela solicita permiso al Govern para impartir clases de religión islámica". Suplement Viure a Girona, pàgina 3.
- La Vanguardia*, dimarts 5 de març de 2002, "Los musulmanes piden clases de islam y el Gobierno responde que no es prioritario". Secció Societat, pàgina 30.
- La Vanguardia*, dijous 7 de març de 2002, "Dos colegios de Lleida piden clases de religión musulmana". Secció Societat, pàgina 34.
- La Vanguardia*, dijous 25 d'abril de 2002, "El 40% de los encuestados, en contra del pañuelo". Secció Societat, pàgina 27. Aquest article ens parla del vel a les aules.
- La Vanguardia*, dilluns 16 de juny de 2003, "Los imanes reclaman profesores de islam formados en Europa para evitar el integrismo. Un centenar de líderes religiosos islámicos europeos considera necesario un sistema educativo que fomente la integración. La Generalitat afirma que no ofrece clases de islam a las 1.227 familias que lo han solicitado porque no se le facilitan profesores". Secció Societat, pàgina 33.
- La Vanguardia*, diumenge 29 de juny de 2003, "¿Una hora semanal de islam? La Comisión Islámica asegura que tiene ya una lista de 80 profesores". Secció Societat, pàgina 30.
- La Vanguardia*, diumenge 21 de març de 2004, "De nuevo religión y ley de Calidad. Lo que sirve para la Iglesia católica no siempre es extensible a otras confesiones". Secció Societat - Tribuna, pàgina 32. Article d'opinió d'Alex Seglers.
- La Vanguardia*, dissabte 13 de novembre de 2004, "El Consejo Escolar defiende la introducción del islam en la enseñanza como optativa". Secció Societat, pàgina 37.
- La Vanguardia*, dissabte 26 de febrer de 2005, "La religión evangélica llega a las aulas. El Estado paga este curso a 111 profesores para atender a 5.198 escolares. La religión católica cuenta con 17.000 profesores pagados por el Estado para dar clases a medio millón de alumnos en

primaria y ESO. La religión islámica sólo cuenta con 20 profesores que imparten clases en Ceuta y Melilla. Seis de cada diez alumnos catalanes no quieren religión“. Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, dissabte 26 de febrer de 2005, “El Centro Superior de Madrid forma otros 71 profesores. La Federación de Entidades Religiosas Evangélicas calcula que en España hay al menos 350.000 protestantes“. Secció Societat, pàgina 32.

La Vanguardia, dilluns 12 de setembre de 2005, “Andalucía, Aragón y el País Vasco serán los primeros en impartir clases de islam“. Secció Societat, pàgina 24.

La Vanguardia, dimarts 14 de març de 2006, “Un libro para el debate. ‘Yo acuso’... al islam. Ayaan Hirsi Ali reivindica un proceso ilustrado para la religión musulmana“. Secció Cultura, pàgina 37.

La Vanguardia, dimecres 18 d'octubre de 2006, “A clase con el libro de islam. Una editorial católica publica el primer libro de texto en castellano para alumnos de religión musulmana“. Secció Societat, pàgina 42.

La Vanguardia, dimecres 7 de gener de 2009, “Los musulmanes reclaman 314 profesores de religión. La Ucide pide clases de confesión islámica para 130.000 niños. Los colectivos musulmanes denuncian obstáculos de las administraciones autonómicas“. Secció Tendències, pàgina 23.

La Vanguardia, diumenge 15 de desembre de 2013, “Integrem la fe evangèlica en l'aprenentatge“. Secció Tendències, pàgina 46.

La Vanguardia, dimarts 18 de març de 2014, “Ensenyament sols donarà classe d'islam si ho demanen les famílies. Els col·lectius musulmans reclamen que s'imparteixi a les escoles“. Secció Tendències, pàgina 28.

La Vanguardia, dimarts 19 de març de 2014, “L'islam demana pas a l'aula. Més de 12.000 alumnes reben classes de religió musulmana a Espanya, cap a Catalunya“. Secció Tendències, pàgines 22 i 23.

La Vanguardia, dimarts 25 de març de 2014, “Els musulmans tenen dret. Els pares que així ho vulguin han de poder exigir l'ensenyament de l'islam“. Suplement Viure, pàgina 5. Article d'opinió de Daniel Arasa.

La Vanguardia, dijous 18 de setembre de 2014, “Ensenyament proposa oferir una alternativa d'àrab en els instituts“. Secció Tendències, pàgina 31.

- El Periódico*, divendres 13 de març de 1998, “Corán en las aulas. Inmigrantes islámicos de Girona reclaman a Ensenyament que sus hijos reciban cursos de islamismo en la escuela. El Govern no ha atendido las 155 peticiones recibidas por no cumplir el cupo establecido”. Secció Les coses de la vida, pàgina 25.
- El Periódico*, divendres 10 de novembre de 2000, “Cara a cara. Recursos públicos para las mezquitas. La petición de recibir apoyo público para la construcción de mezquitas y la enseñanza del islam en las escuelas catalanas ha reavivado la polémica sobre las relaciones entre las confesiones religiosas y el Estado”. Secció Opinió, pàgina 10. Articles d’opinió de Carlos Navales i Carme Tolosana.
- El Periódico*, dissabte 16 de juny de 2001, “Un colegio de Girona quiere enseñar el islam”. Secció Coses de la vida, pàgina 37.
- El Periódico*, dimarts 5 de març de 2002, “Las tertulias. El Islam llama a la escuela”. Secció Opinió, pàgina 6. Article d’opinió de Xavier Campreciós.
- El Periódico*, dimarts 5 de març de 2002, “Un líder islámico pide más clases de esta religión en la pública. Reclama que el Estado cumpla sus compromisos y pague a más profesores”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.
- El Periódico*, dimecres 12 de juny de 2002, “La reválida será necesaria para acceder a la FP superior. CiU dice que la religión islámica se impondrá en las aulas «en cuatro días»”. Secció Coses de la vida, pàgina 34.
- El Periódico*, dimecres 10 de novembre de 2004, “Escuelas públicas españolas darán religión islámica en el primer trimestre del 2005”. Portada, secció d’opinió, pàgina 6, i secció Coses de la vida, pàgina 31.
- El Periódico*, dimecres 18 d’octubre de 2006, “1.250 niños piden clase de islam en Catalunya. *Educació* desoye la propuesta de que la materia se imparta en la jornada escolar. Una editorial católica publica el primer libro de texto español sobre doctrina del Corán”. Portada
- El Periódico*, dimecres 18 d’octubre de 2006, “Desajustes en las enseñanzas de confesiones en la Escuela pública. Catalunya desatiende a los 1.250 alumnos que piden clase de islam. *Educació* pide profesores titulados, y dirigentes de la comunidad islámica dicen haberlos ofrecido. Cinco

autonomías podrán utilizar el primer libro de texto oficial de Religión para musulmanes”. Secció Coses de la vida, pàgina 18.

c) Per la resta de tradicions religioses, de moment no hi ha possibilitat d'ensenyament confessional, qüestió que tampoc té un gran interès informatiu. De totes les informacions relacionades en els Annexos 5 i 6, únicament es pot indicar una notícia de *La Vanguardia*:

La Vanguardia, dimarts 4 de novembre de 1997, “La Iglesia mormona busca su reconocimiento”, Secció Societat - Breus, pàgina 31.

C) El tractament de qüestions relatives a l'àmbit de la transcendència

a) Els possibles perills de l'analfabetisme religiós:

La Vanguardia, divendres 19 de gener de 1983, “Nuestros hijos y la información religiosa. Este señor desnudo que se está comiendo la manzana”. Secció Tribuna, pàgina 6. Article d'opinió d'Esther Tusquets.

La Vanguardia, dimarts 22 de febrer de 1983, “La ignorancia religiosa de nuestros niños y jóvenes es cada día mayor. El problema preocupa a los obispos de Cataluña”. Secció Religió, pàgina 17.

La Vanguardia, diumenge 24 de setembre de 1989, “Enseñanza sin religión, sesgada. La ocultación del fenómeno religioso en la enseñanza infantil y juvenil representa una carencia cultural en el desarrollo humano del chico o de la chica”. Secció Opinions, pàgina 8. Article d'opinió d'Alfonso Balcells Gorina.

La Vanguardia, divendres 27 de novembre de 1998, “Amén. El muchacho entra en la iglesia y no sabe identificar al personaje que lleva un manojo de llaves”. Secció Opinió, pàgina 24. Article d'opinió de Quim Monzó.

La Vanguardia, diumenge 28 de febrer de 1999, “Entrevista a Montserrat Palanques, profesora de Religión y coordinadora pedagógica. ‘La clase de Religión puede ser una ayuda para evitar la actual incultura religiosa’”. Secció Religió, pàgina 49.

La Vanguardia, diumenge 11 de juliol de 2004, “¿Qué comprenderás sin religión, hijo mío?’. La parroquia de Sarrià aporta al debate una carta de Jean Jaurès, fundador del Partido Socialista francés. El agnóstico Jaurès explicó a su hijo por qué no atendería su petición de ser eximido de cursar religión”. Secció Religió, pàgina 41.

La Vanguardia, diumenge 26 de setembre de 2010, “Olivier Roy analiza cómo la separación de religión y cultura se hace por el fundamentalismo. La santa ignorancia”. Secció Tendències, pàgina 37.

La Vanguardia, dijous 17 d'octubre de 2013, “Preocupa ‘l’analfabetisme’ religiós dels estudiants. El Consell Assessor demana al Govern més formació”. Secció Tendències, pàgina 28.

b) L'essència de la religiositat:

La Vanguardia, dimecres 1 de novembre de 1989, “Entrevista con Enrique Miret Magdalena, teólogo. ‘Las religiones se basaban en la fiesta, pero los dirigentes impusieron el miedo’”. Secció Societat, pàgina 30.

c) Les noves formes que la religiositat presenta:

La Vanguardia, dijous 20 d'octubre de 1994, “Entrevista a Eugenio Trías que publica ‘La edad del espíritu’. ‘Lo religioso vuelve con formas nuevas’”. Secció Cultura i espectacles, pàgina 47.

La Vanguardia, dilluns 17 de maig de 2004, “Debate. La nueva espiritualidad. Confusión entre fe y religión en la juventud. La escisión entre el ámbito comunitario y el de la intimidad personal provoca esta confusión”. Secció Opinió, pàgina 29, part inferior. Article d'opinió de José L. Martín García Alós.

La Vanguardia, dimarts 20 de febrer de 2007, “Entrevista a Frédéric Lenoir, sociólogo, filósofo y especialista en religiones. ‘La religión no ha vuelto, es Dios el que vuelve’”. Secció Cultura, pàgina 35.

d) La delimitació entre la religió, la filosofia i l'ètica:

La Vanguardia, dimarts 30 d'agost de 1994, “Diálogos. El obispo Joan Carrera y Victoria Camps conversan sobre ética, filosofía y religión”. Revista, pàgines 1, 4 i 5.

La Vanguardia, dijous 6 de desembre de 2001, “‘La religión necesita una poda’. José Antonio Marina reclama la supremacía de la ética sobre las iglesias”. Secció Cultura, pàgina 32.

e) La importància de la religió en l'agenda política internacional:

La Vanguardia, diumenge 23 de desembre de 2007, “El sociólogo Peter L. Berger afirma que Europa occidental es una excepción en la expansión religiosa mundial”. Secció Religió, pàgina 40.

La Vanguardia, diumenge 24 de maig de 2009, “Sociólogos, pensadores, políticos y religiosos debaten sobre lo espiritual en un mundo secularizado y en crisis. Religión pese a la crisis. ‘La diversidad religiosa está en la agenda política’”. Secció Religió, pàgina 48.

La Vanguardia, diumenge 19 de desembre de 2010, “La fe en esta era globalizada. Los gobiernos de todo el mundo deben empezar a tomar en serio la cuestión de la religión en el diseño de sus políticas”. Secció Opinió, pàgina 28. Article d’opinió de Tony Blair.

D) El plantejament d’un ensenyament aconfessional de la religió

La Vanguardia, diumenge 5 de febrer de 1989, “Religión para todos en la escuela, una propuesta. La enseñanza religiosa sería una materia formativa básica para todos los alumnos”. Secció Religió, pàgina C-14. Article de Josep M. Margenat.

La Vanguardia, diumenge 27 de desembre de 1998, “La asignatura pendiente”. Secció Opinió, pàgina 28. Article d’opinió d’Alex Seglers.

La Vanguardia, dilluns 15 d’octubre de 1999, “Una religión sin religión. Barcelona tiene un centro pionero en España en el que profesores laicos enseñan cultura religiosa”. Suplement Viure a Barcelona, pàgina 4.

La Vanguardia, dimecres 10 de novembre de 1999, “Rajoy es partidario de que todos los niños estudien valores e historia de las religiones”. Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, dijous 9 de novembre de 2000, “Los sindicatos aceptarían una versión cultural y no doctrinal de la clase de Religión. La enseñanza religiosa en los centros públicos no favorece que los adolescentes elijan esta clase frente a opciones ‘útiles’, según fuentes eclesiales”. Secció Societat, pàgina 40.

La Vanguardia, divendres 1 de juny de 2001, “La asociación Unesco propone clases de cultura religiosa obligatorias en el instituto”. Secció Societat, pàgina 35.

La Vanguardia, divendres 8 de juny de 2001, “Tradiciones religiosas en los institutos”. Suplement Viure a Girona, pàgina 1.

La Vanguardia, dilluns 26 de novembre de 2001, “Educación en derechos sagrados. La ONU insta a los gobiernos a enseñar a los niños a respetar

la religión y convicciones de sus compañeros. La conferencia de Madrid detecta 'islamofobia' en la escuela tras el 11-S y exige educación para las niñas". Secció Societat, pàgina 30.

La Vanguardia, dilluns 17 de maig de 2004, "Dos dimensiones educativas. El documento de Quebec habla de que no se puede prescindir de una iniciación a la vida espiritual y al compromiso social". Secció Opinió, pàgina 29, part superior. Article d'opinió d'Àngel Castiñeira i Josep M. Lozano.

La Vanguardia, divendres 11 de febrer de 2005, "Educació projecta substituir la religión por la cultura religiosa. El episcopado catalán rechaza el proyecto de la Generalitat y le reclama que respete el derecho a recibir enseñanza de la religión en la escuela". Secció Societat, pàgina 37.

La Vanguardia, dissabte 12 de febrer de 2005, "La Generalitat negocia un nuevo enfoque de la religión con los obispos y el Gobierno. El Departament d'Educació confirma su voluntad de establecer una única asignatura de cultura religiosa que no sea confesional". Secció Societat, pàgina 33.

La Vanguardia, dimarts 11 de setembre de 2007, "Entrevista al Dalai lama. 'La práctica de la compasión beneficia la salud porque reduce el estrés'". Secció Societat, pàgines 25 i 26. El segon subtítol de l'entrevista és el següent: "Secularismo. 'La educación ha de ser secular, no religiosa, para que pueda unir a personas de diferentes religiones'".

La Vanguardia, dimecres 12 de setembre de 2007, "Martínez Sistach defiende la escuela laica como el Dalai Lama, pero sin arrinconar la religión. La visita del Dalai Lama al arzobispo Lluís Martínez Sistach pone de relieve la necesidad de colaboración entre las religiones". Secció Societat, pàgina 35.

La Vanguardia, dimecres 2 d'abril de 2008, "Debate. Los retos educativos. ¿Religión en una escuela laica?". Secció Opinió, pàgina 17. Article d'opinió d'Andreu Ibarz.

La Vanguardia, dimecres 21 d'octubre de 2009, "Empanada de laicidad. Hay una gran diferencia entre dejarse seducir por mundos nuevos y no saber de qué mundo venimos". Secció Opinió, pàgina 15. Article d'opinió de Pilar Rahola.

La Vanguardia, dimecres 15 de gener de 2014, “Quatre-cents intel·lectuals es mobilitzen en defensa de la filosofia a l’escola. Reivindiquen una major presència de les humanitats en totes les etapes” Secció Tendències, pàgina 25. L’article expressa la manca de sentit, en la divisió de l’alumnat, entre religió i ètica.

La Vanguardia, diumenge 2 de febrer de 2014, “Penso, doncs existeixo” Secció Opinió - Temes de debat, pàgina 34. Article d’opinió de Victoria Camps. L’article tracta de l’alternativa entre religió i ètica, així com de la possibilitat de que tot l’alumnat tingui accés, tant a una ètica de mínims, com a una cultura religiosa.

La Vanguardia, diumenge 1 de juny de 2014, “Un projecte ofereix a les escoles cartells per ensenyar religions i llocs de culte que conviuen en la societat. Temples per a conèixer-se millor. El projecte didàctic de l’Escola Pia i la Associació Audir cerca combatre prejudicis i estereotips”. Secció Religió, pàgina 56.

El Periódico, divendres 1 de juny de 2001, “Mesa redonda del diàlego interreligioso”. Secció Coses de la vida, pàgina 45.

El Periódico, divendres 24 de juny de 2005, “Catalunya apuesta por una materia de cultura religiosa. El conseller primer apoya la propuesta en una visita a Montserrat”. Secció Coses de la vida, pàgina 38, columnes part dreta.

El Periódico, dimecres 15 de gener de 2014, “Reivindicació davant la reforma educativa: 400 intel·lectuals reclamen més humanitats a les escoles”. Secció Coses de la vida, pàgina 31. L’article es refereix a les assignatures de religió i valors ètics.

E) Les qüestions relatives als docents de la religió catòlica

La Vanguardia, dimecres 13 de setembre de 1978, “Mejor situación económica de los profesores de religión. Serán equiparados a los interinos y contratados”. Secció Religió, pàgina 25.

La Vanguardia, diumenge 8 de març de 1981, “Requisitos para enseñar religión”. Secció Religió, pàgina 31.

- La Vanguardia*, divendres 21 de maig de 1993, “Los maestros de Religión pasarán de cobrar 51.000 pesetas a 171.000 a partir de 1998”. Secció Societat, pàgina 26.
- La Vanguardia*, divendres 21 de juny de 1996, “Los obispos quieren maestros de Religión católicos y practicantes”. Secció Societat, pàgina 30.
- La Vanguardia*, diumenge 25 d’abril de 1999, “Los profesores llevan cuatro meses sin cobrar”. Secció Societat - Breus, pàgina 51.
- La Vanguardia*, dimecres 9 de juny de 1999, “Final de curso conflictivo en los institutos”. Secció Societat, pàgina 40. Aquest article té un epígraf amb el títol: “Los conflictos”. Un dels tres subtítols d’aquest és: “Profesores de religión”.
- La Vanguardia*, diumenge 29 d’agost de 1999, “Profesores de religión”. Secció Opinió, pàgina 30. Article d’opinió de Francesc Riu.
- La Vanguardia*, dimarts 31 d’agost de 1999, “Encierro de los profesores de Religión de los institutos para exigir un contrato indefinido. La asamblea celebrada en la iglesia de Santa Maria del Pi de Barcelona aceptó anoche por una exigua diferencia un preacuerdo con la Generalitat”. Secció Societat, pàgina 29.
- La Vanguardia*, divendres 3 de setembre de 1999, “La Generalitat despide a los profesores de Religión y ofrece otro contrato”. Secció Societat, pàgina 24.
- La Vanguardia*, dissabte 4 de setembre de 1999, “La Generalitat afirma que el 80 % de los profesores de Religión han firmado contrato”. Secció Societat, pàgina 27.
- La Vanguardia*, divendres 24 de setembre de 1999, “El TSJC da la razón a los profesores de Religión”. Secció Societat - Breus, pàgina 4
- La Vanguardia*, dissabte 13 de novembre de 1999, “Huelga de hambre de los profesores de Religión para pedir contratos indefinidos”. Secció Societat, pàgina 31.
- La Vanguardia*, dissabte 27 de novembre de 1999, “El enfado de los profesores”. Secció Societat, pàgina 31.
- La Vanguardia*, divendres 18 de febrer de 2000, “El obispado cree que no hay profesores de religión por los bajos sueldos. La diócesis no ve mal que en las escuelas se pueda impartir religión musulmana, como han pedido algunos colectivos”. Suplement Viure a Girona, pàgina 1.

- La Vanguardia*, dimarts 4 de setembre de 2001, “La profesora de Religión expulsada irá al juzgado”. Secció Societat, pàgina 28.
- La Vanguardia*, dijous 6 de setembre de 2001, “El obispado de Málaga prescinde de una maestra de Religión porque tomaba copas. La Conferencia Episcopal dice que no se ha incumplido ninguna ley y que existe una campaña pública contra la Iglesia”. Secció Societat, pàgina 26.
- La Vanguardia*, divendres 7 de setembre de 2001, “Ruiz-Gallardón dice que la Iglesia yerra al despedir a varios profesores. El presidente de la comunidad madrileña considera que la Iglesia puede tener la razón jurídica, pero afirma que le falta sensibilidad”. Secció Societat, pàgina 27, part superior.
- La Vanguardia*, divendres 7 de setembre de 2001, “La Iglesia española designa cada año a 15.600 profesores para dar clases de Religión”. Secció Societat, pàgina 27, part inferior.
- La Vanguardia*, dimarts 11 de setembre de 2001, “Los profesores de Religión denuncian presiones eclesiales pidiendo donativos. La Feper asegura que en algunas diócesis se exige a los docentes designados por la Iglesia una cuota mensual para seguir dando clases”. Secció Societat, pàgina 24.
- La Vanguardia*, dimecres 12 de setembre de 2001, “La religión católica en las aulas. Piqué negociará con el Vaticano. Encuentro en la Santa Sede para revisar la enseñanza religiosa. La Conferencia Episcopal Española asegura que las aportaciones económicas de los profesores de Religión de Canarias, Tenerife y Getafe son de carácter voluntario”. Secció Societat, pàgina 31.
- La Vanguardia*, dijous 13 de setembre de 2001, “El Gobierno apoya que la Iglesia escoja a los profesores de Religión. Del Castillo defendió el acuerdo con la Iglesia y dijo que el Estado no debe intervenir en los requisitos exigidos a los docentes de Religión. La profesora almeriense despedida por el obispado afirmó ayer sentirse desamparada ante la posición del Gobierno”. Secció Societat, pàgina 39.
- La Vanguardia*, dissabte 15 de setembre de 2001, “Comisiones denuncia ante la UE los acuerdos con la Iglesia. El sindicato considera que los acuerdos y el convenio sobre contratación de profesores de Religión vulneran una directiva comunitaria. Según el sindicato, ‘el Gobierno se presta a

mantener la situación de indefensión' de los profesores de Religión. Ensenyament apoya la revisió". Secció Societat, pàgina 33.

La Vanguardia, diumenge 16 de setembre de 2001, "Entre Dios y el César. Gescartera y la exclusión de profesores de Religión abren un debate sobre si deben revisarse los pactos de 1979. Piqué viaja esta semana al Vaticano para analizar 'las relaciones bilaterales' entre España y la Santa Sede". Secció Societat, pàgina 48.

La Vanguardia, divendres 21 de setembre de 2001, "Examen anual para enseñar Religión. Los obispos insisten en comprobar cada año la idoneidad católica de los maestros. La Conferencia Episcopal considera ajustada a derecho la exclusión de tres profesoras de Religión y no quiere renunciar a nombrar cada año a sus profesores". Secció Societat, pàgina 37.

La Vanguardia, divendres 21 de setembre de 2001, "Piqué sostiene en Roma que la oposición quiere envenenar la relación Gobierno-Iglesia. El ministro de Exteriores fue recibido en Castelgandolfo por el Papa Juan Pablo II y por altos responsables del Vaticano, con quienes repasó las relaciones con la Santa Sede. El ministro defiende que sea la jerarquía católica la que decida sobre la idoneidad de los profesores de Religión". Secció Societat, pàgina 38, part superior.

La Vanguardia, divendres 21 de setembre de 2001, "Las comunidades autónomas firman cada año contratos con 18.000 profesores". Secció Societat, pàgina 38, part inferior.

La Vanguardia, dimarts 20 de novembre de 2001, "El obispado someterá a los profesores de Religión a un plan de formación doctrinal. El cardenal Rouco cree que no enseñar Religión en clase a los niños cuyos padres así lo soliciten vulnera los derechos humanos". Secció Societat, pàgina 34.

La Vanguardia, dissabte 22 de juny de 2002, "Ensenyament recorta contratos a los profesores de Religión. Los docentes catalanes critican la supresión de 43 contratos de jornada completa y la exclusión de 15 profesionales de la plantilla del próximo curso. Los docentes advierten que con estos recortes sólo se permite el acceso a la cultura religiosa en los centros privados". Secció Societat, pàgina 34.

- La Vanguardia*, divendres 13 de setembre de 2002, "El obispo de Jerez despide a una profesora de Religión y contrata al sobrino de un cura". Secció Societat, pàgina 29.
- La Vanguardia*, divendres 19 de març de 2004, "El PSOE anuncia que los profesores de Religión ya no dependerán del obispado. Carme Chacón se reunió ayer con los consejeros del ramo de las comunidades socialistas. Catalunya no fue a la reunión". Secció Societat, pàgina 27.
- La Vanguardia*, dimecres 2 de juny de 2004, "Profesores de Religión acusan a la Iglesia de someterlos a 'mobbing'". Secció Societat, pàgina 32.
- La Vanguardia*, dissabte 11 de novembre de 2006, "La LOE dejará sin trabajo a un 30% de los profesores de religión, según los obispos". Secció Societat, pàgina 41.
- La Vanguardia*, divendres 2 de març de 2007, "Oposición fuerte, pero contenida, de los obispos a la educación cívica. Alivio eclesial por el fallo del Constitucional sobre los profesores de religión". Secció Política, pàgina 18.
- La Vanguardia*, dissabte 24 de febrer de 2007, "El Gobierno acata la sentencia sobre los docentes de religión, que se ven perjudicados. Los religiosos mostraron ayer su satisfacción por el fallo, mientras que la profesora que promovió el recurso dijo estar 'indignada'". Secció Societat, pàgina 35, part superior.
- La Vanguardia*, dissabte 24 de febrer de 2007, "El obispado de Girona admite a docentes sin 'idoneidad' ante la falta de candidatos. En Girona, sólo el 26% de los alumnos de centros públicos cursa religión, frente a casi el 76% de la media de toda España". Secció Societat, pàgina 35, part inferior.
- La Vanguardia*, dimecres 28 de febrer de 2007, "La Iglesia católica y el Poder político. La mano del Gobierno ha medido la sentencia de los profesores de religión. Tras el pacto de financiación, la Iglesia blindo ahora su potestad educativa". Secció Política, pàgina 15.
- La Vanguardia*, diumenge 4 de març de 2007, "Profesores de religión". Secció Opinió, pàgina 26. Comentari editorial.
- La Vanguardia*, dissabte 2 de juny de 2007, "Los profesores de religión no podrán ser despedidos sin una base jurídica. El cambio legal trata de

impedir que se pueda despedir a los profesores por no ajustarse a las conductas religiosas“. Secció Societat, pàgina 31.

La Vanguardia, dilluns 6 de febrer de 2012, “Acuerdo laboral para la continuidad de 234 docentes de religión“. Secció Tendències, pàgina 29.

La Vanguardia, dimecres 6 d'agost de 2014, “La profesora de religió acomiadada per casar-se amb un divorciat apel·la a Europa. Demanda a l'Estat per tardar 13 anys en dirimir si el seu acomiadament era procedent“. Secció Tendències, pàgina 23.

El Periódico, divendres 21 de maig de 1993, “Iglesia y Gobierno cierran viejas heridas. El Estado pagará a los profesores de Religión lo mismo que a los interinos. Los capellanes de prisiones dependerán de los obispos y cobrarán de Justicia. Narcís Serra y el arzobispo Elías Yanes firmaron los acuerdos en la Moncloa“. Secció Les coses de la vida, pàgina 17.

El Periódico, dijous 12 de març de 1998, “Aguirre no prevé contratar a los maestros de Religión“. Secció Les coses de la vida, pàgina 28.

El Periódico, dimarts 31 d'agost de 1999, “El profesorado catalán de Religión acepta un contrato que tildó de basura“. Secció Coses de la vida, pàgina 18.

El Periódico, dissabte 4 de setembre de 1999, “Los profesores de religión apelan a Pujol por los contratos basura“. Secció Coses de la vida, pàgina 20.

El Periódico, dimarts 4 de setembre de 2001, “La profesora que se casó con un divorciado denuncia a la Iglesia. La mujer presentará las demandas por violación de intimidad y despido ilegal“. Secció Coses de la vida, pàgina 26.

El Periódico, dijous 6 de setembre de 2001, “El obispo de Málaga echa a una profesora por no ir a misa. Francisca Urbano llevaba doce años enseñando Religión en un colegio público de Málaga. Resurrección Galera, la despedida en Almería, está dispuesta a recurrir a Estrasburgo“. Portada.

El Periódico, dijous 6 de setembre de 2001, “El episcopado justifica los ceses por moralidad. La Iglesia dice que defiende la ley al apartar a maestros. Niega haber violado los derechos de las profesoras de Religión relevadas“. Secció Tema del dia, pàgina 2.

- El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Utilizar diferentes medidas. ¡Qué fácil es hablar de campañas orquestadas en vez de entrar a razonar sobre el fondo de lo que se discute!”. Secció Tema del dia, pàgina 2, requadre part inferior dreta. Article d’opinió d’Antonio Franco.
- El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Apartada una maestra de Málaga por no asistir a misa e ir de copas. El obispado afirma que no renovar el contrato «no supone ninguna injusticia»”. Secció Tema del dia, pàgina 3.
- El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Víctima de una nueva Inquisición. «Me han insultado y humillado», lamenta la maestra de Almería que perdió el puesto de trabajo por casarse con un divorciado. La docente anuncia que llevará su caso al Tribunal de Estrasburgo”. Secció Tema del dia, pàgina 4, part superior.
- El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Las decisiones de los tribunales de justicia. Un juez obligó a readmitir a un profesor de Religión por violación de derechos. La sentencia señaló que el Arzobispado de Barcelona le castigó por su acción sindical”. Secció Tema del dia, pàgina 4, part inferior.
- El Periódico*, dijous 6 de setembre de 2001, “Cara a cara. El despido de una profesora de Religión por su vida privada. La Iglesia ha prescindido como profesores de religión en centros públicos de personas que no cumplen en su vida privada con todos los preceptos de la moral católica. Sus plazas son financiadas por la Administración”. Secció Opinió, pàgina 6. Articles d’opinió de Pere Pascual Piqué i Francesc Escribano.
- El Periódico*, divendres 7 de setembre de 2001, “El retrato. Antonio Dorado”. Secció Opinió, pàgina 6. Article d’opinió d’Àngel Sánchez sobre el Bisbe de Màlaga.
- El Periódico*, divendres 7 de setembre de 2001, “Ruiz-Gallardón critica el despido de las profesoras de Religión. Una asociación de teólogos denuncia la «falta de democracia» de la Iglesia católica. Un obispo valenciano afirma que los docentes han de aspirar a «la santidad»”. Secció Coses de la vida, pàgina 33.
- El Periódico*, dimarts 11 de setembre de setembre de 2001, “Crece la polémica entre los docentes y la jerarquía católica. La Iglesia reclama una parte del sueldo a los profesores de Religión. Representantes del colectivo

denuncian que hay diócesis que exigen el 0,6% de las retribuciones. Aseguran que 150 enseñantes de Primaria han ido al juzgado en defensa de sus derechos laborales”. Portada i Secció Tema de dia, pàgines 2 i 3.

El Periódico, dimecres 12 de setembre de setembre de 2001, “Los padres no quieren asignatura de Religión. La CEAPA reclama que las clases se retiren del horario escolar y que el Estado deje de pagarlas. Los obispos aseguran que los donativos de los profesores a la Iglesia son libres y voluntarios. El ministro Piqué dice que negociará con el Vaticano”. Secció Coses de la vida, pàgina 38.

El Periódico, dijous 13 de setembre de setembre de 2001, “Del Castillo descarta un cambio en los acuerdos con la Iglesia. Afirma que un Estado aconfesional no puede nombrar profesores de Religión”. Secció Coses de la vida, pàgina 42.

El Periódico, dissabte 15 de setembre de setembre de 2001, “CCOO impugnará ante Bruselas el convenio entre Iglesia y Estado. Ensenyament apoya la revisión de los pactos para evitar ceses de profesores”. Secció Coses de la vida, pàgina 43.

El Periódico, divendres 21 de setembre de setembre de 2001, “Piqué descarta revisar los convenios con la Santa Sede. La Iglesia reclama que el porcentaje que recibe del IRPF suba del 0,5 al 0,8%. Los obispos piden más sueldo para los profesores de Religión”. Secció Coses de la vida, pàgina 49.

El Periódico, dimecres 12 de juny de 2002, “Queja a la UE de los docentes de Religión”. Secció Coses de la vida, pàgina 40.

El Periódico, dimecres 2 de juny de 2004, “Docentes de Religión piden otro trato laboral”. Secció Coses de la vida, pàgina 36.

El Periódico, diumenge 13 de novembre de 2005, “Polémica educativa. La manifestación contra la LOE recibe menos apoyo del esperado. Zapatero se convirtió en el blanco de la protesta de casi medio millón de personas en Madrid”. Secció Tema del dia, pàgines 2 a 7. De la pàgina 6, es poden destacar els següents titulars: “Profesores de Religión denuncian presiones para acudir a la marcha. Aseguran que las diócesis telefonearon a maestros para que acudieran a la protesta. Los docentes dicen que habrá represalias contra los que optaron por no manifestarse”.

El Periódico, dissabte 24 de febrer de 2007, “Los maestros de Religión insisten en que no son «curas ni monjas». Críticas al fallo del Constitucional que avala la forma de contratar de la Iglesia. La sentencia permite a los obispos enjuiciar la conducta personal de los docentes”. Secció Coses de la vida, pàgina 32.

El Periódico, dimarts 8 de juliol de 2014, “La intimitat del professor de religió. L'Estat va assumir la decisió de l'Església d'acomiar a un sacerdot docent per estar casat”. Secció Opinió, pàgina 7. Article d'opinió de Marc Carrillo.

F) L'ensenyament escolar de l'educació per la ciutadania.

La Vanguardia, divendres 2 de març de 2007, “Oposición fuerte, pero contenida, de los obispos a la educación cívica. Alivio eclesial por el fallo del Constitucional sobre los profesores de religión”. Secció Política, pàgina 18.

La Vanguardia, dissabte 23 de juny de 2007, “El Gobierno rechaza el pulso de los obispos y les recuerda que no pueden vulnerar la ley. De la Vega anima a la Conferencia Episcopal a no temer a la asignatura de ciudadanía”. Secció Política, pàgina 19.

La Vanguardia, dilluns 25 de juny de 2007, “Educación para la Ciudadanía. ¿Tiene base decir que hay que hacer 'objeción de conciencia' contra la nueva asignatura de Educación para la Ciudadanía?”. Secció Viure, pàgina 8.

La Vanguardia, dimecres 27 de juny de 2007, “Credo y cole”. Secció Opinió, pàgina 29. Article d'opinió de Francesc-Marc Álvaro.

La Vanguardia, dijous 5 de juliol de 2007, “Educación para la ciudadanía”. Secció Opinió, pàgina 27. Article d'opinió de Francesc de Carreras.

La Vanguardia, diumenge 8 de juliol de 2007, “Hablemos de valores cívicos”. Revista, pàgina 4. Article d'opinió de José Antonio Marina.

La Vanguardia, diumenge 15 de juliol de 2007, “Conciencia sin objeción. Los obispos y las escuelas cristianas de Catalunya optan por el diálogo en la educación. Divorcio entre sectores católicos a causa de la asignatura de educación para la ciudadanía”. Secció Religió, pàgina 46.

- La Vanguardia*, diumenge 15 de juliol de 2007, "Ciudadanía y educación". Secció Religió, pàgina 46, columna dreta. Tribuna d'opinió de Josep Ignasi Saranyana.
- La Vanguardia*, divendres 27 de juliol de 2007, "Formar buenos ciudadanos". Secció Opinió, pàgina 19. Article d'opinió d'Eulàlia Solé.
- La Vanguardia*, diumenge 5 d'agost de 2007, "Derecho y deber de los padres en la educación. El Estado no puede suplantar a los padres como educador de la conciencia moral de los hijos". Secció Religió, pàgina 34. "Palabra y vida", carta dominical de l'arquebisbe metropolità Lluís Martínez Sistach.
- La Vanguardia*, dilluns 3 de setembre de 2007, "La asignatura de la discordia llega a clase. Más de 200.000 alumnos de siete autonomías recibirán una hora a la semana de educación para la ciudadanía. La crítica: Cañizares, contra los programas educativos". Secció Societat, pàgina 27.
- La Vanguardia*, divendres 21 de setembre de 2007, "Camps opta por dar educación para la ciudadanía en inglés. El PSPV critica la idea y cree que en inglés debería darse religión". Secció Política, pàgina 26.
- La Vanguardia*, dijous 6 de març de 2008, "La fiscalía lleva al Supremo la objeción sobre ciudadanía". Secció Tendències, pàgina 38.
- La Vanguardia*, dijous 29 de gener de 2009, "El Supremo impide la objeción en la asignatura de ciudadanía. La decisión se tomó por 22 votos a 7 tras tres días de deliberación. Los recurrentes anuncian que irán al Constitucional y Educación quiere que los alumnos 'recuperen el tiempo perdido'. Preocupación en el Vaticano". Secció Política, pàgina 10.
- La Vanguardia*, dijous 29 de gener de 2009, "Avance del laicismo. La España católica más conservadora perdió ayer una de sus batallas más emblemáticas". Secció Política, pàgina 10, columna dreta. Article d'opinió de Fernando Ónega.
- La Vanguardia*, dijous 29 de gener de 2009, "Sí a la educación para la ciudadanía". Secció Opinió, pàgina 14. Comentari editorial sobre la Sentència del Tribunal Suprem que refusa l'objecció de consciència davant l'assignatura d'educació per la ciutadania.
- La Vanguardia*, divendres 14 de desembre de 2012, "El Suprem avala l'educació per la ciutadania". Secció Tendències, pàgina 32.

El Periódico, dissabte 23 de juny de 2007, “El Gobierno encara un creciente pulso por la clase de Ciudadanía. Una asociación de padres dice que ciertos manuales de la materia son «pornográficos». La vicepresidenta. De la Vega avisa de que esa disciplina no se puede objetar”. Secció Coses de la vida, pàgina 32.

G) Informacions relatives a altres països

La Vanguardia, dimarts 31 de març de 1992, “La religión será asignatura obligatoria en Polonia”. Secció Internacional, pàgina 7.

La Vanguardia, dimecres 15 de març de 1989, “Italia suprime la clase alternativa a la de religión para los alumnos no creyentes. La sentencia ha sido fallada por el Tribunal Supremo”. Secció Internacional, pàgina 12.

La Vanguardia, dilluns 1 de maig de 1989, “Memoria religiosa de la nación. La encuesta publicada por el diario ‘*Le Monde*’ revela que la cultura religiosa sobrevive en la memoria colectiva francesa”. Secció Opinions, pàgina 6. Article d’opinió de Pere Pascual i Piquer.

La Vanguardia, dijous 22 de febrer de 1996, “Más píos que los vecinos del Vaticano. Italia concede peor trato académico que España a la asignatura de Religión y Moral Católicas”. Secció Política / eleccions, pàgina 16.

La Vanguardia, divendres 7 de setembre de 2012, “Hollande introducirá la asignatura de ‘moral laica’ en la escuela francesa. El ministro de Educación criticado por hablar de ‘regeneración intelectual y moral’”. Secció Tendències, pàgina 27.

La Vanguardia, diumenge 15 de juny de 2014, “Guerra de religió a les aules. El Govern ha investigat 21 escoles primàries i secundàries a Birmingham acusades d’atiar l’integrisme islàmic”. Secció Internacional, pàgina 16.

El Periódico, dissabte 18 d’octubre de 2003, “Raffarin reitera el rechazo al velo en las aulas francesas”. Secció Coses de la vida, pàgina 35.

El Periódico, dissabte 23 de juny de 2007, “Una inglesa denuncia a su cole por vetar el ‘anillo de la pureza’. La adolescente dice a los tribunales que se la discrimina por cristiana. La joven, de 16 años, afirma que sijs y musulmanes pueden llevar sus símbolos”. Secció Internacional, pàgina 17.

Annex 8. Relació d'articles i de notícies de *Revista de Educació*

Relació d'articles

- Atienza, E. i Van Dijk, T.A. (2010) «Identidad social e ideología en libros de texto españoles de Ciencias Sociales». Dins *Revista española de educación*, 353, p. 67-106.
- Bartolomé, M. (1995) «La escuela multicultural: del diagnóstico a su propuesta de cambio». Dins *Revista española de educación*, 307, p. 75-126.
- Cámara, G. (2007) «Las necesidades del consenso en torno al derecho a la educación en España». Dins *Revista española de educación*, 344, p. 61-82.
- Carrillo, I. (2011) «La educación en valores democráticos en los manuales de la asignatura Educación para la Ciudadanía». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 2011, p. 137-159.
- Casey, K. (1992) «Profesores y valores: La aplicación progresista de la religión en educación». Dins *Revista española de educación*, 297, p. 123-154.
- Díaz Agudo, M.J. (1995) «Educación intercultural y desarrollo de la tolerancia». Dins *Revista española de educación*, 307, p. 163-184.
- Faubell, V. (2000) «Educación y órdenes y congregaciones religiosas en la España del siglo XX». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 2000, p. 137-200.
- Fernández Enguita, M. i Terrén, E. (2008) «De inmigrantes a minorías: temas y problemas de multiculturalidad (presentación)». Dins *Revista española de educación*, 345, p. 15-21.
- Fernández Soria, J.M. (2007a) «Igualdad y libertad de elección de centro docente: una cuestión polémica para un acuerdo necesario». Dins *Revista española de educación*, 344, p. 41-60.
- (2007b) «Fundar la ciudadanía, formar al hombre, construir la democracia: Europa como solución para las escuelas de España». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 2007, p. 241-264.
- (2008) «Derecho a la educación y libertad de enseñanza en la reforma educativa (LOE)». Dins *Revista española de educación*, 346, p. 245-265.
- Franzé, A. (2008) «Diversidad cultural en la escuela. Algunas contribuciones antropológicas». Dins *Revista española de educación*, 345, p. 111-132.

- García Castaño, F. J. i Rubio Gómez, M. (2008) «Población inmigrante y escuela en España: un balance de investigación». Dins *Revista española de educación*, 345, p. 23-60.
- Gervilla, E. (2013) «Laicidad, convivencia ciudadana y educación». Dins *Revista española de educación*, 360, p. 414-435.
- Hernández García, J. (2006) «Ilustración y educación en la primera infancia: un ejemplo, Fernández de Lizardi». Dins *Revista española de educación*, 341, p. 485-516.
- Lara, T. i Fernández Cano, A. (2005) «Estudio de valores insertos en los idearios docentes de centros privados mediante un análisis multivariado». Dins *Revista española de educación*, 336, p. 397-414.
- Martínez Martín, M., Esteban, F. i Buxarrais, M.R. (2011) «Escuela, profesorado y valores». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 2011, p. 95-113.
- Mayoral, D., Molina, F. i Samper, L. (2012) «¿Islamofobia o currículo nulo? La representación del Islam, las culturas musulmanas y los inmigrantes musulmanes en los libros de texto de Cataluña». Dins *Revista española de educación*, 357, p. 185-186.
- Mayordomo, A. (1988) «Iglesia, Religión y Estado en el Reformismo Pedagógico de la Ilustración Española». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 1988, p. 443-466.
- Medina, D. (2007) «El Pacto por la Educación en Cataluña: la realidad y el deseo». Dins *Revista española de educación*, 344, p. 117-140
- Merino, J. i Muñoz Sedano, A. (1995) «Ejes de debate y propuestas de acción para una Pedagogía Intercultural». Dins *Revista española de educación*, 307, p. 127-162.
- Mínguez, R. (2014) «Ética de la vida familiar y transmisión de valores». Dins *Revista española de educación*, 363, p. 210-222.
- Miret Magdalena, E. (2005) «Los catecismos: pros i contras como camino de enseñanza religiosa». Dins *Revista española de educación*, 338, p.193-204.
- Murillo Torrecilla, F.J. i Alt. (1995) «Investigación española en Educación Intercultural». Dins *Revista española de educación*, 307, p. 199-216.

- Ortega, F. (1992) «Las ideologías en la reforma educativa de 1970». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 1992, p. 31-46.
- Pérez Galán, M. (2000) «La enseñanza en la Segunda República». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 2000, p. 317-332.
- Pérez López, J. (1994) «La iniciación sexual de la infancia durante el nacional-catolicismo: la propagación de La Verdad Divina frente a Los Errores de la Calle». Dins *Revista española de educación*, 304, p. 177-196.
- Pizarroso, A. (1984) «Catolicismo y pedagogía: Publicaciones católicas infantiles y juveniles en Italia». Dins *Revista española de educación*, 274, p. 75-92.
- Puelles, M. (2000) «Política y educación: Cien años de Historia». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 2000, p. 7-36.
- (2007a) «¿Cómo conciliar valores y finalidades en educación?». Dins *Revista española de educación*, 344, p. 17-22.
- (2007b) «¿Pacto de estado?: la educación entre el consenso y el disenso». Dins *Revista española de educación*, 344, p. 23-40.
- Sanz Fernández, F. (2000) «Las otras instituciones educativas en la posguerra española». Dins *Revista española de educación*, número extraordinari de 2000, p. 333-358.
- Sanz-Magallón, G.; Izquierdo, G. i Curto, T. (2014) «El gasto de las familias madrileñas en enseñanza privada tras la crisis económica de 2008». Dins *Revista española de educación*, 364, p. 222-249.
- Tedesco, J.C. (2007) «Ley y pacto educativo: un análisis del caso argentino». Dins *Revista española de educación*, 344, p. 101-116.
- Tiana, A. (2007) «A la búsqueda del consenso en educación: la experiencia de la LOE». Dins *Revista española de educación*, 344, p. 83-100.
- Torres Santomé, J. (2008) «Diversidad cultural y contenidos escolares». Dins *Revista española de educación*, 345, p. 83-110.
- Vila, I., Esteban, M. i Oller, J. (2010) «Identidad nacional, lengua y escuela». Dins *Revista española de educación*, 353, p. 39-65.

Relació de notícies

1. Dues referències molt minses a dues ordres, de les quatre ordres de 16 de juliol de 1980, sobre ensenyament de la religió i moral catòlica i la religió i moral de diverses Esglésies, Confessions o Comunitats, en Batxillerat, Formació Professional, Educació General Bàsica i Preescolar (secció crònica legislativa del número 264, de maig-agost de 1980).
2. Dues referències a les dues ordres de 9 d'abril de 1981, sobre l'ensenyament de la religió catòlica i de la religió jueva (secció crònica legislativa del número 267, de maig-agost de 1981).

Annex 9. Relació d'articles i de notícies de *Perspectiva Escolar*

Relació d'articles

- Baig, A. (PPC) (2003) «Escola i Societat: Política educativa». Dins *Perspectiva escolar*, 277, p. 68-71.
- Bargalló, J. i Simon, R. (ERC) (2003) «L'educació, prioritat de Catalunya, prioritat de govern». Dins *Perspectiva escolar*, 277, p. 72-76.
- Boada, J. (ICV) (2003) «Prioritats d'ICV en educació per als propers quatre anys». Dins *Perspectiva escolar*, 277, p. 77-80.
- Botey, J. (1982) «El coneixement de la religió com a factor per a un correcta interpretació de la història». Dins *Perspectiva escolar*, 66, p. 14-19.
- (1997) «L'estudi de les religions dins de les ciències socials». Dins *Perspectiva escolar*, 212, p. 27-34.
- Cela, J. (1990) «Adaptacions de la Bíblia». Dins *Perspectiva escolar*, 143, p. 57-58.
- Cortina, A. (1997) «La formació moral i cívica». Dins *Perspectiva escolar*, 212, p. 20-26.
- Delgado, M.J. (1993) «Educació pluricultural: Escolarització d'alumnes magrebins (llengua i cultura)». Dins *Perspectiva escolar*, 179, p. 61-68.
- Ferran, O. (1997) «Conversa amb joves africans de casa nostra». Dins *Perspectiva escolar*, 219, p. 13-20.
- García de Barrera, I. (2005) «Quins nous valors hauria de tenir en consideració l'escola pública actual?». Dins *Perspectiva escolar*, 300, p. 24-32.
- García Fox, M. (1997) «Teologia, *ancilla philosophiae*. La teologia esclava de la filosofia». Dins *Perspectiva escolar*, 212, p. 35-40.
- Gómez Llorente, L. (2005) «Ètica laica i educació». Dins *Perspectiva escolar*, 300, p. 41-49.
- Grup Parlamentari de Convergència i Unió (2003) «Escola i Societat: Política educativa». Dins *Perspectiva escolar*, 277, p. 59-62.
- Llamazares, D. (2005) «La laïcitat a Europa». Dins *Perspectiva escolar*, 300, p. 7-16.
- Lliga per la laïcitat (2003) «Manifest de la Lliga per la laïcitat». Dins *Perspectiva escolar*, 280, p. 72-74.

- Martí, F. (1982) «Escola, cultura religiosa i notícia de l'Església». Dins *Perspectiva escolar*, 66, p. 23-29.
- Mejías Sánchez, C. (PSC-CpC) (2003) «Educació, educació i educació». Dins *Perspectiva escolar*, 277, p. 63-67.
- Masjuan, J.M. (2005) «La laïcitat en les Declaracions de les Escoles d'Estiu dels anys 1975 i 1976». Dins *Perspectiva escolar*, 300, p. 17-23.
- Monés, J. (2006) «La legislació escolar a la Segona República espanyola (1931-1939)». Dins *Perspectiva escolar*, 280, p. 8-16.
- Pedró, B. (1982) «Literatura, sense cultura religiosa». Dins *Perspectiva escolar*, 66, p. 20-22.
- Perspectiva Escolar (2014) «Editorial: Una mirada errada». Dins *Perspectiva escolar*, 373, p. 2-3.
- Raimon (1981) «La religió a l'escola: no a la confessionalitat amagada». Dins *Perspectiva escolar*, 52, p. 52-54.
- Riera, I. (1982) «Per un Pacte laic entre Religió i Cultura». Dins *Perspectiva escolar*, 66, p. 4-7.
- Rovira, B. i Alt. (1997) «La religió a l'escola: debat obert». Dins *Perspectiva escolar*, 212, p. 13-19.
- Ruíz Giménez, J. (1983) «Realitat i utopia dels drets humans. Al final d'un mil·lenari en la perspectiva de l'any 2000». Dins *Perspectiva escolar*, 71, p. 19-27.
- Solé Tura, J. (1997) «L'escola i l'ensenyament de la religió». Dins *Perspectiva escolar*, 212, p. 2-7.
- Soler, J. (1982) «Calendari de festes i tradicions i any litúrgic cristià». Dins *Perspectiva escolar*, 66, p. 8-13.
- Tolosana, C. (1997) «Educació en democràcia i la religió (catòlica) com a assignatura». Dins *Perspectiva escolar*, 212, p. 8-12.
- (2005) «Per què un monogràfic sobre la laïcitat?». Dins *Perspectiva escolar*, 300, p. 2-6.
- Tomàs, J. (1982) «Cultura religiosa a l'Escola». Dins *Perspectiva escolar*, 66, p. 2-3.
- Tort, A. (2005) «La formació del professorat en la societat plural». Dins *Perspectiva escolar*, 300, p. 33-40.

Vives, J. (1977) «L'Educació en el Pacte de la Moncloa». Dins *Perspectiva escolar*, 20, p. 43-45.

Relació de notícies

1. Acord entre l'Estat espanyol i la Santa Seu sobre ensenyament i assumptes culturals de 3 de gener de 1979 (secció relativa als textos legals del número 42, de febrer de 1980, p. 38-40).
2. Breu referència a una de les quatre ordres ministerials de 16 de juny de 1980 sobre l'ensenyament escolar de la religió. En concret, a l'Ordre de 16 de juny de 1980 sobre l'ensenyament de la Religió i la Moral Catòlica en els centres docents d'Educació preescolar i d'Educació general bàsica. (secció relativa als textos legals del número 49, de novembre de 1980, p. 59).
3. Referència a l'Ordre ministerial de 9 d'abril de 1981, per la que s'incorporen al nivell d'Educació preescolar i al cicle inicial d'EGB els continguts de l'ensenyament de la Religió i la Moral Catòlica establerts per la Jerarquia eclesiàstica (secció relativa a actualitat i textos legals, del número 55, de maig de 1981, p. 52).
4. Referència a l'Ordre de 25 d'agost de 1981, per la que s'incorporen al nivell de Parvulari i al Cicle inicial d'EGB els continguts de l'ensenyament de la Religió i Moral Catòliques establertes per la Jerarquia eclesiàstica, publicada al DOGC de 4 de setembre de 1981 (secció relativa a actualitat i textos legals del número 58, d'octubre de 1981, p. 45).
5. Qüestionari als partits polítics amb representació a Catalunya, amb motiu de les eleccions generals al Parlament espanyol, que inclou sis preguntes sobre ensenyament (número 68, d'octubre de 1982, p. 46-63).

Annex 10. Relació d'articles i notícies de *Cuadernos de Pedagogía*

Relació d'articles

- AA.VV. (1986) «Documento de base para la elaboración del Estatuto del Profesorado». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 135, p. 79-95.
- (2002a) «Primero el debate, después la ley». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 310, p. 86-87.
- (2002b) «En defensa de la enseñanza pública». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 310, p. 88-89.
- (2002c) «En contra de la contrarreforma educativa». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 312, p. 77-82.
- (2012) «Waldorf en primera persona». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 428, p. 64-70.
- Agulló, M.C. (2008) «Una escuela republicana para el siglo XXI». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 378, p. 82-85.
- Aja, E. (1978) «La enseñanza y la Constitución actual». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 46, p. 11-15.
- Aja, E. i Larios, M.J. (2002) «El derecho a la educación de los inmigrantes. Aspectos jurídicos». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 315, p. 24-26.
- Aliaga, M. (2012) «Relación de redes. Organizaciones y grupos de trabajo presentes en el III Congreso Innova, celebrado en Ávila el pasado mes de noviembre». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 420, p. 99-101.
- Arroyo, J. (1990) «El lugar de la Ética en la Reforma». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 186, p. 14-16.
- Barreiro, H. (1983) «Lorenzo Luzuriaga, renovador de la educación en España». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 106, p. 53-56.
- (2008) «El legado educativo de la Segunda República». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 378, p. 78-81.
- Bas, J.M. (1978) «Pacto de la Moncloa y política educativa». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 37, p. 34-37.
- Beltran, J. (2005) «La enseñanza de la religión: los argumentos». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 344, p. 76-80.
- Besalú, X. (2008) «¿Cómo defenderse del alumnado extranjero?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 380, p. 86-89.

- Bofill, A. (1977) «La Iglesia ante la enseñanza». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 31-32, p. 8-19.
- Bolivar, A. (1990) «La Educación Ética y Cívica en los países europeos». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 186, p. 8-13.
- (2002) «Nuestra propuesta de educación democrática». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 317, p. 53-56.
- Canadell, A. (2001) «El lugar de la interculturalidad». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 303, p. 52-56.
- Canimas, J. (2012) «¿Cómo afrontar problemas éticos intermorales?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 420, p. 55-59.
- (2013) «¿Hay límites en la forma de vestir del alumnado en los centros públicos?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 432, p. 78-82.
- Cañellas, C i Toran, R. (1983) «El CENU. La transformación revolucionaria de la enseñanza en Catalunya durante la Guerra Civil». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 98, p. 43-47.
- Carbonell, J. (2003) «Editorial. Religión». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 327, p. 3.
- (2005) «Editorial. El triple pacto educativo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 351, p. 3.
- (2006) «Editorial. Educación para la ciudadanía». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 361, p. 3.
- (2007a) «Editorial. El olvido de lo esencial». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 367, p. 3.
- (2007b) «Editorial. La otra educación para la ciudadanía». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 372, p. 3.
- (2010a) «Editorial. ¿De qué pacto hablamos?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 400, p. 3.
- (2010b) «Editorial. Autonomía, ¿para qué?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 402, p. 3.
- (2011a) «Editorial. Retos para la próxima década». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 410, p. 3.
- (2011b) «Editorial. Preguntas electorales». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 417, p. 3.

- (2012) «Las 10 ocurrencias del Ministro Wert». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 421, p. 3.
- Carbonell, J. i Lara, L. (2010) «Entrevista a Ángel Gabilondo. La autonomía es una forma de relación, no independencia». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 399, p. 46-51.
- Cifuentes, L.M. (2005) «Educación para la ciudadanía. Algo más que una asignatura». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 350, p. 94-97.
- (2007) «Sociedad secularizada, ética laica y morales religiosas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 366, p. 62-65.
- Colectivo Baltasar Gracián (2005) «La escuela pública en la encrucijada». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 345, p. 89-92.
- (2010) «¿Por qué ahora un pacto educativo?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 401, p. 85-87.
- Colectivo Lorenzo Luzuriaga (2008) «Por la escuela pública». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 383, p. 74-79.
- Consejo General de Educación Católica (1988) «Una primera valoración». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 159, p. 74.
- Corzo, J.L. (2004) «¿Qué cultura religiosa?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 334, p. 65-67.
- Costa Rico, A. (1981) «El laicismo escolar en Galicia». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 73, p. 69-72.
- Cuadernos de Pedagogía (1977) «Encuesta. Iglesia y Educación». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 31-32, p. 61-65.
- (1978a) «Libertad de enseñanza y confesionalidad». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 37, p. 53-55.
- (1978b) «Francia: Programa común y educación». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 39, p. 46-47.
- (1978c) «El laicismo y la neutralidad escolar». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 43-44, p. 43-46.
- (1978d) «La opinión de los diversos partidos políticos sobre la enseñanza en la Constitución». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 46, p. 17-30.
- (1979) «Los programas políticos de educación». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 52, p. 77-79.

- (1980) «Entrevista Villar Palasí, diez años después». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 65, p. 23-27.
 - (1981) «Entrevista: Eulalia Vintró. La palabra como arma». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 76, p. 27-31.
 - (1987a) «El abecedario de la reforma». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 152, p. 80-83.
 - (1987b) «Entrevista a Álvaro Marchesi. La Reforma, un proyecto imparable». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 152, p. 90-93.
 - (1996) «La opinión de las organizaciones sociales y políticas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 248, p. 68-72.
 - (1997) «Entrevista a Esperanza Aguirre, Ministra de Educación y Cultura». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 199, p. 8-14.
 - (2004) «Diez opiniones». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 334, p. 71-79.
- De Alvear, C. (1988) «La opinión de los padres. CONCAPA». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 165, p. 71-74.
- De la Cierva, M.R. (2004) «Religión para una educación integral». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 334, p. 58-61.
- Delval, J. (2002) «Cómo hay que hacer una reforma educativa». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 313, p. 86-90.
- Díez, E. i Dolz, L. (2010) «Pactar cómo, con quién y para qué». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 401, p. 88-90.
- Díez Gutiérrez, E.J. (2013) «La quiebra del derecho a la educación». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 430, p. 87-89.
- Dolz, A. (2009) «El amor y la muerte. Una mirada interdisciplinar». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 388, p. 64-67.
- Domingo Bugueda, S. (1995) «Un derecho constitucional». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 239, p. 72.
- Elejabeitia, C. i Alt. (2011) «Ignacio Fernández de Castro y la Educación». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 417, p. 92-95.
- Embid, A. (1983a) «Las libertades en la enseñanza». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 106, p. 4-16.
- (1983b) «Una introducción al proyecto de ley orgánica del derecho a la educación». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 106, p. 17-20.

- Federación de Enseñanza de CC.OO. (1988) «La alternativa de CC.OO.». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 162, p. 62-65.
- Federación de Trabajadores de la Enseñanza FETE-UGT (1989) «La opinión de FETE-UGT». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 166, p. 84-85.
- Feito, R. (2005) «LOE: límites y logros del talante socialdemócrata». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 347, p. 82-86.
- FERE (1979) «Declaración final de la asamblea general de FERE». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 53, p. 61-62.
- Fernández de Castro, I. (2009) «Libertad de enseñanza. Un derecho constitucional y un deber ciudadano». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 393, p. 81-85.
- Fernández Enguita, M. (2003) «Desigualdades ante la educación». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 326, p. 44-51.
- Fernández-Miranda, E. (PP) (1990) «Libertad y calidad de enseñanza para todos». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 184, p. 30-31.
- Gadea, E. (1983) «La ética, algunas reflexiones o alternativas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 105, p. 7-10.
- García Cataño, F.J. i Granados, A. (2002) «Una mirada socio-antropológica». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 315, p. 20-23.
- García Fonseca, M. (IU) (1990) «Algunas coincidencias y discrepancias». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 184, p. 27-28.
- Gil Villa, F. (1996) «Enseñanza pública y enseñanza privada. Situación y diferencias». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 248, p. 54-58.
- Gimeno Sacristán, J. (1987) «Luces y sombras de un proyecto». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 152, p. 84-88.
- (1996) «Los retos de la educación pública». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 248, p. 59-66.
- (2002) «¿Una buena intención por un camino equivocado?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 314, p. 65-70.
- (2003) «Resultados escolares y calidad». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 326, p. 88-94.
- (2013) «Nuestras vidas con Cuadernos de Pedagogía». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 433, p. 80-84.

- Gómez, C. (1997) «Entrevista a Carlos Ladrón de Guevara. Compromiso con la escuela pública». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, número 258, p. 8-13.
- Gómez Llorente, L. (1982) «Laicismo y Educación en España». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 87, p. 53-60.
- (1983) «La política educativa». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 100, p. 12-20.
 - (2001) «Escuela pública: el libre pensamiento. Una reflexión actual en torno a Condorcet». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 307, p. 88-93.
 - (2003a) «¿De dónde venimos y adónde vamos?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 326, p. 14-19.
 - (2003b) «Un consenso laborioso y necesario». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 329, p. 81-85.
 - (2004) «En torno a la confesionalidad de la escuela». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 334, p. 50-57.
 - (2009) «Pedagogía de la sentencia». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 393, p. 76-80.
 - (2011) «La LODE, 25 años después. El desvío de un modelo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 408, p. 84-91.
 - (2012) «El ministro Wert y su entorno doctrinal». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 424, p. 82-86.
- González Casanova, J. A. (1978) «La enseñanza en el constitucionalismo europeo posterior a la II Guerra Mundial». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 46, p. 9-10.
- Jares, X.R. (2005) «Educación para la ciudadanía. Reflexiones y propuestas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 350, p. 88-93.
- (2007) «¿Por qué están los obispos en contra de la educación para la ciudadanía?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 371, p. 90-94.
 - (2008) «Educación para la ciudadanía. Los libros de texto». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 380, p. 54-67.
- Jiménez, J. (2002) «La reforma de la reforma». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 314, p. 46-57.
- (2005a) «La reforma de las dos últimas reformas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 348, p. 15-20.

- (2005b) «Diccionario de la LOE». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 348, p. 21-23.
 - (2005c) «El debate: acuerdos y desacuerdos». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 348, p. 24-28.
 - (2011) «La LODE: nuevas lecturas... y que se cumpla». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 408, p. 92-95.
- Jiménez, J. i Bernal, J.L. (1990) «Las cuestiones básicas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 184, p. 15-24.
- Juanbeltz, J.I. (2001) «Convivir es vivir». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 305, p. 27-30.
- Laborda, X. (2009) «Cuadernos escolares, las voces irrepetibles. Religión». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 389, p. 12-13.
- Lara, L. (2002) «La Ley de Calidad a debate. Mesa redonda. Madrid». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 314, p. 72-78.
- (2003) «Enrique Miret Magdalena. Educar desde la comprensión». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 320, p. 38-43.
 - (2005) «Entrevista a Alejandro Tiana. El sistema necesita pactos para no estar sometido a tantos cambios». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 348, p. 30-35.
- Lázaro. L.M. (1982) «La Escuela laica de la 'Casa de la Democracia' de Valencia». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 95, p. 43-47.
- Marías, I. i Muñoz, J. (1996) «Ética y actualidad». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 251, p. 28-31.
- Marcehesi, A. (1988) «El debate, un año después». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 164, p. 60-62.
- Martín Torres, G. (2012) «Dieciséis sistemas educativos». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 428, p. 92-95.
- Martínez Villagrasa, S. (2001) «La meditación como trabajo en las escuelas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 303, p. 72-73.
- Martuccelli, D. (2002) «¿El problema es social o cultural?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 315, p. 12-15.
- Maruny, L. (2009) «Ferrer i Guàrdia y la psicopedagogía actual». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 391, p. 92-95.

- Mayoral, V. (2004) «Razones de la escuela laica, hoy». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 334, p. 62-64.
- (2007) «Educación para la ciudadanía. El debate ideológico». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 366, p. 66-69.
- (2014) «Escuela laica y sociedad democrática». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 449, p. 81-85.
- Meneses, B. (2001) «El zen, viaje al mundo interior». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 303, p. 57-61.
- Ministerio de Educación y Ciencia (1990) «Proyecto de Ley Orgánica de Ordenación General del Sistema Educativo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 184, p. 55-72.
- Miret Magdalena, E. (1977) «La educación religiosa-moral en el franquismo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 31-32, p. 4-6.
- (1997) «¿Se puede enseñar la religión?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 258, p. 89-91.
- Miralles, R. (1999) «Una cooperativa democrática». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 277, p. 18-21.
- (2002) «La Ley de Calidad a debate. Mesa redonda. Valencia». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 314, p. 79-84.
- (2005) «¿Qué piensan las familias?». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 348, p. 112-116.
- Monés, J. (1980) «El pensamiento escolar de la Iglesia oficial desde la Guerra civil a nuestros días». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 63, p. 33-40.
- (1983) «La cuestión socio-pedagógica». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 100, p. 21-71¹.
- (1999) «La educación en España en el siglo XX». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 286, p. 12-33.
- Nieto, J. (PSOE) (1990) «La LOGSE, un proyecto de consenso». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 184, p. 29-30.
- Palacios, J. i Menéndez, S. (2003) «Padres y madres en casa y en la escuela». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 326, p. 30-33.

¹Aquest article consta de cinc pàgines. En el text de la revista es troba separat per la inserció, en la part central, d'un índex per matèries dels 100 números de la publicació.

- Pérez Galán, M. (1978) «La Constitución de la II República y el tema educativo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 46, p. 4-7.
- (1981) «La enseñanza en la II República». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 77, p. 33-35.
- (1983) «Notas sobre el PSOE y la enseñanza». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 97, p. 4-9.
- (1984) «Notas sobre Rodolfo Llopis». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 110, p. 52-54.
- Puelles, M. (2014) «El discurso educativo: del franquismo al neoliberalismo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 451, p. 16-19.
- Puig Rovira, J.M. (2004) «Pensar de nuevo la educación cívico-moral». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 334, p. 86-90.
- Plandiura, R. (1983) «Los despidos en la escuela privada». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 99, p. 48-49.
- (2003) «El equilibrio constitucional y su desarrollo legislativo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 329, p. 86-90.
- (2005) «El lugar i el no lugar de la religión». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 348, p. 46-49.
- Rodríguez Estacio, C. (1995) «Catecismo y adoctrinamiento». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 239, p. 73.
- Rodríguez Martín, M. (2004) «La presencia religiosa en la legislación educativa». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 334, p. 68-70.
- Ruiz, J. (2014) «Laicismo y educación pública». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 444, p. 76-81.
- Savater, F. (1983) «La ética va al colegio». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 105, p. 5-6.
- Serna, J. (1990) «El proyecto CIVES». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 186, p. 18-23.
- Serrano, J. (2009) «Ferrer i Guàrdia, in memoriam. La bulliciosa república escolar de Odón de Buen». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 391, p. 88-91.
- Solà, P. (1978) «Anticlericalismo y Escuela (1880-1900)». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 37, p. 48-51.
- (2009) «Ferrer i Guàrdia, in memoriam. Otra poética y otra retórica». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 391, p. 84-87.

- Solana, J. (1989) «La Reforma del Sistema Educativo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 172, p. 61-64.
- Soler, J. i Tort, A. (1999) «Pública-privada, un debate permanente». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 286, p. 38-42.
- Sotelo, I. (1996) «Lo estatal, lo público y lo privado». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 248, p. 48-52.
- Souto Paz, J.A. (CDS) (1990) «El CDS ante la Reforma educativa». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 184, p. 26-27.
- Subirats, M. (2008) «Las reformas educativas a debate. Reconstruir el rompecabezas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 379, p. 84-87.
- (2013) «Educación y clases sociales: los efectos de la democracia». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 431, p. 74-77.
- Tiana, A. (2014) «Leyes y Reformas: de la LGE a la LOMCE». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 451, p. 20-23.
- Torre Acosta, J.M. (1980) «No habrá democracia en las escuelas. El Estatuto de Centros escolares traerá cola». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 64, p. 60-71.
- (1982a) «Ponencia educativa del PSOE». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 87, p. 72-74.
- (1982b) «Ponencia educativa del PAD». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 93, p. 73-76.
- (1983a) «Programa de educación socialista». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 97, p. 10-17.
- (1983b) «Entrevista a José. M. Maravall. Ministro de Educación». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 97, p. 18-26.
- Torreblanca, J. (2010) «Un pacto deseable, si es relevante». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 401, p. 80-84.
- Torres Santomé, J. (2003) «Contexto sociocultural de la escolaridad». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 326, p. 20-24.
- (2014) «De la democracia al neoliberalismo de la mano del currículo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 451, p. 28-31.
- Tricio, F. (1988) «La opinión de los padres. CEAPA». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 165, p. 68-71.

- Trilla, J. (2005) «Religió: assignatures y símbols». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 345, p. 84-88.
- TVE (1978) «Cara a cara: PSOE - UCD». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 37, p. 56-60.
- Varela Fernández, J. (2008) «Las reformas educativas a debate. Balance de una frustración». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 379, p. 80-83.
- Vázquez Freire, M. (1990) «El lugar de la Educación Ético-cívica». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 186, p. 71-73.
- Vicens, J. (2001) «El Tai Chi taoísta. Un aprendizaje de la integridad». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 303, p. 74-76.
- Vintró, E. (1977) «El Pacto de la Moncloa y la enseñanza». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 36, p. 79-80.
- Viñao, A. (2002) «Revalida y controles». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 314, p. 58-64.
- (2008) «Las reformas educativas a debate. Reformas y más reformas». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 379, p. 88-91.
- (2011) «Público-privado. Concepciones, malentendidos y estrategias». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 409, p. 80-83.
- (2012) «El asalto a la educación: privatizaciones y conservadurismo». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 421, p. 81-85.
- (2014) «Escuela pública, escuela privada». Dins *Cuadernos de Pedagogía*, 451, p. 24-27.

Relació de notícies

1. El projecte de la llei reguladora del dret a l'educació (secció Zona Jurídica del número 105, de setembre de 1983, p. 61).
2. La llei orgànica del dret a l'educació: un repte per al futur (secció Zona Jurídica del número 130, d'octubre de 1985, p. 53).
3. Argentina: l'Església demana el retorn de l'ensenyament religiós (secció Actualitat internacional del número 305, de setembre de 2001, p.13).
4. La regulació de les activitats d'estudi alternatives a la religió a l'Aragó (secció Actualitat - Legislació del número 307, de novembre de 2001, p. 11).

5. El PSOE presenta una proposta d'alternativa a la Religió (secció Actualitat - Educació i societat del número 312, d'abril de 2002, p. 10).
6. El document de bases del MECD consagra els itineraris (secció Actualitat - Educació i societat del número 313, de maig de 2002, p. 10).
7. La comunitat educativa reacciona de manera desigual (secció Actualitat - Educació i societat del número 313, de maig de 2002, p. 10).
8. Els socialistes presenten la seva alternativa a la Llei de qualitat (secció Actualitat - Educació i societat del número 313, de maig de 2002, p. 10).
9. L'alternativa de la religió es troba present en els debats parlamentaris de la LOCE (secció Actualitat - Educació i societat del número 316, de setembre de 2002, p. 10).
10. El règim laboral dels docents de religió davant del Tribunal Constitucional (secció Actualitat - Educació i societat del número 317, d'octubre de 2002, p. 10).
11. El Procurador del Comú de Castella i Lleó demana la retirada dels símbols religiosos de les escoles (secció Actualitat - Educació i societat del número 318, de novembre de 2002, p. 10).
12. Plataforma en favor d'una societat laica (secció Actualitat - Educació i societat del número 320, de gener de 2003, p.10).
13. L'aprovació de la Llei orgànica de qualitat de l'educació (LOCE) (seccions Actualitat - Educació i societat i Actualitat - Legislació del número 321, de febrer de 2003, p. 10-11).
14. Informe de la FERE sobre l'escola catòlica (secció Actualitat - Educació i societat del número 323, d'abril de 2003, p. 10).
15. El PSOE critica l'alternativa a la religió (secció Actualitat - Educació i societat del número 324, de maig de 2003, p. 10).
16. Els primers projectes de reials decrets en el marc de la Llei orgànica de qualitat de l'educació a debat (secció Actualitat - Educació i societat del número 325, de juny de 2003, p. 10).
17. La CEAPA crida al boicot de l'assignatura de religió (secció Actualitat - Educació i societat del número 325, de juny de 2003, p. 10).
18. Recursos contra l'ensenyament de la religió (secció Actualitat - Educació i societat del número 329, de novembre de 2003, p. 10).

19. Una plataforma demana la prohibició dels símbols religiosos (secció Actualitat - Educació i societat del número 332, de febrer de 2004, p. 10).
20. S'han establert els currículums de l'àrea de societat, cultura i religió, en la seva opció confessional catòlica (secció Actualitat - Legislació del número 332, de febrer de 2004, p. 11).
21. França prohibirà els símbols religiosos en les escoles públiques (secció Actualitat internacional del número 332, de febrer de 2004, p. 13).
22. Els joves espanyols s'allunyen de l'Església catòlica (secció Actualitat- Educació i societat del número 334, d'abril de 2004, p. 10).
23. França aprova la llei que prohibeix els signes religiosos (secció Actualitat internacional del número 334, d'abril de 2004, p. 13).
24. L'ONU critica la llei francesa de símbols religiosos (secció Actualitat internacional del número 335, de maig de 2004, p. 13).
25. S'inicia el debat sobre la reforma de la LOCE (secció Actualitat- Educació i societat del número 339, d'octubre de 2004, p.10).
26. Acord en la Comunitat de Madrid sobre les condicions laborals del professorat de religió (secció Actualitat - Legislació del número 339, d'octubre de 2004, p. 11).
27. França inicia un nou curs amb la Llei del vel (secció Actualitat internacional del número 340, de novembre de 2004, p. 13).
28. El debat sobre la reforma educativa en marxa (secció Actualitat del número 342, de gener de 2005, p. 13).
29. Els bisbes es mobilitzen contra la reforma educativa (secció Actualitat del número 342, de gener de 2005, p. 14).
30. Les primeres expulsions per la Llei del vel a França (secció Actualitat del número 342, de gener de 2005, p. 14).
31. El debat sobre la reforma educativa s'allarga fins al mes de març de 2005 (secció Actualitat del número 343, de febrer de 2005, p. 13).
32. El Consell escolar de l'Estat, en una sessió plenària de mitjans de mes de febrer de 2005, va aprovar demanar l'eliminació de l'assignatura de religió del currículum (secció Actualitat del número 345, d'abril de 2005, p. 14).
33. La religió i dues noves assignatures (secció Actualitat del número 346, de maig de 2005, p. 12).

34. Pros i contres de la LOE. La religió com a cavall de batalla (secció Actualitat del número 347, de juny de 2005, p. 12).
35. La LOE a punt pel debat parlamentari (secció Actualitat del número 350, d'octubre de 2005, p. 12).
36. Mobilitzacions contràries a la LOE (secció Actualitat del número 351, de novembre de 2005, p. 13).
37. Els grups parlamentaris pacten canvis en la LOE (secció Actualitat del número 353, de gener de 2006, p. 12).
38. L'assignatura de religió perd alumnes (secció Actualitat del número 356, d'abril de 2006, p. 16).
39. S'aprova la LOE, que començarà a aplicar-se el proper curs (secció Actualitat del número 358, de juny de 2006, p. 12).
40. Acordats els ensenyaments mínims de les etapes d'Educació primària i d'Educació secundària obligatòria (secció Actualitat del número 364, de gener de 2007, p. 14).
41. El Consell escolar de l'Estat demana que la religió s'ofereix fora de l'horari lectiu (secció Actualitat del número 364, de gener de 2007, p. 14).
42. El professorat de religió serà contractat de manera indefinida (secció Actualitat del número 365, de febrer de 2007, p. 15).
43. La Conferència episcopal espanyola anima a no cursar l'assignatura d'educació per la ciutadania (secció Actualitat del número 367, d'abril de 2007, p.18).
44. Al Regne Unit, les escoles podran prohibir l'ús del vel (secció Actualitat del número 368, de maig de 2007, p. 15).
45. Les etapes d'Educació primària i d'Educació secundària obligatòria comencen a aplicar el currículum de la LOE (secció Actualitat del número 371, de setembre de 2007, p. 14).
46. L'estrena de l'educació per la ciutadania com assignatura (secció Actualitat del número 371, de setembre de 2007, p.15).
47. Nous currículums de l'ensenyament de religió catòlica (secció Actualitat del número 371, de setembre de 2007, p. 17).
48. El debat sobre l'ús del vel a l'escola es reobre a l'Estat espanyol (secció Actualitat del número 373, de novembre de 2007, p. 16).

49. Holanda prohibirà el burka i en nicab en els centres educatius (secció Actualitat del número 378, d'abril de 2008, p. 14).
50. Les Comunitats de Madrid, Múrcia i València permetran l'objecció davant de l'assignatura d'educació per la ciutadania (secció Actualitat del número 379, de maig de 2008, p. 14).
51. Titulacions per impartir els ensenyaments d'educació per la ciutadania i història i cultura de les religions en els centres privats (secció Actualitat del número 379, de maig de 2008, p.15).
52. Menys de la meitat de l'alumnat d'ESO cursa religió en els centres públics (secció Actualitat del número 380, de juny de 2008, p. 13).
53. Recursos pendents en relació a l'assignatura d'educació per la ciutadania (secció Actualitat del número 382, de setembre de 2008, p.16).
54. Educació per la ciutadania pendent del Tribunal Suprem (secció Actualitat del número 383, d'octubre de 2008, p. 15).
55. Educació per la ciutadania marca l'inici del curs a la Comunitat Valenciana (secció Actualitat del número 384, de novembre de 2008, p. 16).
56. El conflicte entorn a l'assignatura d'educació per la ciutadania persisteix en la Comunitat Valenciana (secció Actualitat del número 386, de gener de 2009, p. 16).
57. Un jutjat ordena per primera vegada retirar els crucifixos d'un col·legi públic a Valladolid (secció Actualitat del número 386, de gener de 2009, p. 16).
58. L'assignatura d'educació per la ciutadania a la comunitat valenciana es podrà impartir en castellà o en valencià (secció Actualitat del número 387, de febrer de 2009, p. 17).
59. El Tribunal Suprem refusa l'objecció de consciència per a l'educació per la ciutadania (secció Actualitat del número 388, de març de 2009, p.14).
60. La justícia prohibeix el professor-traductor d'anglès per l'assignatura d'educació per la ciutadania a la Comunitat valenciana (secció Actualitat del número 388, de març de 2009, p.14).
61. El Tribunal Suprem exigeix la més exquisida objectivitat per a l'assignatura d'educació per la ciutadania (secció Actualitat del número 389, d'abril de 2009, p. 14).

62. El Congrés dels Diputats demana la retirada dels crucifixos de les aules (secció Actualitat del número 397, de gener de 2010, p. 10).
63. Propostes per a un Pacte educatiu d'Estat (secció Actualitat del número 399, de març de 2010, p. 10-11).
64. La meitat dels espanyols i espanyoles desaprova el vel a les aules, però no els crucifixos (secció Actualitat del número 402, de juny de 2010, p.10).
65. L'ensenyament de la religió segueix perdent alumnat (secció Actualitat del número 412, de maig de 2011, p. 12).
66. Les promeses electorals dels partits polítics (secció Actualitat del número 417, de novembre de 2011, p. 12).
67. VIII Jornada anual d'Europa Laica: "Laïcisme avui" (secció Agenda del número 419, de gener de 2012, p. 7).
68. França: pedagogia de la laïcitat (secció Actualitat del número 422, d'abril de 2012, p. 14).
69. El VIII Simposi Llengua, Educació i Immigració, de la Universitat de Girona es titula "Diversitat religiosa, educació integral i cultura democràtica" (secció Agenda del número 423, de maig de 2012, p. 6).
70. Anuari de la laïcitat 2012. Informe de la Fundació Ferrer i Guàrdia (secció Mural del número 427, d'octubre de 2012, p. 91).
71. El Govern aprova la llei de les revàlides i els itineraris temporals (secció Actualitat del número 428, de novembre de 2012, p. 12-13).
72. La LOMCE relega a les llengües cooficials a assignatures d'especialitat (secció Actualitat del número 430, de gener de 2013, p. 10).
73. Breu referència d'un llibre (secció Llibres del número 432, de març de 2013, p. 93): Domínguez, X.M. (2013) *El profesor cristiano: identidad y misión*. Boadilla del Monte, PPC.
74. Breu referència d'un llibre (secció Llibres del número 433, d'abril de 2013, p. 100): AA.VV. (2013) *Dioses en las aulas*. Barcelona, Graó.
75. La LOMCE, la reforma més contestada (secció Actualitat del número 435, de juny de 2013, p. 10).
76. El curs comença marcat per la Llei Wert i les protestes (secció Actualitat del número 438, d'octubre de 2013, p. 10).
77. El PP aprova la LOMCE (secció Actualitat del número 441, de gener de 2014, p. 10).

78. El Constitucional rep sis recursos contra la LOMCE (secció Actualitat del número 444, d'abril de 2014, p. 10).
79. Regne Unit: Bíblia per ateus a les escoles (secció Actualitat del número 446, de juny de 2014, p. 11).
80. Les comunitats autònomes minimitzen l'impacte de la LOMCE (secció Actualitat del número 449, d'octubre de 2014, p. 10).

Annex 11. Documents per a un debat curricular¹

Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós (2001) *Cultura religiosa per als ciutadans del demà*. Barcelona, Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós.

Centre UNESCO de Catalunya i Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós (2010) *Les tradicions religioses en els llibres de text. Recomanacions per a editors i educadors*. Disponible a: <http://www.unescocat.org/ca/recursos/publicacions/les-tradicions-religioses-en-els-llibres-de-text> [Accés: 18.10. 2012].

Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa (2013) *La diversitat religiosa en societats obertes. Criteris de discerniment. Document 1*. Disponible a: http://www20.gencat.cat/docs/governacio/Butlletins/afersreligiosos/006/Documents/docCA_DR1.pdf [Accés: 21.12.2013].

Federación Estatal de Profesores de Enseñanza Religiosa (FEPER) (2002) *Propuesta de enseñanza aconfesional de la religión*. Disponible a: <http://www.feper.org> [Accés: 18.10.2012].

Forteza, M. i Gómez Segalà, J. (editors) (2008) *Cultura religiosa a l'escola: jornades internacionals sobre una assignatura aconfessional*. Barcelona, Direcció General d'Afers Religiosos.

Proyecto RedCo. Disponible a: www.redco.uni-hamburg.de/.../redco/.../REDCo_policy_rec_spa.pdf [Accés: 15.11.2013].

Recomanació 1720 (2005) del Consell d'Europa sobre educació i religió. Adoptada per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa el 4 d'octubre de 2005. Disponible a: <http://www.coe.int/T/ES> [Accés: 18.10.2012].

Rial, R. (coord) (2007) *Reflexions entorn del fet religiós*. Vic: L'Alber i Fundació Privada Educativa Vedruna Barcelona.

Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears (1971) *Catequesi a la parròquia, cultura religiosa a l'escola*.

Wimberley, J. (2003) «La educació para el diàleg intercultural e interreligiós: la nueva iniciativa del Consejo de Europa». Dins *Perspectivas, revista trimestral*

¹En aquest annex únicament es relacionen els documents que aporten propostes concretes per a un ensenyament escolar aconfessional de la religió.

de educación comparada, n. 126. Disponible a: <http://www.ibe.unesco.org/publications/Prospects/.../126s/wims.pdf> [Accés: 18.10.2012].